

Радуде Бошковић
Radule Boskovic

**УМЕТНОСТ
ПЛАКАТА**

ART OF POSTERS

Српско народно позориште

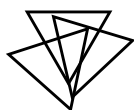
Serbian National Theatre

(1981–2019)

Радуле Бошковић
Radule Boskovic
**УМЕТНОСТ
ПЛАКАТА**
ART OF POSTERS
Српско народно позориште
Serbian National Theatre
(1981–2019)

Уредник издања / Publication editor
Владимир Митровић / Vladimir Mitrovic

Културни центар Војводине
„Милош Црњански“
Cultural Centre of Vojvodina
„Miloš Crnjanski“

Нови Сад, 2019 / Novi Sad 2019

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР ВОЈВОДИНЕ „МИЛОШ ЦРЊАНСКИ“

Војводе Путника 2, 21101 Нови Сад
Телефон: 021/4754 128

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Позоришни трг 1, 21101 Нови Сад
Телефон: 021/ 6621 411 (централа)

За издавача / др СМИЉАНА ВЛАЈИЋ, директор КЦВ „Милош Црњански“
др ЗОРАН ЂЕРИЋ, управник СНП-а

Уредник књиге / ВЛАДИМИР МИТРОВИЋ
Уредник издавачке делатности СНП-а / АЛЕКСАНДАР МИЛОСАВЉЕВИЋ
Превод на енглески / СЕНКА ПЕТРОВИЋ
Коректура / ИВАНА ИЛИЋ КИШ
Обликовање / РАДУЛЕ БОШКОВИЋ
Технички уредници / СОЊА ВИДАКОВИЋ САВИЋ, АНА РАДУЛОВИЋ
Компјутерски слог / ЉИЉАНА БИЛБИЈА

Штампарија / Сајнос доо, Нови Сад
Тираж 300

ISBN 978-86-80384-66-5

Copyright © Културни центар Војводине „Милош Црњански“ Нови Сад, 2020.
Српско народно позориште, 159. сезона 2019/2020.

www.zkv.rs
www.snp.org.rs

CULTURAL CENTRE OF VOJVODINA "MILOŠ CRNJANSKI"

Vojvode Putnika 2, 21101 Novi Sad
Phone: 021/4754 128

SERBIAN NATIONAL THEATRE

Pozorisni trg 1, 21101 Novi Sad
Phone: 021/6621 411 (main office)

For publisher / SMILJANA VLAJIC, director of CCV "Miloš Crnjanski"
ZORAN DJERIC, Intendant of SNT

Publication editor / VLADIMIR MITROVIC
Publishing activities editor of SNT / ALEKSANDAR MILOSAVLJEVIC
Translation into English / SENKA PETROVIC
Proofreading / IVANA ILIC KIS
Graphic designer / RADULE BOSKOVIC
Technical editors / SONJA VIDAKOVIC SAVIC, ANA RADULOVIC
Computerstyle / LJILJANA BILBIJA

Printing / Sajnos doo, Novi Sad
Circulation 300

ISBN 978-86-80384-66-5

Copyright © Cultural Centre of Vojvodina "Miloš Crnjanski" Novi Sad, 2020.
Serbian National Theatre, 159th season 2019/2020

www.zkv.rs
www.snp.org.rs

Радуде Бошковић
Radule Bosković

УМЕТНОСТ
ПЛАКАТА
ART OF POSTERS

Српско народно позориште
Serbian National Theatre

(1981–2019)

Здравко Мићановић

Радуле Бошковић

Плакаџи Српској народној позоришћа 1981–2019.

Један осврћ

Вишедеценијско трајање једног ауторског потписа на плакатима Српског народног позоришта из Новог Сада (у даљем тексту СНП), феномен је који и сам по себи мора привући пажњу. Без дилеме, у питању је, квалитет „везива“ које омогућава овако вредно позоришно искуство, са њим и шири и видљиви допринос култури једне средине, али и шире. Аргументе овом више него ретком искуству разложно је тражити пре свега у самим плакатима – препознатљивом делу позоришне куће СНП-а, његове драме, тако и опере и балета.

У том изузетно великом опусу, који завређује и далеко студиозније сагледавање, овим текстом ће бити захваћени и делимично осветљени визуелни елементи Бошковићевих плаката, начини њиховог појединачног и међусобног организовања, а онда и њиховог дејства.

Прве плакате за СНП Радуле Бошковић реализује 1981. године. Већ на тим плакатима је приметна равноправна заступљеност цртежа и фотографије, Наслови и други текстуални подаци одвојени су од визуелних садржаја и постављани у горњи или доњи део плаката. Видљива промена у односу на тај, готово установљени образац, јавља се на плакату за представу *Венчање*, где је примењен другачији распоред ликовних и типографских елемената. У питању је видљиви искорак у ослобађању од унапред задате композиционе мреже. На плакату је вертикално постављен назив представе. Над тим текстом је наднет лик са музичким инструментом у руци. На веома издуженом формату плаката ти мотиви су композиционо стабилизирани косо постављеним линијама целом ужом страном плаката. У функцији композиционе чврстоће је и сиви тон са маргинама у подлози формата плаката, уз декоративни завршетак с доње леве стране тона произашао из облика слова писма Арнолд Беклин (Arnold Böcklin) примењеног у наслову. Паралелно са линијама тече и текст, односно имена актера представе. Тај готово стални текстуални „пртљаг“ већине плаката које Бошковић ради за СНП је

Zdravko Micanovic

Radule Boskovic

Posters of Serbian National Theatre 1981-2019.

Retrospective view

Decades duration of a copyright signature on posters of Serbian National Theatre in Novi Sad (hereinafter referred to as SNT), a phenomenon which in itself should attract attention. Without a doubt, it is the quality of “binder” that allows such a worthy theatrical experience, with him also spread more visible contribution to the culture of an environment, and beyond. Arguments to this more than a rare experience, it is reasonable to look first of all at the very posters - distinctive part of the home theatre SNT, its drama, opera and ballet.

In this exceptionally large output, which deserves far more studious consideration, this text will be affected and partially illuminated visual elements of Boskovic’s posters, ways of their individual and mutual organization, and then their effects.

First posters for the SNT Radule Boskovic implemented in 1981. Already in these posters is noticeable equal representation of drawings and photographs, titles and other text data are separated from the visual content and placed in the top or bottom of the poster. Visible change with respect to that, almost established pattern, occurs in the poster for the play “Wedding” where is applied different arrangement of fine and typographic elements. It is a visible step in the liberation of the preset compositional network. The title performances is placed vertically on the poster. Above this text is stooping figure with a musical instrument in his hand. In a very elongated format of poster these motives are compositionally stabilized oblique lines around the narrow side of the poster. In the function of the compositional strength is gray tone with the margins of the medium-format posters to the decorative finish on the bottom of the left side of the tone resulting from the letter shaped by Arnold Böcklin, applied in the

у функцији додатне информације о представи, истовремено и чин мере професионалног поштовања судионика позоришне представе.

Плакати настали у првим сезонама Бошковићевог рада за СНП, оживљавају и сећања на период непосредног (су)деловања дизајнера у настанку плаката. Из ових радова се да лако приметити да је Радуре Бошковић сам стварао предлошке, односно цртао смишљене мотиве, вероватно неке, према потреби, и фотографисао, слагао летрасетом¹ наслове и неопходне текстове, а онда колажирањем припремао монтажне форме за штампу. Већи број плаката је умножаван у сито-штампи, тада распрострањеној и за позоришни плакат изузетно захвалној штампарској техници. Примењени фонтови на плакатима из прве сезоне Бошковићевог рада за СНП су између осталих „Арнолд Беклин“², на плакату *Венчање*, „манускрипт“ (Manuscript capitals) за плакат *Дом Бернарде Албе*, па онда, у време настанка ових плаката, готово незаобилазни „тајмс“ (Times), на крају, и „гондолијер“, тип слова који се појављује на тржишту као резултат довитљивости домаћих произвођача слова-пресликача у фирми „Lithoset“. Оваква разноликост избора различитих врста и облика слова указује на јасан ауторски став, који је неопходно барем делимично осветлити. Плакат као специфична графичка врста, уопштено настао везом два различита језичка облика појединачно исказаних терминима реч и слика, подразумева и начин, или начине њиховог повезивања и спајања. На плакатима је већ констатована равноправна примена цртежа и фотографије који припадају простору визуелног, односно области слике. Насупрот томе, реч се односи на вербални језик, графички исказан писмом, а писмо, у практичној примени код плаката, неопходно је и додатно типографски организовати. Типографија се у односу на различите приступе и ауторе дефинише и као уметност али и вештина одабира и слагања словних целина са намером остваривања што ефикасније

¹ Летрасет је британска фирма, позната од 1959. године као произвођач слова-пресликача намењених пре свега графичким дизајнерима за ручно слагање (краћих) текстова. Поступак рада се састојао у наношењу слова на одређену подлогу такозваним „сувим преносом“, односно равномерним трљањем оловком или сличним средством по површини прозирне фолије на којој су се налазила слова. Услед притиска та слова су се одвајала од фолије и фиксирала на површину на коју се слагао предвиђени текст. Вероватно услед масовне примене, Летрасет је од назива бренда прерастао у генеричко име. Са појавом компјутера, тиме и потпуно новог, бржег, ефикаснијег и квалитетнијег начина рада са типографијом, потребе за летрасет словима су готово престале.

² Фонт „Арнолд Беклин“ је у употреби од 1904. године и добио је име по швајцарском сликару симболисти Арнолду Беклину (Arnold Böcklin). Припада периоду Арт нуво стила (Art nouveau). Фонт је постао поново изузетно актуелан 60-их и 70-их година прошлог века у доба свестраног препорода декоративног стила с почетка 20. века. Данас тај фонт се може такође видети примењен у различитим областима.

title. In parallel with the flowing lines is text, and names of the actors performances. The almost constant text “baggage” that the majority of posters Boskovic works for SNT is in function more information about the show, at the same time an act of mere for the professional respect to theatre show.

Posters created in the first season of Boskovic’s work for the SNT, revives memories of the period of direct (co) operation of designers in the development of posters. For these works is easy to see that Radule Boskovic has himself created templates or draw a deliberate motive, probably some, as appropriate, photographed lied Letraset¹ titles and the necessary texts, and then by collage preparing prefabricated forms for printing. A larger number of posters is reproduced in screen printing, then widespread and extremely grateful printing technique for theatrical poster. Applied fonts on posters from the first season of Boskovic’s work for the SNT, among others, are *Arnold Beklin*², for poster “Wedding”, *Manuscript (Manuscript capitals)* for the poster “House of Bernarda Alba” and then, at the time of occurrence of these posters, practically unavoidable *Times*, and at the end *Gondolier*, type of letters appearing on the market as a result of the ingenuity of local producers letter-transfers in the company „Lithoset“. Such a variety of choices of different types and shapes of letters indicates a clear authorial approach, which needs to be at least partially illuminated. Poster as the specific types of the graphics, generally originated connection tabs on two different forms, individually expressed terms of a word and image, includes a way or ways of their connecting and coupling. The posters have already ascertained equal application drawings and photographs belonging to the visual area or areas of the image. In contrast, the word refers to a verbal language, graphically expressed by letter, and letter in practice with the posters is necessary to arrange additional typography. Typography in relation to the different approaches and authors is define as art, but also the skills of selection and matching characters continent with the aim of achieving more efficient communication. In

¹ Letraset the British company, known since 1959 as a manufacturer of letters-transfers intended primarily for graphics designers for hand stacking (short) texts. The method of the work consisted in causing a particular letter to the surface a so-called “dry transfer”, that is by uniformly rubbing a pencil or similar surface of the transparencies on which a letter are on. Under pressure these letters were separated from the foil and fixed to the surface on which to agree provided text. Probably due to mass use, Letraset has grown from a brand name to a generic name. With the advent of computers, thus completely new, faster, more efficient and effective ways of working with typography, the need for Letraset letters are almost ceased.

² Font Arnold Beklin been in use since 1904 and was named after the Swiss symbolist painter Arnold BEKLIN (Arnold Böcklin). It belongs to a period Art Nouveau style (Art Nouveau). Font has become very topical again at the 60s and 70s of the last century, in the era of all-round revival decorative style of the early twentieth century. Today, this font can also see applied in various fields.

комуникације. Код позоришног плаката типографски део задатка односи се примарно на унапред задате наслове. Иако је код плаката у питању незнатан удео типографије, он је незаобилазан и значајан како у графичком дефинисању наслова, између осталог и самим избором одговарајућег фонта, тако и његовим местом и положајем у композицији/конструкцији плаката. Бошковићев приступ, видљив у многим примерима, усмерен је на „обраду“ наслова, што путем избора словних облика, што сагледавањем његове масе, тежине, величине, положаја, а на крају, што је у сваком случају и најбитније, и односом типографски „обрађеног“ наслова са другим деловима плаката. То, на крају крајева, доноси онај битни резултат да се значење постиже и дејством типографије. Један од успешних примера је наслов плаката „Хајд' у парк кабаре“. Апостроф који попуњава лексичку празнину иза слова **д** и уметнуто слово **у** иза апострофа, производе потпуно ново значење. Наслов из именовања и информације, незнатним интервенцијама прераст у позив.

Неопходно је истаћи још један занимљив моменат који карактерише плакате из првих сезона, између осталих и горе наведени „Хајд' у парк кабаре“. То је њихов необично издужени вертикални формат у пропорцијама 1 : 2,5 или чак и 1 : 3. Прве асоцијације везане за ове нестандартне пропорције воде ка крају 19. века на изворе плаката и његове изванредне ствараоце Жила Шереа (Jules Chéret) и Алфонса Муху (Alphonse Mucha), чији плакати су величином и издуженим форматима били, пре свега, намењени шетачима. Бошковићев плакати су можда били на нашим просторима весници долазеће епохе билборда, који ће, додуше, својим хоризонталним положајем, између осталог бити намењени возачима и путницима у аутомобилима и другим градским превозним средствима. Чињеница је да енормно издужени вертикални формати садрже приметну дозу атрактивности. Али остаје отворено питање њихове беспоговорне оправданости у графичком, визуелном, а онда и естетском погледу. Тога је, верујемо, и сам аутор био свестан и могуће је да је то и разлог што им се касније веома ретко враћа.

Бошковић обликује плакат свестрано окренут актуелном задатку - новој позоришној представи, балету или опери, истовремено имајући у виду како њихову најаву, тако и говор о њима. Из таквог приступа неретко произлази и дијалог плаката са извођачким формама. Прихватајући плакат неодвојивим делом представе, односно њеним особеним продужетком, Бошковић генерише идеје плаката чинећи видљивом ту везу. При томе, не ставља себе изнад задатка подређујући задатак аутономном цртачком или другом

theatrical posters Typographic's part of the problem relates primarily to the preset addresses. Although at the poster is insignificant proportion of typography, it is an inevitable and important both in the Graphics definition titles, including selection of a single font, and his place and position in the composition / structure posters. Boskovic's approach, visible in many examples, is aimed at "processing" titles, which by election of characters form as reviewing its mass, weight, size, position, and at the end, which is in any case and most importantly, the attitude of typography "treated" heading to other parts of the poster. This, after all, brings the important result that the meaning of it achieve by the fact of typography. One of the success stories is the title posters "Let's go in Cabaret" ("Hajd' u kabare"). Apostrophe that fills lexical void behind letters "d" and inserted letter "u" behind apostrophes, produce a whole new meaning. Title of appointments and information, whit minor interventions evolve into a call. It is necessary to point out another interesting moment that characterizes posters from first seasons, including the above-mentioned "Let's go in Cabaret" ("Hajd' u kabare"). It is their unusually elongated vertical format in the proportion 1: 2.5 or even 1: 3. The first association related to these non-standard proportions lead to the end of XIX century and on posters sources and its outstanding artists Jules Cheret and Alphonse Mucha, whose posters by their size and elongated formats were, primarily, designed for walkers. Boskovic's posters may have been in our region herald of coming epoch of billboards, which will, however, its horizontal position, be aimed for drivers and passengers in cars and other urban transport. The fact is that the enormously elongated vertical formats contain a noticeable amount of attractiveness. But the question remains arguably their justification in graphic, visual, and then in aesthetic sense. On that, we believe, the author himself was aware of and it is possible that this is the reason why he is rarely returned later to this format.

Boskovic desing poster versatile facing the current task - a new theatre play, ballet or opera, while also bearing in mind that their announcement, and speaking about them. From this approach often stems and dialogue between posters and performing forms. Accepting poster as inseparable part of the show, and its distinctive extension, Boskovic generate ideas of posters making visible that connection. At the same time, does not place himself above assignment by subjecting an autonomous task of the drawing or other visual and graphical goal. Withdrawing from some recognizable and then repeating author's handwriting for Boskovic is subordinate to the primary function of (theatrical) poster; its symbiosis with the show. In this respect, posters that can be identified visible stylistic uniformity in the process of work, are the result of a necessity rather than intentions. The observer of these

ликовном и графичком циљу. Одустајање од неког препознатљивог, а онда и понављајућег ауторског рукописа, код Бошковића је подређено примарној функцији (позоришног) плаката, његовој симбиози са представом. У том погледу, и они плакати у којима се могу идентификовати видљиве стилске уједначености у поступку рада, пре су резултат нужности а не интенције. Посматрач тих плаката, према наведеном, прима утиске на првом месту о представи (драми, опери, балету) којима је плакат инициран, а онда, без даљњег, и о плакату, њиховом аутономном продужетку.

Цртеж је са фотографијом равноправно заступљен на плакатима Радула Бошковића. И поред готово несагледивих промена које су претходних неколико деценија са дигиталном ером захватиле из корена и плакат, Бошковић је задржао чисту, непатворену наклоност цртежу. Цртежи на плакатима, оних у највећем броју, изведени су истанчаним осећајем особене и профилисане експресивности прилагођене захтевима појединачног рада. Тиме Бошковић потврђује ауторску доследност одустајући од стилске препознатљивости на рачун функционалне оправданости. Нови задатак „напада“ новим средствима и новим могућностима. Те захтеве Бошковић испуњава, када је цртеж у питању, не само цртачком модулацијом, него и потпуно измењеним структуралним карактером цртежа. Занимљив је, у том погледу, пример два плаката настала 1984. године. Цртеж, основни носилац идеје ових плаката, у једном случају је стилизованом аналитичком линијом целовито примерен идеји плаката (*Дон Жуан*), а у другом, цртеж је иконики и илустративан, али раскошне и упечатљиве ликовности (*Дон Кихот*).

Историјски гледано, фотографија је нова визуелна врста у односу на цртеж – традиционалну ликовну технику. Тиме фотографија не доноси квалитативну наградњу наспрам цртежа; пре је повод отварању питања на тему различитог карактера визуелних врста и пројекције одговарајућих исходишта. Плакат се појављује као захвално поље истраживањима проблематике те врсте. Бошковићеве плакате за СНП такође одликује стално проверавање изражајних вредности фотографије, као и цртежа и њихових међусобних односа. Четири плаката настала 1987. године – један за оперу *Боеми*, а остали за позоришне представе, и то: *Клаустрофобична комедија*, *Први и Роман о Лондону*, инспиративни су примери истицања истраживачког односа према фотографији. Наведене плакате обједињују експерименти директног интервенисања на графичком филму, врсти транспарентне фолије намењене припреми штампарских форми. Током рада на развијању филма, дужим или краћим експозицијама, а после, у штампаним, одређеним

posters, as mentioned, receives impressions in the first place about the play (drama, opera, ballet) which poster is initiated, and then, without further notice, and about the poster, their autonomous extension.

Drawing whit photograph is equally represented on posters by Radule Boskovic. Despite the almost unimaginable changes that the past few decades with the digital era affected from root and poster, Boskovic kept pure, sincere affection to drawing. Drawings on the posters, the largest number of them, are an exquisite sense of distinctive expressiveness and profiled custom requirements of individual work. Whit this Boskovic confirms the author's stylistic consistency giving up from recognition at the expense of functional justification. New task "attack" by new means and new opportunities. These requirements Boskovic meets, when it comes to drawing, not only by drawing modulation, but also completely changed the character of structural drawings. It is interesting, in this regard, for example, two posters created in 1984. Drawing basic carrier of ideas of these posters, in one case is a stylish by analytical line fully adequate to idea of the poster ("*Don Giovanni*"), and in the second, drawing is iconic and illustrative, but luxurious and distinctive visual art ("*Don Quixote*").

Historically, photography is new visual species in relation to the drawing - the traditional art technique. Photo does not bring qualitative upgrading against the drawings; its more the occasion of the opening questions pertaining to the different character types of visual species and projection of corresponding origin. The poster appears as a thank-field research issues of this kind. Boskovic's posters for SNT is also characterized by constantly checking the expressive value of photographs as well as drawings and their relationships. The four poster were created in 1987; one for the opera "*La Boheme*" and other theatrical performances, including: "*Claustrophobic Comedy*", "*First*" and "*Novel about London*," are inspiring example of a research relationship with photography. These posters combine experiments to intervene directly on the graphic film, type of transparent foil designed to prepare printing forms. During the work on developing the film longer or shorter exposures, and then, in the press, some non-standard color interventions, results that have been achieved with associativity goes beyond direct link between photo and motifs to which they relates. Photos of this approach shall cease to be a documentary clips and holders of certain external content. The meaning becomes the primary result of the relationship between the elements of posters resulting from these interventions.

Digital technologies and computer, becoming an indispensable tool for graphic designers, in recent decades have led to the epochal changes and

нестандардним интервенцијама бојом, постигнути су резултати чија асоцијативност надилази директну везу фотографије и мотива на који се односи. Фотографије оваквим приступом престају бити документарни снимци и носиоци одређеног вањског садржаја. Значење примарно постаје резултат односа међу елементима плаката насталим овим интервенцијама.

Дигиталне технологије и компјутер, поставши незаобилазан алат графичких дизајнера, последњих деценија су довели до епохалних промена и унапређења рада на плакату у односу на традиционалне технике. До изражаја долази монтажано-колажно повезивање цртежа и фотографије нових и неочекиваних визуелних и изражајних вредности. У Бошковићевом раду компјутер је такође захвалан ослонац, али пре свега у изоштравању већ установљених начела која аутор доследно следи. Чињеници да Бошковић примењује колаж и монтажу већ на првим плакатима које је урадио за СНП, дигиталне технике су представљале само природни продужетак. Плакат посматран генерички, по својој природи, је монтажано повезивање речи и слике у двојству изрецивог и видљивог, онога што се гледа и што се чита, што се показује и што се именује. Други ниво монтаже и колажа код плаката се заснива на међусобно условљеним односима фото-мотива или цртежа, како појединачно, тако и заједнички. Одговарајућим односима постижу се значења и активира комуникативна, са њом, исто тако, и естетска функција. Примери плаката–колажа (*Жене у Народној скупштини*, *Бановић Свџахиња* и балет, *Алџум силенцијум / Кармина бурана*) представљају плохе са мноштвом међусобно повезаних мотива. У наведеним плакатима раскошно склопљене визуелне целине подразумевају дуже гледање и шетању очима од детаља до детаља, те њихово асоцијативно повезивање према индивидуалном доживљају, одводећи посматрача и изван односа са представом. Плакат постаје представа по себи, задржавајући посматрачево интересовање, те тиме превладавајући властиту ефемерност.

Значење плаката проширено изван представе још је очигледније на плакату за драму *Мурлин Мурло*, из 1995. године. Код овог плаката је у питању монтажа преузетих и већ потпуно дефинисаних мотива. Један од тих мотива припада идеолошким, а други религијским симболима. Овај други, истовремено је и изузетна и општепозната ренесансна графика. Звезда петокрака (први симбол), на плакату се усеца у графички лист „Четири јахача апокалипсе“ Албрехта Дирера (Albrecht Dürer) (други симбол). У обједињавању и сажимању идеје плаката и избор облика и врсте слова је у овом случају, такође, био драгоцен. Примењен је фонт „меканик“ који

improvement work on the poster over traditional techniques. Comes to the fore assembly connecting collage of drawings and photos of new and unexpected visual and expressive value. In Boskovic's work computer is also appreciate support, but primarily in sharpening already established principles that the author consistently followed. To the fact that Boskovic applies collage and installation on first posters conducted for SNT digital technologies represented a natural extension. Poster, observed generically, by its nature, is mounting connect words and images in duality expressibly and visible, what is seen and what is read, what is showed what is called. The second level of editing and collage for posters is code based on mutually dependent relationships photo motifs or drawings, both individually and jointly. Appropriate ratios are achieved activates communicative and the aesthetic function, as well. Examples of posters - collage ("Women in the National Assembly," "Banovic Strahinja" and ballet "Altum Silencium" / "Carmina Burana") constitutes a bearing surface with a multitude of interconnected motifs. In these billboards richly-coupled visual whole involve prolonged viewing, and dithering of the eyes of the details to the detail information, as well as their association between an individual according to experience, taking the viewer and the outside of the relationship with the play. Poster is the representation itself, keeping the viewer's interest, and thus the prevailing own ephemerality.

Meaning posters expanded beyond the performances even more obvious is on the poster for the play "Murlin Murlo" from 1995. In this poster it comes to assembly and assumed more fully defined motives. One of these belongs to the ideological motives, and other religious symbols. The latter, it is also an exceptional and well-known Renaissance prints. Five-pointed star (first symbol) on the poster cuts through the graphic list "Four Horsemen of the Apocalypse" by Albrecht Dürer (second symbol). Compiling and summarizing ideas of poster and choice of form and type the letters in this case was also valuable. Mekanik font is applied that formed a graphic designer and typographer from Great Britain David Quay at the end of the 80s of the last century. Quay was designed font in geometric style inspired by Russian Constructivists of the twenties of 20. century. What is further interesting, there was a Cyrillic version of Mekanik, probably subsequently made by programs for fonts. Thus, Boskovic did not have to adjust the font Latin to Cyrillic, as was the case on a number of posters, especially those from the first phase, when such interventions have not always had a satisfactory outcome. In parallel with the facts relating to the choice of font, another important fact is justified by the author's way of thinking, applied with this poster. "Murlin Murlo" is a performance created by the work of Nikolay Kolyada, contemporary Russian

је обликовао графички дизајнер и типограф из Велике Британије Дејвид Кеј (David Quay) крајем 80-их година прошлог века. Кеј је фонт пројектовао инспирисан геометријским стилем руских конструктивиста из двадесетих година прошлог века. Оно што је додатно интересантно постојала је и ћириличка варијанта „меканика“, вероватно накнадно начињена захваљујући програмима за фонтове. Тако, Бошковић није морао латинички фонт прилагођавати ћириличком, што је био случај на једном броју плаката, нарочито оних из прве фазе, када такве интервенције нису имале увек задовољавајући исход. Паралелно са чињеницом везаном за избор фонта, још једна чињеница је значајно оправдавала ауторов начин размишљања, примењен код овог плаката. *Мурлин Мурло* је представа настала по делу Николаја Кољаде, савременог руског писца. У питању је драма у којој се говори о губитницима транзиције, очајницима који не могу да се снађу у драматичним друштвеним ломовима. А онда се може истаћи следеће: да, пре снажним монтажним сударом него спајањем идеолошког и религијског симбола, произведено је значење које заинтересованог гледаоца, пролазника, посматрача укључује и много шире од упућивања плакатом на једну позоришну тему.

Оваквим приступом Радуре Бошковић отвара дефинитивно нови значењски простор плакатима које ради за СНП, проблематизујући одређене актуелне теме и изван задатих позоришних намера. Тако потврђује значењске потенцијале плаката, а онда истиче и његову ширу друштвену улогу. Драгоцен прилог нужном и логичком закључку је и инспиративна мисао Богдана Тирнанића која гласи: „...сваки плакат са релевантном друштвеном тематиком може постати политички плакат³“.

Београд, 13. 1. 2019. године

writer. It is a drama in which we talk about the losers of transition, desperate who can not find their way to the dramatic social fractures. Then you can point out the following; that, prior to mounting a strong collision than merging ideological and religious symbols, is produced the meaning of the interested viewers, passers-by, the viewer includes much broader than sending a poster on theatre theme.

By this approach Radule Boskovic definitely opens a new semantic space for posters that he create for SNT, problematisizes certain topics outside the given theatrical intentions. That confirms the potential meaning of the poster and then points out the wider social role. A valuable annexes to necessary and logical conclusion is inspiring thought of Bogdan Tirnanic: “... each poster with the relevant social themes can become a political poster³”.

Belgrade, 13. 1. 2019.

³ Богдан Тирнанић: Дизајн политике: „проп арт“, часопис „Уметност“, 41-42, 1975.

³ Bogdan Tirnanic: Political desing: „prop art“, Umetnost magazine, no. 41-42, 1975.

др Зоран Ђерић

Позоришни плакаћи Радула Бошковића и Српској народној позоришћа

Од самог почетка, сад већ више од пет векова дуге историје, плакат је повезан са уметницима, цртачима, графичарима и сликарима – и презентацијом уметности, наравно и других предмета и ствари, догађаја и личности, у пропагандне или политичке сврхе. У том правцу се креће и његова најједноставнија дефиниција: *Плакаћ је саопштење за јавност великог формата, најчешће на папиру, које се у већини случајева састоји од слова и слике и које се исписује на јавном месту у циљу рекламе или се лепи на стубовима за плакаће да би се најавиле приредбе или неке мере које ће се предузећи, заштим да би се пројектирале политичке поруке, рекламирала роба или услуге итд. Штампана се само са једне стране папира.*

Саопштење за јавност – отуда његово присуство на јавним местима, на стубовима за плакате, сада све ређим, али постоје још два на Позоришном тргу у Новом Саду, на којима се, нажалост, не лепе позоришни плакати, већ концертни, музички плакати, а повремено и политички. Зато постоје витрине у стаклу (које припадају Српском народном позоришту), у које се постављају плакати који најављују месечни репертоар, а свакодневно мењају плакати који најављују вечерње драмске, оперске и балетске представе. Не знам колико је оних који знају или проверавају ко је аутор плаката у тим витринама. Онима који знају, име Радула Бошковић је одавно познато и очекивано, у потпису готово свих плаката Српског народног позоришта у Новом Саду, у последњих 38 година. Онима који још не знају, ваља рећи, Радула Бошковић је уметник који је свој радни век провео у служби позоришне уметности (драма, опера и балет).

Велики формат – чињеница је, плакати се штампају на великим форматима на папиру, како би били уочљивији издалека. Штампају се у већим тиражима. Некада су заиста били *већи* – неколико стотина комада. Сада се, углавном, тираж смањило на стотину. Ови подаци се односе искључиво на позоришни плакат, политички и музички плакати имају

PhD Zoran Djerić

Theatrical posters of Radule Boskovic and Serbian National Theatre

From the main begging, now for more than five centuries long history, the poster is connected with the artists, drawers, graphic artist and painters - and related with presentation of art, of course and with other objects and things, events and personalities, for propaganda and political purposes. In that direction are moving its simplest definition: *The poster is a press release of large format, usually on paper, which in most cases consists of letters and images and which stands out in a public place for the purpose of advertising or some other goals which will take action, then to propagate political messages, advertise goods or services and so on. Printing is only on one side of paper.*

Press release - hence his presence in public places, on the pillars of the posters, now increasingly rare, but there are still two more on the Theatre Square in Novi Sad, where, unfortunately, are not pasted theatre posters, but posters for concerts, music posters, and occasionally politically once. Therefore, there are glass cabinets (belonging to the Serbian National Theatre), in which are placed posters announcing monthly repertoire, a daily changing posters that announce events of drama, opera and ballet performances for that evening. I do not know how many of those who know or check who is the author of the poster in these showcases. Those who know the name Radule Boskovic has long been known and expected, signed by almost all the posters of the Serbian National Theatre in Novi Sad, in the last 38 years. For those who still do not know, it must be said, Radule Boskovic is artist who has all of his work lifetime spent in the service of theatre art (drama, opera and ballet).

Large format - the fact is that posters are printed on large format paper, in order to be more visible from a distance. Printed in bigger circulations. Once they were really *larger* - several hundred pieces. Now, generally, circulation reduced to a hundred. These data refer

несумњиво веће тираже, зависно од догађаја или личности које најављују. Позоришни плакат се мења сваког дана, зависно од репертоара. Кад избледи од сунца, замени се новим. Мења се и ако се поцепа, оштети на неки физички начин. Чува се у просторији за плакате, док је представа коју најављује на репертоару, а када се представа „скине са репертоара“, он се премешта у архив, у најбољу руку у позоришни музеј. Постаје сведок једне представе, једног позоришног чина, али и много више – једног времена, једног доживљаја уметничког дела...

Штампа се само са једне стране папира – некада врло танког, готово провидног, јер је намењен једнократној употреби, али сада, углавном, на дебљем папиру, бездрвном, јер је штампан у колору, пластифициран, намењен виšekратној употреби, док не избледи на сунцу, док не пропадне од кише, снега, док га ветар или нечија рука не поцепају и уклоне са паноа, односно из витрине на улазима у Позориште. Тај плакат који има једну страну лица, уласком у књигу, попут ове, добија и своју другу страну – идентитет уметника који га је осмислио, представу за коју је осмишљен, а потом и много, много више... у симболичком смислу, као и у оном практичном. Плакат добија и своје друго лице. То друго лице је, овог пута, за нас, прво – њихов аутор – Радуре Бошковић.

... У циљу рекламе... да, и у том циљу се израђују и постављају и позоришни плакати. Рекламира се нова представа, нова драма, опера и балет Српског народног позоришта. Мада би, у овом случају, уместо глагола *рекламирају*, више одговарало: *информише се, обавештава* позоришна јавност да је на репертоару нова представа, *најављује се* њена премијера, прва реприза, или већ неко од поновљених извођења. Позоришни плакати Радуре Бошковића, углавном, немају политичке поруке, не пропагирају робу и предмете, нити се могу подвести под строго рекламне сврхе. Уколико им се, због природе представе коју најављују, могу учитати и извесне политичке поруке, оне су, пре свега, у другом плану и илустративне. У првом плану је истицање наслова или аутора, суштине представе. У први план се гура и њихова уметничка димензија која, понекад, потискује ову информативну. У првом плану је, врло често, препознатљив уметнички рукопис аутора плаката, кога покушава да контролише и усмерава идеја редитеља, кореографа, диригента, писца, ликовног уредника, директора Дrame, Опере, Балета... Понекад и управника Позоришта. Свако од поменутих покушава да наметне своју идеју, да усмери изглед плаката у правцу који му се чини да је прави, или барем да наликује на ону замисао...

exclusively to the theatre poster, political and music posters are undoubtedly larger print runs, depending on the event or personality that announce. Theatre poster has to change every day, depending on the repertoire. When its fading from the sun, it is replaced with new ones. It changes if it is torn or damaged in some physical way. It is kept in the room for posters, while the play that announces is on the repertoire, and when the play is „removed from the repertoire,” it moved to the archive, the best hand in the theatre museum. It becomes a witness of one show, of one theatrical act, and much more – of one past time, one work of art.

Printing is only on one side of paper - sometimes very thin, almost transparent, because it is designed for single use, but now, the mostly on thick paper, rag, because it is printed in full color, laminated, intended for multiple uses, while not fade in the sun, until it perish from rain, snow, until the wind or someone's hand does not tear and removed from the panel, or from a display case at the entrance to the theatre. The poster, which has one side of face, entering in the book, such as this, receives its other side - the identity of the artist who invented it, a show for which it has been designed, and then many, many more ... in a symbolic sense, as well as in so handy. Poster receives its second face. That second face is, this time, for us, first – its author - Radule Boskovic.

... *For the purpose of advertising* ... yes, in that order are made and set and theatre posters. Advertises the new production, a new drama, opera and ballet of Serbian National Theatre. Although, in this case, instead of the verb to *advertise*, are more convenient: *to inform, inform* the public that theatre has new show on the repertoire, *announces* to its premiere, the first rerun, or for some of the repeated execution. Theatre posters of Radule Boskovic, generally, do not have a political message, they are not promote goods and objects, nor can they be brought under strict advertising purposes.

If they are, by the nature of performances which they announcing, can load certain political messages, they are, above all, in the background and illustrative. In the foreground is the highlight of titles or authors, the essence of the performance. In the foreground are pushing their artistic dimension that sometimes suppresses this informative. In the foreground is very common, distinctive artistic handwriting of the author of the poster, which is trying to control and direct the idea of the director, choreographer, conductor, writer, visual editors, artistic director of drama, opera of ballet departments ... Sometimes and by the theatre intendant. Each of them attempts to impose their ideas, to direct the appearance of posters in the direction that it seems for them to be right one, or at least similar to the idea that ...

Овде се, несумњиво, сусрећу, прожимају, па и сударају различите идеје и креације. Резултати су зато различити, као и плакати: од илустративног до метафоричног, од стварног до имагинарног, од информативног до фигуративног, од више до мање успелог... Они, најчешће, деле своју судбину са представом за коју су настали, па се воле или не воле, чувају или бацају, памте или заборављају... Баш као и њихов аутор. Отуда потреба за једном оваквом монографијом. За монографијом уметника плаката. За монографијом која је, истовремено, и историја плаката, али и део историје једног позоришта, какво је Српско народно позориште.

А овој, конкретној, историји је претходила једна општа историја плаката, не само позоришног, која је повезана са типографијом, јер су креатори плаката у жељи да њихов производ буде упадљив користили сликовни материјал и различите технике штампања. Подсетимо се, први плакати су били слични лецима и монотипијама, а настајали су крајем 15. века, када су уметницима на располагању стајали дрворез и отисак, као техника умножавања. Са појавом штампарског слога, до 19. века, преовладавао је писани плакат (сачињен искључиво типографским средствима, као што су писана слова, подвлачење, размакнута, подебљана слова и слично). И данас су плакати који користе само слова уобичајени и ефектни. Али проналаском литографије крајем 18. века, створен је поступак којим су слике могле једноставно да се интегришу, тако да се све више појављивао плакат са сликом/илустрацијом. Ипак, требало је да се уђе доброно у 19. век, док се за овакве плакате нису заинтересовали познати уметници и примењени графичари. Један од првих који је то урадио био је француски графичар Жил Шере, који је почео да користи литографију у обликовању декоративних рекламних плаката за оперете у Паризу. Од њега познатији је сликар и графичар Анри де Тулуз-Лотрек, који је радио плакате за „Мулен руж“ и промовисао његове кабаре, извођаче и играчице.

Ако бисмо тражили неку сличност са претходницима, чини ми се да би се Радуре Бошковић могао довести у далеку везу управо са овим париским уметником, јер је и он, попут њега, преносио на плакате елементе (теме, мотиве, па и поступке) из својих уметничких радова (на сликарским платнима). И Бошковићеве фигуре, често линеарно третиране, својим замашним покретима заузимају читаве формате плаката и „хармонично се повезују са уметнутим словима“ (насловима представа).

Сличан поступак су имали и други значајни уметници плаката, Пјер Бонар, Алфонс Муха, Обри Бирдсли. У епохи југендстила, уметнички плакат

Here, no doubt, encounter, pervasive, and even collide different ideas and creations. The results are so different, and posters as well: from the illustrative to the metaphorical, from the real to the imaginary, from the informative to figurative, from more to less well ... They usually share their fate with the performance for which they are incurred, and they are loved or not loved, kept or throw away, remembered or forget ... Just like their author. Hence there is need for such a monograph. For the monograph of the artist of posters. For a monograph that is, at the same time, history of posters, but also a part of the history of one theatre, like Serbian National Theatre.

And to this, specifically, history was preceded by a general history of the poster, not only for the theatre, which is associated with typography, because the creators of posters wishing that their product is a striking image were used materials and different printing techniques. Recall, the first posters were similar leaflets and monotypes, and emerged in the late 15th century, when artists have available standing woodcut and imprint, as a technique of copying. With the emergence of the printing style, until the 19th century were predominant written poster (composed exclusively by typographic technique, such as cursive writing, underlining, spaced, boldface, etc.). Even today posters that use only letters are usual and effective. But by the invention of lithography in the late 18th century, was created a procedure by which the images could easily be integrated, so that increasingly appeared a poster with picture / illustration. Still, it was necessarily to enter well into the 19th century, while for this kind of posters start to be interested well-known artists and applied graphic. One of the first who did it was a French graphic artist Gilles Chéret, who began using lithography in forming decorative advertising poster for the operetta in Paris. Much more famous painter and graphic artist Henri de Toulouse-Lautrec, who did posters for „Moulin Rouge“ and promoted its cabarets, performers and dancers.

If we were looking for some resemblances to predecessors, it seems to me that Radule Boskovic could lead to a distant relationship precisely with that Parisian artist, because, like him, and Radule passed on posters elements (themes, motives, and even procedures) from his artworks (on canvas). Also Boskovic's figures are often linear treatment, his large-scale movements occupying the whole format of posters and „they are harmoniously connected with inlaid letters“ (titles of shows). Similar procedure have other important artists of posters, Pierre Bonnard, Alphonse Mucha, Aubrey Beardsley. In the epoch of Jugendstil, art poster in the whole Europe is experiencing success. Single out only the most famous author, Gustav Klimt, also a painter, whose posters are still multiplying, and the old one are guarded and exposing.

у целој Европи доживљава успех. Издвојићу само најпознатијег аутора, Густава Климта, такође сликара, чији се плакати и данас умножавају, а стари чувају и излажу.

Већ почетком 20. века појављује се предметни плакат, у коме је предмет реалистички и објективно презентован, изолован од других, редукован на битне информативне аспекте. Реалистички плакат, очишћен од емоција, појавио се у Немачкој, а потом развијао у Баухаусу. Појава авангардних уметничких поетика такође је утицала и на обликовање плаката. Руски уметници, попут Ел Лисицког и Александра Родченка, користили су фотомонтажу. Овај поступак је остао популаран и у другој половини 20. века, а користио га је, више пута, и у креирању својих плаката и сам Радуде Бошковић.

Литографију је, као технику штампања, заменио поступак офсетне штампе, чиме су се отвориле могућности за већи спектар боја и финије нијансирање. Потом се плакати израђују и у техници сито-штампе. Будући да је своје прве плакате за Српско народно позориште Радуде Бошковић урадио 1981. године, претпостављам да су урађени управо у поменутих техникама. Већ на самом почетку, у плакатима за комедије *Мушка сивар* (Ф. К. Крец), *Чешаљ* (Ф. Хаџић) и *Да ли је мојуће, друјови, да смо сви ми волови?* (Јован Кесар), Бошковић користи монтажу (на првом), редукацију – рука као чешаљ (на другом) и огледало које има рам од рогова (на трећем плакату) и тако истиче колико је плакат као изражајна форма био разноврстан и захвалан, како за досетке, тако и за уметничке потезе којима се препушта у изради плаката за Вердијеву оперу *Травијата*, односно за балет П. И. Чајковског, *Лабудово језеро*. На првом доминира цртеж даме, налик на техничку скицу за костим, а на другом фотографија балерине, белог лабуда, издвојена из осликане позадине, могуће сценографије. Пример за реалистички плакат је онај који је сачињен као свечани – за обележавања 120 година Позоришта. Стара фотографија, као сепија, како би се постигла носталгична атмосфера.

Те, 1981. године, Српско народно позориште се преселило у нову зграду, на Позоришном тргу 1, у којој се и данас налази, тако да плакате овог позоришта, које је креирао млади уметник (Радуде Бошковић је тада имао 27 година), повезујем са овом зградом, мада је део плаката, као и представа, реализован за тзв. сцену „Бен Акиба“, у Суботићевој улици. Ти плакати су били уски, дугачки (или издужени), убрзо ће их заменити велике форме, а са њима и значајно већи простор за уметнички коментар представе, односно теме, с већом или мањом алузијом на стварност (уже, за представу *Обешењак*, Борислава Пекића; кокошке, за

At the beginning of the 20th century appears subject poster, where the subject is realistically and objectively presented, isolated from others, reduced to the essential aspects of the information. Realistic poster cleared of emotions, appeared in Germany, and then developed at the Bauhaus. The emergence of avantgarde art poetics did also influenced to design of the poster. Russian artists such as El Lissitzky and Alexander Rodchenko, have used photomontage. This procedure has remained popular in the second half of the 20th century, and several times, also, Radule Boskovic have use it in creating his posters.

Lithography, as a technique of printing, have replaced offset printing procedure, by which have been opened up opportunities for a greater range of colors and finer shading. Thereafter posters have been made in screen printing technique. Being that his first posters for the Serbian National Theatre Radule Boskovic did in 1981, I guess they just made by aforementioned techniques. At the very beginning, the posters for the comedy *Guy thing* (F. X. Kroetz), *Comb* (F. Hadzic) and *Is it possible companions, that we are all oxen?* (J. Kesar), Boskovic uses the photo editing (the first), a reduction - hand like a comb (in second), and a mirror which has a case of horns (at the third poster), and thus emphasizes how much posters as expressive form can be varied and appreciate, and in order for wits, and for moves in the art that in the preparation is left for posters Verdi *Traviatta*, a ballet or P. I. Tchaikovsky's *Swan Lake*, as well. On the first on is dominated drawing of the ladies, like the technical design for the costume, and on the second photo of ballerina, white swan, separated from the painted backdrops, possible scenography. An example of a realistic poster is the one who has made such a solemn - celebration for 120 years of the Theatre. Old photo, like sepia, to achieve a nostalgic atmosphere.

1981. Serbian National Theatre was moved into a new building at Theatre Square 1, where it is today, so that this theatrical posters, created by the young artist (Radule Boskovic was then 27 years old), I'm connecting with this building, although if part of these posters and performance as well, was realized on so-called scene „Ben Akiba“, in Suboticeva street. These posters were narrow, long (or elongated), soon will be replaced with a large form, and with them a significantly larger space for artistic note for plays, or themes, with greater or lesser allusion to reality (rope, to play *Prankste* by Borislav Pekic, chickens for show *Svetislav and Mileva* by Milos Nikolic, winged ram above the abyss for show *Golubnjaca* by Jovan Radulovic, 1982). These posters are multi-layered, full of innuendo, insinuation, grotesque and funny, sad and serious.

From this time distance (37 years), I recognize the similarities with the Polish poster of that time, which

представу *Светислав и Милева*, Милоша Николића; крилати ован над амбисом, за представу *Голубњача*, Јована Радуловића, 1982. године). Ови плакати су вишеслојни, пуни алузија, инсинуација, гротескни и смешни, тужни и озбиљни.

С ове временске дистанце (37 година), препознајем сличности са пољским плакатом тога времена, које је било политички бурно, а плакат је „пратио Пољаке у најтежим тренуцима, мобилисао их, понекад уживао у тренуцима слободе, или просто жудео нормалност, делио са њима свакодневне бриге“ (како је запажено у једном аналитичком тексту из времена „Солидарности“). И Бошковићев плакат је показао своју осетљивост и активност, био је „барометар промена, напетости и јавног расположења“. Врло брзо после премијере, представа *Голубњача* је забрањена, скинута је са репертоара Српског народног позоришта, а „случај Голубњача“ се, срећом, није поновио, барем не у нашем позоришту.

Плакат је, по својој намени, улични медиј, није се од њега очекивало да има високе интелектуалне, па ни уметничке претензије, ипак, он је све више подизао интелектуалну лествицу и уметнички ниво (најбољи пример су управо пољски плакат у то време, али и многи од плаката које је Радуде Бошковић осмислио за Српско народно позориште).

was politically turbulent, but poster was „accompanied by the Poles in the most difficult moments, mobilized them, occasionally enjoyed moments of freedom, or simply craved normality, shared with them everyday worries“ (as noted in an analytical article from the time of „Solidarity“). And Boskovic's poster was showed his sensitivity and activity, it was „a barometer of changes, tensions and public mood.“ Very soon after the premiere, show *Golubnjaca* is prohibited, it was removed from the repertoire of the Serbian National Theatre, but „case Golubnjaca“, fortunately, is not repeated, at least not in our theatre.

The poster, according to its purpose, is street media, it was not expected to have high intellectual or artistic pretensions, however, it is increasingly raising the intellectual ladder and artistic level (the best example is precisely the Polish poster of that time, but also many of the posters which are designed by Radule Boskovic for Serbian National Theatre).

Мирослав А. Мушић

Изложба плаката у центру за културу “Lucernaire”, Париз, 1998.

У разматрању проблематике графичког обликовања и визуелних комуникација на тлу Војводине, последњих деценија прошлог и првих година овог века, доминирају мишљења да ово стваралаштво показује највише виталности. Плакат, знак и књига су водеће теме у обликовним процесима и на овом тлу. У средишту свих догађања је Нови Сад, својеврсно обликовно језгро, и то, управо у графичком обликовању и визуелним комуникацијама. Новосадска школа плаката представља најизразитији пример промена у плакату, и обликовној пракси у целини, специфичног израза и снажних индивидуалности њених протагониста. Створена почетком шездесетих година у време успостављања свести о новој пракси обликовања врло брзо је окупила групу новосадских уметника и дизајнера, на челу са Миодрагом Мишом Недељковићем. Његов плакат за Стеријино позорје – Тријенале сценографије и костимографије (1965) припада првим радовима ове школе. Реализован је у неколико година раније покренутој Штампарији Стојков, уметничкој радионици за сито-штампу, која у успостављању обликовне праксе, посебно плаката, на тлу Војводине има значајну улогу. Изложба *Три деценије штампарије Стојков* (1963–1993), приређена у Галерији савремене ликовне уметности (Нови Сад, 1993) омогућила је да се сагледају историјско-стилске промене новосадског плаката, путеви његовог развоја и протагонисти. На почетку су видљиви утицаји схватања да је обликовање плаката или књиге више као једна врста примењене уметности. Доминантни су ликовни критеријуми настанка дела, које, иако технички умножено, има особине уметничког оригинала. Половином седамдесетих и почетком осамдесетих година успостављена је свест о интердисциплинарности овог стваралаштва, као и критеријуми за његово вредновање примерени савременим методама и пракси обликовања. На сцени је концепт који уважава утилитарна својства, тежи техничкој перфекцији репродуковања дела, без угрожавања ауторског интегритета. Особености новосадског

Miroslav A. Music

**The poster exhibition in the Cultural Center
“Lucernaire”, Paris, 1998.**

In considering the issue of graphic design and visual communications in the territory of Vojvodina, in the last decades of the last century and the first years of this century, dominated by the view that this demonstrates the most creative vitality. Poster, sign and book are the leading topics in formal processes and on the ground. In the middle of all the events is Novi Sad, a sort of core design, and this exactly in graphic design and visual communications. Novi Sad's school of the poster is the purest example of changes in the poster, and formative practice as a whole, the specific terms and strong individuality of its protagonist. Created in the early sixties at the time of the establishment of a new awareness of the practice of design very quickly gathered a group of artists and designers from Novi Sad, led by Miodrag Misa Nedeljkovic. His poster for *Sterijino pozorje - Triennial set and costume design* (1965) belongs to the early works of this school. It was implemented in Printing Company *Stojkov* few years ago launched, art workshop for screen printing, which in establishing a design practice, especially posters, on the ground of Vojvodina has a significant role. Exhibition *Three decades printing company Stojkov* (1963-1993), prepared in the Gallery of Contemporary Art (Novi Sad, 1993) made it possible to analyze the historical and stylistic changes Novi Sad's posters, ways of its development and protagonists. At the beginning of the visible impact of the understanding that the design posters or books more as a kind of applied art. The dominant are artistic criteria of creation of work, which, although technically multiplied, has the characteristics of the original art. In the mid seventies and early eighties years is established awareness of the interdisciplinary nature of this creativity, as well as criteria for the evaluation appropriate to modern methods and practice of design. On stage is a concept that takes into account the utilitarian properties, tends

плаката, једноставна и читка визуелно-пластична решења, типографска уметност и симболичка утемељеност кроз цртеж или фотографију и запажен ниво комуникативности, вредности су које и данас трају.

Међу првима који су овај концепт прихватили и остали му доследни је и Радуле Бошковић (Нови Сад, 1954), ђак новосадске Школе примењених уметности, а потом полазник Факултета за примењене уметности, графичког одсека у Београду. Својим обликовним и уметничким деловањем у периоду дугом близу три деценије остварио је замашно, препознатљиво и јединствено дело на тлу Војводине. Било да се ради о графичком листу, цртежу, уљаној слици, сценографији, плакату или другом обликовном захвату целокупан Бошковићев израз заснован је на цртачком таленту. Уосталом, не без разлога Сава Степанов указује „на способност да линијом обухвати, презентује али и искаже сву своју осећајност, један сасвим специфичан ликовни сезибилитет“. Додали би да је Бошковић вечито тежио да сопствене спознаје о свету и уметности искаже као нову, засебну и сасвим персоналну визуелну творевину.

У обликовању плаката се определио за универзални језик, језик симболичког и садржинског датог кроз слику призора, сцене и догађаја. Најчешће кроз цртеж, ређе фотографију, постављен графички и сликарском логиком обременен. Линија је за њега и ликовни елемент и средство да изрази одабрану тему, назначи садржај поруке. Великих је димензија, понекад монументалан и експресиван. У његовом средишту када су бајковити призори, ренесансна привиђења, мушке и женске фигуре, посебно актови, који се извијају и нуде посматрачу. И када је израз стваралачке свести, карикатуралан и пригушен у тоналитету, има за циљ да успостави комуникацију. Заједно са текстом гради хармонично јединство. Чини плакат целовитим делом.

Већ првим делима за Српско народно позориште, у које долази 1980. године и, само накратко напушта да би му се поново вратио, наговестио је да ова позоришна кућа постаје богатија за једно ново име и особено стваралаштво. Паралелно са обликовањем плаката обогаћује идентитет позоришта, посебно успостављањем визуелних идентитета његових представа из сезоне у сезону. Тако пуних четврт века. Данас је то близу 250 плаката, преко 150 сачуваних и отргнутих од заборавља и потпуног трошења. Изложена дела омогућавају да се сагледају успостављени континуитет, јасан и доследан израз, грађен и богаћен новим истраживањима форме и графичке структуре, уз техничку овладаност обликовања, у техникама сито-штампе, офсета и дигиталне штампе, и свакако, који уважавају

technical perfection reproduction of the work, without compromising the integrity of copyright. Features of Novi Sad's posters, simple and legible visual-plastic solutions, typographic and symbolic artistry merits of the drawing or photo, and a remarkable level of communication that values are still ongoing.

Among the first to accept this concept and still is consistent is Radule Boskovic (Novi Sad, 1954), student of the Novi Sad's School of Applied Arts, followed by a student of the Faculty of Applied Arts, Graphic department in Belgrade. His shape and artistic activity in the period that last for nearly three decades has achieved a substantial, distinctive and unique work in the territory of Vojvodina. Whether it is a graphical, drawing, oil painting, set design, posters and other formative intervention, Boskovic's entire artistic expression is based on drawing talent. After all, not without reason Sava Stepanov suggests „on the ability to include by line, present, but also express all his sensitivity, one very specific visual sensibility“. Add to that, that Boskovic has always strove to own knowledge of the world of art to express as new, separate and very personal visual creation.

In poster designing he opted for a universal language, symbolic language and substance given image of the scene, scenes and events. Mainly through drawing, photography rarely placed graphically and painterly logic loaded. The line is for him and visual element and a means to express the chosen theme, specify the content of the message. It is quite large, sometimes monumental and expressive. At its center when the fairy-tale scenes, a vision of the Renaissance, male and female figures, especially nudes, which are twisted and offer the viewer. When the expression of creative consciousness, caricature and muted tonality, aims to establish communication. Together with the text builds a harmonious unity. It seems poster complete work.

Already when his first works for Serbian National Theatre, where he coming in 1980, leaving only a short time to get him back again, he suggested that this theatre house becomes richer for new name and especially creativity. In parallel with the creation of posters enriches the identity of the theatre, especially by establishing its visual identity of shows from season to season. Thus, a full quarter of a century. Today it is nearly 300 posters, over 150 preserved and torn from oblivion and total spending. The exhibited works make it possible to observe the established continuity, clear and coherent expression, built and enriched with new research forms and graphic structures, with technical mastery of design, in techniques of screen printing, offset and digital printing, and of course, that take into account the spatial possibilities of exhibition space. So in front of us are again: *Women's Orchestra*, *Women in the National Assembly*, *Viva la mama*, *Great and Small*,

просторне могућности изложбеног простора. Тако су пред нама, поново: *Женски оркестар*, *Жене у народној скуйштини*, *Вива ла мама*, *Велико и мало*, *Виолиниста на крову*, *Трубадур*, *Турандот*, *Туђе хоћемо – своје не дамо*, *После пола века*, *Право на Руса*, *Пријатељи*, *Риолео*, *Мера за меру*, *Мој тата социјалистички кулак* и десетине других, као и: *Мурлин Мурло*, *Мадам Баттерфлај*, *Мајерлин*, *Лажа и паралажа*, *Хеда Габлер*, *Крцко Орашчић*, *Клојка*, *Еро с оној свијет*, *Голубњача*, *Дон Жуан*, *Дон Кихот*, *Човек је човек до Ђелаве ђевачице*, *Балканској швијуна*, *Бановић Спрахиње*, *Родољубаца*, *Сабирној цензуре* и *Сумњивој лица*. То су дела зрелог обликовног поступка и – јединствена у сваком погледу. Носе дубоко утиснут печат Бошковићеве стваралачке личности, која је, без сумње, трајно обогатила нашу уметничку и обликовну праксу.

Fiddler on the Roof, Il Trovatore, Turandot, Entrench on - not give our own, After half of Century, Right to the Russian, Friends, Rigoletto, Measure for Measure, My dad socialist kulak and dozens of others as well: *Murlin Murlo, Madam Butterfly, Mayerling, Liar and Arch Liar, Hedda Gabler, Nutcracker, Trap, Ero from another world, Golubnjaca, Don Juan, Don Quixote, Man is Man, to Bald Soprano, the Balkan spy, Banovic Strahinja, Patriots, Collection Center and Suspicious person*. These are parts of a mature and formative process - unique in every aspect. They carry deeply imprinted seal of Boskovic's creative personality, that is, without a doubt, permanently enrich our artistic and design practices.

Александар Милосављевић, театролог

Питања на која су одговори неми

О позоришним плакатима Радула Бошковића

О Радулу Бошковићу је могуће сведочити из неколико различитих углова – као сликару и графичару, што он на првом месту јесте, као руководиоцу Промо центра Српског народног позоришта, дакле као о особи која је креативно везана за све што је у нашем најстаријем театру публикувано, о дизајнеру који је ликовно обликовао или за штампу припремио мноштво књига, програмских публикација, месечних програма, флајера и сл, али и, посебно, као о аутору позоришних плаката. Овај Бошковићев ангажман ваља нарочито издвојити зато што су – како ћемо видети – у њему сублимирани сви претходно набројани аспекти Радулове вишедимензионалне уметничке личности. Наиме, у његовим плакатима намењеним театарским продукцијама (не само Српског народног позоришта и не једино театара) сусићу се и међусобно преплићу и графичарски, сликарски и дизајнерски таленат, и умеће графичког обликовања, али и сложени поглед на свет (*weltanschauung*) аутентичног позоришника, човека који је своју животну и професионалну судбину нераскидиво и одлучно везао за театар.

Ступајући давних дана у универзум позоришта (и театарског плаката), Бошковић је као веома млад уметник – свесно или несвесно, но свакако с много релевантног знања – ступио у свет у којем се прожимају утилитарни принципи које данас најчешће дефинишемо појмом маркетинг и закономерности уметничког стваралаштва, закорачио је у необичну кентаурску стварност у којој се у нераскидивом споју налазе пропаганда намера позоришта, с једне, и потреба уметника да афирмише властити артистички рукопис, с друге стране. Но, овај „спој“ никако и никада није буквалан, нити су у овом случају „глава“ и „тело“ механистички накалупљени једно на друго, као што је то случај с бићем из древне, античке митологије.

Нашао се, дакле, наш тада млади графичар и сликар у свету који је, између осталог, заснован

Aleksandar Milosavljevic

Questions which have silent answers

About theatrical posters of Radule Boskovic

We can testify about Radule Boskovic from a few different angles – as a painter and graphic artist, which he primarily is; as the manager of the Promo Center of the Serbian National Theatre, which is to say that he is a person who is creatively tied to everything which is published in our oldest theatre; as a designer who artistically shaped or prepared for print many books, program publications, monthly programs, flyers, etc., but especially as an author of theatrical posters. This engagement of Boskovic should be specially emphasised because – as we shall see – it encompasses all previously mentioned aspects of the multidimensional artistic persona of Radule. His posters made for theatre productions (not just of the Serbian National Theatre, and not only for theatre) encompass and intertwine graphic's, painter's and designer's talent, and the art of graphic shaping, as well as a complex view of the world (*weltanschauung*) of an authentic theatre-man, who firmly tied his life's and work's destiny to theatre.

Entering, a long time ago, into the universe of theatre (and theatrical posters), Boskovic has, as a very young artist, knowingly or unknowingly, but surely with a lot of relevant knowledge, entered in the world which encompasses utilitarian principles which we nowadays most frequently define by the word marketing and orderliness of artistic creation, and he entered also an unusual centaur's reality in which we find an unbreakable bond between the propaganda's intention of the theatre on one side, and the need of the artist to affirm his own artistic handwriting, on the other side. However, this “bond” is not in any case and never literal, or in this case the “head” and the “body” are not simply mechanically put together, as it is the case with the mythical creature from ancient, antique mythology.

So, our young graphic artist and painter found himself in a world which is, among other things, based on

и на традицији богатој неспоразумима. О њима, на свој начин, говори и судбина вероватно најстаријег сачуваног позоришног плаката из војвођанског театарског живота, оним из 1816. године, насталим поводом суботичког гостовања представе *Клавиџо* Народног играчког друштва из мађарског града Халаша. Овај плакат је доцније пронађен у заоставштини породице Војнић, али евидентно није сачуван као израз привржености театарској уметности него као важан документ сасвим другачије провенијенције – као признаница, јер је на полеђини плаката записано да је 1. јануара 1817. Симеон Војнић од извесног Пиласановића примио 12 форинти. Поменути анегдота доказује да је одвајкада позоришни плакат био коришћен у најразличитије сврхе, да је био употребљаван на различите начине. Тако је било некоћ, када је стасавао овдашњи театарски живот, али је тако и данас, када су управо плакати истовремено и једно од сведочанстава да су (и када су) неке премијере изведене, и речити су доказ („црно на бело“) ко је све у представи учествовао, и доказ су ауторства редитеља, сценографа, костимографа, кореографа, лектора..., али су и потврда статуса сваког позоришта, а није искључено да и данас на полеђинама плаката неко записује податке који немају везе с театром и позоришним пословима.

У контексту овакве расположености због вишенаменског карактера позоришног плаката, вазда се отвара следеће питање шта је заправо плакат: пуко посредовање информација или аутентичан артефакт, производ утилитарне намене или креативна најава позоришне представе? А можда је плакат нека врста могућег „ходника“ (понекад и свесно конструисаног лавиринта) којим се долази до представе (али и театра уопште)?

Када се нађе на изложби позоришних плаката, лаик, такозвани обични гледалац, препустиће се, претпостављам, уживању у ликовности експоната, но било који иоле верзирани позоришник, био уметник или позоришни хроничар (критичар, на пример), загледаће шта је на плакату записано, читаће имена писца, редитеља, глумаца, сценографа и других аутора театарског уметничког дела, провераваће датум и годину настанка продукције, уочиће лого продуцента... С друге стране, ни лаицима а ни већини стручњака, док обилазе овакву изложбу неће ни на крај памети пасти да су много пре но што су ове поставке презентоване јавности, у позоришним и другим атељеима вођене жустре расправе, рецимо на тему формата сваког од изложених плаката. Баш такве диспуте најчешће иницирају савесни позоришни архивари, питајући се како ће у фондусе театарских архива похранити плакате великих димензија, или из страха да големе плакате пресавију јер ће се његове ивице искрзати,

a tradition which is rich with misunderstandings. About them, on its own way, is reflected destiny of probably the oldest preserved theatrical poster from the Vojvodinian's theatre life, from 1816, created for the purpose of the guest performance from Subotica whit play "Klavigo" by the National Dance Society from the Hungarian city of Halas. This poster had been later found in the legacy of the Vojnic family, but evidently is not preserved as a fondness towards of theatre art but as a document of a different sort of provenance – as a receipt, because on the back of the poster it is written that on 1st of January 1817. Simeon Vojnic received 12 Forints from a certain Pilasanovic. This anecdote proves that through the years theatrical posters were used for a variety of purposes and in many ways. That is how it was in the past, then when theatre life was emerging here, but that is, also, how it is today when posters in the same time testify that (and when) some premiers were held, and they are proof of ("black on white") who participated in theatre plays, and they are a proof of copyright for directors, scenographers, costume designers, choreographers, lecturer..., but they also testify about the status of every theatre, and is not excluded that even today someone writes on the back of posters informations which have nothing with theatre and theatre related matters.

It the context of such division due to the multidimensional character of a theatrical poster, it is always opened next question what really is a poster: a mere relaying of information or an authentic artifact, a product for utilitarian use or a creative announcement of a theatre play? But maybe the poster is a sort of "hallway" (sometimes conscientiously constructed labyrinth) through which we get to the play (but to theatre, as well)?

When he finds himself on an exhibition of theatre posters, a laymen, so called regular viewer, will let himself to enjoyment of the artistic features of the works, but every respectable man of the theatre, whether he is an artist or a theatre chronic (e.g. a critic) will look what is written on the poster, he will read the names of the authors, directors, actors, set designers and other creators of the theatrical artwork, he will check the dates and years of the production, spot the logo of the producer... On the other hand, not the laymen nor most of the experts while they roam the exhibition will never think that long before these posters were presented to the public, in theatre and other ateliers were big discussions, for example, about the formats of each exhibited poster. These kind of disputes are most often initiated by careful theatre archivists, who ponder how to theatrical archive large dimension posters, out of fear to fold these huge posters because their edges will be damaged, which will endanger their artistic dimension. At the same time everybody will neglect the fact that the exhibited

што ће, између осталог, угрозити и њихову ликовну димензију.

Истовремено ће и једни и други (а и они трећи) на вернисажу у галеријама или позоришним фоајеима занемарити исто тако белодану чињеницу да су изложени експонати првобитно имали сасвим другачију намену, те да нису настали да би једног дана постали експонати, него се од њих очекивало да најаве будућу премијеру.

Безброј пута сам, у различитим својствима, присуствовао ситуацији у којој редитељ, аутор представе, директор Дrame СНП-а, главни продуцент, и Радуле Бошковић, као аутор ликовног аспекта презентације будуће премијере, дискутују о томе како ће ова презентација, односно плакат изгледати, шта ће се на њему наћи, чија ће имена бити штампана, где ће бити позициониран лого Позоришта, какву ће поруку конкретни плакат саопштити потенцијалној публици – и што се тиче представе али и репертоарског концепта Театра. И свако од нас је тада имао више или мање јасан став о изгледу плаката; свако је наводио властите разлоге као потенцијално пресудне аргументе којима би покушавао да поткрепи своје захтеве Бошковићу.

И у тим приликама сам се, баш као и сада, по ко зна који пут запитао шта је позоришни плакат, какви се заправо односи успостављају у том зачараном троуглу између позоришта, представе и плаката?¹ Или би, можда, тачније било запитати се: шта је све позоришни плакат? Да ли је он сведочанство о изведеној премијери? Или је више или мање сложена (каткад шифрована) „порука“ гледаоцима? Можда је плакат простор за задовољење личних сујета аутора и актера представе? Или је пак сводив на један од елемената рекламне кампање (и представе и театра)? Да ли је он уметничко дело, артефакт у који је уткана креативност његовог ствараоца?

Како, рецимо, у контексту свих ових недоумица тумачити плакат за Српско народно позориште које Радуле Бошковић види (и) као Вавилонску кулу, дакле као простор грандиозне пометње, али не само оне узроковане различитим језицима којима говоре неимари који граде Кулу/Театар, но као пометњу вечитих (и само наизглед непремостивих) разлика које су уграђене у темеље саме природе позоришне уметности. Јер позориште је место где

artwork initially had a different purpose and that they are not created to become exhibits one day, but their expected purpose was to announce a future premiere.

On countless occasions and in different roles I have been witnessed situations when the director, the author, director of drama department of Serbian National Theatre, main producer and Radule Boskovic, as the author of the fine art aspect of the future premiere, discussed how the presentation, poster, will look like, what will be displayed on it, whose names will be printed, where the logo of the Theatre will be placed, what message will this poster relay to the potential public refer to the play but the repertoire of the Theatre as well. Each one of us used to have a more or less clear stance about the looks of the poster; everybody stated their own reasons as potentially final arguments to back up their demands towards to Boskovic.

In those situations, as well as now, and not for the first time, I asked myself what is a theatrical poster, what kind of relations are established in that vicious triangle between the theatre, play and poster?¹ Or perhaps it would be more suitable to ask: what entirely theatrical poster is? Is it a testimony about the performed premier? Or is it a more or less complicated (sometimes encrypted) “message” to the audience? Maybe a poster is a place for satisfying the personal vanity of the author and actors of the play? Or it can be minimised to one of the elements of the marketing campaign (of the play and theatre)? Is it a work of art, an artifact in which is inweave the creativity of its creator?

In the context of all these dilemmas, how should we interpret the poster for the Serbian National Theatre which Radule Boskovic sees (and) as the Tower of Babel, as a place of grandiose commotion, but not only the one caused by different languages spoken by the builders which erect the Tower / Theatre, but as a commotion of eternal (an only seemingly) differences which are built in the very foundations of nature of the theatrical art form. Theatre is a place where questions are asked constantly, first about the very essence of the time in which the theatre exists in. From this kind of commotion, just like from the Babel building, the Serbian National Theatre rises, and in the fine art interpretation of Boskovic, it establishes itself as another mythical structure – the Lighthouse of Alexandria. It is also one of the wonders of the ancient world, which just like the art of theatre, has practical function; that is why to his vision of the SNT Boskovic

¹ Овде ваља напоменути да је „зачараност“ поменутог троугла понајпре у томе што логика намеће императив позиционирања на прво место – оно је, дакле, најважније, но позориште потврђује властити идентитет пре свега кроз конкретне представе. Оне, наиме, тај идентитет дефинишу и увек изнова потврђују, док плакат – који је наизглед на крају овог ланца – заправо настаје пре премијере сваке представе, а у себи би требало да садржи и идентитетске одреднице позоришта и његовог репертоарског и сваког другог профила.

¹ It is worth mentioning here that the “viciousness” of the mentioned triangle is first and foremost in the fact that logic imposes the imperative of focusing on the first place – it is the most important one, but the theatre establishes its own identity through concrete plays. They define that identity and continuously acknowledge it, while the poster – seemingly is at the end of this chain – actually gets created before the premiere of every play, but it should also contain within itself identities of the theatre, and its repertoire and all other profiles.

се непрестано постављају питања, а пре свега она која се тичу саме суштине времена у којем театар постоји. Из ове врсте пометње, као из вавилонског здања, израста Српско народно позориште и, у Бошковићевој ликовној интерпретацији, успоставља се као још једна митска грађевина – александријски Светионик. И он је, наиме, једно од светских чуда старог света које је, баш као и театарска уметност, имало практичну функцију; зато свом виђењу СНП-а Бошковић дарује очи; поклања му, приписује му радознали поглед који би могао да припада и гледаоцу. Али и позоришном уметнику који вазда зачуђен и радознао стаје пред публику.

А можда је за разумевање Радулове поетике (али и за одгонетање поменуте енигме) још бољи пример плакат за драмску представу *Сан лејње ноћи*, на којем се аутор поиграва Бошовим *Врџом уживања*, наговештавајући да ће Стево Жигон Шекспирову вилинску причу транспоновати у мрачну и ишчашену визију бошовске стварности. Или шта још треба рећи за фино, готово филмско претапање стамене античке Нике раширених крила и иконског плеса славног Грка на плакату за балет *Грк Зорба*; или за нежни лептиров лет који постаје метафора крхке душе мадам Батерфлај на плакату за Пучинијеву оперу? Или нам ваља размотрити плакат за Михизовог *Бановић Сџрахињу*, на који је Бошковић пренео усковитланост драматичне повести кроз коју покушава да се некако пробије огољени човек, херој осуђен на пораз, но окружен постојаношћу средњовековних бедема и стаменим анђелом – ратником.

За Радула Бошковића (и) као аутора плаката карактеристични су снажан и богат колорит, силовити покрети пером или кичицом, префињени ренесансни, давинчијевски sfumato којим ублажава оштрину физиономија или контура пејзажа и грађевина, но и раскошна маштовитост којом комбинује разнородне (ликовне и друге) мотиве и елементе ликовности. Све ово је резултирало једним од његових најпознатијих и најуспешнијих плаката, оним за представу *Мурлин Мурло* Николаја Кољаде, у режији Радослава Миленковића. На трагу сензибилитета постмодерне, Радуле овде еклектицистички комбинује Дирерова *Четири јахача айокалијсе* и симбол прогресивних промена, црвену звезду која пробија платно и пресеца композицију, уводећи нас у Кољадину драму о безнађу транзиционе стварности Русије након пада Берлинског зида.

Но, без обзира на популарност овог плаката, за Бошковићеву ликовну поетику ипак је карактеристичнији проседе који безмало равноправно користи и радећи плакате и стварајући слике. Уз већ поменуте елементе, Радуле у многим

gives eyes; he presents it a curious look which could also be possessed by the viewer. But also by the theatre artist who stands always surprised and curious in front of the audience.

Maybe for the understanding of the poetics of Radule (and for the understanding of the mentioned enigma) a better example is the poster for the drama *A Midsummer Nigh's Dream*, in which the author plays with Bosch's *Garden of Earthly Delights*, hinting that Stevo Zigon will transport Shakespeare's fairy story into a dark and skewed vision of Boschian reality. Or what else to say for the fine, almost cinema-like display of the antic Nike with widespread wings and the primal dance of the famous Greek on the poster for the ballet *Zorba the Greek*; or for the tender butterfly which becomes a metaphor for the fragile soul of Madam Butterfly on the poster for Puccini's opera? Or we should examine the poster for Mihiz's *Banovic Strahinja*, where Boskovic transferred the turbulent and dramatic history through which the naked man tries to fight, a hero destined to fail, but surrounded with medieval walls and a firm angel – a warrior.

For Radule Boskovic (and) as the author of posters it is characteristic to use strong and rich colors, strong moves with pen or brush, refined renaissance, da Vinci's sfumato with which he softens the sharpness of physiognomies or contours of landscapes and structure, but also the splendid imagination with which he combines different (fine art and other) motives and elements of artistry. All this resulted in one of his most famous and most successful posters, the one for the play *Murlin Murlo* by Nikolay Kolyada, directed by Radoslav Milenkovic. Following post-modern sensibility Radule eclectically combines Dürer's *Four Horsemen of the Apocalypse* and the symbol of progressive change, a red star which spears through the canvas and cuts the composition in half, escorting us in Kolyada's drama about the hopelessness of transitional reality of Russia after the fall of the Berlin Wall.

Regardless of the popularity of this poster, for the fine art Boskovic's poetics is more characterised by an approach where he almost equally uses when he doing posters and creating paintings. Together with the already mentioned elements, Radule uses in many of his works the characters of Harlequin. They arise from the subtle mist which crucial defines ambient of the painting. Frequently, the harlequins of Radule have a mask on their faces and often that mask also has the face of a harlequin. Is that duality one of "readings" of theatre art by Boskovic but also an expression of his understanding of the positions of artists who rule the stage – actor, opera singer and ballet dancer? Those who become something else on the stage take on themselves other characters which they reach by

својим радовима користи ликове арлекина. И они израњају из суптилне измаглице која пресудно одређује амбијент слике/призора. Неретко Радулови арлекини на лицу имају маску и врло често и та маска, такође, има лице арлекина. Да ли је та двојност једно од Бошковићевих „читања“ театарске уметности, али и израз његовог разумевања позиције уметника који господаре сценом – глумца, оперског певача и балетског играча? Дакле, оних који на сцени постају нешто друго, на себе преузимају туђе ликове до којих, међутим, долазе трагајући по сопственој нутрини, лутајући кроз лавиринте властитих душа и искустава, призивајући у сећање оно што су неком приликом код других препознали као нешто своје.

Отуда се пред мене, али и сваког познаваоца овог аспекта рада Радула Бошковића поставља питање: да ли су сви ти његови арлекини – тужни и весели, израженог личног карактера или безлични, маскрани или без кринке, богатог колорита или црно-бели, тек (индиректан) ауторов *homage* театру, или се иза њих (и у њима) заправо крије нешто друго, нешто много дубље. Нису ли они кринка којом сâм Сликар скрива своје лице? Да ли се, можда, иза њихових ликова, као честог мотива који срећемо на плакатима овог уметника, не крије управо он сâм? Ни раздраган, ни опхрван тугом. Шта бисмо видели када би арлекину смакли маску? Можда бисмо тада, не без извесног изненађења, препознали јанусовски лик који указује на располућеност самог Уметника, у исти мах свесног свих димензија разноврсних очекивања на која му ваља да одговори својим делима. Но и Уметника који је са собом начисто и који врло добро зна да се, излазећи у сусрет свим тим захтевима, драговољно одриче једног дела сопствене артистичке личности. Али, исто тако свесног и да је оно чега се креирајући позоришни плакат одриче, онога дакле што самосвесно ставља у други план, заправо и основни *raison d'être* (уметничке) егзистенције.

Но, баш је то уједно и смисао плаката. Управо такав, вишенаменски карактер одређује његову суштину, а последица, каткад, може да буде и додатна „употребна вредност“ плаката као признанице за дуг, папира у који се пакује бакалук или подлоге на чију позадину се уцртавају контуре неког будућег плаката. Али, покаткад, само понекад, уз све што јесте и што може да буде, плакат је и уметничко дело, аутентичан артефакт који успева да надмаши све своје подразумевајуће утилитарности.

Е, баш такве плакате ствара Радуле Бошковић.

searching through their own inner space, wondering through labyrinths of their own souls and experiences, evoking that which they found as their own in others.

Therefore, for me and for other others who are versed in this aspect of Radule Boskovic work the following question arises: are all of his harlequins – happy and sad, with or without a personal character, masked or unmasked, rich in colour or monochrome, only a mere (indirect) homage of the author to the theatre, or something else is hidden behind them (and inside them), something much deeper. Aren't they a mask with which the Painter hides his face? Maybe behind their characters, as a frequent motif found on the posters of this artist, we can find exactly him? Nor is he sprightly nor covered in sorrow. What we will see if we took off the mask from the harlequin? Maybe then we would recognise a dual character which is indicative of the duality within the Artist who is conscious of all the dimensions of different expectations to which he wishes to answer with his work. But we would also see the Artist who came to terms with himself and who clearly knows that by meeting all those expectations, he willingly gives up a part of his own artistic persona. But at the same time he is also aware that that which he gives up by creating the poster, which he consciously puts in second place, is the basic *raison d'être* of (artistic) existence.

That same thing is the meaning of the poster. That multifunctional character defines its essence and the consequence sometimes can be an added value of the poster as an I.O.U., a paper for packing groceries or a pad for drawing the contours of a future poster. But sometimes, just sometimes, with all that it is and all that it can be, a poster is a work of art, an authentic artefact which succeeds to supersede all of its understood utilities.

Exactly that kind of posters are created by Radule Boskovic.

Зоран Максимовић

Позоришни плакаџ – каџија љредсџаве

Посебност позоришне уметности огледа се у феномену позоришне представе као колективног, синтетичког и тренутног чина у чему се огледа ефемерност њеног сценског збивања. Та посебност отежава вредновање њених уметничких домета и ограничава систематичност и објективност театролошког разматрања. Али, с друге стране, управо елементи из тог колективног и збир других уметности које су у њу саздане, доприносе целовитијој и поузданијој реконструкцији и валоризацији уметничких и комуникацијских домета. Полазиште сваког историјског исказа засновано је на изворишној грађи, у којој значајно место има позоришни плакат као основ информисања и средство визуелне комуникације, али и естетски објект. Речју, примарни театролошки документ.

Плакат (доњонемачко-холандски *rlak* у значењу мрља, крпица; француски *affiche*, *rlasagsd*, италијански *manifesto*, енглески *rosteg*) визуелно је средство јавне комуникације којом се објављује, обавештава и оглашава писана, цртана, штампана или графички умножена најава истакнута на јавном месту. Још су стари Римљани осликавали зидове и дрвене плочице и на њима исписивали имена глумаца. Од локалних добошара, преко летака и огласа, љозиваџелних цедуља... усавршавањем штампарске технологије (литографија, цинкографија, офсетна, сито и дигитална штампа), развијао се и начин обавештавања, рекламирања и позивања на позоришну представу. Први позоришни плакат с уметничким елементима је дело Фредерика Волкера за представу *Жена у белом* (Позориште Олимџик, Лондон, 1871), док се оцем уметничког плаката сматра литограф Жил Шере. Први плакат који сведочи српску позоришну историју потиче из 1833, а оглашавао је представу *Инкле и Јарика* Јоакима Вуџића коју је извела једна „славеносербска“ дружина у Карловцу (Karlstad).

Позоришни плакат као синтетички облик ликовне и позоришне уметности уважава каноне графичког

Zoran Maksimović

Theatrical Poster – gate of performance

The uniqueness of the theatre as an art form manifests in the phenomena of a theatre performance as a collective, synthetic and momentary act, in which the ephemerality of its stage happenings are reflected. That uniqueness makes it harder to value its artistic reach and limits systematic and objective theatrical considerations. But on the other hand, the very elements from that collective and the sum of other arts which are built into it, contribute to a more holistic and more reliable reconstruction and valorization of artistic and communication outreach. The starting point of every historical claim is based on primal elements, in which the theatrical poster has a significant place, as the basis for spreading information and a tool for visual communication, but also as an aesthetic object. In one word – a primary theatrical document.

A poster (German-Dutch *rlak* meaning a stain, rag; French *affiche*, *rlasagsd*, Italian *manifesto*, English *rosteg*) is a visual tool of public communication which announces, informs and publicizes a written, drawn, printed or graphically multiplied announcement placed in a public space. Even the old Romans used to paint the walls and wooden tiles and wrote the names of the actors on them. From the local drummers, through flyers and advertisements, calling cards... by modernizing of printing technology (lithography, zincography, offset, screen printing) development was also taking place in the ways of announcements, marketing and calling for a theatre play. The first theatre poster with artistic elements was the work of Frederick Walker for the play *The Woman in White* (Olympic Theatre, London, 1871), while Jules Chéret is considered to be the father of artistic posters. The first poster that testifies about Serbian theatre history comes from 1833 and it announced the play *Inkle and Jarika*, by Joakim Vujic, performed by a *Slavic-Serbian* troupe in Karlstad.

Theatrical poster as a synthetic shape of fine art and theatre art subject to the canons of graphical shaping,

обликовања, али у основи суштински представља одређена сценска збивања. Да би форма била потпуна, незаобилазан је и трећи – маркетиншко-информативни сегмент. Графичарев задатак подразумева да се драмска прича, смештена у један простор-време сажме и преточи (знаком, бојом, обликом и распоредом слова) у нови простор – предворје самог позоришног чина, који ће заинтересовати и привући будуће гледаоце.

Ушавши у свет позоришта, суштином је схватио природан ред ствари, тако да је од самог почетка, творећи своју уметност, био свестан да је она саставни део, не мање значајан, напротив, од других уметности у служби богиње Талије. Убедљив, спретан и оригиналан у визуелном представљању и дефинисању свог унутарњег виђења и доживљаја прожетих кроз призму пишчевих и редитељских „ограничења“ и датости, створио је аутентични знак у плакату, властити стил кога карактеришу фигурацијска, метафоричка и поетска слика света. По Мирославу Мушићу, једном од најбољих познавалаца Бошковићевог графичког обликовања: „Клементићов ђад, Хеда Габлер, Дон Жуан, Дон Кихот, Луда цира, Боџи, Моћ судбине, Мурлин Мурло, Грк Зорба, Ријолејо, Аудијенција и десетине других плаката Српског народног позоришта у Новом Саду на најбољи начин илуструју особен израз Радула Бошковића. Истовремено указују на стваралачку зрелост и вредности добро вођеног обликовног поступка. Настала дела имају трајне вредности...“, а њихов аутор „...један од најзначајнијих и најдоследнијих протагониста“, који „...води дијалог са светом позоришта, преносећи његов дух и атмосферу на плакате и друга информативна средства...“. Бошковићева креативна настојања у служби су својства плаката, тј. интерпретирајући идеју „на задату тему“, акцентује је индивидуалним назнакама да би нас преко ликовног знака позивао на узбудљиву драмску представу.

Реализацијом графичких идеја и садржаја веома доприноси и укупном реномеу и имиџу најстаријег националног театра, значајно богати визуелни идентитет у Српском народном позоришту (драма, опера, балет). Радио је дизајн плаката за представе Позоришта младих у Новом Саду (преко 20 наслова), Народно позориште у Нишу (Пројекат *Сјасени* Едварда Бонда), а сарађивао је и с многим културним институцијама (Позоришни музеј Војводине, Змајеве дечје игре, „Стражилово“...).

Веома су ретки случајеви да се критичари у приказима представа осврћу и на њено графичко обликовање. Међутим, у балетској критици Свенка Савић бележи: „Цео пројекат прати и изузетно инспиративан плакат за представу Радула

but in its essence it represents certain happenings on the stage. For the form to be complete, a third essential elements needs to be present – marketing-informative segment. The graphic artist's job is that story from a space-time to summarize and transform the (by symbol, color, shape and distribution of letters) into a new space – the hallway of the theatrical act, which will raise interest and attract audience.

By entering the world of theatre, he realized the natural order of things, so he was from the very beginning, that creating his art, aware it is a building block of it, not less important, on the contrary, from other art forms, in the service of the goddess Thalia. Convincing, skillful and original in visual representation and in defining his inner vision and experience, encompassed through the prism of writer's and director's "limitations" and determinants, he created an authentic sign in posters, his own style characterized by figuration, metaphoric and poetic image of the world. According to Miroslav Music, one of the best connoisseurs of Boskovic's graphic desing work: *Klement's Fall, Hedda Gabler, Don Juan, Don Quixote, Crazy Game, La Boheme, The Power of Fate, Murlin Murlo, Zorba the Greek, Rigoletto, Audience*, and dozens of other posters of the Serbian National Theatre in Novi Sad, in the best way describe the unique expression of Radule Boskovic. At the same time they reflect the maturity and a well led and process of shaping. The created works have permanent values... "and their author"... is one of the most significant and most persistent protagonists", who "...conducts a dialogue with the world of theatre, transferring it's spirit and atmosphere on the posters and other informative means...". Boskovis creative efforts are in the service of the poster, i.e. by interpreting an idea for "a given topic" he is emphasizing it by individual indications to invite us to an exciting theatre play through visual art signs.

By creating graphical ideas and content he contributes to the overall image of the oldest national theatre, significantly enriches the visual identity of the Serbian National Theatre (drama, opera, ballet). He designed posters for shows in the Youth Theatre in Novi Sad (over 20 titles), National Theatre in Nis (project *Saved* by Edward Bond), and he collaborated with many cultural institutions (Theatre Museum of Vojvodina, Zmaj's Childrens Games, "Strazilovo"...). It is very rare that critics reflect on the graphical representations of plays in their reviews. However, in her ballet critic Svenka Savic writes: "The whole project is accompanied by a visually inspirational poster for the play by Radule Boskovic, whose drawings shaped the specific design for the play...".

Бошковића чији су цртежи обликовали, по свему специфичан дизајн програма за представу...“.

Плакати овог аутора имају чист и јасан концепт и јединство ликовних елемената и текстова, а у означавању текстова користи примерену, визуелно упечатљиву и богату типографију. Андреј Тишма запажа: „Занимљива и функционална су Бошковићева решења у којима се огледа његово изузетно калиграфско умеће и ликовна култура“.

При обликовању плаката првенствено тежи надградњи његове основне функције, особеним и препознатљивим уметничким рукописом. Трајање и стваралачки континуитет, јасан и доследан ликовни израз, именују његов стваралачки пут. У обликовним сферама у улози истраживача и експериментатора стреми коначном циљу да му дела „говоре“ универзалним језиком.

The posters of this author have a clear and understandable concept and a unity of visual elements and texts, and for highlighting of text he uses adequate and visually impressive and rich typography. Andrej Tisma noted: “Interesting and functional are the solutions of Boskovic in which we can see his remarkable calligraphic skills and artistic sense”.

While creating the posters he primarily seeks to build up its basic function, with unique and recognizable artistic handwriting. His creative path is marked by longevity and continuity in creating as well as a clear and persistent artistic expression. In spheres of shaping in the role of explorer and observer he strives towards his final aim for his works to “speak” an universal language.

Владимир Митровић

Позоришни плакаћ као уметничко дело

Позориште и плакат су као сасвим различите уметничке дисциплине и уметничке форме деловале заједно, вероватно још од античких дана. Ако се као својеврсна претеча појму плаката може узети античко, или римско позориште, када су најаве позоришних представа као први пра-плакати били урезивани у плоче од меда, ређе у мермер и изложени на јавном месту, вероватно у непосредној близини позоришта, као што је то био случај и са законима и одлукама римског сената који су, такође, били објављивани у јавном простору.

Усавршавањем графичких репродуктивних техника, литографије, бакрореза и дрвореза, заузео је плакат и то најчешће баш позоришни, једно од првих места у подручју графичке уметности, а светском изложбом (1878), када је просветљена Европа прокламовала јапанизам и његове прелепе дрворезе, модерни плакат као и све примењене, посебно графичке уметности, започеле су свој спектакуларни уметнички развој. Од тада позоришне куће су радо, осетивши жеље своје публике, за израду плаката својих представа ангажовале врхунске уметнике плакатске уметности са краја 19. и почетка 20. века – Тулуз Лотрек (1864–1901), Жил Шере (1836–1932) или Алфонс Муха (1860–1939), поменимо само најпознатије. Позоришни плакати су, такође, значајно поспешили и развој технологије штампарства, као и свих репродуктивних уметности, појачавајући интересовање за плакат као самосталну и оригиналну уметничку и графичку дисциплину. У исто време, развој плакатске уметности, посебно позоришног плаката, код бројних европских народа био је укључен у национални покрет поставши, као у нашем случају, део свеопште жеље за чувањем и неговањем националног идентитета.

Уосталом, Српско народно позориште је и основано да негује и распростире националну мисију, да своју публику упознаје са народном прошлoшћу, као и да подстиче домаће писце да се више баве драмском литературом.

Vladimir Mitrovic

Theatrical poster as work of art

Theatre and poster as a completely different artistic disciplines and art forms work together, probably since ancient days. If, as a kind of precursor to the concept of the poster can take ancient or Roman theatre, when the announcement of theatre as the first pre-poster been carved into slabs of honey, sometimes in marble and exhibited in a public place, probably close to the theatre, as it was the case with the laws and decisions of the Roman Senate, which were also published in a public space.

Improvements in graphics reproductive techniques, lithographs, etchings and woodcuts, took up the poster, usually theatrical, one of the first places in the field of graphic arts, a on the World exhibition (1878), when the enlightened Europe proclaimed japanizam and its beautiful wood carvings, modern poster and all apply arts as well, especially graphic arts, began their spectacular artistic development. Since then, the theatre houses are gladly, felt the desires of their audience, for making posters hired superior performance artists of poster art from the late nineteenth and early twentieth century - Toulouse Lautrec (1864-1901), Gilles Chéret (1836-1932) or Alfons Mucha (1860 -1939), lets named only the most famous. Theatrical posters are also significantly accelerate the development of printing technology as well as all the reproductive arts boosting interest for poster as an autonomous as original art and graphic discipline. At the same time, the development of poster art, particularly theatrical poster, in numerous of European nations were involved in the national movement, becoming, as in our case, part of the general desire for preservation and fostering of national identity. After all, Serbian National Theatre was established to nurture and spread national mission, that its audience acquainted with the national past and to encourage local writers to be more engaged in dramatic literature.

Плакат је више од осталих уметничких и графичких дисциплина био директно везан за развој различитих штампарских техника, што је опет, било у директној вези са развојем и токовима индустријског напретка.

Модерне штампарске машине се појављују у Србији почетком 19. века, дакле знатно касније у односу на већину других европских држава чији историјат штампе досеже дубље у прошлост. Прва штампарска машина је, после више покушаја, набављена у Петрограду, по налогу кнеза Милоша Обреновића, а у Србију је допремљена током 1831. године. Истовремено, појављује се и први плакат (1832) који се чува у Архиву Србије. На првом српском плакату је, у горњем делу, приказан слон, док је у доњем уоквирен текст којим се грађанство позива на спектакл приказивања једног „мушког елефанта“. Први позоришни плакат у Србији потиче из 1833. године, мада није штампан у Србији, урађен је за представу *Инкле и Јарика* Јоакима Вујића и штампан двојезично, на славеносрпском и немачком језику. Први, пак позоришни плакат штампан у Србији везан је за рад Театра на Ђумруку и најављује представу *Смрт Сџефана Дечанског* Јована Стерије Поповића за 4. децембар 1841. године. Исти театар је наредних деценија штампао своје најавне плакате визуелно обогаћене орнаментима и стилизованим мотивима, што је временом постао стандард који је плакат разликовао од обичних обавести. Постоје позоришни плакати и пре оснивања националног позоришта, за представе новосадског Летећег дилетантског позоришта (под именом Домородно театрално друштво) у Загребу, Карловцу и Сиску из периода 1840–1841. године, који се чувају у загребачким архивама.

Од оснивања Српског народног позоришта (1861) новосадски штампари су прихватили да израђују позоришне плакате који су обавештавали о премијерним представама националног театра. Плакати конципирани у форми афише, позоришног програма, штампани су у штампаријама Арсе Пајевића, Луке Јоцића, браће Поповић и других, уједно постајући и фактор у очувању, неговању и ширењу националне свести у јавном простору. Штампани (искључиво) ћирилицом, у високој штампи, без ликовних прилога, неки од најранијих позоришних плаката били су маштовити како су им у процесу штампе додаване украсне линије, ситне вињете и различити орнаменти. У наредним периодима развоја Српског народног позоришта позоришни плакати су редовно пратили све активности позоришта, док на визуелном плану, углавном понављају задате типографске матрице, а најчешће су штампани у штампарији Душана Чампраге.

The poster is more than other artistic and graphic disciplines was directly linked to the development of different printing techniques, which in turn, was directly related to the development and trends of industrial progress.

The modern printing presses in Serbia appear at the beginning of the nineteenth century, so much later than in most other European countries whose history of printing reaches deeper into the past. The first printing machine, after several attempts, purchased in St. Petersburg, by order of Duke Milos Obrenovic, and in Serbia has delivered during 1831. At the same time, when the printing machine was delivered in Serbia, there is also the first poster (1832), which is kept in the Archives of Serbia. At the first Serbian poster is, in the upper part, shows the elephant, while in the lower text box that citizens call for the spectacle of displaying one „male Elefante“. The first theatrical poster in Serbia comes from 1833, but it is not printed in Serbia, was made to play *Inkle and Jarika* by Joakim Vujic and printed bilingually, in Slavic-serbian and German language. First, though theatrical poster, printed in Serbia, is related to the work of the “Theatre on Djumruk” and play *Death of Stefan Decanski* by Jovan Sterija Popovic, 4th December 1841. The same theatre was in coming decades printed their announcing posters visually rich whit ornaments and stylized motifs, which in time became the standard that is different from ordinary poster notice. There are theatrical posters and before the establishment of the national theatre, for the performances of Novi Sad Flying dilettante theatre (under the name of The National Theatre Company) in Zagreb, Karlovac and Sisak in period 1840-1841, which are kept in the archives of Zagreb.

Since establishment of Serbian National Theatre (1861) printers from Novi Sad have accepted to produced theatrical posters which informed of the premiere performances of national theatre. Posters designed in the form of affiches, theatre programs, printed in the printing by Arsa Pajevic, Luke Jovic, brothers Popovic, and others, is also becoming a factor in preserving, nurturing and expanding national consciousness of public space. Printed (exclusively) in Cyrillic, high press, without artistic elements, some of the earliest theatre posters were imaginative as they were in the process of printing decorative lines were added, little vignettes and various ornaments. In subsequent periods of development Serbian National Theatre theatrical posters were regularly monitor all activities of the theatre while the visual field usually given repeated typographical matrix and are usually printed in the printing by Dusan Camprag.

Until the mid 20th century in Serbia and Vojvodina posters are not the work of renowned authors, nor the professionals who did not sign, and only a few of

Све до половине 20. века у Србији и Војводини плакате нису радили познати аутори, нити професионалци који се нису потписивали, а само је мало тих плаката и сачувано. На оним ретким који су преостали до данас превагу односи сам текст најаве позоришне представе, често и једини графички облик на самим плакатима, чиме је плакат задовољавао своју основну, информативну функцију. „Како је познато“, пише Здравко Мићановић, „графички изглед плаката, па и оних позоришних, споро се мењао а и те промене су се сводиле на различите врсте (обојене) хартије и типографију, величину и облик слова“.

Тек од шездесетих година протеклог столећа на нашим просторима се почело размишљати о плакату као саставном делу позоришног процеса и његовој визуелизацији саме позоришне представе на коју позива. Тако је полако, корак по корак, позоришни плакат освајао своје позиције када се промовише као нешто више од пуке најаве и (типографског) списка везаног са представу и глумце.

Српско народно позориште је од раних педесетих па све до почетка осамдесетих плакате типографских најав штампало у својој штампарији у улици прослављеног глумца Лазе Телечког. Стеријино позорје, основано 1956. године као смотра југословенске позоришне уметности, прва је позоришна институција на војвођанским просторима која је започела неговање ауторског, уметничког приступа позоришном плакату.

Од почетка осамдесетих година и отварања нове зграде, у Српском народном позоришту се организује Студио за дизајн, а на његово чело долази Радуре Бошковић, који је у наредне четири деценије учврстио, пропагирао и проширио плакатску и дизајнерску делатност унутар СНП-а. Тада фактички почиње период савремених позоришних плаката који су, у новом духу, револуционарно променили претходну праксу. У исто време нови је приступ важио за све сегменте позоришног деловања – драма, опера, балет. Од тада до данас Бошковић је потписао око три стотине плаката за потребе СНП-а чиме се његов плакатски опус, природно, скоро сасвим поклопио са деловањем позоришта у том периоду.

Бошковић у СНП стиже непосредно по окончању студија на београдском Факултету за примењене уметности, на Одсеку графике у класи професора Богдана Кршића и Бранислава Макеша, где се још као млади уметник упознаје са широким спектром уметничког стваралаштва. Припадао је генерацији студената чији су професори били неки од најзначајнијих југословенских и српских уметника примењене и графичке уметности – Драгослав Стојановић Сип (на предмету Теорија форме),

these posters is preserved. On those rare that remain to this day prevails relates the text of the announcement play, often the only form of graphics on the posters, which poster satisfy their basic informative function. „As is well known“, says Zdravko Micanovic, „the graphic layout of the poster, as well as those theatrical, was slowly changed and these changes are boiled down to different types (colored) paper and typography, size and shape.“

Only since the sixties of the past century in our region began to think about the poster as an integral part of the theatrical process and visualization of its own theatre on that call. Thus, slowly, step by step, theatrical poster won their positions when promote something more than mere announcements and (typographic) list associated with the performance and actors.

Serbian National Theatre were, from the early fifties until the beginning of the eighties, posters of typographical announcement printed in its printing shop in the street at the renowned actor Laza Telecki. *Sterijino Pozorje*, founded in 1956 as the Yugoslav festival of theatre arts, is the first theatre institution in Vojvodina region that began fostering copyright, artistic approach to theatrical poster.

From early eighties and the opening of the new building, Serbian National Theatre launch Studio for Design, and on his forehead coming Radule Boskovic, who was in the next four decades established, promoted and expanded poster's and design's activities within the SNT. Then actually starting period of contemporary theatrical posters in the new spirit of revolutionary change previous practice. Since then, Boskovic was signed about three hundred posters for the needs of the SNT, which his poster opus, naturally, almost completely coincided with theatre's operation in this period.

Boskovic comes in SNT immediately after the completion of studies at the Faculty of Applied Arts, the department of Graphics, class of professor Bogdan Krsic and Branislav Makes, where even as a young artist meets a broad spectrum of artistic creation. He belonged to a generation of students whose teachers were some of the most significant Yugoslav and Serbian artists of Apply and Graphic arts - Dragoslav Stojanovic Sip (*Theory of form*), Milos Ciric (*Graphic Communications*), Bora Likic (*Poster*), Bogdan Krsic (*Book Graphics*) Bozidar Dzmerkovic and Branislav Makes (*Classical graphic techniques*), Stjepan Fileki and then Aleksandar Dodik (*Letter*), and Miodrag Vujacic Mirski (*Drawing and Painting*). As talented and interested students Boskovic overcomes a number of paintings, graphics and printing techniques whose base researched at the university. Parallel work on designing posters and painting (oil, pastel, drawing) flowed throughout Boskovic's career. Longtime work in the theatre included the addition

Милош Ћирић (Графичке комуникације), Бора Ликић (Плакат), Богдан Кршић (Графика књиге), Божидар Џмерковић и Бранислав Макеш (Класичне графичке технике), Стјепан Филеки а потом Александар Додик (Писмо), и Миодраг Вујачић Мирски (Цртање и сликање). Као надарен и заинтересован студент, Бошковић савладава бројне сликарске, графичке и штампарске технике чије су се основе изучавале на факултету. Паралелан рад на обликовању плаката и сликарству (уља, пастел, цртеж) текао је током читаве Бошковићеве каријере. Дугогодишњи рад у позоришту укључивао је, поред плаката, све врсте и облике графичког дизајна везаног за деловање позоришта, од програмских књижица до савремених билборда.

Већи део закључака и коментара ликовних критичара који су пратили Бошковићеву уметничку каријеру, може се применити и на његов обиман плакатски опус јер је он, вероватно као нико у нашој плакатској историји, плакату прилазио као истинској слици. Бошковић је своје плакате углавном сликао, тачније у медиј плаката је директно транспоновао своје сликарство. У његовом уметничком раду, подвлачи Сава Степанов, кроз особени ритам линија и боја преплићу се осећајност, племенитост, лепота бајковитог сна, лирска поетика, митско, монументално и литерално, што све скупа одише неким узвишеним, ренесансним сензибилитетом. Као и његово сликарство, плакати које ради у континуитету више од три деценије, карактеришу висок професионализам и доследност рафинираног израза. И остали критичари и ликовни хроничари подвлачили су његов изузетни цртачки таленат и способност да линијом обухвати, презентује и искаже своју осећајност. Милош Арсић истиче Бошковићеве сетне акценте и носталгичну атмосферу, фигуративност и изразито сценични карактер који су обogaћени чврстим и логичним композицијама, некада дискретан а некада раскошан колорит кроз педантно спроведену материјализацију његових метафоричних слика/представа у којима се уметник поиграва традиционалним схватањима примарних димензија времена и простора. У обликовању плаката Бошковић се опредељује за универзални језик, језик симболичког и садржинског, кроз кога даје упечатљиве слике сцена, призора и догађаја, најчешће кроз цртеж обogaћен понекад правом експлозијом боја, записује Мирослав Мушић. Повезивајући своја ликовна дела са литературом, сценском и музичком уметношћу, Бошковић води визуелни дијалог са светом позоришта. Додајући индивидуална својства, његови плакати остају препознатљиви, а неки од њих живе и дуже од представа на које позивају.

Из осамдесетих година остали су упамћени Бошковићеви (сликани) плакати за *Дон Кихота*

of posters and all kinds of shapes and graphic design related to theatre's operation, from program booklet to contemporary billboard.

Most of the conclusions and comments of art critics who have followed Boskovic's artistic career, it can be applied to his extensive poster oeuvre because he is, probably as no one in our poster's history, approached to poster as a true image. Boskovic was mostly painted his posters, specifically in the medium of the poster is directly transposed his art. In his artistic work, underlines Sava Stepanov, through peculiar rhythm of lines and colors are intertwine sensitivity, generosity, beauty fairy tale dream, lyric poetry, mythic, monumental and literally, all of which exudes some lofty, Renaissance sensibility. Like his painting, posters that he design continuously for more than three decades, characterized by high professionalism and consistency refined expression. And other critics and art chroniclers are underlined his exceptional drawing talent and ability to by line cover, present and express his sensitivity. Milos Arsic emphasizes Boskovic melancholic accents and nostalgic atmosphere, figurativ and highly scenic character who enriched solid and logical compositions, sometimes discreet and sometimes sumptuous colors through meticulously conducted materialization of his metaphorical images / performances in which the artist plays with the traditional understanding of the primary dimensions of time and space. In poster designing Boskovic opts for a universal language, symbolical language and substance, through which he gives a striking picture of scenes, landscapes and events, usually through a drawing sometimes enriched with real explosion of colors, writes Miroslav Music. Integrating his works of art to literature, theatre and musical arts, Boskovic leading visual dialogue with the world of theatre. Adding individual properties, his posters remain recognizable, and some of them are living longer than the play which they called on.

From the eighties are remembered Boskovic's (painted) posters of *Don Quixote* (1984) and *Clement's fall* (1988), and from the first half of the nineties in quality and was already quite distinctive artistic handwriting, distinguishing posters is for shows *Audience* (1990), *Fiddler on the Roof* (1992) and *Zorba the Greek* (1994). In the second half of the same decade of the legendary *Murlo Murlo* and *Carmen* (1995), as well as *Pepo or Rebellion of angels* (1997), which can be considered some of the most successful of Boskovic's theatrical posters, but this statement must be viewed through the personal prism with respect to the a number of quality Boskovic's theatrical posters.

Particularly striking are his safe designed, innovative but also extremely functional, typographic solution which showed a calligraphic inserted, but also personal,

(1984) и *Клементићов ђаг* (1988), а из прве половине деведесетих по квалитету и тада већ сасвим препознатљивом уметничком рукопису, истичу се плакати представа *Аудијенција* (1990), *Виолиниста на крову* (1992) и *Грк Зорба* (1994). Следе, у другој половини исте деценије већ легендарни *Мурлин Мурло* и *Кармен* (1995), као и *Пејо или ђобуна анђела* (1997), који се могу сматрати неким од најуспелијих Бошковићевих позоришних плаката, мада се та тврдња мора посматрати кроз личну призму с обзиром на велики број квалитетних Бошковићевих позоришних плаката.

Посебно су упечатљива његова сигурно конципирана, иновативна али и крајње функционална типографска решења у којима се огледа калиграфско умеће али и лична, ликовна култура – *Лабудово језеро* (1981), *Бал ђод маскама* (1983), *Дон Жуан* (1984), *Бела кафа* (1990), *Вођа* (1992) и друге. Такав приступ ликовности приказаног текста Бошковић негује од почетка свог деловања у области позоришног плаката чиме је у значајној мери обогатио некада суморну утилитарну типографију тог специфичног вида плакатске уметности који је најприсутнији у јавном простору. Са самог почетка деведесетих година потиче и десетак диптих плаката /2 x (100 x 70 cm)/ који се могу сматрати неким од најуспелијих Бошковићевих плакатских радова – *Вече у белом*, *Аудијенција*, *Очеви и оци*, *Жене у народној скујштини*. У плакатима насталим током последњих деценија деловања у СНП-у, Бошковић показује сву раскош свог уметничког талента настављајући да успешно, комбинујући цртеж, калиграфију као и различите врсте илустрација, док тек повремено или, пак, сасвим ретко, користи фотографију и то углавном накнадно модификовану и ретуширану. Последњих петнаестак година и Бошковић сасвим усваја дигиталну технологију и, као код бројних других аутора, она постаје доминантна. Плакати су прочишћене форме са мотивима који су концентрисани на централне делове, без сувишних додатака, сведене и поново пажљиво одабране типографије. У истом периоду Бошковић, заједно са свим структурама унутар СНП-а, поставља и високе стандарде када је реч о програмским књижицама, које, поред занимљивог садржаја, на атрактиван начин пропaгирају и остале уметности које „служе“ позоришту – сценографија, костимографија и фотографија.

Плакат је, баш као и друга дела ликовне уметности, нека врста Роршахових тестова (мрља). Видимо баш оно што желимо да видимо, јер је машта, у сваком случају, веома посебан и личан простор. Бројни Бошковићев плакатски радови нам у великој мери помажу да, кроз ликовни израз, видимо, али и осетимо, сву сложеност и лепоту позоришне уметности.

arts culture - *Swan Lake* (1981), *Un ballo in maschera* (1983), *Don Giovanni* (1984), *White Coffee* (1990), *Leader* (1992) and others. Such an approach to visual art displayed text Boskovic nourishes from the beginning of its activities in the field of theatrical poster which he significantly enriched the once bleak utilitarian typeface that specific form of a poster art which is most prevalent in the public space. From the very beginning of the nineties and encourages dozen diptych posters / 2 x (100 x 70 cm) / which can be considered as one of the most successful Boskovic's poster works - *Evening in White*, *Auditions*, *Fathers and Fathers*, *Women in the National Assembly*. On the posters that have emerged in the last decades of operation in the SNT Boskovic shows the richness of his artistic talent continuing to successfully combining drawing, calligraphy and the different types of illustrations while only occasionally or very rarely uses photography, mostly subsequently modified and retouched. The last fifteen years Boskovic adopts digital technology and as with many other authors, it becomes dominant. Posters are purified forms with motifs that are concentrated on the central parts, without superfluous extras, reduced and again carefully chosen typography. In the same period Boskovic, along with all structures within SNT sets high standards when it comes to program booklets, which, in addition to interesting content in attractive way promote other arts that „serve“ the theatre - set design, costume design and photography.

The poster is, as well as other works of fine art, a kind of Rorschach's tests (spots). We can see exactly what we want to see, because the imagination, in any case, is very special and personal space. Numerous of Boskovic's poster works are greatly help us that through artistic expression, we see, but also feel the complexity and beauty of theatre art.

Одабрана литература:

Зборник прилога историји југословенских позоришта (1861–1961), Српско народно позориште, Нови Сад, 1961; Стане Берник, Позоришни плакат: Критички преглед, „Дневник“ 30. мај 1985; Српско народно позориште (1861–1986), зборник радова, Српско народно позориште, Нови Сад, 1986; Олга Марковић, Колекције позоришних плаката у служби Музеја позоришне уметности, „Театрон“, бр. 75–77, Београд, 1991; Лука Хајдуковић, Савремени позоришни плакат у Војводини, каталог изложбе, Позоришни музеј Војводине, Нови Сад, 1992; Гроздана Шарчевић (уредница), Ретроспектива графичког дизајна – преглед кроз штампу штампарије Стојков, Галерија савремене ликовне уметности, Нови Сад, 1993; Милош Арсић, Радуле Бошковић – Слике, каталог изложбе, Народни музеј, Крагујевац, 1995; Здравко Мићановић, Позоришни плакат у Србији: Историјски токови, „Сцена“ бр. 1–2, Нови Сад, 1999; Мирослав А. Мушић, Радуле Бошковић, 10. Изложба позоришног плаката и графичког обликовања, каталог изложбе, Стеријино позорије, Нови Сад, 2001; Сава Степанов, Радуле Бошковић – *Mediterrarium*, каталог изложбе, СНП, Нови Сад, 2002; Зоран Максимовић, Мирослав А. Мушић, Радуле Бошковић: Уметност позоришног плаката, Позоришни музеј Војводине, Српско народно позориште, Нови Сад, 2005; Мирослав А. Мушић, Радуле Бошковић: Позоришни плакат, каталог изложбе, Галерија „Јоаким“, Крагујевац, 2005; Мирослав А. Мушић, Дизајнерске праксе друге половине 20. века: Новосадски културни плакат, „Зборник радова Академије уметности“, бр. 3, Нови Сад, 2015; Владимир Митровић, Збирка дизајна Музеја савремене уметности Војводине и њена будућност, „Зборник Музеја примењене уметности“ бр. 13, Београд, 2017; Владимир Митровић, Новосадска школа културног плаката, Прилог проучавању, у: УПИДИВ 50 година, Том 2, 50 година примењених уметности у Војводини, УПИДИВ, Нови Сад, 2017.

Selected literature:

Anthology of Contributions to History of Yugoslavian theatres (1861-1961), Serbian National Theatre, Novi Sad, 1961; Stane Bernik, *Theatrical poster: Critical Review*, „Dnevnik“ 30th May 1985; Serbian National Theatre (1861-1986), *Proceedings*, Serbian National Theatre, Novi Sad, 1986; Olga Markovic, *Collections of theatrical posters in the department of Museum of Theatre Arts*, „Teatron“ no. 75-77, Belgrade, 1991; Luka Hajdukovic, *Contemporary theatrical poster in Vojvodina*, exhibition catalog, Theatre Museum of Vojvodina, Novi Sad, 1992; Grozdana Sarcevic (editor), *Retrospective of graphic design - overview of the imprint of Printing "Stojkov"*, Gallery of Contemporary Art, Novi Sad, 1993; Milos Arsic, *Radule Boskovic – Paintings*, exhibition catalog, National Museum, Kragujevac, 1995; Zdravko Micanovic, *Theatrical poster in Serbia: Historical flows*, „Scena“ no. 1-2, Novi Sad, 1999; Miroslav A. Music, *Radule Boskovic, 10. Exhibition of theatrical poster and graphic design*, exhibition catalog, Sterijino pozorje, Novi Sad, 2001; Sava Stepanov, *Radule Boskovic - Mediterrarium*, exhibition catalog, SNT, Novi Sad, 2002; Zoran Maksimovic, Miroslav A. Music, *Radule Boskovic: Art of Theatrical Poster*, Theatre Museum of Vojvodina, Serbian National Theatre, Novi Sad, 2005; Miroslav A. Music, *Radule Boskovic: Theatrical poster*, exhibition catalog, Gallery „Joakim“, Kragujevac, 2005; Miroslav A. Music, *Design practices of the late 20th century: Novi Sad's cultural poster*, *Proceedings of the Academy of Arts*, no. 3, Novi Sad, 2015; Vladimir Mitrovic, *Collection of Design of Museum of Contemporary Art of Vojvodina and its future*, *Proceedings of the Museum of Applied Arts*, no. 13, Belgrade, 2017; Vladimir Mitrovic, *Novi Sad's School of cultural posters*, *Contribution to the study in Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina 50 years*, vol. 2, The Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina, Novi Sad, 2017.

Сава Степанов

Уметношћ ѓозоришној ѓлакаш

Плакати пред нама пресек су репрезентативног али и жанровског уметничког вишегодишњег обликовања плаката за особену уметничку грану – позоришну, али и повратно сведоче посебност уметности Радула Бошковића. Приметна је његова тежња да, прилазећи новом задатку у обликовању плаката, као императив има надградњу његове основне функције да увек буде нов и разумљив у изразу – што му због особеног (али и препознатљивог) уметничког исказа и успева.

У естетском вредновању његовог рада нужно је уважавање контекста времена настанка плаката, затим њихово својство, али и функција и начин реализације (јер као колективни стваралачки чин, резултат ауторовог рада неминовно је прожет, мање-више, и утицајима од писца и редитеља до штампара), што не умањује оригиналност интерпретације саме идеје.

Поље уметничког интересовања Радула Бошковића је веома широко: графика, графичко обликовање (посебно позоришни плакат, али и књиге, часописи, програмске књижице, каталози, календари, материјали визуелне комуникације и др.), сликарство (уље на платну, пастел, цртеж...) и сценографија. Његов основни уметнички израз заснован је на читком цртежу, на линији којом гради и обједињује композицијски распоред.

Надграђујући свој таленат и школско знање, стасавао је у најбољој традицији нашег графичког дизајна. Врло је самосвестан, те му егзистенцијална и уметничка припадност није сметала да изгради аутентични сликовни језик којим успева да створи дела универзалног значења.

У његовом уметничком опусу, кроз особени ритам линија и боја, преплићу се осећајност, племенитост, лепота бајковитог сна, лирска поетика, митско, монументално, литерарно... – стога, рекло би се, његов укупни ликовни опус (графика, слика, плакат и обликовање) одише ренесансним сензибилитетом. Иако школован за примењеног уметника, талентом и радом успео је да искаже властити ликовни став,

Sava Stepanov

Art of theatrical posters

Posters in front of us are intersection of representative and of the genre or the artist's twenty five years of designing posters for the distinctive branch of art - theatrical, but also reversible witnessed special art of Radule Boskovic. Its noticeable his tendency to approaching to new task in a poster desing, like an imperative has upgrade its basic functions to be always new and understandable in the expression - for what it distinctive (and recognizable) artistic statements he succeed.

In the aesthetic evaluation of his work it is necessary to respect the context of time of creation of the posters, then their quality, but also their function and method of implementation (because as a collective act of creation, the result of the author's work is inevitably imbued with, more or less, by the influence of the writer and director to the book maker) that does not detract from originality of interpretation of the idea.

The field of artistic interests of Radule Boskovic is very wide: graphics, graphic design (especially theatrical poster, as well as books, magazines, program booklets, catalogs, calendars, materials of visual communication, etc.), painting (oil on canvas, pastel, drawing ..) and set design. His basic artistic expression is based on a legible drawing, on line that builds and consolidate compositional configuration. Building his own talent and academic knowledge, he was grow up in the best tradition of our graphic designs. He is very self-conscious, and his existential and artistic affiliations did not bother to build an authentic pictorial language that manages to create pieces of universal significance.

In his artistic oeuvre, throughout the peculiar rhythm of lines and colors are intertwine sensitivity, generosity, beauty of fairy tale dream, lyric poetry, myth, monumental, literary ... - so, it would seem, his entire art oeuvre (graphics, painting, poster and design) exudes by renaissance sensibility. Although he was trained for

људску и уметничку персоналност у свакој од ових дисциплина.

Уметник је кога карактерише висок професионализам, доследност и рафинираност, и чија маштовитост његовом делу даје слојевитост. „Целокупан Бошковићев израз заснован је на изузетном цртачком таленту, на способности да линијом обухвати, презентује, али и искаже своју осећајност, један сасвим специфичан сензибилитет.

applied artist, by his talent and hard work succeed to express his own artistic attitude, human and artistic personality in each of these disciplines.

The artist who is characterized by high professionalism, consistency and refinement, and whose imagination of his work gives stratification. The entire Boskovic's expression is based on the exceptional drawing talent, on ability by line to include, present and show his sensitivity, one very specific sensibility.

Златомир Гајић

Плакај као интрига, предрича и најбоља позивница

Чисте и јасне уметничке слике, цртежи или графике, као оквир за дубоку метафорику суштинског и контекстуалног садржаја – језик су којим Радуле Бошковић посредством позоришних плаката већ четврт века позива публику на представе Српског народног позоришта...

Препознатљив визуелни идентитет, којим је уметнички стваралац Радуле Бошковић удахнуо најстаријем српском позоришту младалачку свежину и дах модерних времена, случајно или не, поклопио се с ером преласка институције у новосаграђено мермерно здање, с новом епохом у којој и данас живимо и стварамо.

Мада као категорија постоји још од средине шездесетих година, новосадска школа плаката (по дефиницији Мирослава Мушића, оп. аут.) тек осамдесетих добија пун смисао и заслужено место на јавној сцени, великим делом и због тога што јој је у оквиру потреба које је правилно препознала управа СНП-а додељен знатно већи простор за презентацију у правом светлу. До селидбе у нови простор, представе ове куће углавном су најављиване штурим документарним штампаним обавештењима, афишима с огољеном информацијом о наслову и именима главних протагониста. Међутим, уметнички колектив са три велике засебне целине, и четвртом – филхармонијом, која је у то време још постојала, имао је далеко веће потребе и прохтеве. А онда се на расписани конкурс 1980. године, између осталих, јавио и дипломирани студент Одсека за графику Факултета примењених уметности у Београду, добио посао и започео да га ради с много ентузијазма и нових идеја.

Велико позориште – велики формат

У почетку је, како сам тврди, као што је и уобичајено, било тешко изборити се за реализацију идеја. А оне су се ројиле сходно захтеву да су „великој кући потребни и плакати великог формата“. Није, међутим, у то време било ни адекватног простора

Zlatomir Gajic

Posters as intrigue, pre-story the best invitation

Clean and clear paintings, drawings and graphics, as well as a framework for a deep metaphor substantive and contextual content - are the language in which Radule Boskovic through theatrical posters for a quarter century, invites the audience to plays of Serbian National Theatre.

A distinctive visual identity, which is the artistic creator Radule Boskovic breathed to oldest Serbian theatre youthful freshness and spirit of modern times, accidentally or not, coincided with the era of transition institutions in the newly built marble building, with a new epoch in which we live and create today. Although as such category existed since the mid-sixties, the Novi Sad's School of Posters (by definition of Miroslav Music, op. co.) running eighties receives full meaning and deserved place in the public arena, in large part because it is in the context of the need administration of SNT correctly recognized need for much larger space for presentation in real light. By moving to a new space, shows of this house are generally announced by stark documentary printed notices, bills with bare information about the title and the names of the main protagonists. However, the art collective with three big separate entities, and the fourth - the Philharmonic, which was at that time still existed, had far greater needs and desires. And then, on the open call, 1980, among others was contacted graduated student of the Department of Graphics of the Faculty of Applied Arts in Belgrade, got a job and started to work with a lot of enthusiasm and new ideas.

Big theatre – large format

„In the beginning“, he said, „as usual, was hard to fight for the realization of ideas.“ And they swarmed upon request to the „big house need a large format posters“. However, at that time was not adequate space for the beginning of the primary artistic design studio, so new

за зачетак примарног уметничко-дизајнерског студија, па је новопридошли члан колектива добио подстанарски смештај у фото-лабораторији. Искуство је стицао у ходу и под окриљем заслужног филмског радника Свете Удовичког, који се у оквиру Пословног центра СНП-а бавио организацијом бројних конгресних манифестација светског ранга, као и свим другим неуметничким, али итекако важним сегментима позоришног живота. У тој категорији свакако да се нашла и организација великог отварања нове зграде с представом *Слике жалосних доживљаја* Деане Лесковар, као и остале представе те преломне, прве сезоне СНП-а.

Након успешно положених испита тог ранга и тежине, наставак је био много лакши, а идеја о оснивању правог студија све ближа реализацији, што се и званично догодило оног часа када је у кућу стигао и други човек са истим задатком – до данас незамењиви асистент Жарко Деак. Почетком ере компјутера, деведесетих година прошлог века, у Позоришту је оформљен један од првих десктоп-студија у граду, а велике заслуге за то, како каже Радуле Бошковић, припадају тадашњем управнику Љубиши Ристићу који је препознао модерне тенденције и брзину развоја технологије и друштва, те је осавременио опрему и стручно образовао постојећи радни кадар. Такав начин размишљања омогућио је данас готово невероватну чињеницу да је десетак или петнаест година пре појаве билборда, као незаобилазног средства јавног оглашавања, у Новом Саду постојало чак тридесетак пунктова с просторима за плакате СНП-а увећаног формата, попут оног у близини робне куће „Норк“ који се видео чак од Футошке пијаце. Падом економске моћи, међутим, позоришни плакат је поново потиснут на маргину и готово да се угасио, али не и у СНП-у, где данас има заслужено место као незаобилазни део сваког уметничког пројекта, па полако проналази пут и до позоришних критика.

Протагонисти у првом плану

Пошто рад на позоришном плакату захтева изузетно познавање теме и ширег контекста у коме настаје и одиграва се представа, Бошковић осим дубоког уплива у садржинску и филозофску нит сваког комада, као основну неопходност практикује и темељне разговоре са редитељима као централним носиоцима идеје и концепта представе.

Свестан задатка и обавезе да позове и заинтригира публику, првенствено се труди да створи предпричу и наговештај који наводи на размишљање, али без раскривања фабуле и расплета. Отуда ретко користи фотографије, чиме би, као и код филмских плаката, у први план били стављени протагонисти,

member of the collective got tenancy accommodation in a photo lab. He gained experience on the move and under the auspices of deserving filmmaker Sveta Udovicki, who is in the Business center of SNT work on organizes numerous world-class congress events, as well as all other non-artistic, but very important segment of theatrical life. In this category, be sure to find organizations grand opening of the new building with the Picture of sad experience by Deana Leskovar, and other performances of this crucial, the first season of SNT.

After successfully passing the exams at that level and weight, the sequel was much easier, and idea of establishing real studio closer to realization, which officially happened that moment when has arrived another man in the house with the same task - until now indispensable assistant Zarko Deak. At the beginning of the era of computers, at the nineties of last century, in the Theatre were created one of the first desktop-studios in the city, and lot of credit for that, as Radule Boskovic says, belonging to the then-intendant Ljubisa Ristic, who recognized modern tendencies and speed of development of technology and society, and modernize equipment and professionally educated of existing working staff. This way of thinking has enabled today almost incredible fact that ten or fifteen years before the appearance of billboards, as an unavoidable tool of public announcement, in Novi Sad there even thirty points Facilities posters of SNT, enlarged format, such as the one near the shopping center "Nork" that even been seen from Futoska market. With the fall of economic power, however, theatrical poster is again pushed to the margins and almost went off, but not in SNT, which now has a rightful place as an essential part of every art project, and slowly finds its way to the theatre critics.

The protagonists in the foreground

Since work on the theatrical poster requires extensive knowledge of the topic and the broader context in which it occurs and the show takes place, Boskovic except profound influence in content and philosophical thread of each piece as a basic necessity practice and basic conversations with directors as holders of central idea and concept of the show.

Aware of the task and obligation to call and intrigue the audience, primarily strives to create pre-story and indication that leads to consideration, but without exposing the plot and denouement. Hence rarely used photographs, which would, as with the movie posters, in the first plan put protagonists, but in his understanding of theatre arts, nothing is not and can not be above the play.

а у његовом схватању позоришне уметности, ништа није и не може бити изнад саме представе.

Радуле Бошковић је од 1979. члан Удружења ликовних уметника Војводине, а изван СНП провео је само две године, на месту директора Културног центра Новог Сада. По повратку у матичну кућу промовисан је у руководиоца Промо центра, а паралелно одржава и успешну сликарску каријеру, с великим бројем самосталних изложби слика, графика и плаката у земљи и иностранству. Добитник је више вредних награда, између осталих и Прве награде за позоришни плакат на 43. Стеријином позорју 1998, као и Годишње награде СНП-а 2001. године.

Из: Портрет: Радуле Бошковић, Позориште, LXXIV
2006/2007, март 2007.

Radule Boskovic is member of the Association of Fine Artists of Vojvodina since 1979, and outside the SNT has spent only two years as Director of the Cultural Center of Novi Sad. After returning in parent company he was promoted to head of Promo Center, held a parallel and successful artistic career, with a large number of solo exhibitions of paintings, graphics and posters at home and abroad. He has won several valuable prizes, including the First prize for theatrical poster on 43th Festival Sterijino Pozorje, 1998, and Annual Awards of SNT, 2001.

From: Porter: Radule Boskovic, *Pozorište*, LXXIV
2006/2007, March 2007

Лука Хајдуковић

Прихватање идеје представе

У обликовању плаката Радуге Бошковић исходи из слике, то ће рећи из примарног ликовног израза. Мисао водиља у његовом графичком поступку не само што је пореклом чисто ликовна него је и сликарском логиком обременена.

Његов плакат, због тога, првенствено језиком слике, у којем боја има велику информативну улогу, остварује комуникацију са гледаоцем. Плакатски знак се, дакле, намеће снажном ликовном изражајношћу, због чега је идеја представе у први мах ван перцепционог распознавања, продире у видно поље гледаоца са задршком.

Изразит пример плаката који је готово у потпуности остварен сликарским средствима јесте Бошковићев лист рађен као објава драмске представе *Луга ира* Л. Биринског, 1989. године.

Тежња ка монументалности такође је једно од својства Бошковићевог плакатског обликовања. Он воли плакатска платна великих димензија и ликовну хиперболу, верујући да се управо тим средствима означава и наглашава драмска садржина представе. Такво најављивање позоришног чина великим форматом плаката и појединостима монументалистички конципираним запажа се у Бошковићевом поступку и у случајевима када му се мисао диже до апстрактних предодби са тенденцијом да подсети на повезаност човекова трајања са космичким силама (плакат оперске представе *Моћ судбине* Ђ. Вердија, из 1989, остварен конструктивистичким графичким елементима), и онда када му прихватање идеје представе налази израза у конкретним, свакодневним животним елементима чије асоцијативно зрачење готово никад не превазилази дословно значење означеног предмета (плакат представе *Покојник* Б. Нушића, из 1989). У тој усмерености на велике димензије Бошковић је често сувише подробан. Он је такав и кад му графички концепт однесе победу над сликарском замисли, као у објави балетске представе *Орион* М. Штаткића, из 1988. Међутим, у случајевима када идеју представе сажме у

Luka Hajdukovic

Accepting the idea of the performance

In designing posters Radule Boskovic outcomes of the image, that is to say from the primary visual expression. The guiding principle in his graphical procedure is not only originating purely artistic, but it is burdened with painting logic.

His poster, therefore, primarily by language of images, in which the color has a great informative role, is communicate with the audience. A poster character, therefore, imposes a strong artistic expressiveness, which is why the idea of the play at first out of a perception of a distinctive, penetrates the viewer's field of vision delay.

A prominent example is the poster which was almost fully realized by painting tools is Boskovic's page made as declaration of drama performances /Crazy Game/ of L. Birinski, 1989.

The tendency towards monumentality is also one of the properties Boskovic's poster design. He loves a poster-sized huge dimensions and visual hyperbole, believing that by these means indicates and highlights the dramatic content of the show. This announcement of theatrical act by large format posters and details of a monumentalistic concept conceived observed in Boskovic's procedure and when he thought rising to abstract notions with a tendency to recall the connection between a man's life with the cosmic forces (poster for opera performances "Force of Destiny" G. Verdi, in 1989, realized by constructivist graphics elements), and when his acceptance of the idea of the performance is expressed in concrete, everyday life's elements whose associative radiation almost never carried literal meaning of the highlighted items (posters of the "Decedent" of B. Nusica from 1989). In the orientation of the large size of Boskovic is often too detailed. He is such and when his graphic concept triumph over painting ideas, as well as the publication of ballet *Orion* M. Statkic, 1988. However, when the

конзистентни ликовни знак састављен од малог броја појединости, Радуре Бошковић постиже моћну симболичку експресију која се манифестује у вишесоцијативном семантичком пулсирању. А то су одлике врхунских домета плакатског саопштавања. Такав је, на пример, плакат представе *Клементићов ђаг* Д. Јанчара, из 1988. године.

idea of the play takes place within a consistent visual sign of consisting of a small number of details, Radule Boskovic achieves powerful symbolic expression that is manifested in multissociative semantic pulsates. And these are the characteristics of top-range communication of posters. Such, for example, is poster for show *Clement's fall* of D. Jancar, 1988.

Ференц Деак

На једној вишој естетској разини

Стваралаштво Радула Бошковића у области уметничког плаката бележи неслућене успоне, достигнуте разине, што се укратко може објаснити чињеницом, да се он у свом раду истовремено ослања на есенцијалне набоје саме теме, користи их или у савршеној хармонизацији пажљиво одабраних мотива, или их изоштрава у самој магми мисаоних и формом омеђених феномена. Радуле Бошковић је вероватно једини стваралац у овој крајње осетљивој области, који философију стваралачке слободе – у суштини – стално синтетизује, да би је после препустио најразличитијим варијацијама пиктуралног, и визуелно-материјалног. Он, рецимо – театар, јер се највише бави позоришним уметничким плакатом – час отвара, разоткрива, изокреће, а час затвара, зарања, прекрије, зачара, да би нам га на крају, као драгоцен поклон – пружао у једном-једином, аскетски изабраном (мисаоно-призматичном) мотиву. Тако, након сериозног студирања његових плаката, долазимо до откривања суштине функционисања овог чудног стваралачког духа и морамо признати: па овде академски сликар ниједног тренутка није чинио никакве уступке у правцу меркантилизације задатка. Напротив: он је цело време остао на првобитној позицији интегритета творца уметничког дела. Тешко да би у његовом случају ико могао да повуче јасну, оштру црту, да одреди границу између творца уметничких слика, и уметничког плаката. Јер се Његова личност не дели, већ остаје интегрална и стаменита – до краја.

Из: *Белешке о војвођанском уметничком плакату*,
13. јуна 2007. „Het Nap“ (Седм дана)

Ferenc Deak

On a higher aesthetic level

Creativity of Radule Boskovic in the field of artistic poster captures unimaginable highs, reached levels, which are briefly can be explained by the fact that he was, in his work, at the same time relying on essential rounds of the subject itself, uses them in perfect harmonization of carefully selected motifs, or in sharpens in the magma of thoughts and by form bounded phenomenons. Radule Boskovic is probably the only creator in this extremely sensitive area, which philosophy of creative freedom continuously synthesized in its essence, and later to let it to various variations of pictorial and visual-material. He, let's say - theatre, because he is most engaged in theatrical poster - sometimes its opens, reveals, reverses, and sometime closes, dives, cover, enchants to us, and at the end, as a precious gift - he is provided it for us all in a single, ascetic selected (abstract-prism) motif. Thus, after seriously study of his posters, we are coming to revelation of the essence of functioning of this strange creative spirit and we have to admit: here painter was not made, not for a moment, any concessions in the direction of mercantilisation of task. On the contrary: he has, all the time, remained at the original position of the integrity of the creator of a work of art. Hardly that anyone, in his case, could pull clear, sharp line, to determine the boundary between the creator of paintings and artistic posters. Because His personality does not share, but remains integral and stoical - until the end.

From: *Notes on the Vojvodina's art poster*,
13. June 2007 „Het Nap“ (Seven Days)

Соња Продановић Месарош

Инспирисан и инфициран магијом

Позоришни плакати Радула Бошковића изложени у галерији „Нова“ у СНП-у

Изложба показује само један део опуса уметника који је током протеклих 25 година осмишљавањем позоришних плаката за представе из сезоне у сезону градио препознатљив стил не само свог рада него и плаката националног театра уопште...

Поводом обележавања 25 година рада дизајнера Радула Бошковића, Позоришни музеј Војводине и Српско народно позориште (СНП) приредили су изложбу позоришних плаката тог уметника. Изложбу под називом *Радула Бошковић – уметност позоришног плаката* аутора Зорана Максимовића отворио је Мирослав А. Мушић у среду увече у галерији „Нова“, која се налази у фоајеу сцене „Пера Добриновић“ СНП-а. Изложба показује само један део опуса тог уметника који је током протеклих 25 година осмишљавањем позоришних плаката за представе из сезоне у сезону градио препознатљив стил не само свог рада него и плаката националног театра уопште који су, наравно, дали својеврстан визуелни печат многим комадима играним на његовим сценама. Изложба која ће бити постављена до средине јануара посетиоце води у малу шетњу кроз сезоне националног театра и сећања на представе *Бановић Страхинја*, *Жене у народној скупштини*, *Аудијенција*, *Човек је човек*, *Мера за меру*, *Мадам Батерфлај*, *Роб љубави*, *Кармен*, *Лаж* и *Паралажа*, *Голубњака*, *Родољубици*, *Виолиниста на крову*, *Крчко Орашчић*, *Сумњиво лице*, *Дон Кихот*, *Грк Зорба*, *Сабирни центар*...

Током припремања изложбе музејска истраживања су показала да је Радула Бошковић осмислио око 250 позоришних плаката, од чега је пронађено и сачувано 188. „Овде је изложено четрдесетак плаката. Тешко ми је било да било који одвојим од седамдесетак који су ушли у ужи избор за изложбу. Имали смо дилеме који избацити, а који оставити, а то је један заиста врло суров посао. Зато не могу рећи да ли ми је нешто драже или мање драго од онога што сам радио. Радити с толико редитеља током ових 25 година и онда некога апострофирати, и то је тешко јер су то магови театра, толико

Sonja Prodanovic Mesaros

Inspired and infected by magic

Theatrical posters of Radule Boskovic exhibited in the gallery "Nova", Serbian National Theatre

The exhibition shows only a part of the oeuvre of artists who during the past 25 years devising theatre posters for the show from one season build a distinctive style not only their work but also posters of the national theatre overall.

To emblazon 25 years of work of designer Radule Boskovic, Theatre Museum of Vojvodina and Serbian National Theatre (SNT) were organized exhibition of theatrical posters of that artist. The exhibition titled Radule Boskovic - art of theatrical posters, author Zoran Maksimovic, was opened by Miroslav A. Music on Wednesday night in the gallery "Nova", which is located in the lobby of the scene "Pera Dobrinovic" of SNT. The exhibition presenting only one part of the oeuvre of this artist who, during the past 25 years, by designing theatrical posters for the performances from one season to another, was build distinctive style not only of his work but also of posters of the national theatre in general, which, of course, give unique visual mark to many plays on its stages. The exhibition, which will be set up by mid-January, visitors leads through little walk through the season of the national's theatre and the memories of performances *Banovic Strahinja*, *Women in the National Assembly*, *Audience*, *Man equals Man*, *Measure for Measure*, *Madam Butterfly*, *Slave love*, *Carmen*, *The Liar and the Arch Liar*, *Golubnjaka*, *The Patriots*, *Fiddler on the roof*, *The Nutcracker*, *Suspicious person*, *Don Quixote*, *Zorba the Greek*, *The Collective Center*...

During preparing of the exhibition, museum's studies have shown that Radule Boskovic has designed around 250 theatrical posters, from which were found and saved 188. "Here is exposed around forty posters. It was hard for me to separate any of them from seventy which were chose in shortlist for the exhibition. We had

различити, инспиративни људи који подстичу на један креативан чин и чине једну заједничку креативну ноту”, рекао је за „Грађански лист” након отварања изложбе Радуге Бошковић. На питање да издвоји неки позоришни задатак као најслађи каже да се не може одредити јер су му сви драги и додаје да је инспирације увек било.

– Тешко ми је издвојити и било какав сегмент који ме је подстакао да се бавим тиме, односно одржао ме да се бавим позоришним плакатом. Све су то равноправни чиниоци, условно речено, инспирације, или заразе, или инфекције позориштем. Од самог ишчитавања дела, занимљивости те једне драмске експликације, односно начина како је она обликована у писаној речи, па све до редитељског ишчитавања и самог мог виђења те представе, и на крају, до усаглашавања с редитељевим визуелним промишљањем - објашњава Радуга Бошковић. – Значи, на више начина сам био инспирисан, условно речено, да направим један конгломерат утицаја и изнедрим своје решење. Наравно, на основу искуства, талента и начина промишљања.

На отварању изложбе *Радуга Бошковић – уметност позоришног плаката*, поздрављајући своје сараднике и пријатеље и захваљујући на приређеној изложби, Бошковић је рекао:

„Много је 25 година, међутим, мени је то брзо протекло и надам се да ће бити још толико година рада. Захваљујем СНП-у, које ме је, на неки начин, изнело на рукама за ових 25 година и подржало у стварању једне институције позоришног плаката. Зна се да у Новом Саду постоји традиција у тој дисциплини, тако да је моје учешће у томе било један део доприноса. Понosan сам што у овом граду могу рећи: „Ово је град позоришта и позоришног плаката“.

„Грађански лист”, Култура, мај, 2005.

dilemmas which to cast out, and which to chose, and that is one really very crude job. Therefore, I can not say whether I prefer or less something than I was doing. Working with such directors during these 25 years and then someone to apostrophe, it's hard because they are magicians of the theatre, so different, inspirational people who encourage on one creative way and make one joint creative note”, said for the “Civil List” after opening Radule Boskovic. On question to set aside some theatre task as the sweetest he sad that he can not define because all are dear to him and adds that it was always inspiration.

-It is hard to find single one segment which has prompted me to work that, and gave me to deal with theatrical posters. All of these factors are equal, so to say, of inspiration, or distemper, or an infection of the theatre. From the reading of the play, entertainment of dramatic explication, that is the way it is formulated in the written word, to director's reading and my own vision of the show, and finally, to harmonize with the director's visual thinking - explains Radule Boskovic. - So in many ways I was inspired, so to say, to make conglomeration of influences and offer up my solution. Of course, based on experience, talent and way of thinking.

At the opening ceremony exhibition *Radule Boskovic - the art of theatrical posters*, greeting his friends and associates, and thanks to the exhibition-formed, Boskovic said: “25 years is a lot, however, for me it is quickly passed and I hope it will be even so many years of work. I thank to SNP, which is me, in certain way, put forward on hands for the last 25 years and supported me in creating of institution of theatrical posters. It is known that in Novi Sad, there is a tradition in this discipline, so that my participation in that was a part of the contribution. I am proud that in this city I can say “ This is a city of theatres and theatrical posters”.

„Građanski list”, *Kultura*, May 2005th

Радуле Бошковић / Radule Boskovic

ПЛАКАТИ / POSTERS

Почетак струковне едукације је уједно усмерио мој професионални пут.

Новосадска уметничка школа, (тада Школа за примењене уметности) развијала је у то време, 1968. године, истанчан осећај за прецизност и занатску оспособљеност. Шездесете године графичком обликовању доноси један нови ниво учешћа у свакодневном животу, што наравно утиче и на програм образовања. А после... Београд, 1973. година, Академија за примењене уметности. Потајна жеља за ослобађањем и пловидбом водама сликарске имажинације, мора да сечека. Младачки немир и жеља да се што пре докажем мора да прође свој неминовни пут сазнања, сазревања и тражења себе.

Графички одсек, сјајно окружење, изузетна класа студената „конкуренија“, професори... ту почиње прича која траје током свих пет година студија, и после... Прва и друга година посвећена основама уметности, буди онај немир у мени, до тада недефинисан. Мирски, Кршић, Џмерковић, Сип, Ћирић, Филеки, Макеш, Кажич..., отварају за мене бесконачни низ „стаклених перли“ и тада игра почиње.

Слика, илустрација, графички лист, књига, плакат, знак, слово, фотографија; полако али сигурно за мене постају нераздвојиви медији истраживања и изражавања. Примењена уметност, шире названо дизајн, обликовање па визуелне комуникације, већ називима говоре о ширини и модалитетима креативног и употребног. Праисторијски цртежи у пећинама Алтамира и Ласкоа су вероватно кључ објашњења за миленијумску потребу човека да „цртежом“ нешто саопшти. И данас уметници опонашају и, срећом, надограђују суштину тог језика комуникације. Питање је личног сензибилитета креатора колико ће ићи у симплификацију форме, односно, изражајних средстава или напротив.

Моје „Вјерују“ припада вредностима које не пролазе. Поштовање према непознатом уметнику из пећине, према делу Фидије, Боша, Леонарда, Дирера, Веласкеза, Сезана, Далија, Пикаса... не да се променити. Временски, а и просторно, чувена

Beginning vocational education is also directed my professional path.

Novi Sad's Art School, (then School of Applied Arts) at that time, in 1968, has developed a keen sense of precision and craft qualifications. The sixties of the 20th century brings for graphic design new level of participation in everyday life, which of course affects the education program. And then... Belgrade, in 1973, the Academy of Applied Arts. Secret desire for liberation and sailing waters of painterly imagination, must wait. Youthful restlessness and the desire to sooner prove myself must go through its inevitable path of knowledge, maturity and self seeking.

Graphic department, great environment, excellent class of students, competition, professors... there story begins, which takes place throughout the five years of study, and after... The first and second year dedicated to the basics of art, arouse restlessness in me, hitherto undefined. Mirski, Krsic, Dzmerković, Sip, Ciric, Fileki, Makes, Kazic..., opened for me endless string "glass beads" and then the game begins.

Image, illustration, graphic sheet, book, poster, sign, letter, photo; slowly but surely, for me, become inseparable media of research and expression. Applied Arts, called beyond design, shaping then visual communications, however, but mostly the names talks about wideness and modalities of creative and utilitarian. Prehistoric drawings in the caves of Altamira and Lascaux are probably the key of explanations for millennial men need to communicate by "drawing". Even today artists and emulate and luckily upgraded the essence of that language of communication. The question of personal sensibility of creator is how much will he go to the simplification of form, that is, means of expression, or the contrary.

Mine "Believe" belongs to the values that do not pass. Respect for the unknown artist from the cave, according to the work of Phidias, Bosch, Leonardo, Dürer, Velázquez, Cezanne, Dali, Picasso... will not to be changed. Temporal and spacious well-known culture of polish and czech posters and books, most vividly shows

култура пољског и чешког плаката и књиге, најсликовитије говори о квалитету графичког обликовања, који је нашао исходиште у ликовном предлошку. У пракси је познато да се једноставним и бираним средствима далеко брже и успешније постиже циљ визуелне поруке. Знак као јединствено и једноставно полазиште препознавања увек је изазов. Затим следи разрада визуелног идентитета, у основи ликовност.

У Српском народном позоришту сам од 1981. године. Те године се отворила нова зграда овог театра, помало футуристички сазданог, а традиционално концептираног. У то време позориште је имало своју штампарију (типо-штампа), а мој ангажман у театру био је тада замишљен као дизајнер-технички уредник, са скромним техничким условима. У почетку „сам“, како у креативном тако и у организационом и занатском делу, но временом је „то“ прерасло у креативну радионицу са асистентом и фотографом, а деведесетих година, у студио за дизајн са десктоп екипом. Од формирања студија за графичко обликовање крајем 80-их година прошлог века, па све до данас, велики учинак на плану реализације припреме и графичког обликовања, дали су многи сарадници: асистенти дизајнера – Жарко Деак, Гордана Новков, Норберт Барцал, Соња Видаковић Савић, Ана Радловић и Љиљана Билбија, као и дугогодишњи сарадници за унос и обраду текста и припрему за штампу: Нада Радовић, Даница Челекетић и Весна Конта. Читава плејада фотографа са којима сам годинама сарађивао, такође је допринела реализацији послова у домену графичког обликовања и стварању фото документације – Гаврило Грујић, Миомир Ползовић, Бранислав Лучић, Мартин Цандир, Никола Брадоњић, Рајко Каришић, Ивица Карлавариш, Драгутин Савић, Александар Рамадановић, Срђан Ђурић, Срђан Пабло Дорошки, као и многи студенти Академије уметности у Новом Саду, у оквиру стручне праксе.

Сви графички елементи, како плакати, каталози, програмске књижице, флајери, месечни репертоари, часописи, књиге, позоришни лист, билборди, као и многи други графички артефакти, незаобилазно су реализовани у штампаријама разних технолошких профила. Дугогодишњи сарадници на плану штампе су: Штампарија „Талија“ Српског народног позоришта, „Стојков“, „Ефект“, „Форум“, „Дневник“, „Лито студио“, „Стилос“, „АМБ Графика“, „ДЕС“, „Пипери“, „Будућност“, „НС Плакат“, „Дуплекс“, „Канон М“, „Примограф“, „Арт принт“, „Студио Радошевић“, „Привредни преглед“, „Службени гласник“, „Пресиа“, „Графо Богданов“, „Комазец“, „Сајнос“, „Футура“, „Бирограф“, „Графо Маркетинг“...

Мој концепт да сваки пројекат носи свој визуелни идентитет врло брзо је заживео у пракси, а временом добио у квалитету са проширењем медијских могућности (билборди, видео *wall*,

the quality of graphic design, which found the origin of the visual template. In practice it is known that simple and selected resources far faster and more effectively achieves the goal of visual messages. The sign as a unique and simple recognizable the starting point is always a challenge. This is followed by elaboration of the visual identity, basically visual.

In Serbian National Theatre I am since 1981. That year was opened new building of this theatre, a bit futuristic constituted, but traditionally conceived. At that time the theatre had its own printing press (tipo print), and my involvement in theatre was then conceived as a designer and technical editor, with modest technical requirements. Initially "alone", both the creative as well as organizational and craft work, during time "it" was grew into a creative workshop with the assistant and photographer, and nineties into the design studio with desktop team. Since the formation of the studio for graphic design in the late 80's of the last century, until today, great impact on the implementation of preparation and graphic design, has given many associates: assistant designers – Zarko Deak, Gordana Novkov, Norbert Barcal, Sonja Vidakovic Savic, Ana Radulovic and Ljiljana Bilbija, as well as long-term associates for text input and processing and prepress – Nada Radovic, Danica Celeketic and Vesna Konta. The whole constellation of photographers I have worked with for years has also contributed to the realization of work in the field of graphic design and photo documentation: Gavrilko Grujic, Miomir Polzovic, Branislav Lucic, Martin Candir, Nikola Bradonjic, Rajko Karisic, Ivica Karlavaris, Dragutin Savic, Aleksandar Ramadanovic, Srdjan Djuric, Srdjan Pablo Doroski, as well as many students of the Academy of Arts in Novi Sad, within their professional practice.

All graphic elements, such as posters, catalogs, program booklets, flyers, monthly repertoires, magazines, books, theater sheets, billboards, as well as many other graphic artifacts, are inevitably realized in printing houses of various technological profiles. Long-term associates in the field of printing are: Printing House "Talija" of Serbian National Theater, "Stojkov", "Efekt", "Forum", "Dnevnik", "Lito Studio", "Stylos", "DES", "AMB Grafika", "Piperi", "Buducnost", "NS Plakat", "Dupleks", "Kanon M", "Primograf", "Art print", "Studio Radosevic", "Privredni pregled", "Sluzbeni glasnik", "Pressia", "Grafo Bogdanov", "Komazec", "Sajnos", "Futura", "Birograf", "Grafo Marketing"...

My concept that each project carries its own visual identity very quickly come to life in practice, and eventually got the quality to expanding media opportunities (billboards, video wall, telop, videos, web...). Today it is a very modern design studio. Creative profiles, the dynamics of the profession, and the environment itself, I mean the artistic profile

телопи, спотови, веб...). Данас је то врло модеран студио за обликовање. Креативни профили, динамика професије, а и само окружење, притом мислим на уметничке профиле које садржи један театар, учинили су да ту ангажујем значајан део свог уметничког и радног потенцијала. У периоду 80-их и 90-их година прошлог века, доминантна техника штампе уметничког плаката је сито-штампа. Припрема и монтажа се радила ручно, (маказама и скалпелом на целулоидним фолијама, уз помоћ селотејпа) са репрофилмом и маскарном фолијом, летрасетом и дек-фарбом за ретуш. Црта се и колажира као у поступку уметничке графике (свака боја посебно). Непревазиђен занатски и уметнички тренинг који стално у процесу рада отвара нове могућности. Крај претходног и почетак новог миленијума, доноси нове технологије које неминовно отварају нове техничке могућности а сходно томе и креативне. Компјутери и колор штампа на вишебојним машинама (офсет), односи превагу над сито-штампом, што због брзине реализације (дигитална припрема), то и због велике разлике у цени, у корист офсета.

Сложена структура уметничких програма Српског народног позоришта, представе Дrame, Опере и Балета, сама по себи носи креативно-уметнички изазов. Имајући у виду значај институције Српског народног позоришта, као најстаријег, а рекли би и највећег позоришта на овим просторима, намеће се, сам по себи, осећај одговорности и респекта према комплексности организације и значају мисије коју оно спроводи. Позориште недри у себи скуп, безмало свих уметничких и занатских дисциплина...

Лепоту овог „заната“, не чини само ликовно обликовање, већ и све оно што претходи, као и сам процес реализације позоришне представе па и самог плаката, каталога, флајера... Читање драмског дела (сценарија), оперског или балетског либрета; разговори, консултације и дружење са редитељима (драмским и оперским), савременим драмским писцима, кореографима, композиторима, понекад и диригентима, а највише, у процесу сценске реализације са актерима: глумцима, оперским и балетским солистима, сценографима, костимографима, мајсторима светла и тона (дизајнерима) и неизоставно са сценским радницима... Сви они заједно чине да временом схватите да сте, хтели не – хтели, постали саставни део илузије коју неки зову „даске које живот значе“.

** Колекција свих позоришних плаката које сам реализовао за представе Српског народног позоришта, налази се у згради Музеја савремене уметности Војводине у Новом Саду.*

** Део колекције се чува у Позоришном музеју Војводине и Стеријином позорију.*

that includes a theatre, all of that did that I engage significant part of my artistic and work potential. In the period of 80-es and 90-es of the last century, the dominant printing techniques of arts poster is screen printing. Preparation and assembly has been done manually (scissors and scalpel on celluloid, with the help of tape) with repro film and foil camouflage, Letraset and Dec paint for retouching. Draws and collages as art prints in the criminal procedure law (each color separately). Unsurpassed artisanal and artistic training that is constantly in the work process opens up new possibilities. End of the previous and the beginning of the new millennium, bringing in new technologies that will inevitably open up new technical possibilities and consequently creative as well. Computers and color printing for multicolor machines (offset) outweighs silk over screening, because of the speed of implementation (digital publishing), due to the large difference in price, in favor of the offset.

The complex structure of the artistic program of the Serbian National Theatre; Drama, Opera and Ballet performances in itself carries the creative and artistic challenge. Given the importance of the institution of the Serbian National Theatre, as the oldest, but I would say the biggest theatres in the region, imposes inherently a sense of responsibility and respect for the complexity of the organization and the importance of the mission that it carried. Theatre bosom in itself expensive, almost, a collection of art and craft disciplines...

The beauty of this "crafts" is not just the visual design, but also everything that precedes it, and the process of realization of theatrical performances, and also of posters, catalogs, flyers... Reading drama play (scenarios), opera's or ballet's the libretto; discussions, consultations and meeting with directors (drama and opera), contemporary playwrights, choreographers, composers, sometimes and whit conductors, and mostly, in the stage of realization whit: actors, opera and ballet soloists, set designers, costume designers, masters of light and tons (designers) and an indispensable stage workers... All of them together make to eventually realize that you, like it or not, have become an integral part of the illusion which some call "Boards that mean life".

** Collection of all theatrical posters that I realized for performances of Serbian National Theatre are located in the legacy of the Museum of Contemporary Art of Vojvodina in Novi Sad.*

** Part of the collection is kept in Theatre Museum of Vojvodina and Sterijino Pozorje.*

Јубилеј Српског народног позоришта 120 година / 120th anniversary Serbian National Theatre
70 x 100 cm, 1981.

Јубилеј Српског народног позоришта 125 година
125th anniversary Serbian National Theatre
100 x 70 cm, 1986.

Плакат 136. сезоне (1996/1997)
Poster of 136th season (1996/1997)
100 x 70 cm, 1996.

Драма

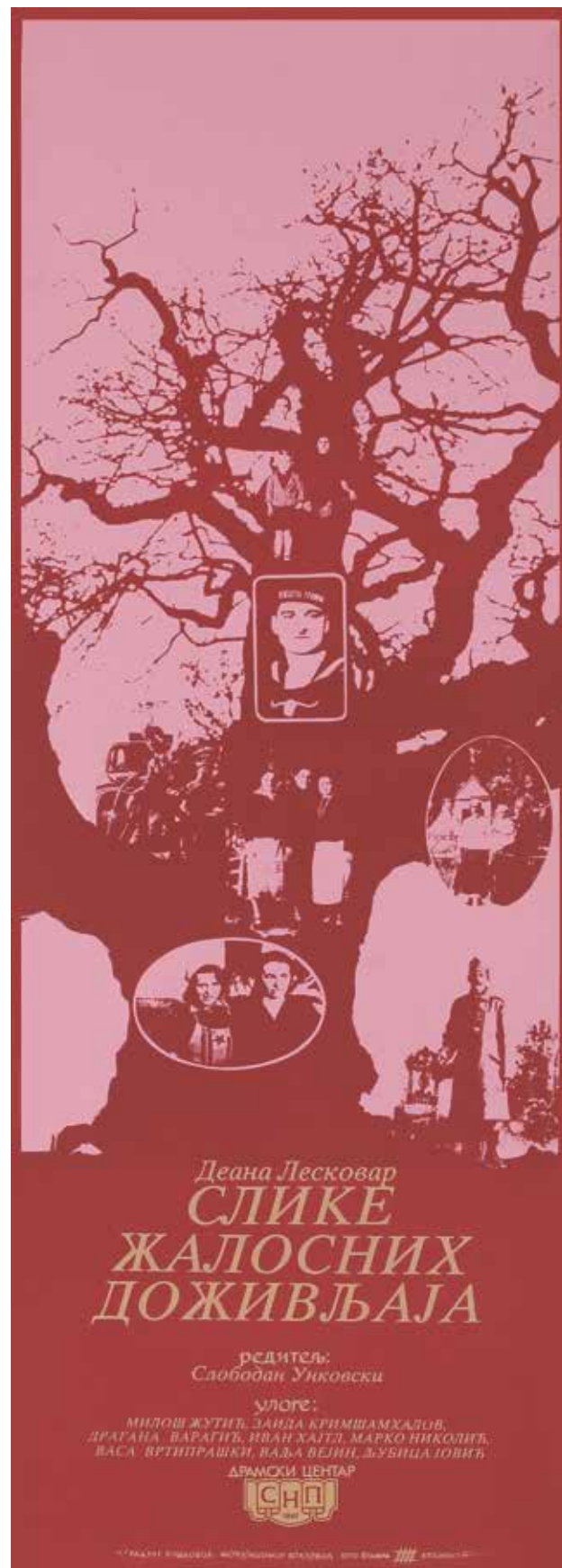
Да ли је могуће, другови, да смо сви ми волови
 Is it possible, companions, that we are all oxen
 100 x 35 cm, 1981.

Долња земља
 Down land
 100 x 35 cm, 1981.

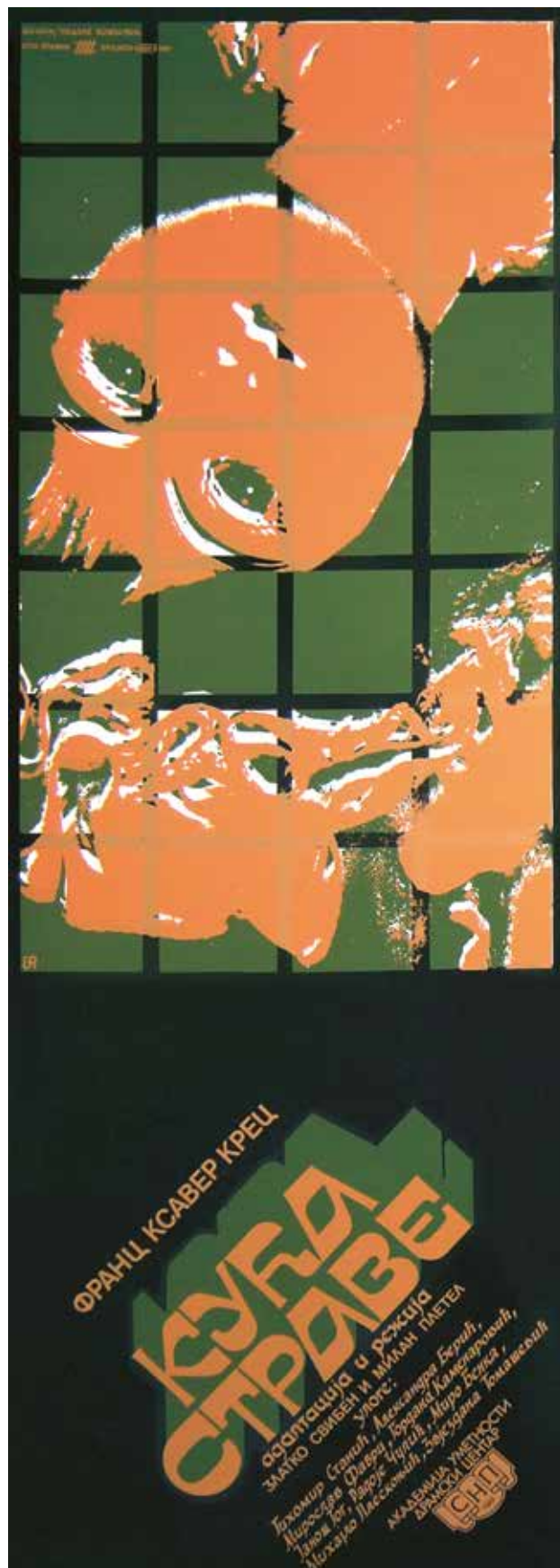
Чешаљ
Comb
100 x 35 cm, 1981.

Слике жалосних доживљаја
Images of Sad Experiences
100 x 35 cm, 1981.

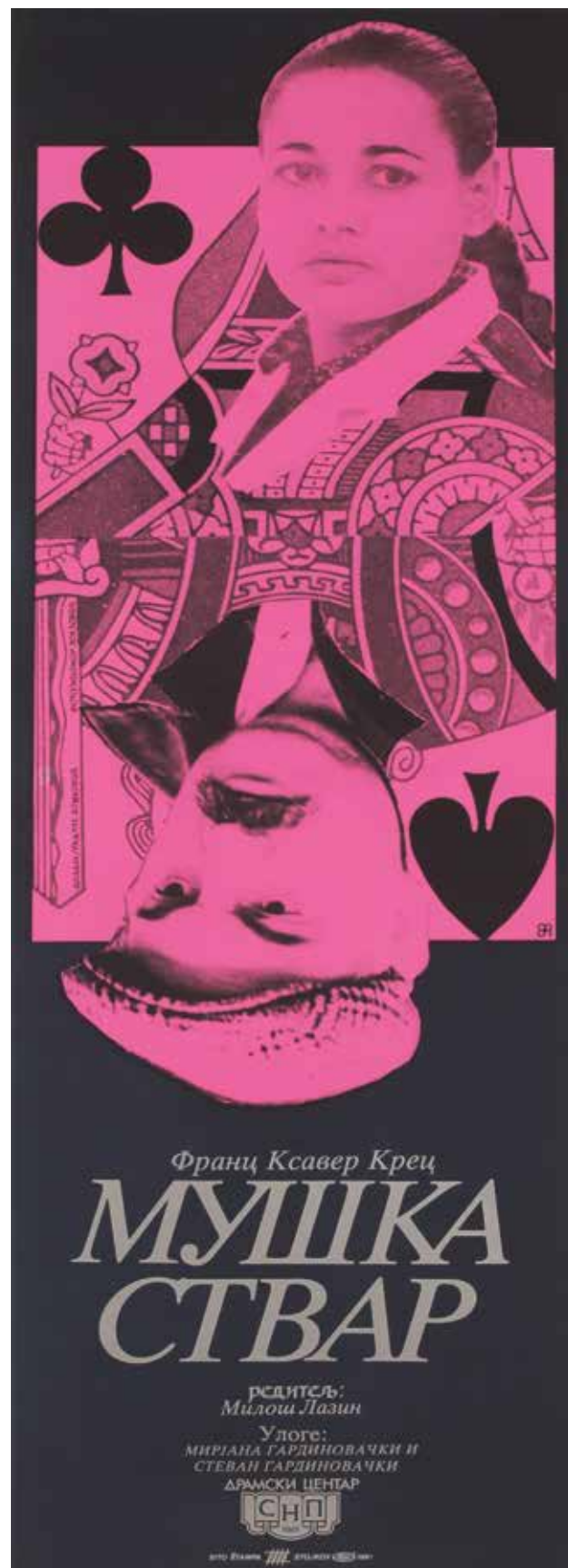
Дом Бернарде Албе
Home of Bernarda Alba
100 x 35 cm, 1981.

Кућа страве
House of Horror
100 x 35 cm, 1981.

Венчање
The Wedding
100 x 35 cm, 1981.

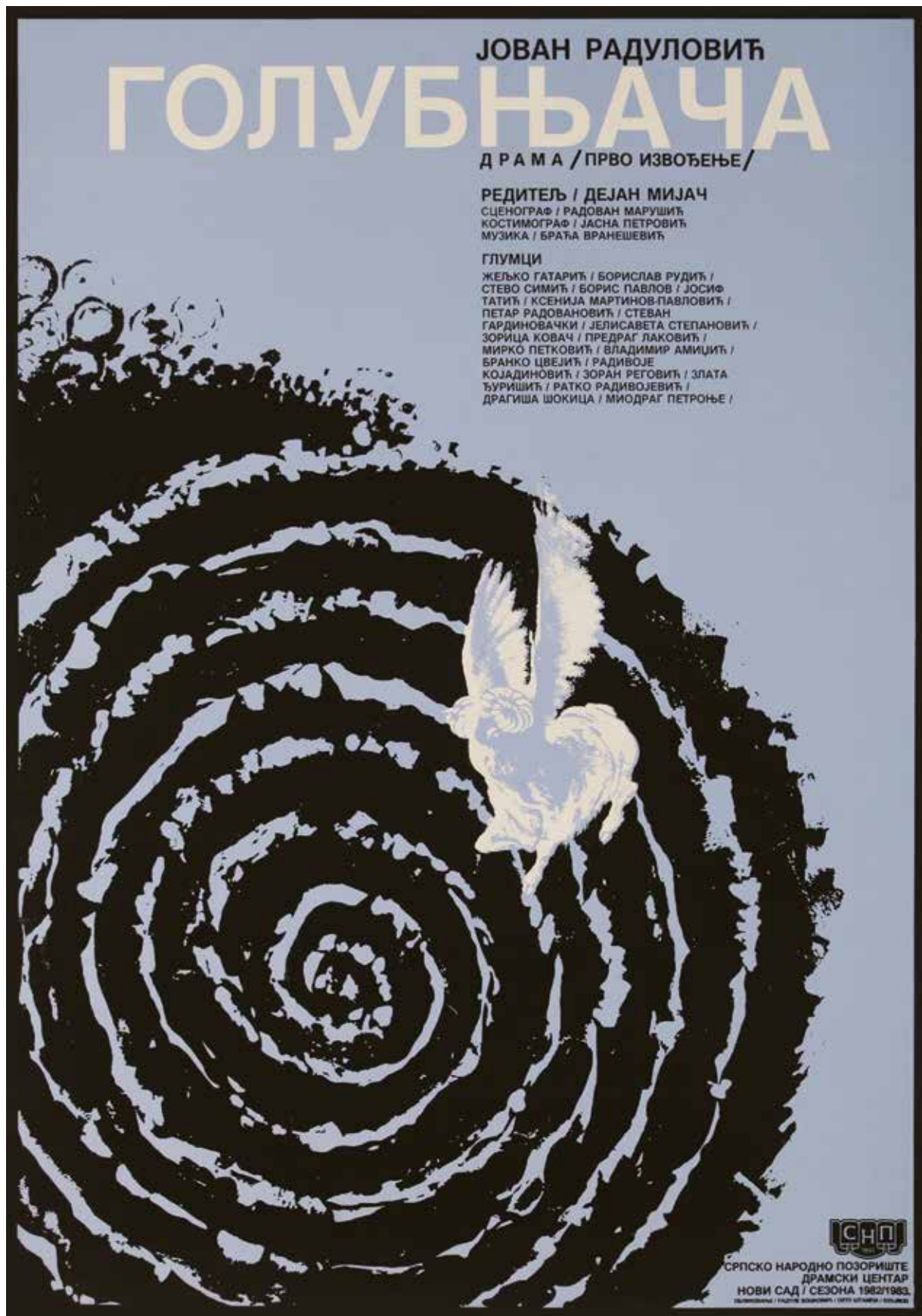
Мушка ствар
Man's thing
100 x 35 cm, 1981.

Бидерман и паликуће
 Biederman and arsonists
 100 x 35 cm, 1982.

Капетан Џон Пиплфокс
 Captain John Piplfoks
 100 x 35 cm, 1982.

Голубњача
Golubnjaca
100 x 70 cm, 1982.

АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ ПЛАТОНОВ

АДАПТАЦИЈА И РЕЖИЈА / СТЕВО ЖИГОН
ПРЕВОД / БОРИСЛАВ МРКШИЋ И БОЖИДАР ШКРИТЕК
СЦЕНОГРАФ / БОРИС МАКСИМОВИЋ
КОСТИМОГРАФ / БОЖАНА ЈОВАНОВИЋ
АСИСТЕНТ РЕДИТЕЉА / ВИШЊА ЕРСКИ
МУЗИЧКИ САРАДНИК / МИЛАН МОМЧИЛОВИЋ
ЛЕКТОР / ЉИЉАНА СУБОТИЋ ОРГАНИЗАТОР / ТИБОР КИШ
ВОДИТЕЉ ПРЕДСТАВЕ / ВИШЊА ЕРСКИ
ШАПТАЧ / МАЦА КЉАИЋ

ГЛУМЦИ:

ТАНАСИЈЕ УЗУНОВИЋ АЛЕКСАНДРА БЕРИЋ НОВАК БИЛБИЈА
ВАСА ВРТИПРАШКИ САВА ДАМЈАНОВИЋ АЛЕКСАНДАР ЂОРЂЕВИЋ
СЛАВОЉУБ ЂОРЂЕВИЋ ЈЕЛЕНА ЖИГОН ЉУБИЦА ЈОВИЋ
ГОРДАНА КАМЕНАРОВИЋ ВЛАДИСЛАВ КАТАНСКИ РАДЕ КОЈАДИНОВИЋ
МИЛАН МОМЧИЛОВИЋ ИВАН ХАЈТЛ МИЛОЈКО ТОПАЛОВИЋ
СТЕВАН ШАЛАЈИЋ МИЛАН ШМИТ

Платонов
Platonov
100 x 70 cm, 1982.

САН ЛЕТЊЕ НОЋИ

ВИЉЕМ ШЕКСПИР

ПРЕВОДИЛАЦ / АЛЕКСАНДАР САША ПЕТРОВИЋ
РЕДИТЕЉ / СТЕВО ЖИГОН
СЦЕНОГРАФ / БОРИС МАКСИМОВИЋ
КОСТИМОГРАФ / БОЖАНА ЈОВАНОВИЋ
КОМПОЗИТОР / БРАЋА ВРАНЕШЕВИЋ

ЛИЦА

СТЕВАН ШАЛАЈИЋ
ЗАИДА КРИМШАМХАЛОВ
ТОМА ЈОВАНОВИЋ
ГОРДАНА КАМЕНАРОВИЋ
ТИХОМИР СТАНИЋ
МИХАЈЛО ПЛЕСКОЊИЋ
ЛИДИЈА ПЛЕТЛ
АЛЕКСАНДАР ЂОРЂЕВИЋ
НОВАК БИЉЕИЈА
ЈЕЛЕНА ЖИГОН
ЉИЉАНА МЕЂЕШИ
СТОЈАН СТОЈИЉКОВИЋ
ИВАН КЛЕМЕНЦ
ТИХОМИР ПЛЕСКОЊИЋ
МИЛАН ШМИТ
СЛАВКО ЂОРЂЕВИЋ
РАДЕ КОЈАДИНОВИЋ
МАРИЈА РАДАКОВИЋ
ЗОРАНА АНТОНИЈЕВИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
ДРАМСКИ ЦЕНТАР /
НОВИ САД / СЕЗОНА 1982/83.

Издавач: Народна културна заједница Србије

Сан летње ноћи
Midsummer Night's Dream
100 x 70 cm, 1982.

ЧОВЕК ЈЕ ЧОВЕК

БЕРТОЛД
БРЕХТ

РЕДИТЕЉ / МИЛЕНКО МАРИЧИЋ
ПРЕВОДИЛАЦ / СЛОБОДАН ГЛУМАЦ
СЦЕНОГРАФ И КОСТИМОГРАФ / БОРИС
МАКСИМОВИЋ
КОМПОЗИТОР / ВОЈИСЛАВ КОСТИЋ

РЕКТОР / др БРАНИМИР ЂОРЂЕВИЋ
КОРЕОГРАФ / ЈЕЛЕНА АНДРЕЈЕВ
КОРЕЖИТОР / СВЕТОЗАР САША КОВАНЕВИЋ
ПОМОЋНИК РЕДИТЕЉА / АЛЕКСАНДАР ДАВИЋ
ОРГАНИЗАТОР / ИВАНА ГАЈИЋ
ТОН МАЈСТОР / ДРАГАН ЂУРЈАКОВ
ВОДИТЕЉ ПРЕДСТАВЕ / ИРЕНА ПЕТРОВИЋ
СУПЕР / МИЛАН РАКЕНОВИЋ
СПЕЦИЈАЛНИ ЕФЕКТИ / БОЈАН ЖИВКОВИЋ / МИЛА
МОЊЧКОВИЋ

ГЛУМЦИ:

ЗОРАН БОГДАНОВ
ДРАГОМИР ПЕШИЋ
МИХАЈЛО ПЛЕСКОЊИЋ
МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ
СТЕВАН ШАЛАЈИЋ
МЛАДЕН БАРБАРИЋ
КСЕНИЈА МАРТИНОВ ПАВЛОВИЋ
РАДИВОЈЕ КОЈАДИНОВИЋ
МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ
МИРЈАНА ГАРДИНОВАЧКИ
ВЛАДЕТА ПОПОВ
ТОМИСЛАВ КНЕЖЕВИЋ

ВОЈНИЦИ:

ДРАГАН КАТИЋ
МИОДРАГ ПЕТКОВИЋ
МИЛАН КОВАЧЕВИЋ
ИВАН ЦИГАН

ОПРЕДНО НАРЕДНО ПОЗОРИШТЕ, БИОМ ОДГ / СЕПТЕМБАР 85./86.

ДРАМА

Човек је човек
Man is Man
100 x 70 cm, 1983.

Дактилографи
Typists
100 x 70 cm, 1983.

ПРОТЕКУЧА

БРАНИСЛАВ
НУШИЋ

РЕДНИЦИ ДИНАТАР СЪННИКАС | СЪННИКАС МАРИНА
КУТУМАНО | КОСТИКОВИЧ КРАНА ТАМНА
КОМПОЗИТОР ПРЕДСТАВ | ИЛИДИН БРАНИЩЕВ
РАБОТНОСТА ЗНА
АДРЕСНА ИЛИН КЛЕПЕЦ | ЛЕТО НА ДИВНИ
КЛЕПЕЦ | КОРИДАТОР ПРЕСТАВ ТИНОР НА
ВОРТЕЛ ПРЕСТАВ ТИНОР ЗОРНАВА | МАТ
МЕДИ КЛЕПЕЦ

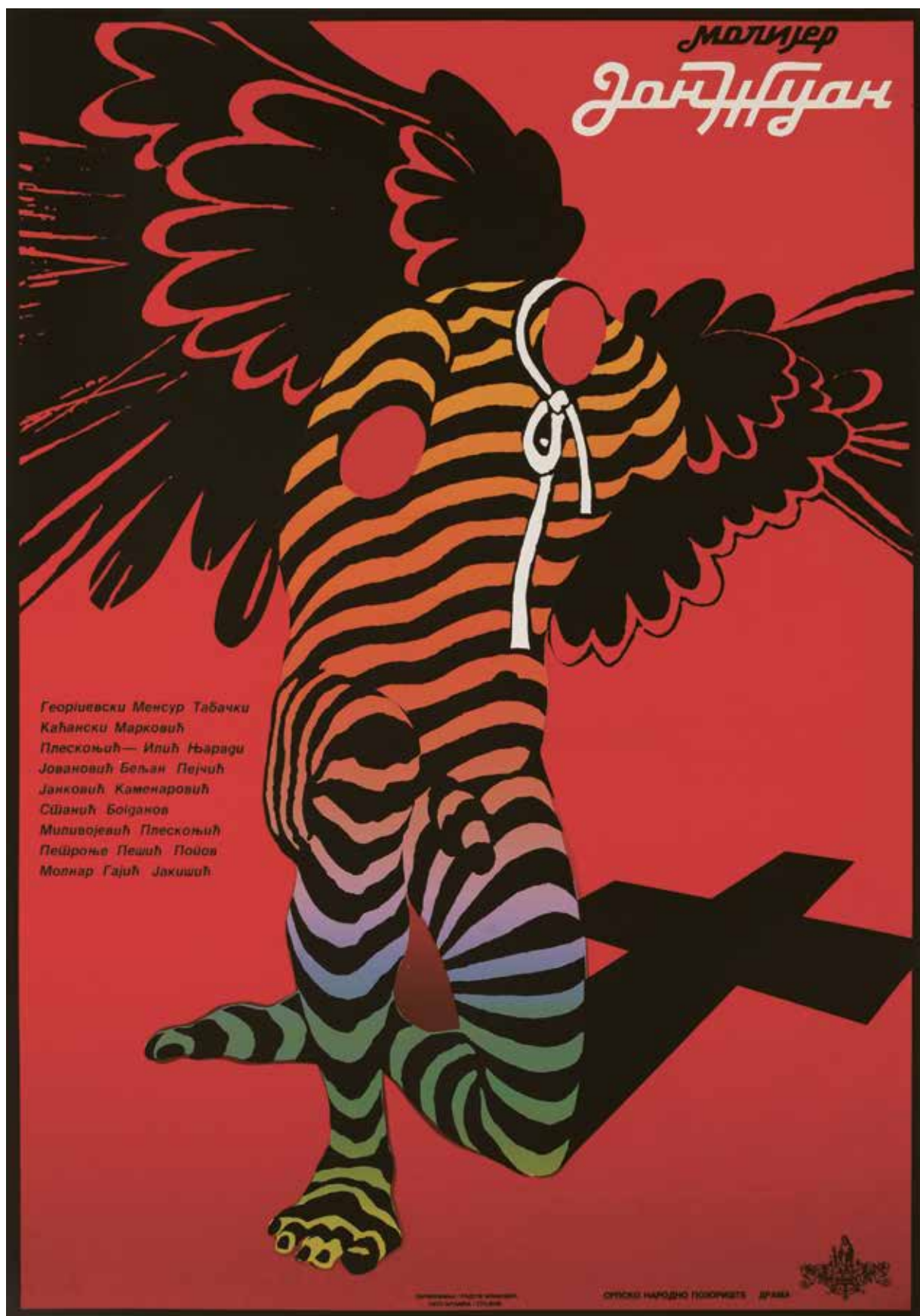
1993

[illegible]

СНП

SRPSKO NARODNO POZORIŠTE DRAMA NOVI SAD SEZONA 83-84

Протекција
Preference
100 x 70 cm, 1983.

Дон Жуан 1
Don Huan 1
100 x 70 cm, 1984.

Хеда Габлер
Heda Gabler
100 x 70 cm, 1984.

АУГУСТ СТРИНДБЕРГ

РЕЖИЈА
АТИЈА АНДРАШИ

СЦЕНОГРАФИЈА
МИЛЕТА ПЕСКОВАЦ

КОСТИМ
МИРЈАНА МАУРИЧ

МИРКО ПЕТКОВИЋ
ГОРДАНА КАМЕНДРОВИЋ
ВЕРИЦА МИЛОШЕВИЋ
МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ
БОЖИМИР БОЖИМОВИЋ
КОРНЕЛИЈА ТАПАЧ
ТОМА ЈОВАНОВИЋ
ЈУЛИЈА Н. КИШ
БИЈАНА ЛОВРЕ
НАТАША БАБИЧ
МИЛИЦА РАДАКОВИЋ
ЛАСЛО БОРОШ

СТУДЕНТИ ТРЕЋЕ ГОДИНЕ
АКАДЕМИЈЕ

ОРГАНИЗАТОР / ИВАНА ГАЛИЋ
ИНСПИЦИЈЕНТ И СУПЕР / СНЕЖАНА ЂАКОВИЋ
МУЗИЧКИ САРАДНИК / САША КОВАЧЕВИЋ

ПРИЈАТЕЉИ

НУПИСКО НАЈОДНО ПОДРИШТЕ / ДРАМА НОВИ САД / СЕЗОНА 1984/85

Пријатељи
Friends
100 x 70 cm, 1984.

Археолошка ископања код села Дилџ
Archaeological Excavations near the village Dilj
100 x 70 cm, 1985.

ПО БОРИСАВУ СТАНКОВИЋУ

КОШТАНА БАН КРИК

СМРТОПИС БОРЕ СТАНКОВИЋА АДАПТАЦИЈА И РЕЖИЈА / МИРА ЕРЦЕГ

ОЦЕНОГРАФ / МАРИКА ЧУТУРИЛО
КОСТИМУТЕР / ДИНАРА МИХАЈЛОВИЋ
КОРЕОГРАФ / ПЕТАР РАЈКОВИЋ
КОМПОЗИТОР / ВЛАДКО СТЕФАНОВСКИ

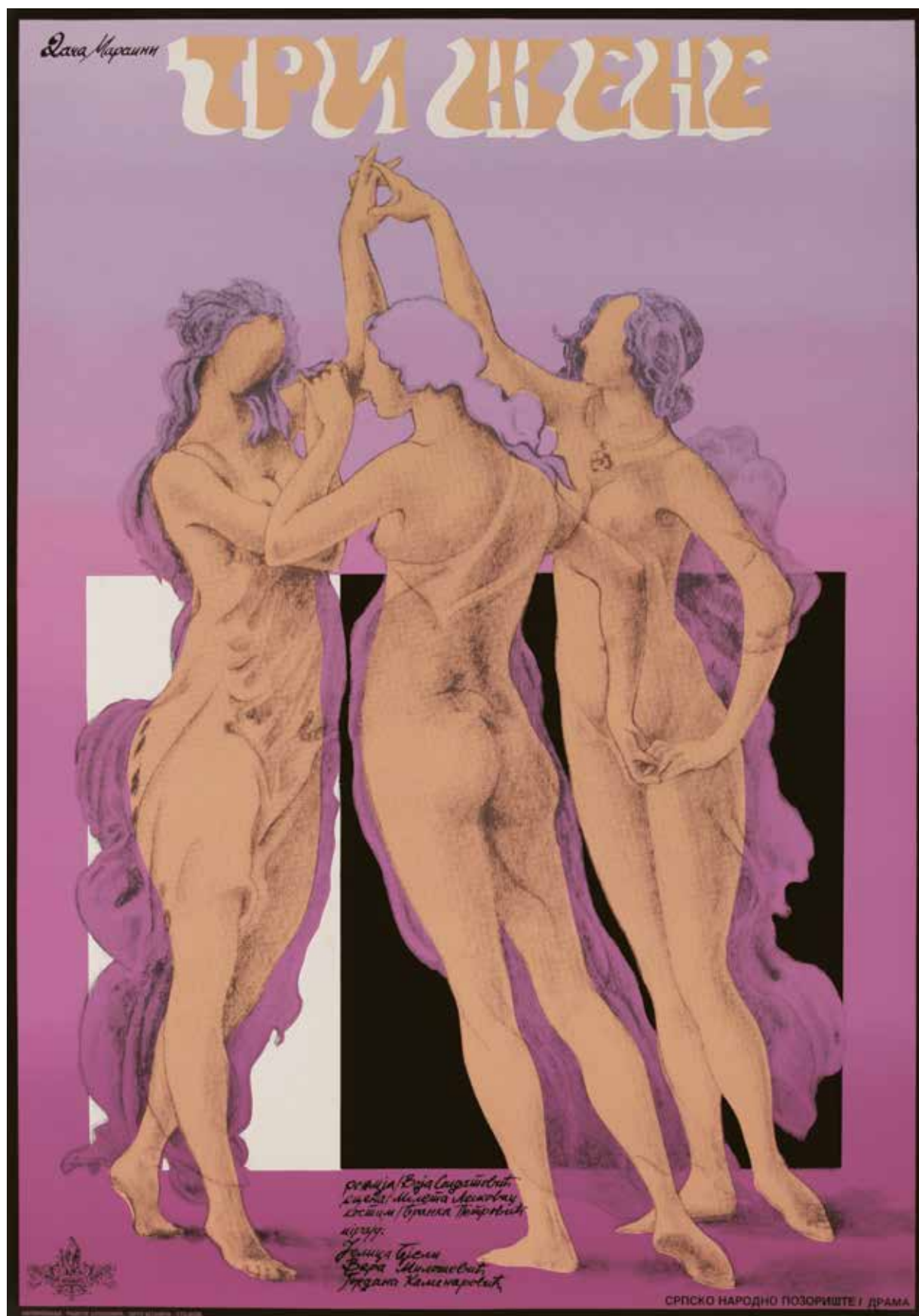
ЛИЦА
ОНЕВ ПЕТРОВИЋ
МИЛА ПАВЕВИЋ
ГОРДАНА ТУРКЕВИЋ
ВЕЛИМИР ЖИВОТИЋ
МИРКО ПЕТКОВИЋ
ЈОРАН БОГДАНОВ
ЗЛАТА ГРИЊИЊАКАЛОВ
ВЕРИЦА МИЛОШЕВИЋ
МИРА ГАРДИНОВАЧКИ
ДРАГОМИР ПЕШИЋ
ПРЕДРАГ МОЋИЊОВИЋ
МИЛАН ШМИТ
ЗЛАТА ТУРИШЋИЋ
СОЊА СТИХИЋ
ВАЗЛА ВЕЛИЋ
ДРАГИЦА СТЕВАНОВИЋ
АЛЕКСАНДРА ЦАРИЋ
АНЂЕЛИЈА ВЕСНИЋ
БОГДАНА БАКАЊИЋ
АЛЕКСАНДРА ЖИВОТИЋ
АНКИЦА ЈОСИЋ
МАРИЈА ПЕЉЕ
МИЛИЦА БЕШТАРЕВИЋ
ЈОРАН РАДОЉИЋ
БЕЛА КУРУЊИЋ
РАСТИСЛАВ ВАРГА
НАТАША СЛАТКИ
ТОРЦИЈА СТАНКОВИЋ
ЈАСНА ЈОСИЋ
ДРАГИЦА КРСТИЋ
ГАБРИЈЕЛА ТЕПЛАШ
ДРАГАН ВЛАДКИЋ
МИЛУТИН ПЕТРОВИЋ
НИКОЛА УВЕЉАЦ
ВЛАДИМИР ПИПЕЉА
СТАНИСЛАВА ПЕТРОВИЋ
ЈОВАНА ТЕЉИЊИЋ
НАТАША КОДЖИЋ
СОЊА КОСЛЕТИЊСКИЈА

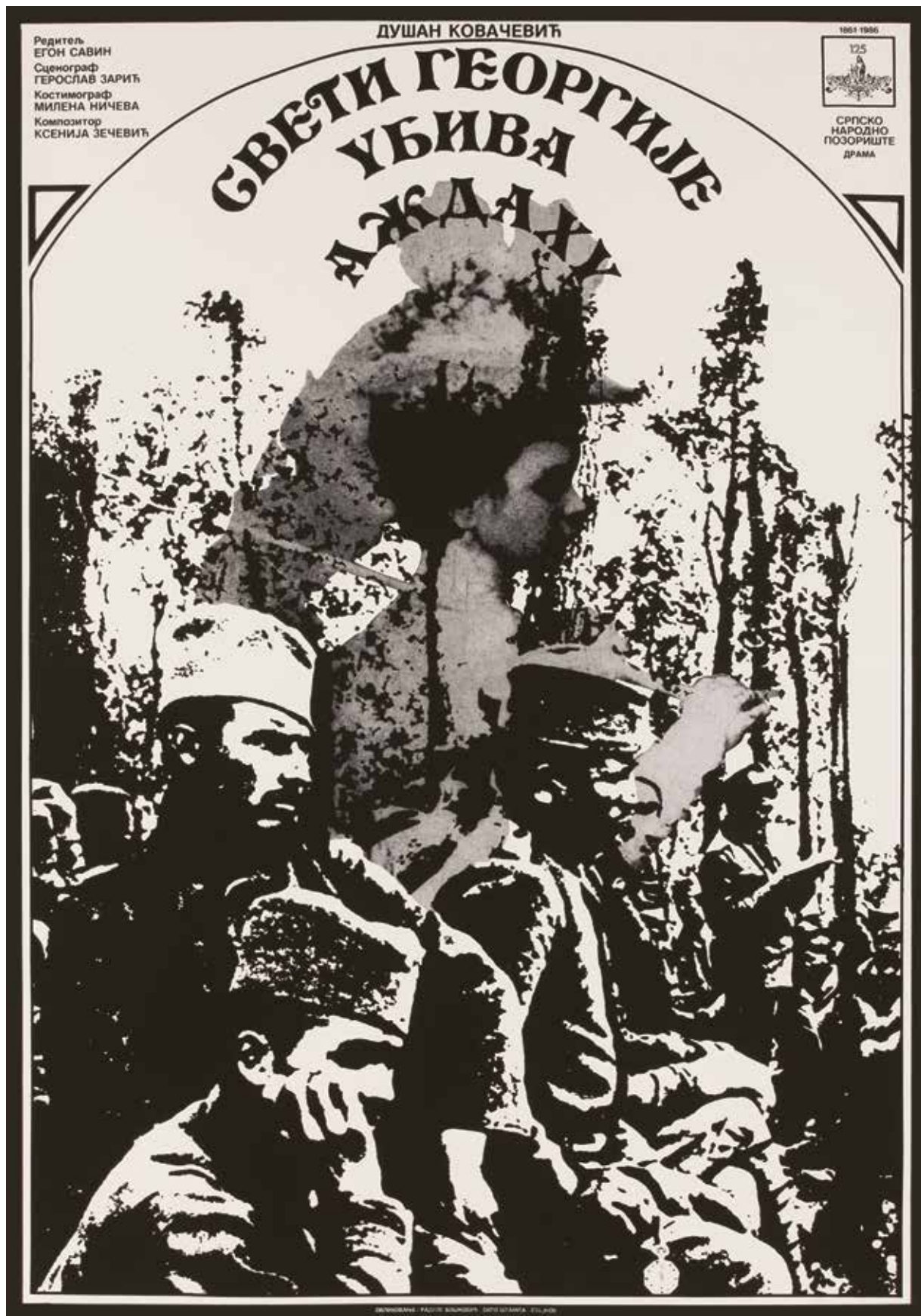
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ / ДРАМА

НОВИ САД / СЕЗОНА 1984/1985

Коштана Сан Крик
Kostana Dream Scream
100 x 70 cm, 1985.

Три жене
 Three women
 100 x 70 cm, 1985.

Свети Георгије убива аждаху 2
Saint George Kills Dragon 2
100 x 70 cm, 1986.

СРПСКО
НАРОДНО
ПОЗОРИШТЕ
ДРАМА

ИЗРАЕЛ ХОРОВИЦ

ПРВИ

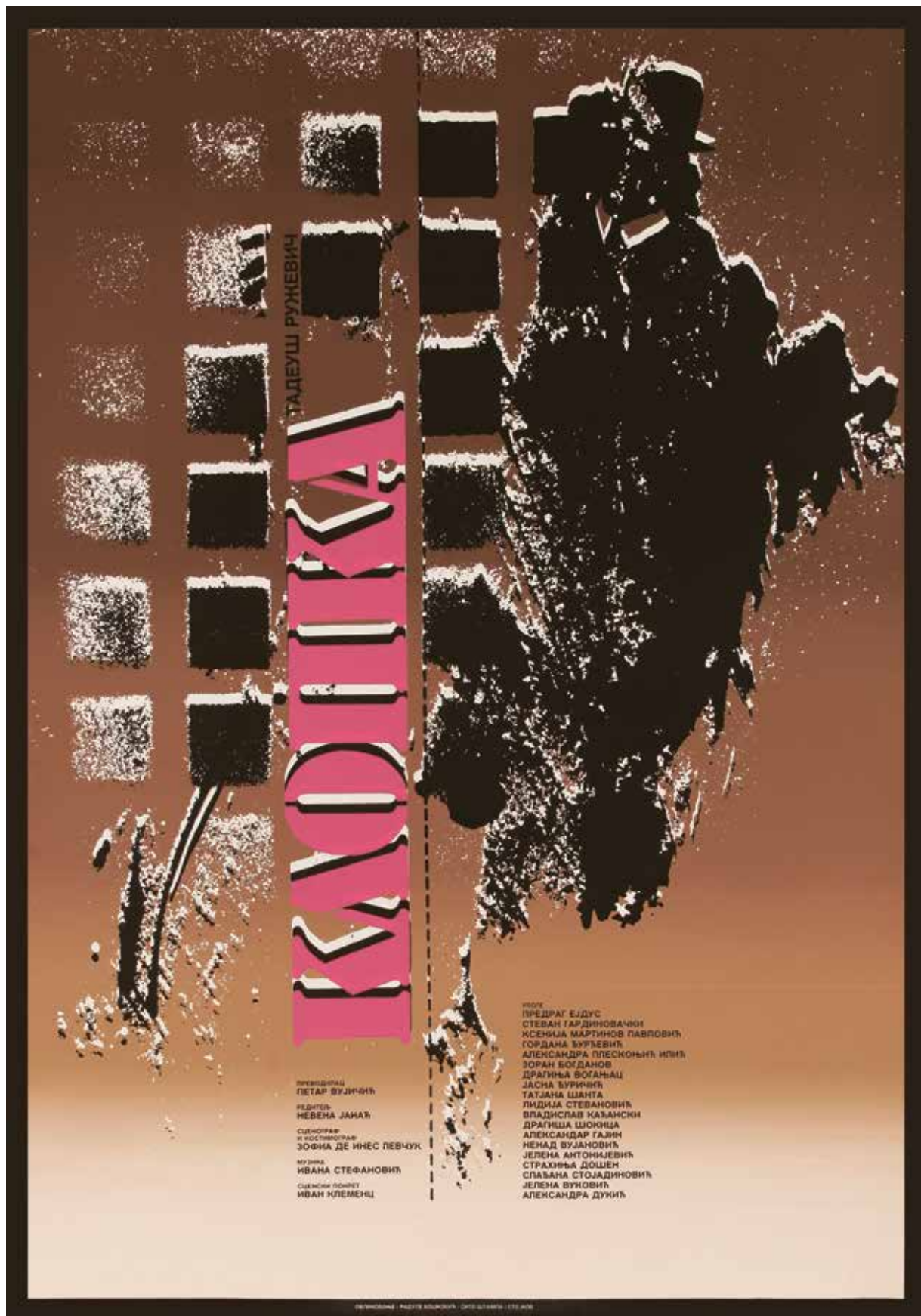
РЕДИТЕЉ:
МИЛАН ПЛЕТЕЛ
ПРЕВОДИЛАЦ:
ВЈЕНЦЕСЛАВ РАДОВАНОВИЋ
СЦЕНОГРАФ, КОСТИМОГРАФ:
ЈАСНА ПЕТРОВИЋ БАДЊАРЕВИЋ

УЛОГЕ:
ПРЕДРАГ ТОМАНОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ГАЈИН
БИЉАНА МИЛИКИЋ
ДУШКО РАДОВИЋ
ДУШАН РОКВИЋ

Први
The First
100 x 70 cm, 1987.

Клаустрофобична комедија
Claustrophobic Comedy
100 x 70 cm, 1987.

Клопка
 Trap
 100 x 70 cm, 1988.

ПРЕВОДИЛАЦ / ГОЈКО ЈАЊУШЕВИЋ
РЕДИТЕЉ / ЗВОНЕ ШЕДЛБАУЕР
СЦЕНОГРАФ / БОРИС МАКСИМОВИЋ
КОСТИМОГРАФ / ВЕСНА РАДОВИЋ-ДОРИЋ
ИЗБОР МУЗИКЕ / ВИТОМИР СИМУРДИЋ

УЛОГЕ

ЗОРАН БОГДАНОВ / МИРКО ПЕТКОВИЋ /
АЛЕКСАНДРА ПЛЕСКОЊИЋ-ИЛИЋ /
ЉУБИЦА РАКИЋ / САША МАРЈАНОВИЋ /
ВЛАДИСЛАВ КАЋАНСКИ / МИОДРАГ ПЕТРОЊЕ /
БЕЛА КУРУНЦИ

ДРАГО ЈАНЧАР

КЛЕМЕНТО

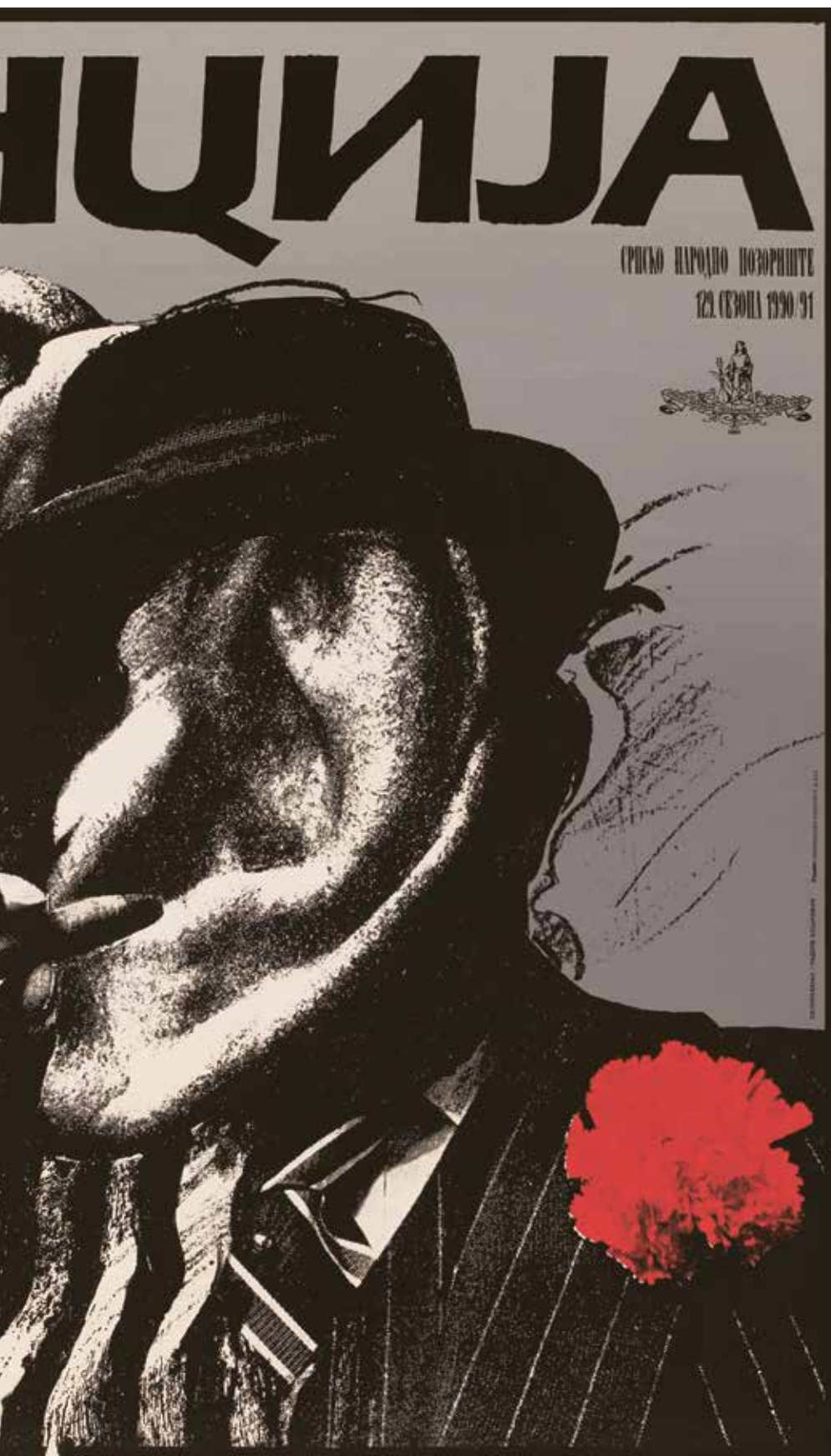
Клементов пад
Klement's Fall
100 x 140 cm, 1988.

АУДИЈЕН

ВАЦЛАВ ХАВЕЛ

Режисер БОГДАН РУШКУЦ
Сценарист БОРИС МАКСИМОВИЧ
Костимограф МИРАНА СТОЈАНОВИЧ МАУРИЧ
УЛОГЕ: ПРЕДРАГ ТОМАНОВИЧ и ЗОРАН БОГДАНОВ
Превод Александар Илић
Доктор др Жарко Рушак

Аудијенција
Audience
100 x 140 cm, 1990.

СЛОБОДАН СЕЛЕНИЋ

ОЧЕВИ И ОЦИ

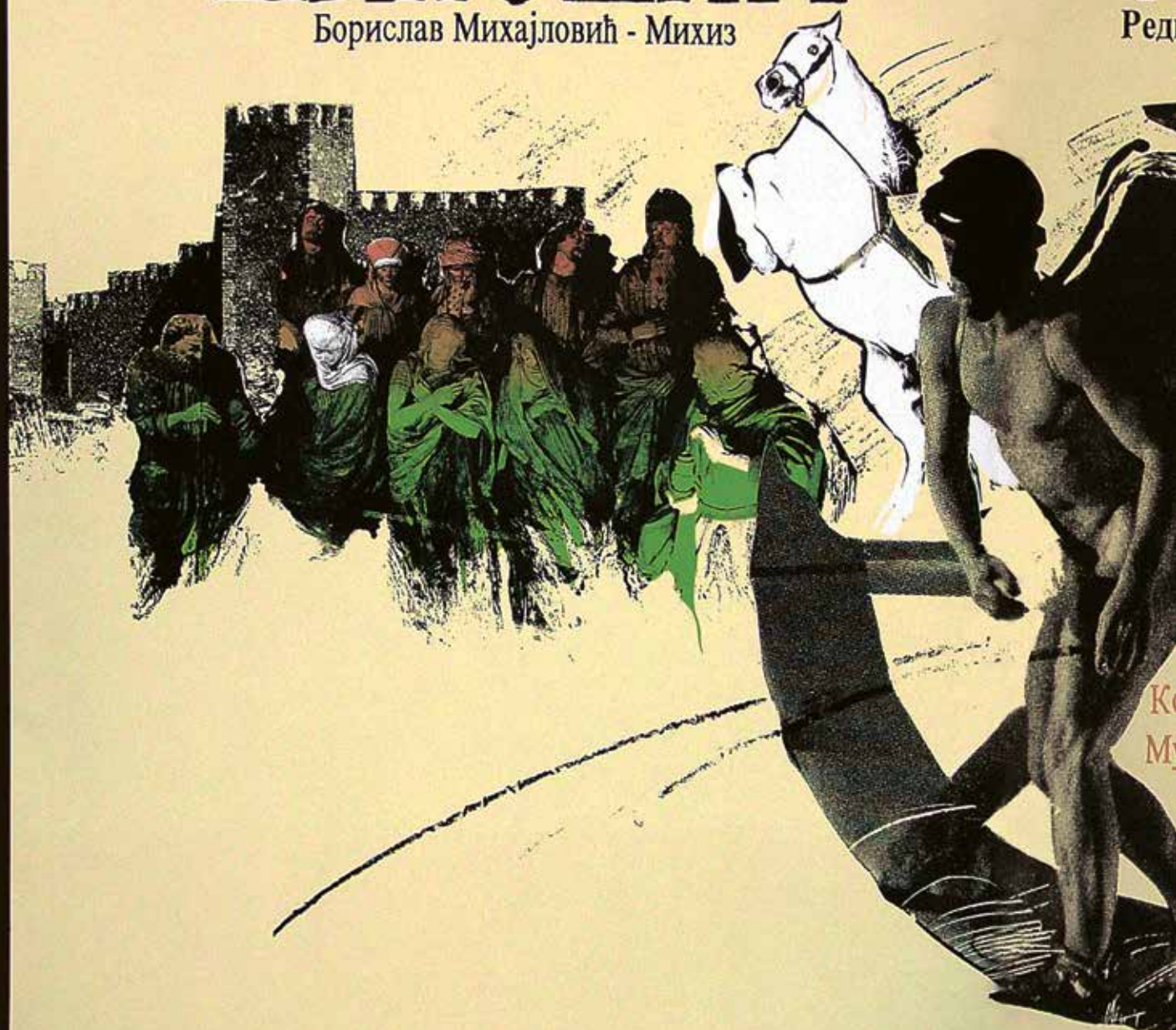
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРНИШТЕ
129. СЕЗОНА 1990-91

ЋАНОВИЋ

Борислав Михајловић - Михиз

Ред

Улоге:

МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ,
МИЛЕНА БУЛАТОВИЋ, ЉУБИЦА РАКИЋ,
ФЕОДОР ТАПАВИЧКИ, ВАСА ВРТИПРАШКИ,
ВЕЛИМИР ЖИВОТИЋ, НОВАК БИЛБИЈА, РОБЕРТ КОЛАР

СРПСКО НАРОДНО ПО

Страхиња

питељ ЈОВИЦА ПАВИЋ

Сценограф ГЕРОСЛАВ ЗАРИЋ

Остимограф

МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ

Музика БОРИС РЕЉА

Сценски покрет ИВАН КЛЕМЕНЦИ

ЈОРНИТЕ 129. СЕЗОНА 1990/91

Бановић Страхиња
Banovic Strahinja
100 x 140 cm, 1991.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ / НОВИ САД

УЛОГЕ
ПРЕДРАГ ТОМАН
МИХАЈЛО ПИЕСИ
РАДНОВОЈЕ КОЈА
СТЕВАН ГАРДИН

Т

Три чекиџа, о српу да и не
говоримо 1 + 1

Three hammers, and let's not speak
about the sickle 1 + 1

100 x 140 cm, 1991.

Препев и адаптација за модерну сцену: БРАНКО ПЛЕША

Улоге: МИ

ЈАСЕ

Редитељ ЗОРАН РАТКОВИЋ

Сценограф БОРИС МАКСИМОВИЋ

Костимограф МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ

ГОРДА

Музика ВОЈИСЛАВ ВОКИ КОСТИЋ

МИ

Сценски покрет и сценска поставка сонгова ИВАН КЛЕМЕНЦИ

Лектор др Жарко Ружић

Асистент редитеља Александар Тринковић

АРИСТОФАН

ЖЕНЕ У НАРОДНОЈ

ПРЈАНА ГАРДИНОВАЧКИ, ИВАН ХАЈТЛ, ЗАИДА КРИМШАМХАЛОВ,
 НА ЂУРИЧИЋ, РЕНАТА ВИГИ, ЗВЈЕЗДАНА ТОМАШЕВИЋ ЈОСИФОВ,
 ИЛИНКА КАЛТЕЗ, ТИЈАНА МАКСИМОВИЋ, ВАЉА ВЕЈИН,
 НА ЈОШИЋ ГАЈИН, СТЕВАН ШАЛАЈИЋ, АЛЕКСАНДАР ЂОРЂЕВИЋ,
 ТОМИСЛАВ ЈОВАНОВИЋ, ТОМИСЛАВ КНЕЖЕВИЋ,
 НИЦА КЉАИЋ РАДАКОВИЋ, АЛЕКСАНДАР ГАЈИН, ЈЕЛИЦА БЈЕЛИ,
 АНЂЕЛИЈА ВЕСНИЋ ВАСИЉЕВИЋ, ЗЛАТА ЂУРИШИЋ

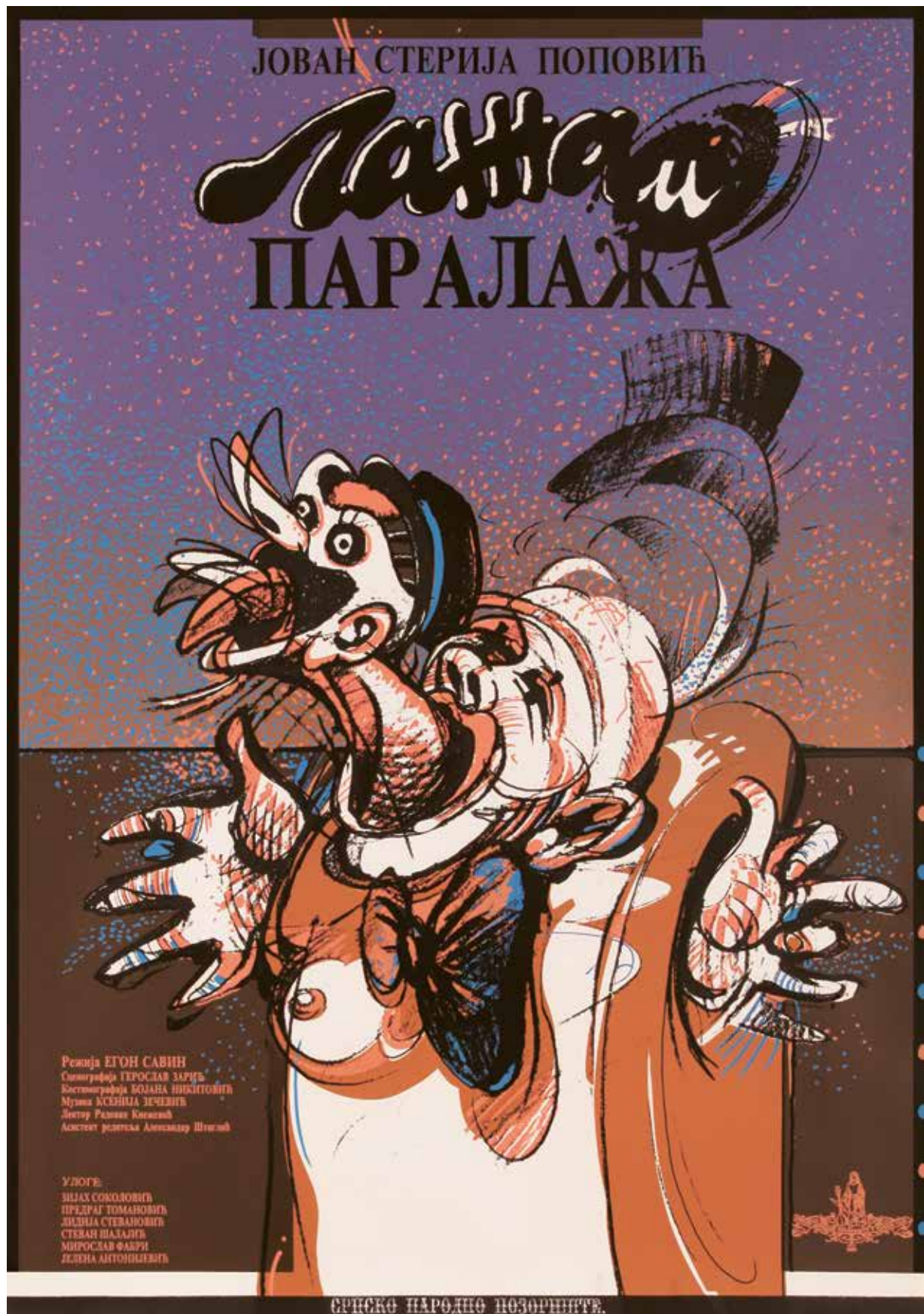

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

СКУПШТИНИ

129. СЕЗОНА 1990/91

Жене у народној скупштини
 Woman in National Assembly
 100 x 140 cm, 1991.

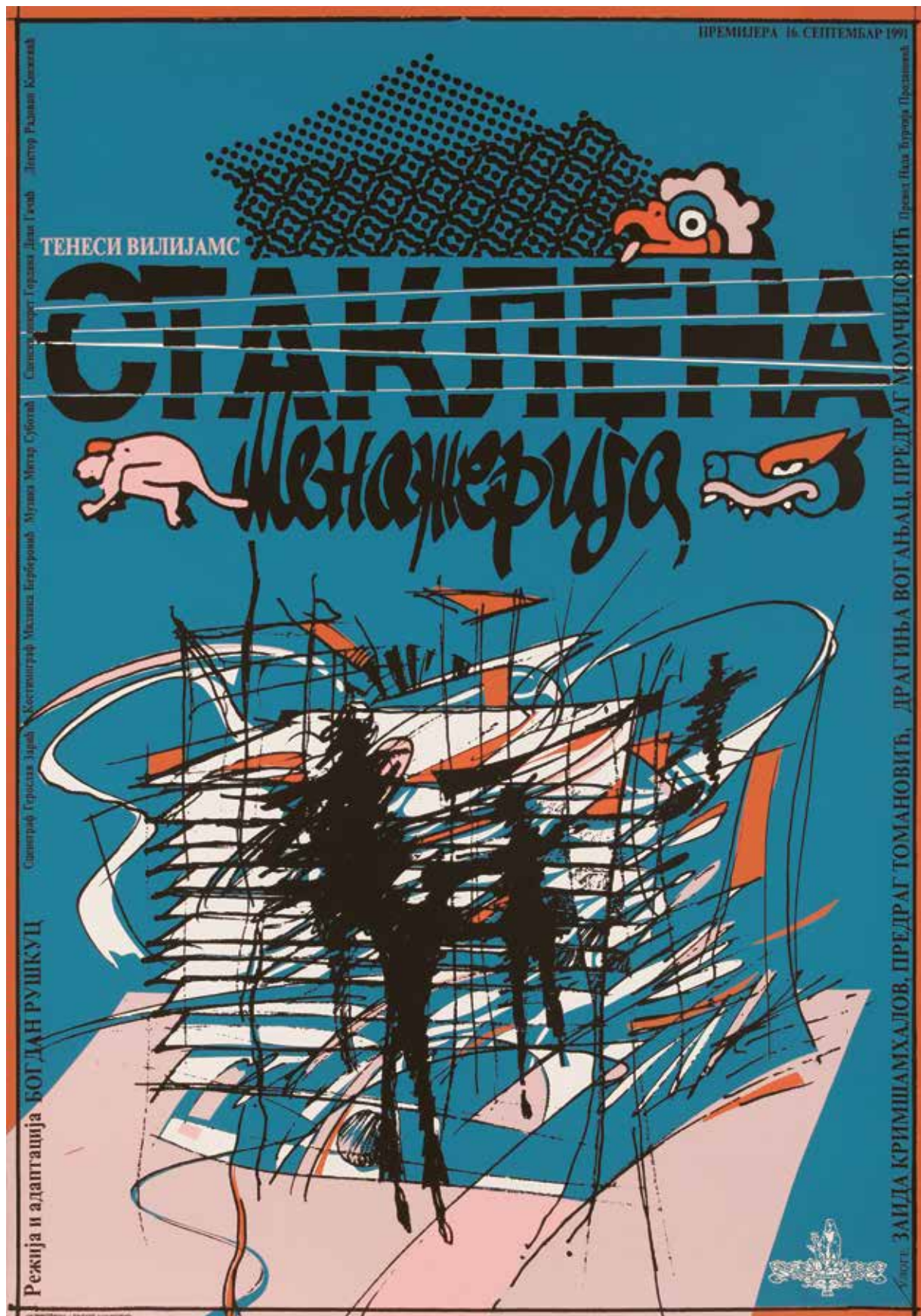

Режија ЕГОН САВИН
Сценаријум ГЕОРГИЈА ЗАРИЋ
Костимографија БОЈАНА НИКИЋИЋИЋ
Музика АСЕНЦИЈА ЗЕЧЕВИЋ
Доктор Радивоје Костић
Асистент редитеља Александар Штислић

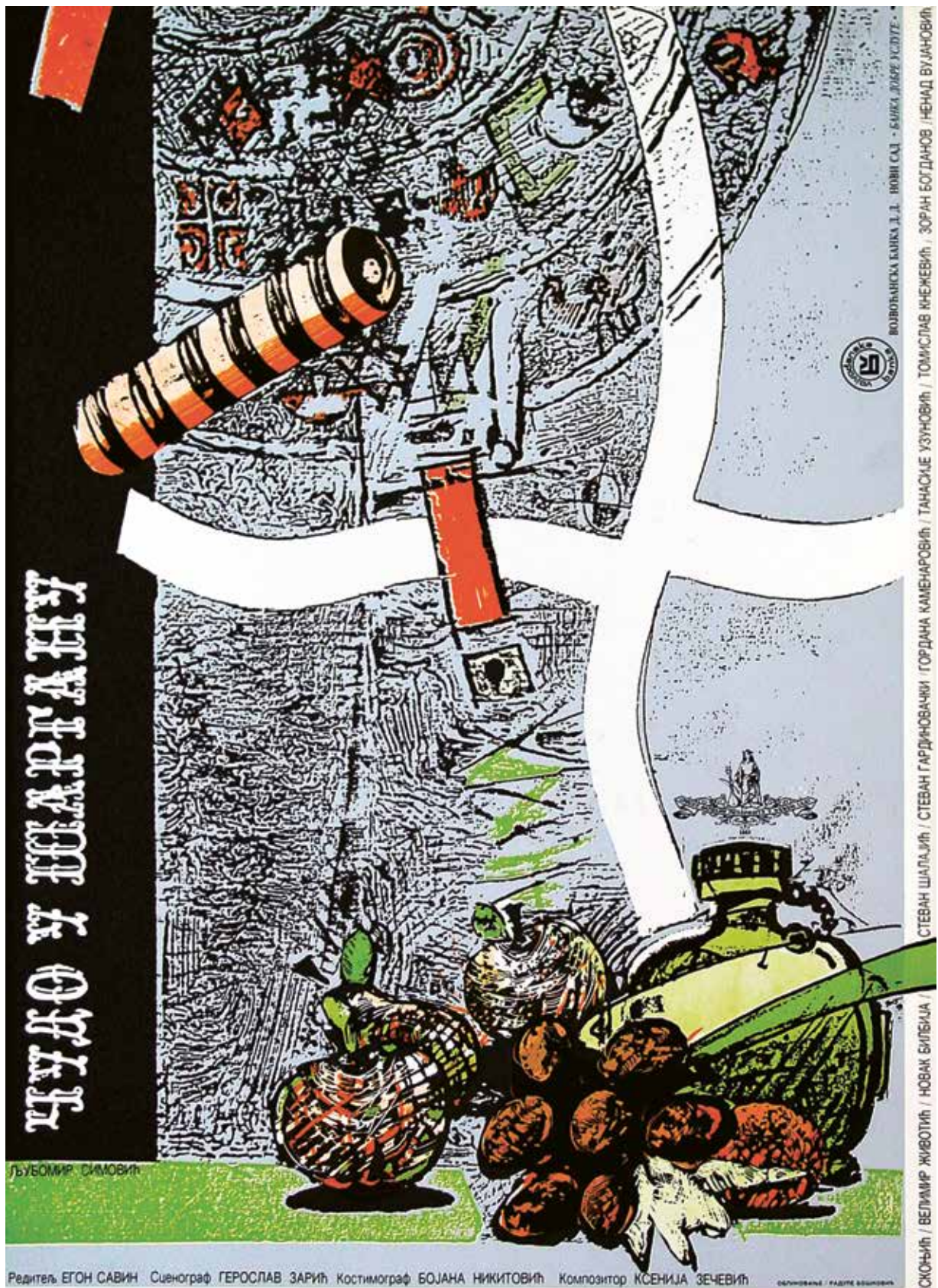
УЛОГЕ:
НИЈАХ СОКОЛОВИЋИЋ
ПРЕДРАГ ТОМАЊЕВИЋИЋ
ЈИЉИЦА СТЕВАНОВИЋИЋ
СТЕВАН ШАЛАЊИЋИЋ
МИРОСЛАВ ФАКРИЋ
ЈЕЉЕНА АНТОНИЈЕВИЋИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Лажата и паралажа
The Liar and The Arch Liar
100 x 70 cm, 1991.

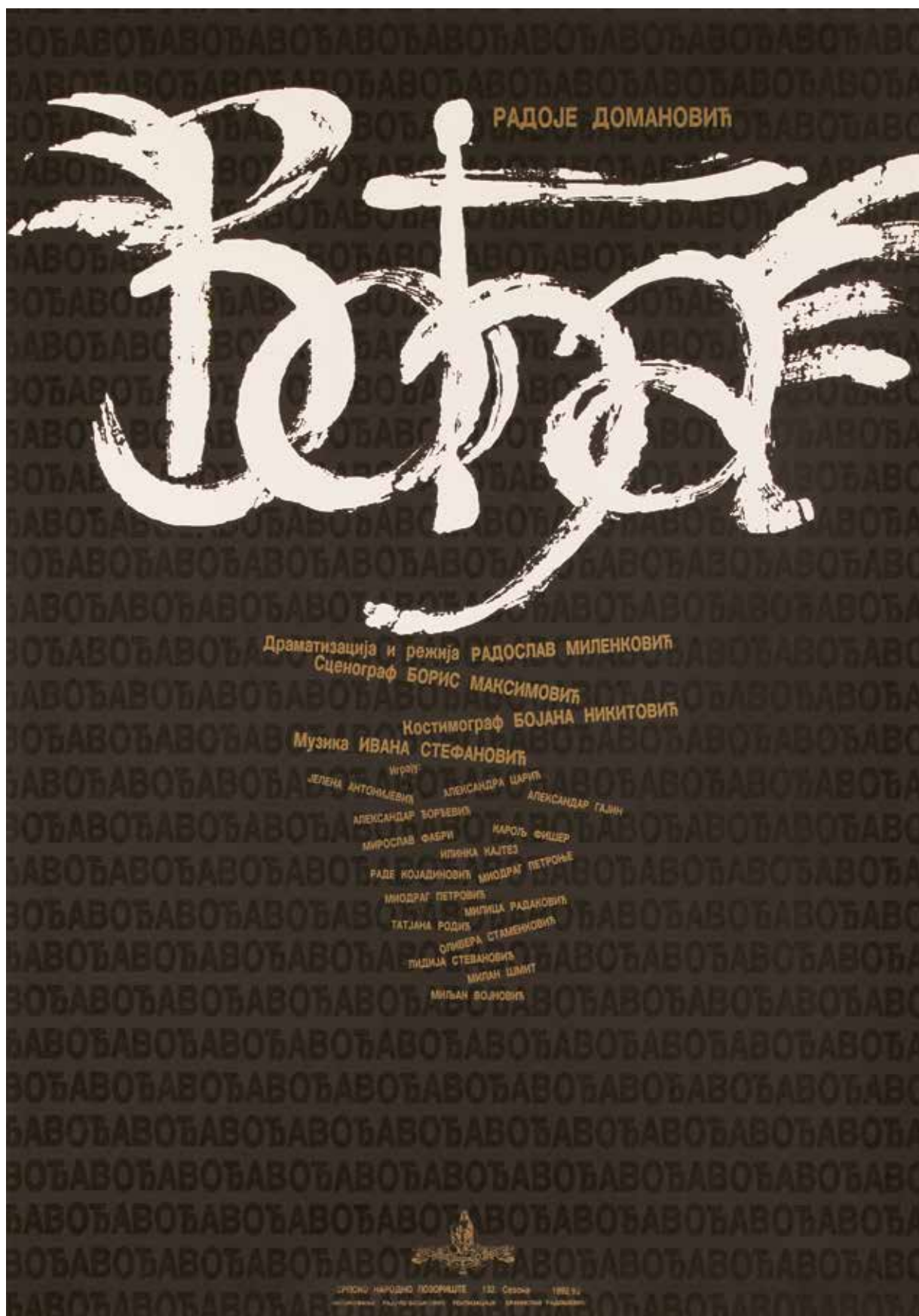
Стаклена менажерија
 The Glass Menagerie
 100 x 70 cm, 1991.

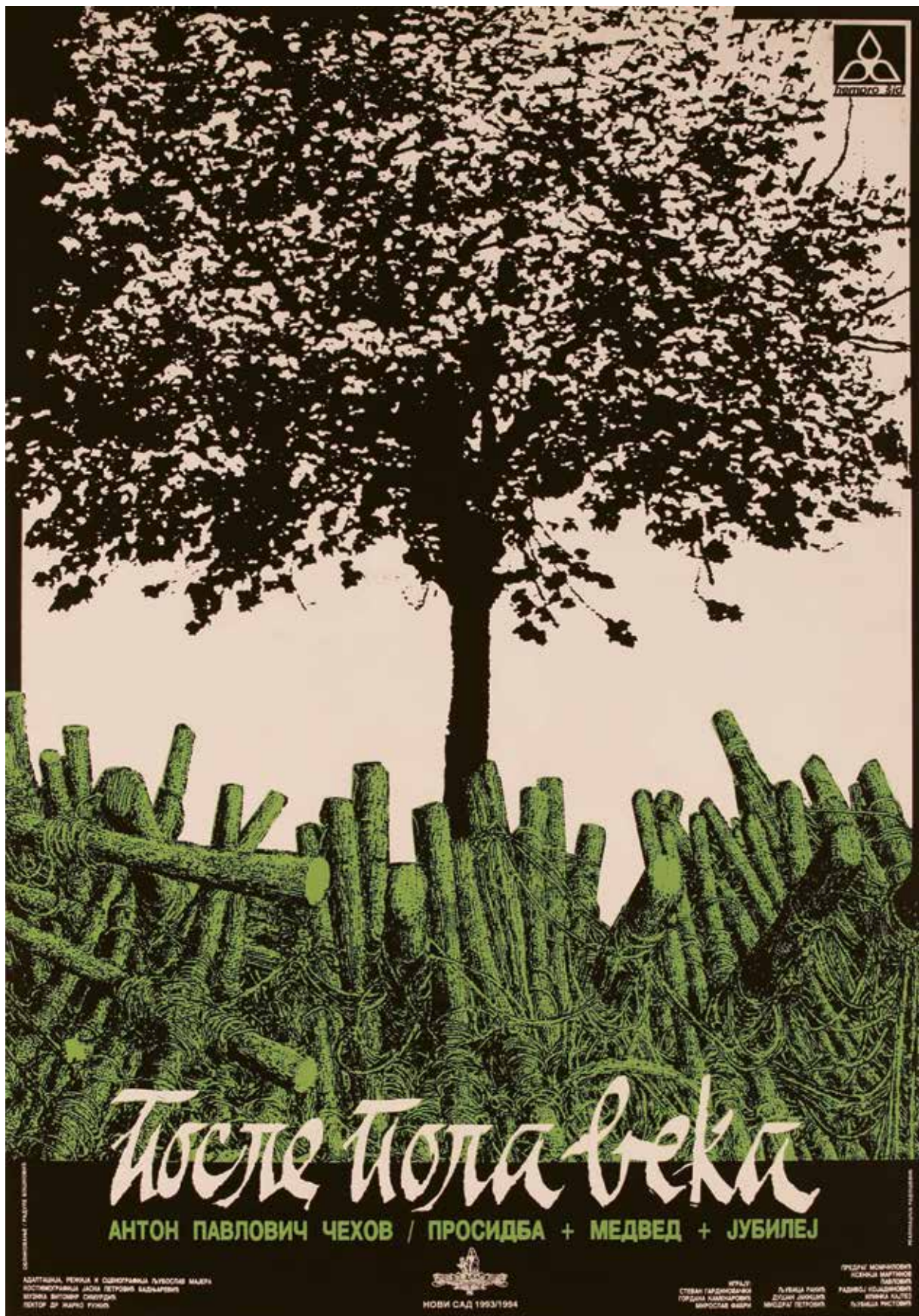
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ 132 СЕЗОНА 1992/93

Играју: ДОБРИЛА ШОКИЦА / МИРЈАНА ГАРДИНОВАЧКИ / ЈАСНА ЂУРИЧИЋ / МИХАЈЛО

Чудо у Шаргану
Miracle in Sargan
100 x 70 cm, 1992.

Bođa
 Leader
 100 x 70 cm, 1992.

После пола века
 After Half a Century
 100 x 70 cm, 1992.

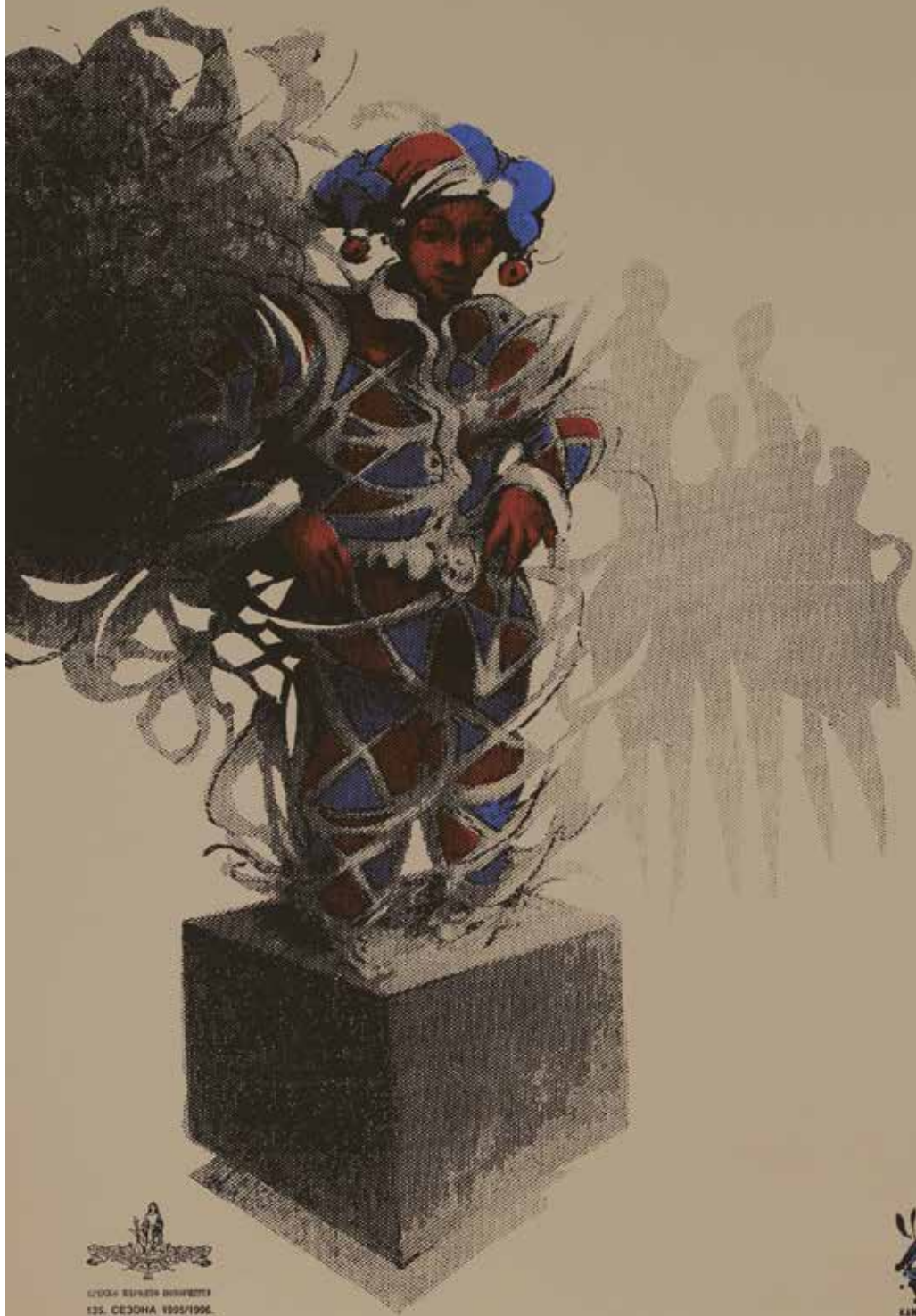

Сумњиво лице
 Suspicious Person
 100 x 70 cm, 1994.

ВАШАР ТАШТИНЕ

В И Љ Е М М Т Е К Е Р И

ПРЕВОД / ЈЕЛЕНА БЕТОВА / ДРАМАТИЗАЦИЈА И РЕЖИЈА / АНА ЦИДАНОВИЋ ЈАЧАНИН / СЦЕНОГРАФ / МАРКО МИЛОВИЋ
КОСТИМОГРАФ / ВАЊА ПОПОВИЋ / КОМПОЗИТОР / ПЕТАР БУРСАЋ / КОРЕОГРАФ / ИЛИНКА ГРИЋА
ИГРАЈУ / ЛЕНА БОГДАНОВИЋ / МАРИЈА БУРСАЋ / МИЛЕНА ГАЈИЋ / ВЕРА ГАРДИНОВАЧКИ / НАТАША ИЛИЋ /
СВЕТЛАНА ЛАЗАРЕВИЋ / АЛЕКСАНДАР БОГДАНОВИЋ / ЈУГОСЛАВ КРАЈНОВ / ЛУБИЦА МИЛИЋИЋ / МИЛОВАН ФИЛИПОВИЋ

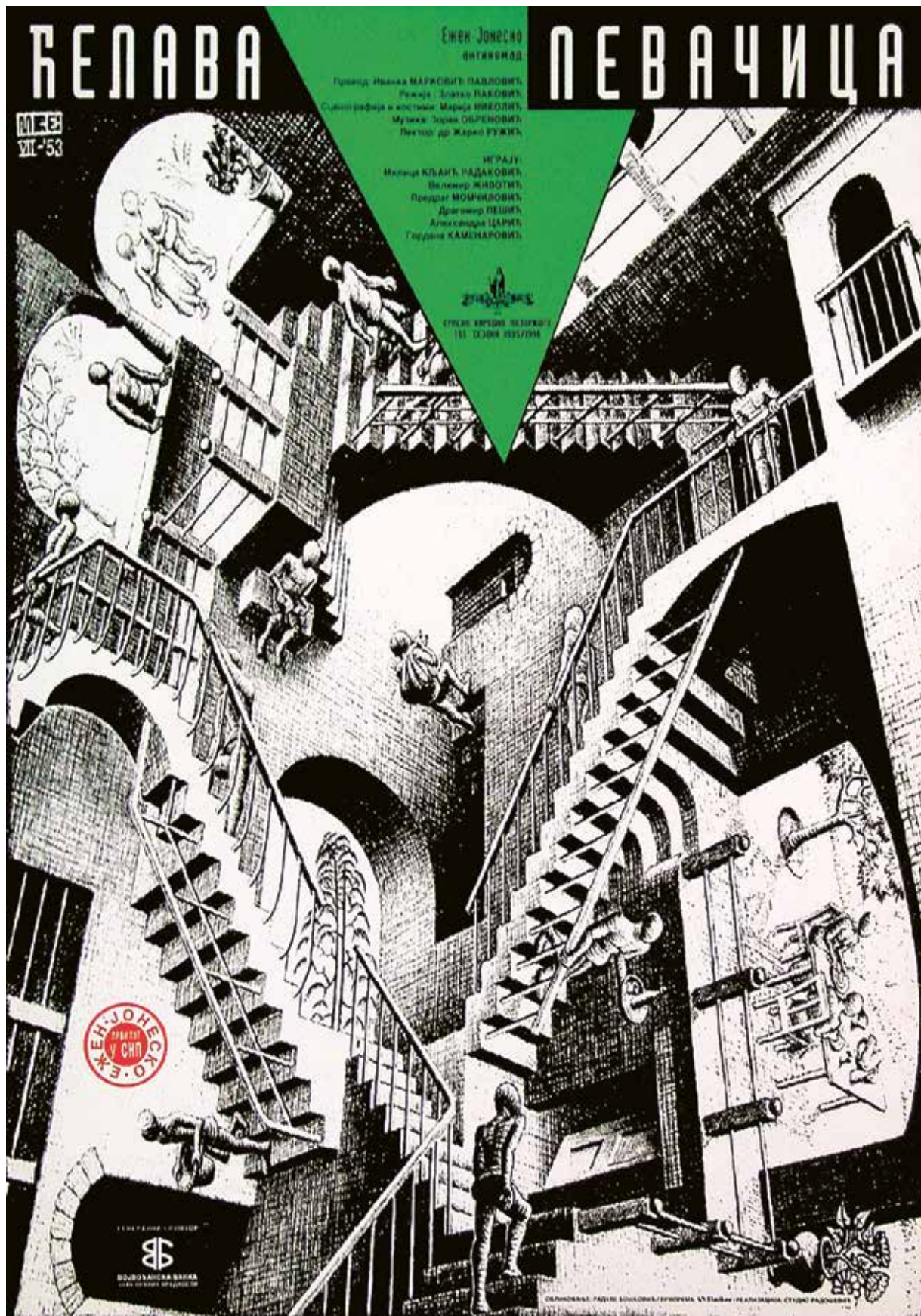

125. SEZONA 1995/1996.
ВЕЛИКОБРАДОВИЋИ БЕОГРАД,
РАДИЈА И ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

KINEMA CENA
1995/1996

Вашар таштине
Vanity Fair
100 x 70 cm, 1995.

Белава певачица
The Bald Soprano
100 x 70 cm, 1995.

Мурлин Мурло
Murlin Murlo
100 x 70 cm, 1995.

ТЕНЕСИ ВИЛИЈАМС

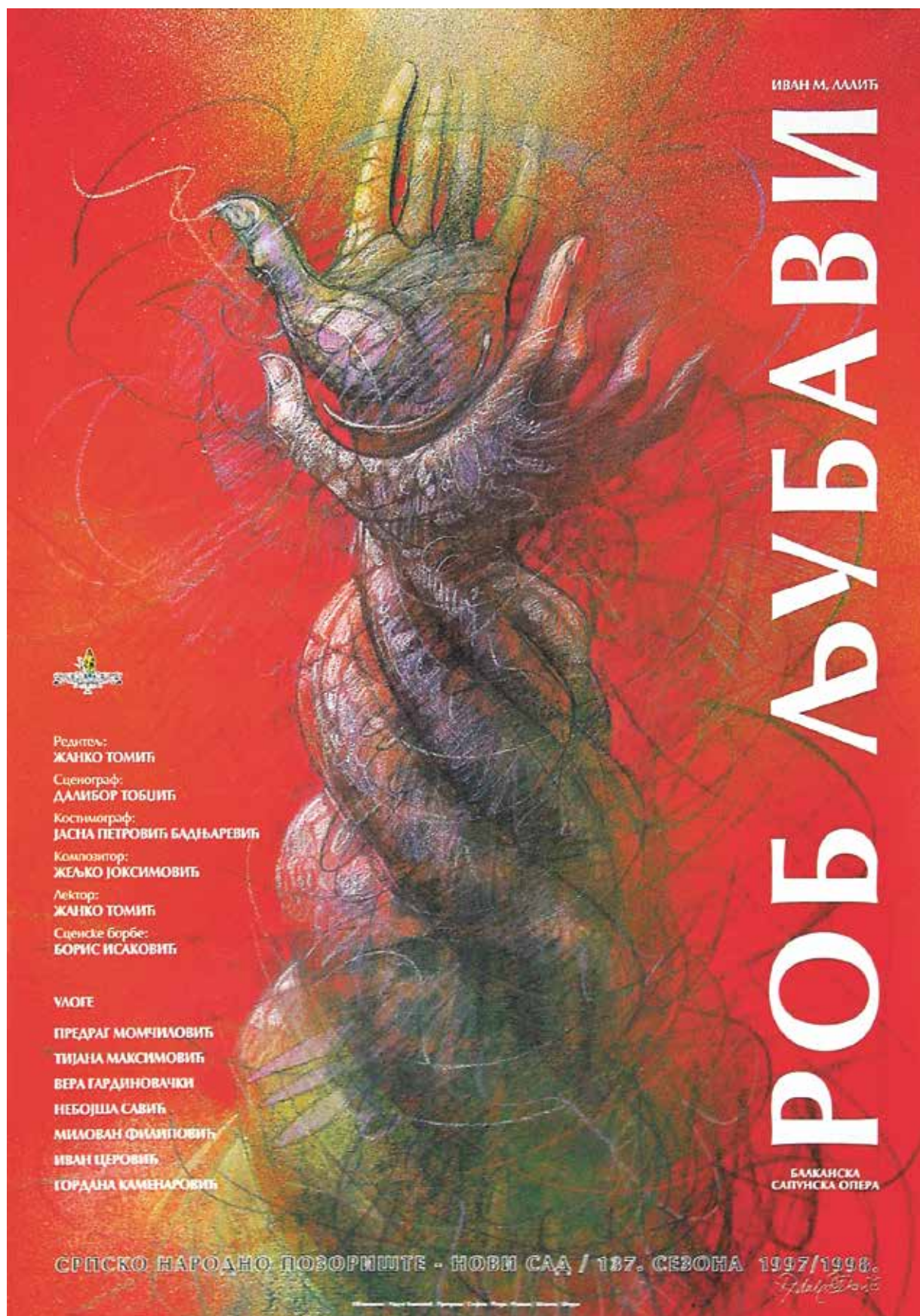
МАЧКА НА УСИЈАНОМ ЛИМЕНОМ КРОВУ

Режија и драматургија:
ЉУБОСЛАВ МАЈЕРА
Сценограф:
ЈУРАЈ ФАБРИ
Костимограф:
ЈАСНА ПЕТРОВИЋ БАЏЊАРЕВИЋ
Актор:
РАДОВАН КНЕЖЕВИЋ
Композитор:
МИРОСЛАВ ШТАТКИЋ
Асистент редитеља:
СТЕФАН ЦЕПАРОВСКИ
Улоге:
БОРИС ИСАКОВИЋ
ЈАСНА ЂУРИЧИЋ ЈАНКОВ
ПЕТАР КРАЉ
ЈСЕНИЈА МАТИНОВ ПАВЛОВИЋ
ПРЕДРАГ МОМЧИЛОВИЋ
ГОРДАНА ЈОШИЋ ГАЈИН
ДУШАН СЛАВКОВ ЈАКИШИЋ
РАДЕ КОЈАДИНОВИЋ
АНКА ГОЈКОВ ПОПОВИЋ
ГАЛА ГАЈИН
МОНИКА КИШ
СТЕФАН ИСАКОВИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - НОВИ САД / 137. СЕЗОНА 1997/1998.

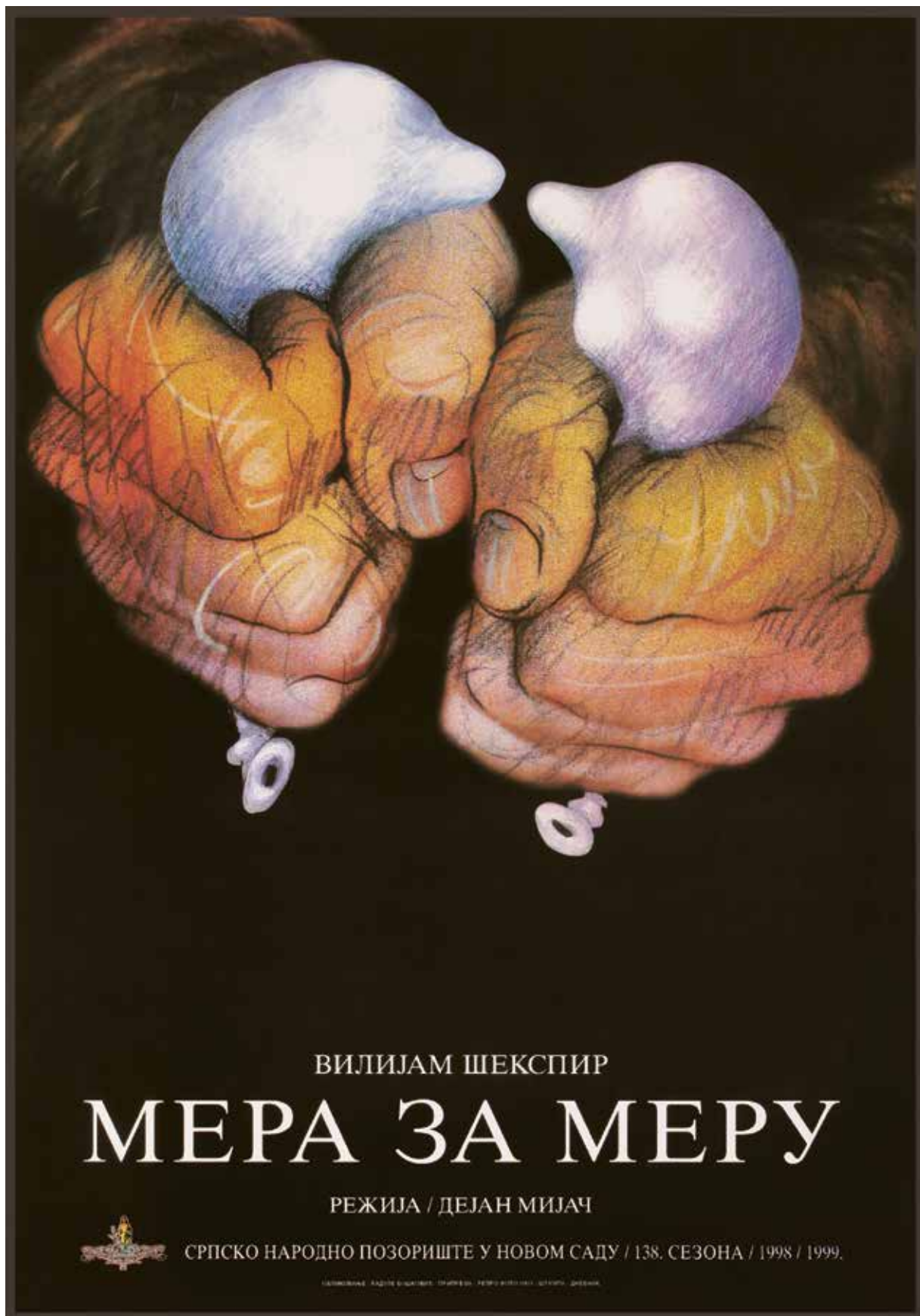
Мачка на усијаном лименом крову
Cat on a Hot Tin Roof
100 x 70 cm, 1997.

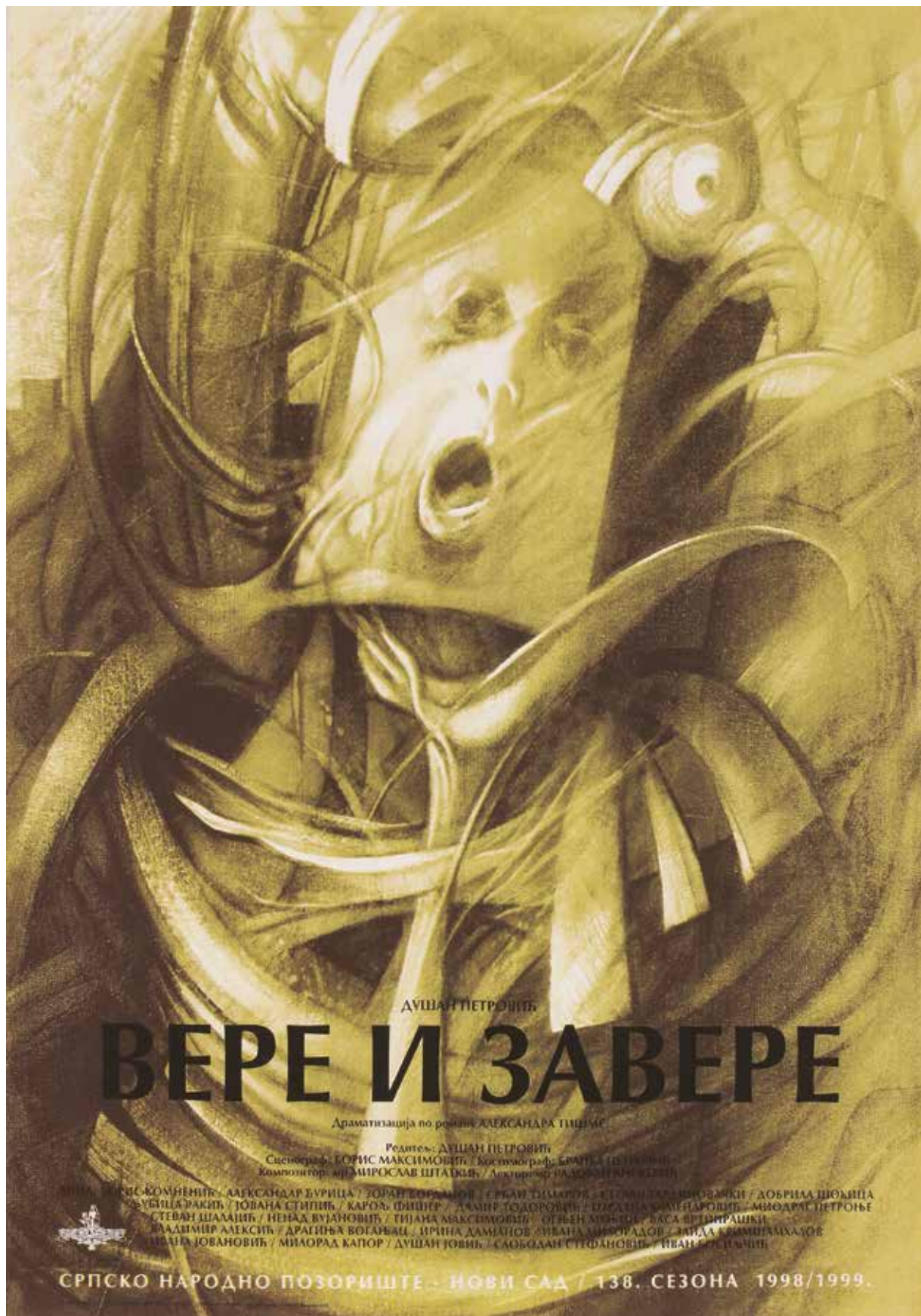
Роб љубави
Fool for Love
100 x 70 cm, 1997.

Пепо Побуна анђела
Pepo – rebellion of angels
100 x 70 cm, 1997.

Мера за меру
Measure for Measure
100 x 70 cm, 1998.

Вере и завере
 Confidences and Conspiracy
 100 x 70 cm, 1998.

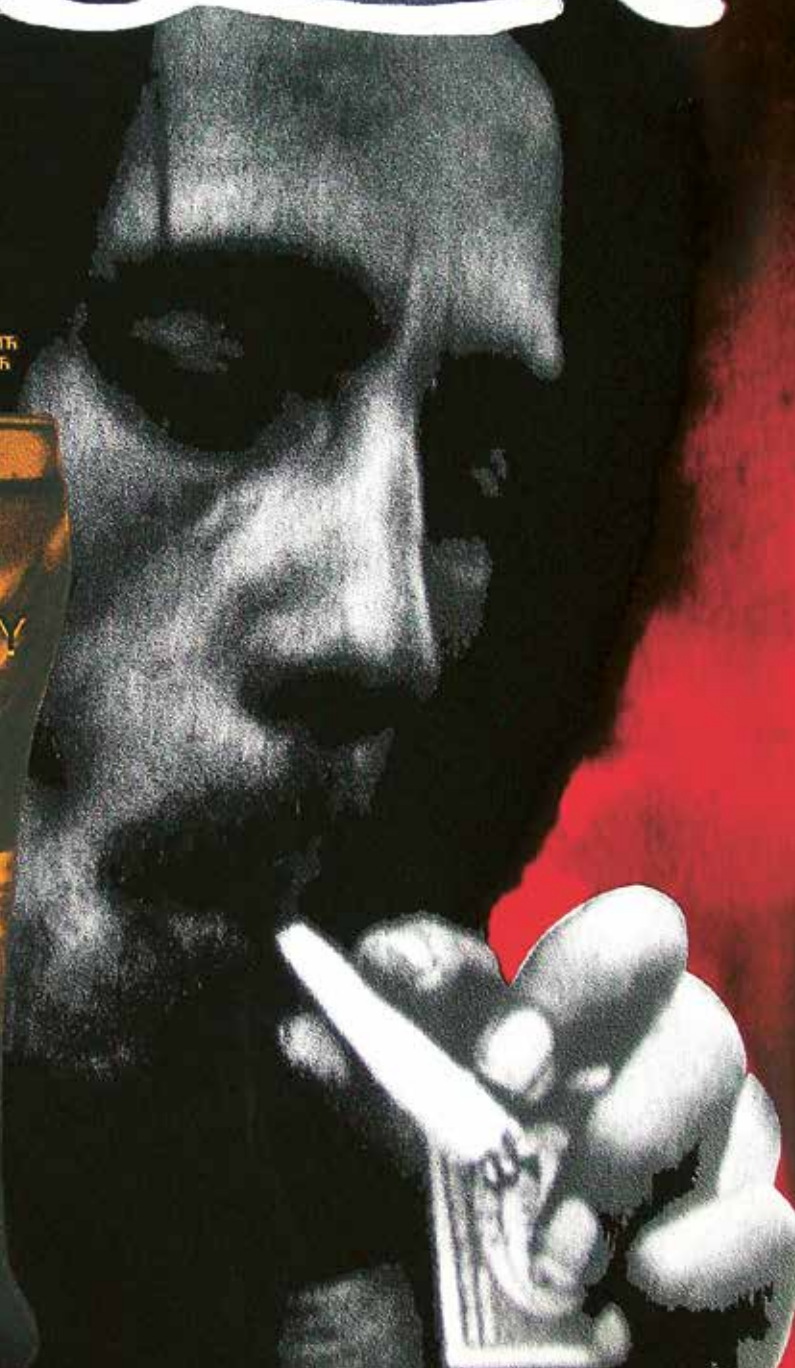
Cuba Libre

ИВАН М. ДАЛИЋ

РЕЖИЈА:
КОКАН МЛАДЕНОВИЋ

СЦЕНОГРАФ:
МИОДРАГ ТАБАЧКИ
КОСТИМОГРАФ:
ЈАСНА БАЊАРЕВИЋ
КОМПОЗИТОР:
ЗОРАН ХРИСТИЋ

ИГРАЈУ:
СЛОБОДАН ТЕШИЋ
ГОРДАНА ЈОШИЋ ГАЈИН
АЛЕКСАНДАР ГАЈИН
ГОРДАНА БУРЂЕВИЋ ДИМИЋ
ДУШАН СЛАВКОВ ЈАКИШИЋ
ЈОВАНА СТИПИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У НОВОМ САДУ 140. СЕЗОНА 2000/2001.

Куба либре
Cuba Libre
100 x 70 cm, 2000.

Бранислав Нушић

ожалошћена

Редитељ

ДЕЈАН МИЈАЧ

Сценограф

ДАЛИБОР ТОВЦИЋ

Костимограф

ЈАСНА ПЕТРОВИЋ-БАДЊАРЕВИЋ

Музичка диригент

мр СТЕВАН ДИВЈАКОВИЋ

Лектор

др ЖАРКО РУЖИЋ

Улоге

БРАНИМИР БАСТИНА

МИЛАН ШВИТ

ДРАГОМИР ПЕШИЋ

РАДОЈЕ ЧУПИЋ

СРЂАН ТИМАРОВ

АЛЕКСАНДАР ГАЈИН

ЛИДИЈА СТЕВАНОВИЋ

КСЕНИЈА МАТИНОВ-ПАВЛОВИЋ

АЛЕКСАНДРА ПЛЕСКОЊИЋ-ШИЋ

ГОРДАНА ЂУРЂЕВИЋ-ДИМИЋ

МИЛИЦА ЗАРИЋ

МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ

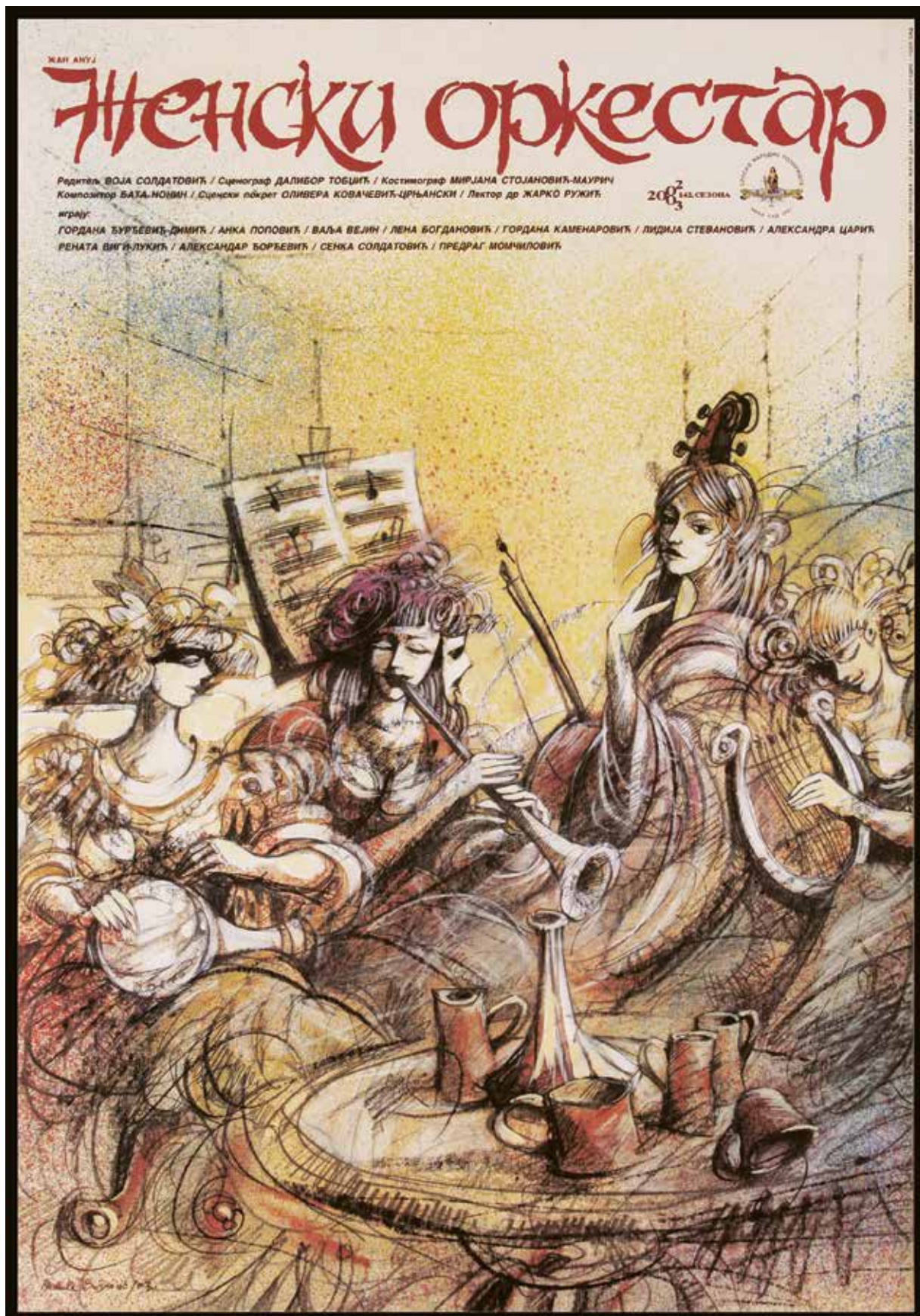
породица

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ "НОВИ САД" 140. СЕЗОНА 2000/2001

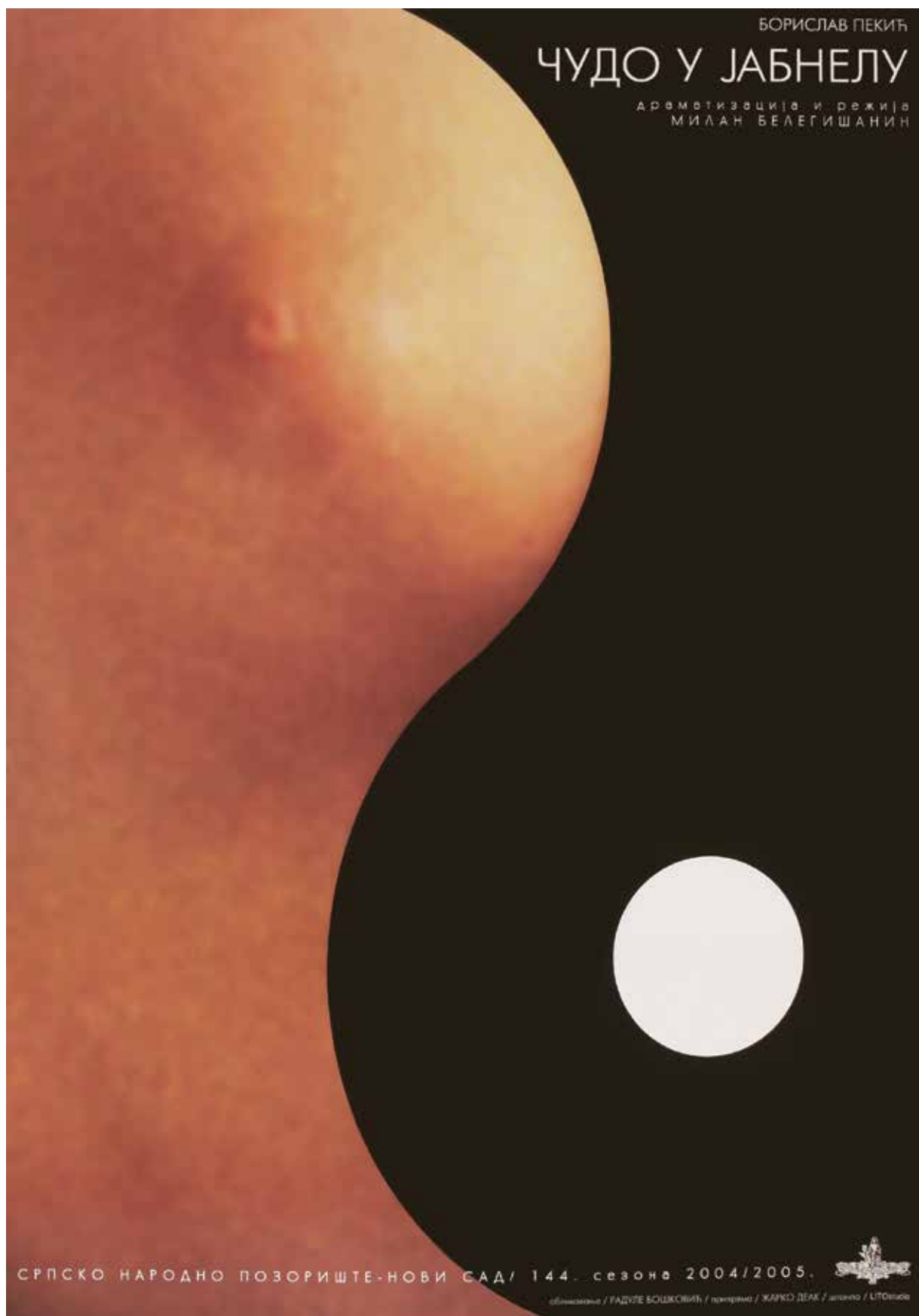
ДИЗАЈН: РАДОЈЕ ЧУПИЋ, ИЛУСТРАЦИЈЕ: СТЕВАН ДИВЈАКОВИЋ

Ожалошћена породица
Mourner Family
100 x 70 cm, 2000.

Женски оркестар
 Female Orchestra
 100 x 70 cm, 2002.

БОРИСЛАВ ПЕКИЋ

ЧУДО У ЈАБНЕЛУ

драматизација и режија
МИЛАН БЕЛЕГИШАНИН

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ-НОВИ САД / 144. сезона 2004/2005.

обликовање / РАДУЉЕ БОЏКОВИЋ / програм / ЖАРКО ДЕЈК / штампа / УТОПИЈА

Чудо у Јабнелу
Wonder in Jabnel
100 x 70 cm, 2004.

Владимир Паскаљевић
**ПРЕТЕРАНО
НАСЛЕДСТВО**

режија: Филип Марковиновић
улоге
Гордана Каменаровић
Драгиња Вогањац
Ксенија Мартинов Павловић
Ненад Пећинар
Кристина Раденковић
Драган Којић

Весна Радовановић
**THE GRATEFUL
ALIVE**

режија: Милош Пушић
улоге
Александар Гајин
Милован Филиповић
Милица Грујић
Срђан Секулић
Нинослав Ђорђевић
Страхиња Бојовић
Лена Богдановић

Љубинка Стојановић
ЖИВОТ У ГРОБУ

режија: Срђан Радаковић
улоге
Гордана Јошић Гајин
Предраг Момчиловић
Небојша Савић

Драган Станковић
**ПОЉУБИ СЈАЈ
УГАСЛИХ ЗВЕЗДА**

режија: Марин Малешевић
улоге
Анђелија Веснић Васиљевић
Милица Кљаић Радаковић
Александра Плесковић Илић
Милорад Капор
Милан Шмит
Драгомир Пешић

Иван Правдић
КВАРНА КАРМА

режија: Марко Каћански
улоге
Страхиња Бојовић
Јована Стипић
Тијана Максимовић
Владислав Каћански
Саша Стојковић
Ервин Хацимуртезић
Милан Керезовић

ПРОЈЕКАТ 3

НОВИХ ПЕТ ПОГЛАВЉА

сценограф: ЖЕЉКО ПИШКОРИЋ / костимограф: МАРИНА СРЕМАЦ / сценоски покрет: ИВАН КЛЕМЕНЦ
уметнички координатор: БОРИС ЛИЈЕШЕВИЋ / драматург: УГЉЕША ШАЉТИНАЦ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - НОВИ САД / 144. сезона 2004/2005.

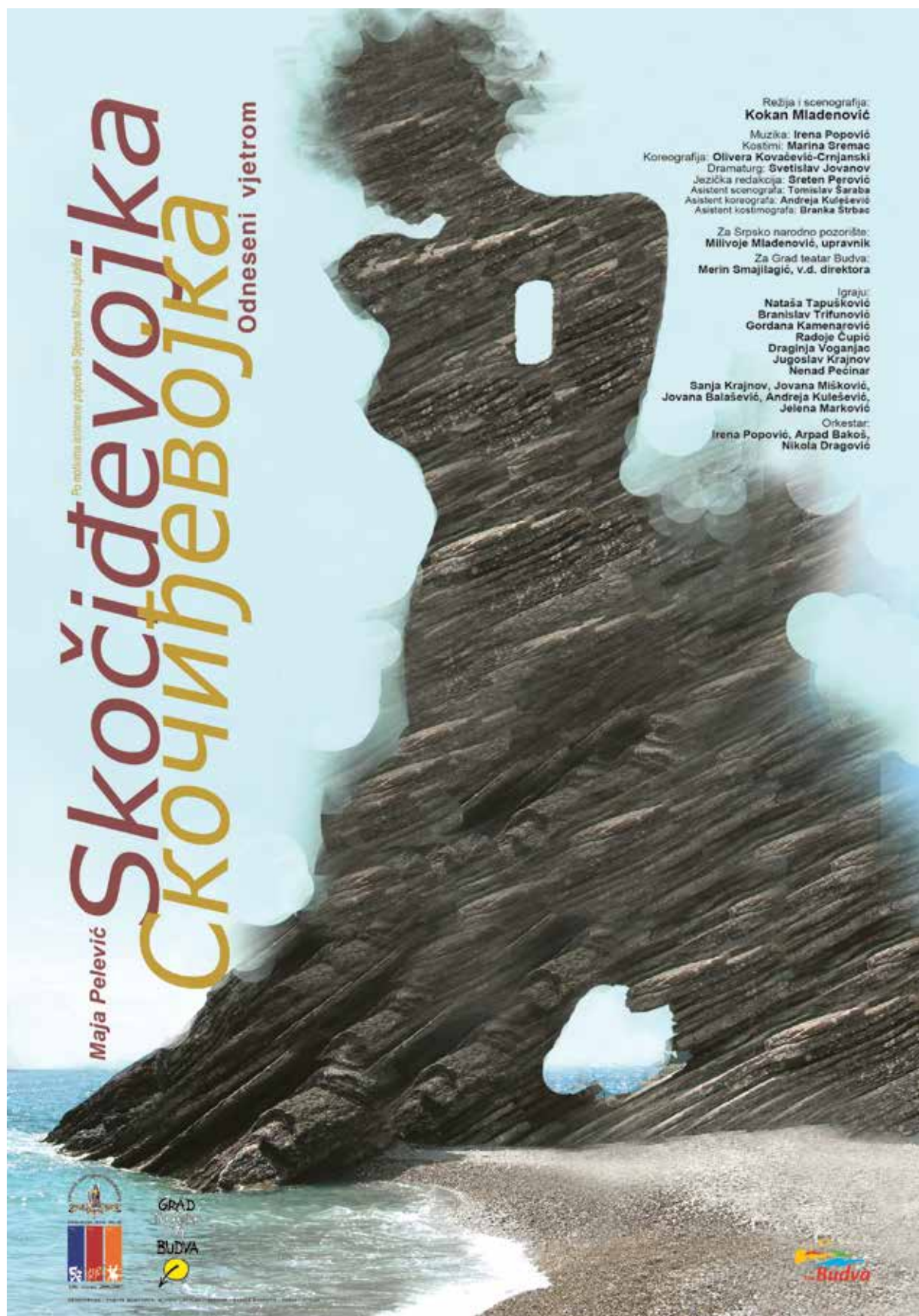
Пројекат 3
Project 3
100 x 70 cm, 2004.

Наход Симеон
 Nahod Simeon
 100 x 70 cm, 2005.

Ујкин сан
Uncle's Dream
100 x 70 cm, 2006.

Maja Pelević

Skočidevojka

СКОЧИЋЕВОЈКА

Odnoseni vjetrom

Režija i scenografija:
Kokan Mladenović

Muzika: **Irena Popović**
Kostimi: **Marina Sremac**
Koreografija: **Olivera Kovačević-Crnjanski**
Dramaturg: **Svetislav Jovanov**
Jezička redakcija: **Sreten Perović**
Asistent scenografije: **Tomislav Saraba**
Asistent koreografije: **Andreja Kulešević**
Asistent kostimografije: **Branka Štrbac**

Za Srpsko narodno pozorište:
Milivoje Mladenović, upravnik
Za Grad teatar Budva:
Merin Smajilagić, v.d. direktora

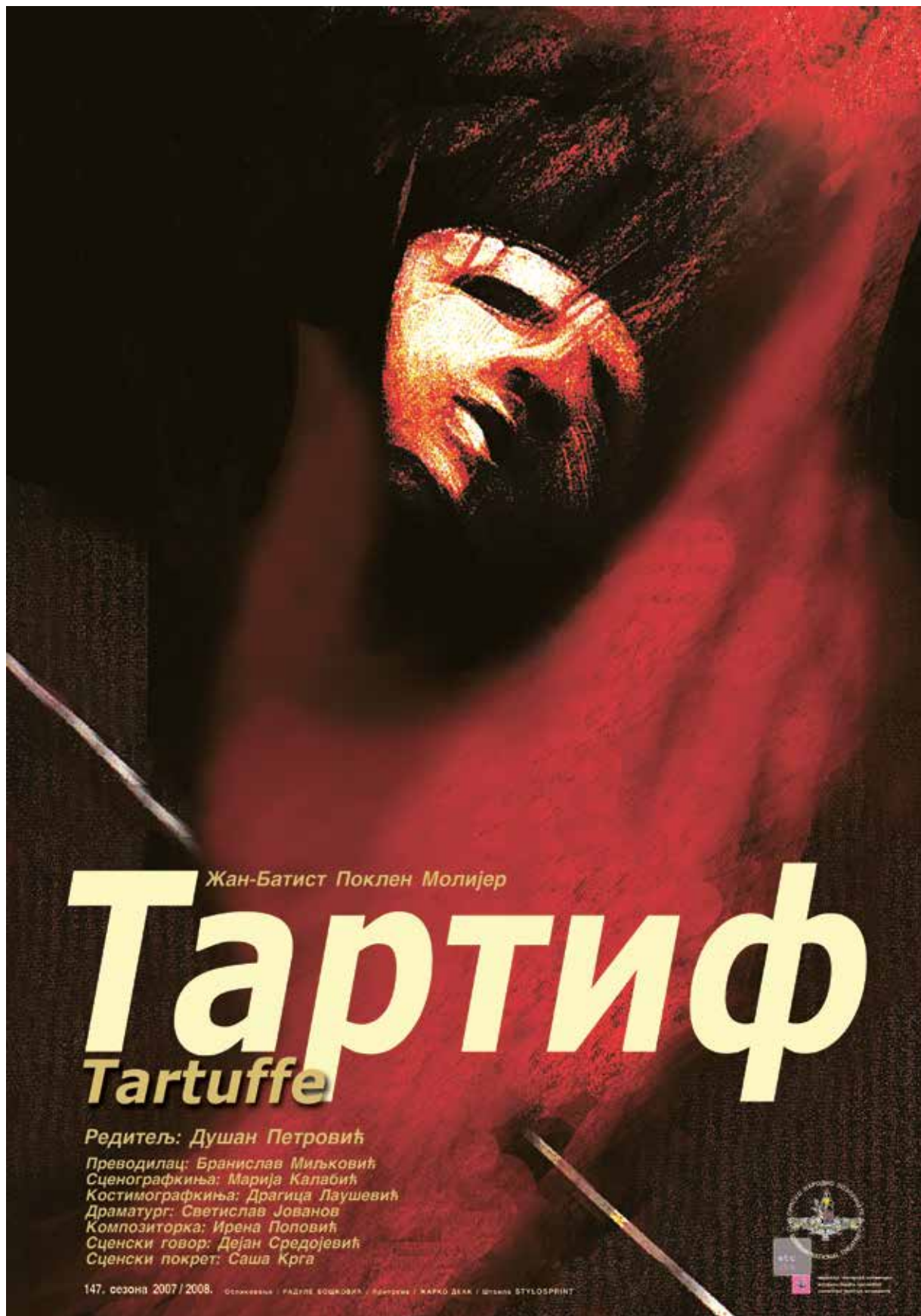
Igraju:
Nataša Tapušević
Branislav Trifunović
Gordana Kamenarović
Radoje Čupić
Draginja Voganjac
Jugoslav Krajnov
Nenad Pećinar
Sanja Krajnov, **Jovana Mišković**,
Jovana Balašević, **Andreja Kulešević**,
Jelena Marković
Orkestar:
Irena Popović, **Arpad Bakoš**,
Nikola Dragović

GRAD
BUDVA

Скочићевојка
Hummping Girl
100 x 70 cm, 2007.

Тартиф
Tartuffe
100 x 70 cm, 2007.

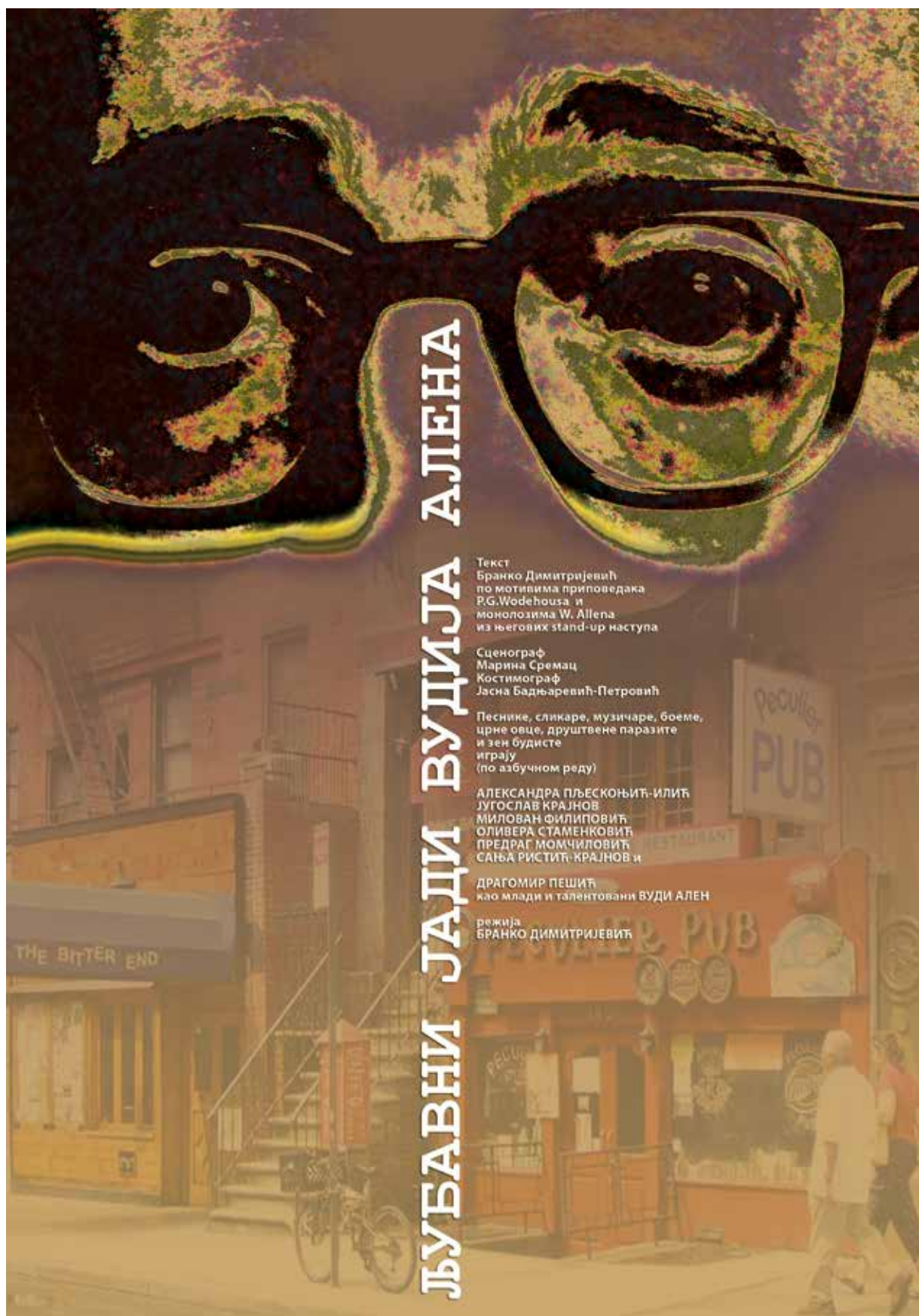
Режија: Ива Милошевић
Драматург: Светислав Јованов
Сценограф: Горчин Стојановић
Костимограф: Маја Мирковић
Композитор: Владимир Пејковић

ПРОЈЕКАТ

Играју:
Јована Стипић
Ивана В. Јовановић
Драгиња Вогањец
Ненад Пећинар

Painkillers
Painkillers
100 x 70 cm, 2008.

ЉУБАВНИ ЈАДИ ВУДИЈА АЛЕНА

Текст
Бранко Димитријевић
по мотивима приповедака
P.G.Wodehousa и
монолога W. Allena
из његових stand-up наступа

Сценограф
Марина Сремац
Костимограф
Јасна Бадњаревић-Петровић

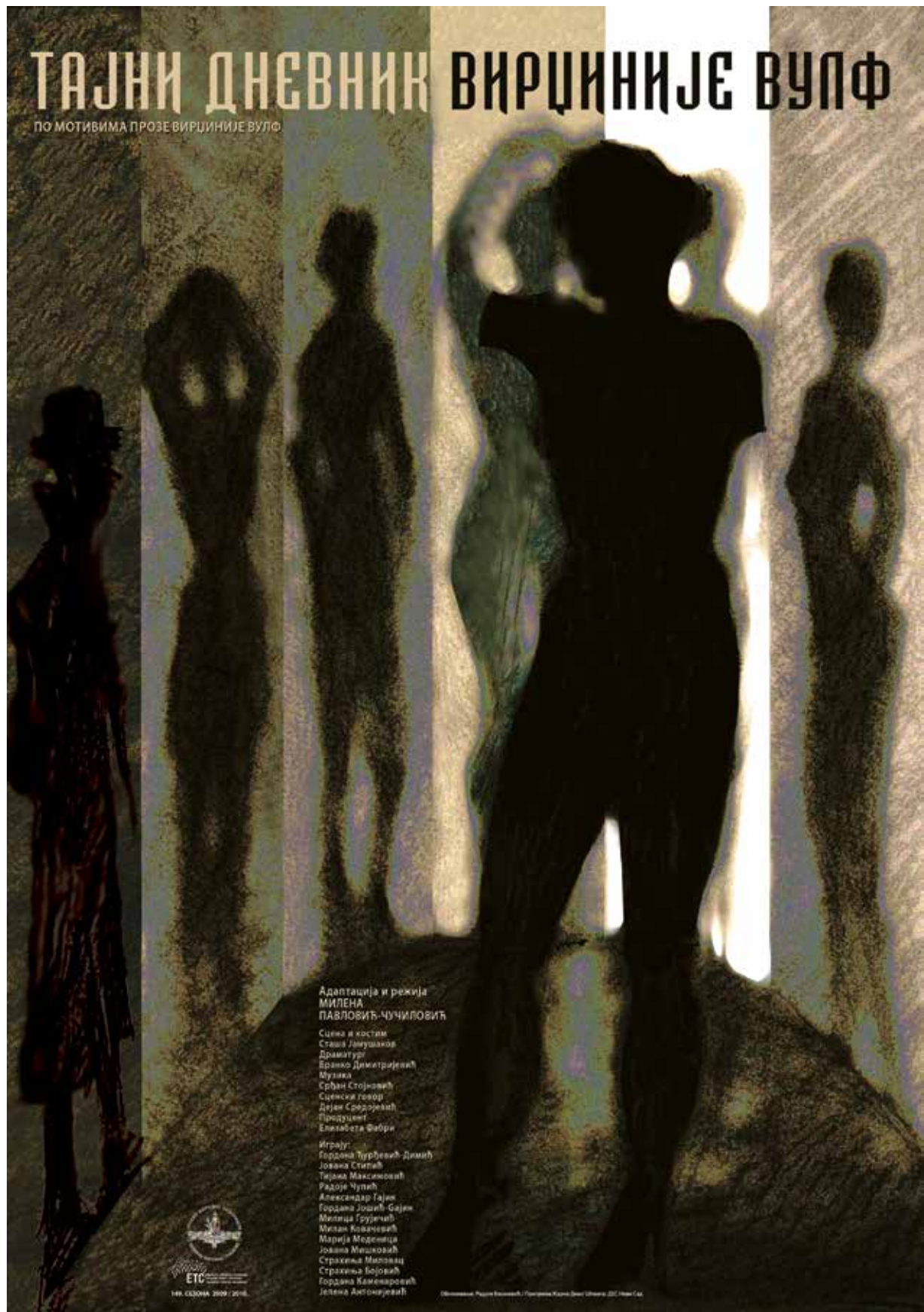
Песнике, сликаре, музичаре, боеме,
црне овце, друштвене паразите
и зен будисте
играју
(по азбучном реду)

АЛЕКСАНДРА ПЉЕСКОЊИЋ-ИЛИЋ
ЈУГОСЛАВ КРАЈНОВ
МИЛОВАН ФИЛИПОВИЋ
ОЛИВЕРА СТАМЕНКОВИЋ
ПРЕДРАГ МОМЧИЛОВИЋ
САЊА РИСТИЋ-КРАЈНОВ и

ДРАГОМИР ПЕШИЋ
као млади и талентовани ВУДИ АЛЕН

режија
БРАНКО ДИМИТРИЈЕВИЋ

Љубавни јади Вудија Алена
Heartbreaks of Woody Allen
100 x 70 cm, 2009.

ТАЈНИ ДНЕВНИК ВИРЦИНИЈЕ ВУЛФ

ПО МОТИВИМА ПРОЗЕ ВИРЦИНИЈЕ ВУЛФ

Адаптација и режија
МИЛЕНА
ПАВЛОВИЋ-ЧУЧИЛОВИЋ

Сцена и костим
Станислав Јанушак
Драматург
Бранко Димитријевић
Музика
Срђан Стојковић
Сценски говор
Драган Срећковић
Продуцент
Елизабета Фаби

Играју:
Гордана Турђевић-Димић
Јована Стијић
Татјана Максимовић
Радослав Чулић
Александар Тајак
Гордана Јошић-Гајак
Милана Грујевић
Милан Ковачевић
Марија Модисеи
Јована Мешковић
Страхиња Миловић
Страхиња Војовић
Гордана Каменировић
Јелена Антонијевић

149. СЗЗМА 2009 / 2010.

©Милена Павловић-Чучиловић / Платина Кино / Син Синема / DCC Нова Гал

Тајни дневник Вирџиније Вулф
Secret Diary of Virginia Woolf
100 x 70 cm, 2009.

Ceobe
Migrations
100 x 70 cm, 2011.

Sluga dvaju gospodara

Karlo Goldoni

Prevod: Branko Dimitrijević

Režija: Boris Liješević

Dramaturzi / Branko Dimitrijević i Fedor Šili

Scenograf / Gorčin Stojanović

Kostimograf / Marina Sremac

Kompozitor / Aleksandar Kostić

Scenski pokret / Višnja Obradović

Pomoćnik reditelja / Stefan Isaković

Asistent scenografa / Ivana Krnjić

Asistent kostimografa / Snežana Horvat

Producenti / Elizabeta Fabri, Marko Radoman i Tatjana Paskaš

Igraju:

Branimir Brstina

Višnja Obradović

Dragomir Pešić

Ivan Đorđević

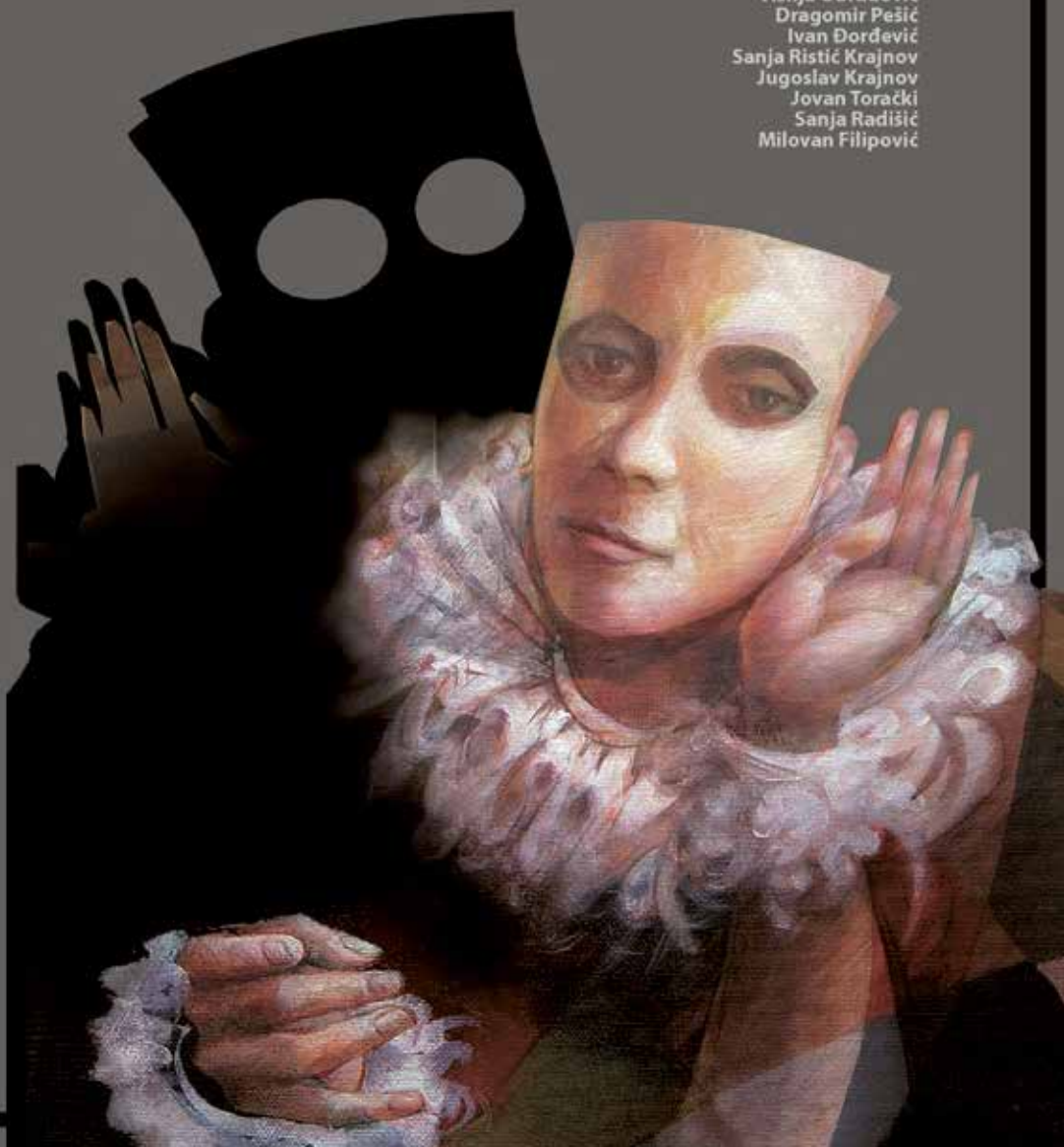
Sanja Ristić Krajnov

Jugoslav Krajnov

Jovan Toracki

Sanja Radišić

Milovan Filipović

Слуга двају господара

Servant of Two Masters

100 x 70 cm, 2011.

Вилијам Шекспир Тимон Атињанин

Адаптација, режија и сценографија : Горчин Стојановић

Играју:

Борис Исаковић

Немад Пешић

Александар Ђурица / Радоје Чупић

Југослав Кривош

Игор Павловић

Александар Ђујин

Мирослав Фабри

Зоран Богданов

Миодраг Петровић

Душан Јакишић

Предраг Момчиловић

Драгомир Пешић

Милован Филиповић

Страхиња Бојовић

Милица Грујић

Невена Педић, к. г.

Милана Балаж

Јелена Алексијевић

Сара Тошић

Наташа Вранешевић

Костимограф:

Лана Цвијановић

Драматург:

Светислав Јованов

Лектор:

Дејан Средојевић

Музика:

Влада Јанковић / Трики Митровић

Кореографија:

Иста Степанов

186
2011
150
STOKO ILLUSTRATIONS
Name Ltd

Тимон Атињанин
Timon of Athens
100 x 70 cm, 2011.

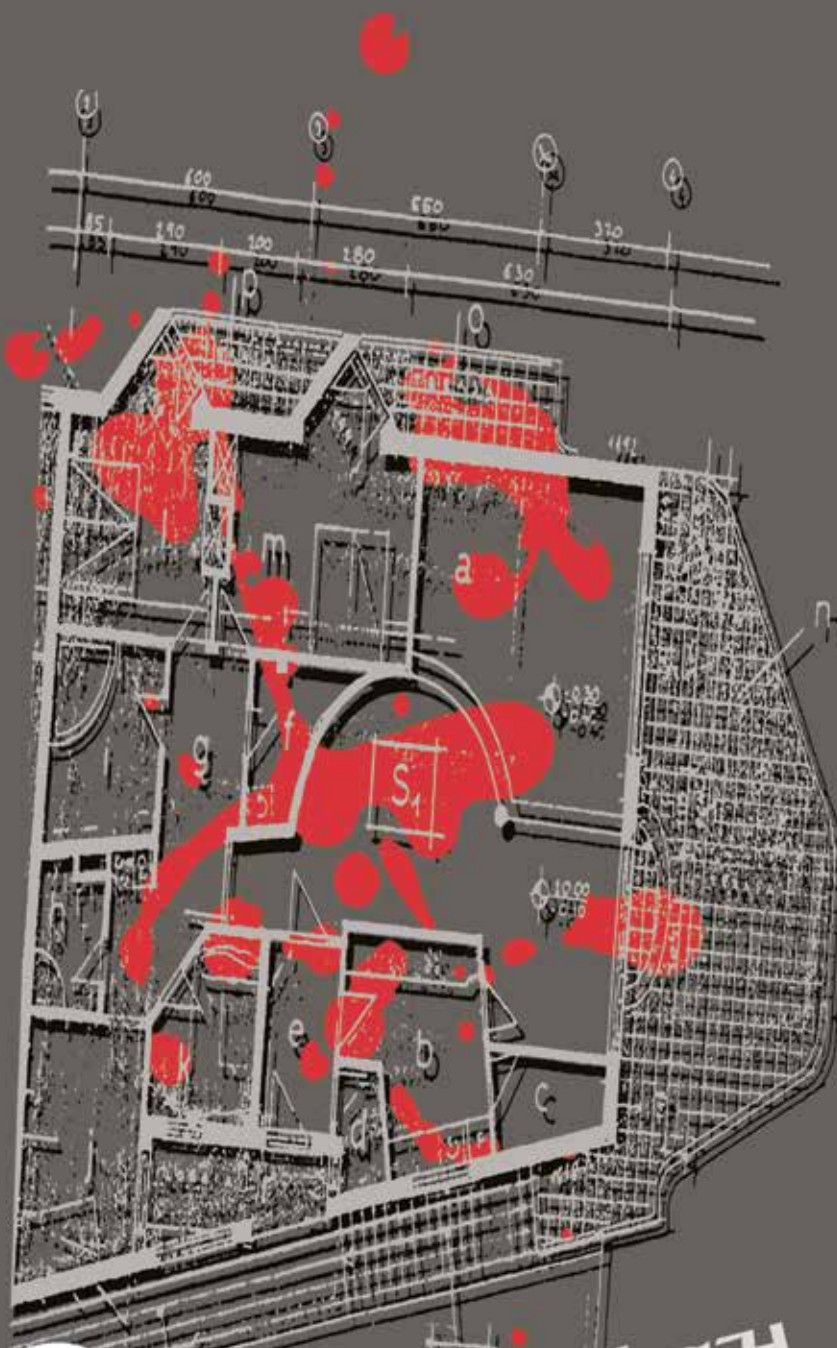
Режија: Дејан Мијач

Сценографија
Јасмина Холбус
Костимографија
Марина Сремац
Композитор
Борис Ковач
Драматурзи
Бранко Димитријевић
Светислав Јованов
Кореографија
Иста Степанов Павловић
Сценски покрет
Денеш Дебреи
Лектор
Дејан Средојевић

Играју:

Јасна Ђуричић
Јована Мишковић
Игор Павловић
Борис Исаковић
Ненад Пећинар
Новак Билбија
Милован Филиповић
Марко Савић
Ксенија Мартинов Павловић
Гордана Каменаровић
Драгиња Вогањац
Марија Меденица
Јована Стипић
Јована Балашевић
Милица Грујичић
Лена Богдановић
Мирослав Фабри
Драган Којић
Душан Јакишић

Музичари:
Кларинет
Богдан Ранковић / Саша Милосављевић
Хармоника
Лазар Новков
Контрабас
Синиша Мазалица
Клавир
Ирина Митровић / Милена Милованић

ЗОЈКИН СТАН

Михаил Булгаков

Зојкин стан
Zojka's Apartment
100 x 70 cm, 2011.

ПРИЧЕ ИЗ БЕЧКЕ ШУМЕ

Еген фон Хорвајш

Превод: Бошко Милин

Режија и адаптација
ИВА МИЛОШЕВИЋ

Сценографија
ГОРЧИН СТОЈАНОВИЋ

Косцимографија
БОРИС ЧАКШИРАН

Композитор
ВЛАДИМИР ПЕЈКОВИЋ

Играју:
НЕНАД ПЕТИНАР, МИЛИЦА ГРУЈЧИЋ, ДРАГИЊА ВОГАЊАЦ, ЈУГОСЛАВ КРАЈНОВ, РАДОЈЕ ЧУПИЋ, АЛЕКСАНДАР ГАЈИН,
МИРОСЛАВ ФАБРИ, ЛИДИЈА СТЕВАНОВИЋ, АЛЕКСАНДРА ПЛЕСКОЊИЋ, МИЛОРАД КАПОР, ТИЈАНА МАКСИМОВИЋ,
МИЛОВАН ФИЛИПОВИЋ, ДУШАН ЈАКИШИЋ и ИСТА СТЕПАНОВ

Приче из бечке шуме
Stories from Wiena's Forest
100 x 70 cm, 2012.

САЛОМА RELOADED

— Оскар Вајлд „Саломе“

Адаптација и режија
Предраг Штрбац

Костимограф
Драгица Лаушевић
Композитор
Марко Грубић
Кореограф
Иста Степанов Павловић
Дизајнер видеоа
Миле Кескеновић
Лектор
Дејан Средојевић

Играју:
Соња Дамјановић
Милан Ковачевић
Татјана Шанта Торлаковић
Душан Јовић
Бранислав Јерковић
Небојша Савић
Сања Микитишин
Срђан Алексић
Немања Бакић
Марко Савић
Луѓија Травичић

Saloma reloaded
Saloma reloaded
100 x 70 cm, 2012.

Вилијам Шекспир

БОГОЈАВЉЕНСКА НОЋ

Режија: ЕГОН САВИН

Превод с енглеског:

Милован Данојлић

Адаптација:

Егон Савин и Мариана Аранђеловић

Сценарија:

Дарко Недељковић

Косцумаграфија:

Марина Сремац

Играју:

Ненад Пећинар

Сања Ристић Крајнов

Радослав Миленковић

Новак Билбија

Иван Ђурић

Лушан Јакишић

Лидија Стевановић

Миња Пековић

Марко Савковић

Димитрије Динић

Игор Павловић

Јелена Анђонијевић

100. godina 1913 - 2013

Produced by: National Theatre of Belgrade, Belgrade, 2013. Photo: Miroslav Stokich

Богојављенска ноћ
Twelfth Night
100 x 70 cm, 2013.

Редитељ / Rendező
Béres Attila к.г. Мађарска
Текст песама / Dalszövegek
Seldon Harnik
Boha Клемер бенда из Будимпеште / A Budapest Klezmer Band vezetője
Jávori Ferenc
Адаптација / A szöveget színpadra alkalmazta
Ari Nagy Barbara
Драматург / Dramaturg
Svetislav Jovanov
Сценаријум / Díslettervezők
Horesnyi Balázs, Saša Senković
Костиморпаф / Kostümtervező
Mirjana Stojanović Maurić
Кореорпаф / Koreográfus
Krämer György
Директор / Karmester
Klemm Dávid
Асистент режисје / A rendező asszisztensei
Ferenc Judit, Lénárd Róbert
Продуцент / Producens
Elizabeta Fabri

Hegedűs a háztetőn

Играч / Szereposztás

Balázs Áron
Gordana Bojic Gubi
Elor Emília
Ferenc Ágost
Jovana Balazs
Sara Todor
Marija Mia Minovashiev
Gordana Durdjevic Dunic
Milovan Filipovic
Nebojka Savić
Igor Pavlovic
Giricz Attila
Magyar Attila
Milorad Kapur
Dragan Kojic
Sirmer Zoltan
Dušan Stojanović
Strahinja Bojović
Aleksandra Pleskonjic
Krizsán Szilvia
Husza Daniel
Gombos Dániel
Mészáros Árpád
Kőrösi István
Crnkovity Gabriella
Jelena Antonijević
Aleksandra Pejić
Fargó Edit
Zvezdana Tomašević Josifov
Figura Terézia
Jaroslava Benka Vlček
László Judit
Vasa Stajkić
Aleksandar Đorđević Radulović
Matijas Nemet Dukić
Teodor Tomić
Matija Perišić

Балет / Balett

Gizela Gregorović
Ivanka Stojčević
Tatjana Nenadović
Marija Šarčević
Biljana Babijanović
Milana Balaž
Nadežda Salak
Ivan Đerković
Zoran Trifunović
Stevan Srećmac
Ranko Lazić
Bojan Radnov
Gleb Sumanov
Dulio Milite

Džozef Stejn
Džeri Bok

Виолиниста на крову

Koprodukcija: Srpsko narodno pozorište i Újvidéki Színház

Виолиниста на крову
The Fiddler on the Roof
100 x 70 cm, 2014.

Ватрена ћелија
Firing Cell
70 x 70 cm, 2014.

Шине
Tracks
70 x 70 cm, 2015.

Фортинбрас се напио
Fotinbras gets Drunk
100 x 70 cm, 2016.

На Дрини ћуприја

По мотивима дела
Иве Андрића

Режија и адаптација
Кокан Младеновић

Драматург
Светислав Јованов
Кореограф
Андреја Кулешевић
Композитор
Ирена Пойовић
Сценариста
Марија Калабић
Костимограф
Татијана Радичић
Сценски јавор
др Дејан Срегојевић

Играју:
Јелена Анђонијевић
Сарахиња Бојовић
Даница Грубачки
Гордана Ђурђевић Дамић
Григорије Јакишић
Душан Јакишић
Милан Ковачевић
Јулијан Крајнос
Тијана Максимовић
Марија Меденица
Сара Микишић
Вилија Обрадовић
Игор Павловић
Александра Плесковић
Нина Рукавина
Марко Савић
Оливера Стамменковић
Мирслав Фабри
Милош Филиповић
Родоје Чупић
Деца:
Алекса Гулан
Оливер Пешиковић
Димитрије Панков

На Дрини ћуприја
The Brigde of the Drina
100 x 70 cm, 2016.

Вашарска панорама

ВОЈВОЂАНСКА РАПСОДИЈА

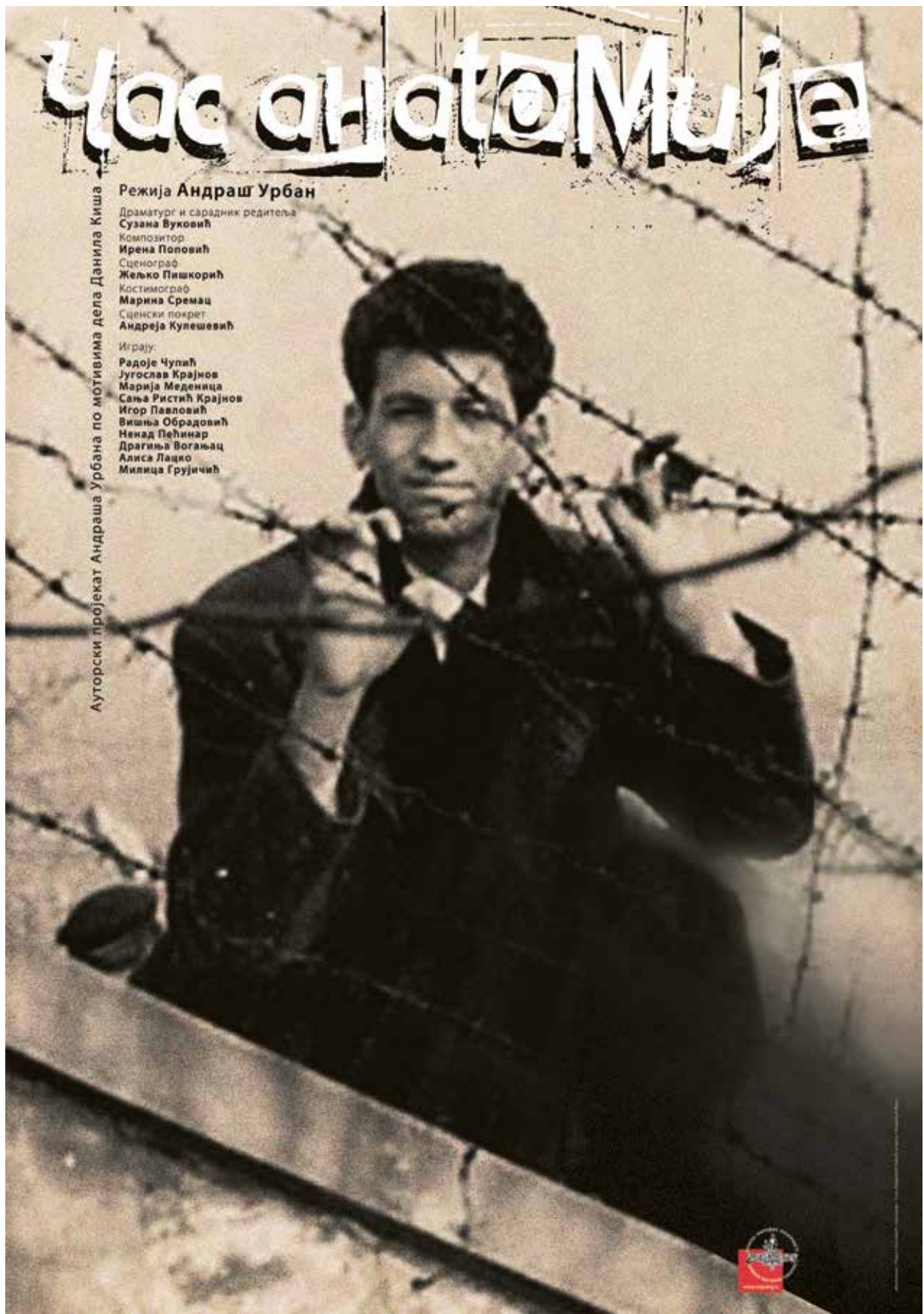
по мотивима прозе Зорана Петровића СЕЛО САКУЛЕ, А У БАНАТУ

драматуршка адаптација

Жељко Мијановић и Владимир Лазич

редитељ **Владимир Лазич**, композитор Габор Ленђел, музички аранжмани Александар Бахуц, текст संगीत Жељко Мијановић,
кореограф Милица Церовић, сценограф Саша Сенковић, костимограф Марина Сремац, помоћник редитеља и координатор Снежана Петровић

Војвођанска рапсодија
Vojvodinian Rhapsody
100 x 70 cm, 2017.

Час анатомије

Ауторски пројекат Андраша Урбана по мотивима дела Данила Киша

Режија Андраш Урбан

Драматург и сарадник редитеља

Сузана Вуковић

Композитор

Ирена Поповић

Сценограф

Жељко Пишкорић

Костимограф

Марина Сремац

Сценски покрет

Андреја Кулешевић

Играју:

Радос Чупић

Југослав Крајнов

Марија Меденица

Сана Ристић Крајнов

Игор Павловић

Вишња Обрадовић

Немад Пећинар

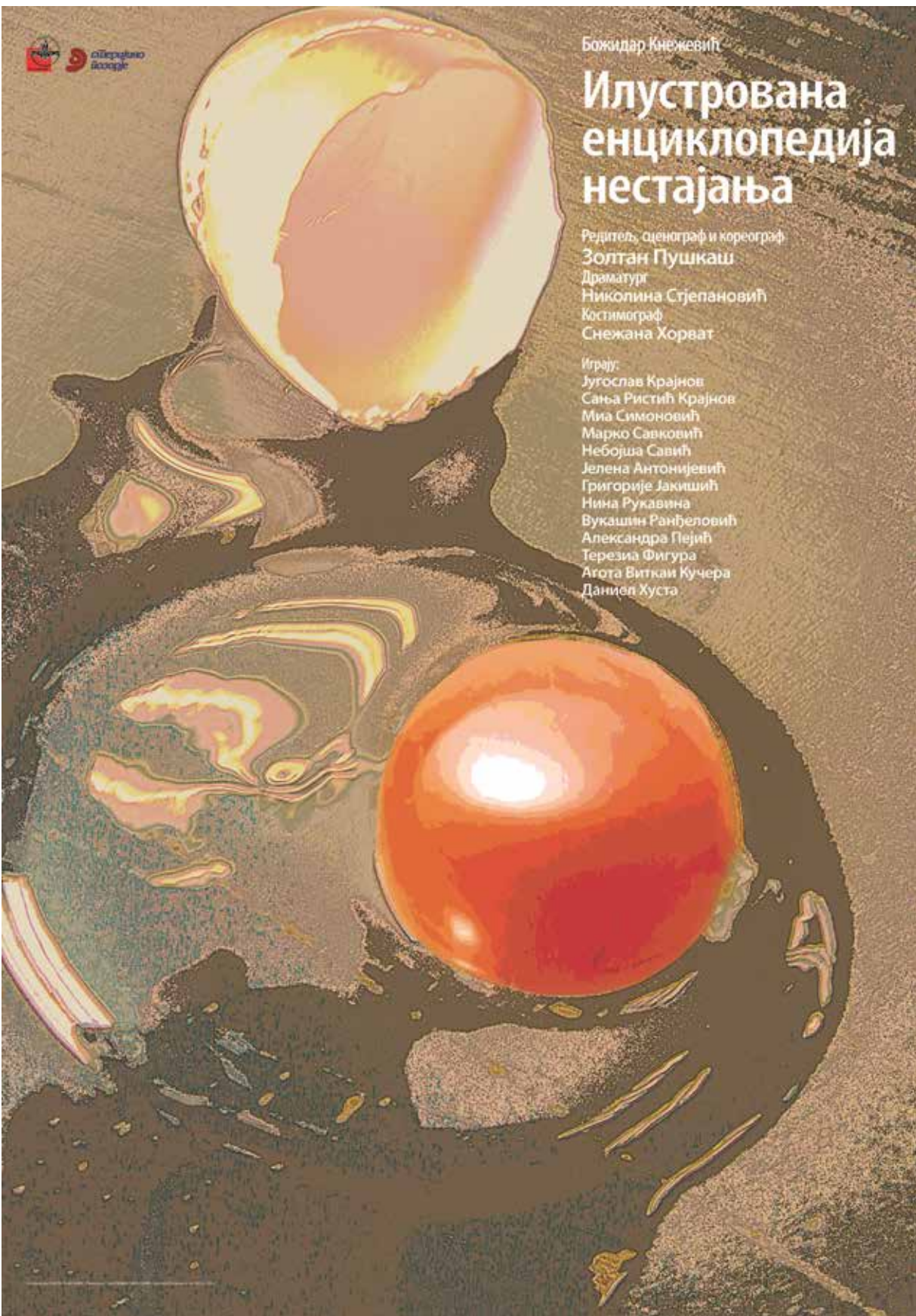
Драгиња Вогањац

Алиса Лацко

Милица Грујичић

Час анатомије
Anatomy Lesson
100 x 70 cm, 2017.

Божидар Кнежевић

Илустрована енциклопедија нестајања

Редитељ, сценограф и кореограф

Золтан Пушкаш

Драматург

Николина Стјепановић

Костимограф

Снежана Хорват

Играју:

Југослав Крајнов

Сања Ристић Крајнов

Миа Симоновић

Марко Савковић

Небојша Савић

Јелена Антонијевић

Григорије Јакишић

Нина Рукавина

Вукашин Ранђеловић

Александра Пејић

Терезија Фигура

Агота Виткаи Кучера

Даниел Хуста

Илустрована енциклопедија нестајања
Illustrated Encyclopedia of Vanishing
100 x 70 cm, 2017.

Мајкл Вукадиновић

БИЛБОРД БИЛБОРД БИЛБОРД БИЛБОРД БИЛБОРД

+TEATAR

Српско народно позориште и Плус театар

Редитељ: **Петар ЈОВАНОВИЋ**

Драматург: **Светислав ЈОВАНОВ**

Сценограф и костимограф: **Ивана ЈАНЧИЋ**

Играју:

Иван ЋУРИЋ

Марија МЕДЕНИЦА

Страхиња БОЈОВИЋ

Министарство културе и наслеђа Републике Србије Министарство културе и наслеђа Републике Србије Министарство културе и наслеђа Републике Србије

МИЛОВАН ВИТЕЗОВИЋ

СВЕТОЗАР

РЕДИТЕЉ
ЈУГ РАДИВОЈЕВИЋ

Светозар
Svetozar
100 x 70 cm, 2018.

ВЕШТИЦЕ ИЗ САЛЕМА

Артур Милер

Режија и адаптација:
Никита МИЛИВОЈЕВИЋ

Сценографи:
Никита МИЛИВОЈЕВИЋ
Жељко ПИШКОРИЋ

Костимограф:
Марина СРЕМАЦ

Сценски покрет и избор музике:
Амалија БЕНЕТ

Асистент редитеља:
Никола КОНЧАРЕВИЋ

Играју:

Ивана Панчић
Теодора Марчета
Нина Рукавина
Миа Симоновић
Соња Исакловић
Алиса Лацко
Бранислав Јерковић
Марија Меденица
Мирослав Фабри
Мирјана Гардиновачки
Душан Јакишић
Лидија Стевановић
Александар Гајин
Југослав Крајнов
Вукашин Ранђеловић
Ненад Пећинар
Милан Ковачевић
Гордана Каменаровић

Девојке:

Маја Чампар
Аница Петровић
Марија Фелдеши
Нивена Неранџић
Николина Вујевић

Вештице из Салема
The Crucible
100 x 70 cm, 2018.

Божидар Кнежевић

ХЕПИ ЕНД

пројекат Егзодус

Редитељ и сценограф
Предраг ШТРБАЦ
Драматург
Божидар КНЕЖЕВИЋ
Костимограф
Ивана ЈАНЧИЋ
Сценски покрет
Саша КРГА

Играју:
Соња Дамјановић
Лидија Стевановић
Душан Јакишић
Оливера Стаменковић
Љубиша Милишић
Уна Ђелосевић
Григорије Јакишић
Александар Бахун, музичар

Хепи Енд (пројекат Егзодус)

Happy End

100 x 70 cm, 2018.

Смедерево 1941.
 Smederevo 1941.
 100 x 70 cm, 2019.

ИВО АНДРИЋ ТРАВНИЧКА ХРОНИКА

Режија и драматизација: Никита Миливојевић
Композитор: Димитрис Камаратос
Сценски покрет: Амалија Бенет
Сценографија: Никита Миливојевић и Жељко Пишкорић
Костимографија: Марина Сремац
Асистент режије: Никола Кончаревић

Играју:

Југослав Крајнов
Тијана Марковић
Бранислав Јерковић
Марија Меденица
Марко Марковић
Иван Ђурић
Александар Гајин
Душан Јакишић
Небојша Савић
Мирослав Фабри
Душан Вукашиновић
Нинослав Ђорђевић
Зоран Карајић
Марко Савковић
Владимир Милојевић
Соња Исавиовић

narodno pozorište sombor

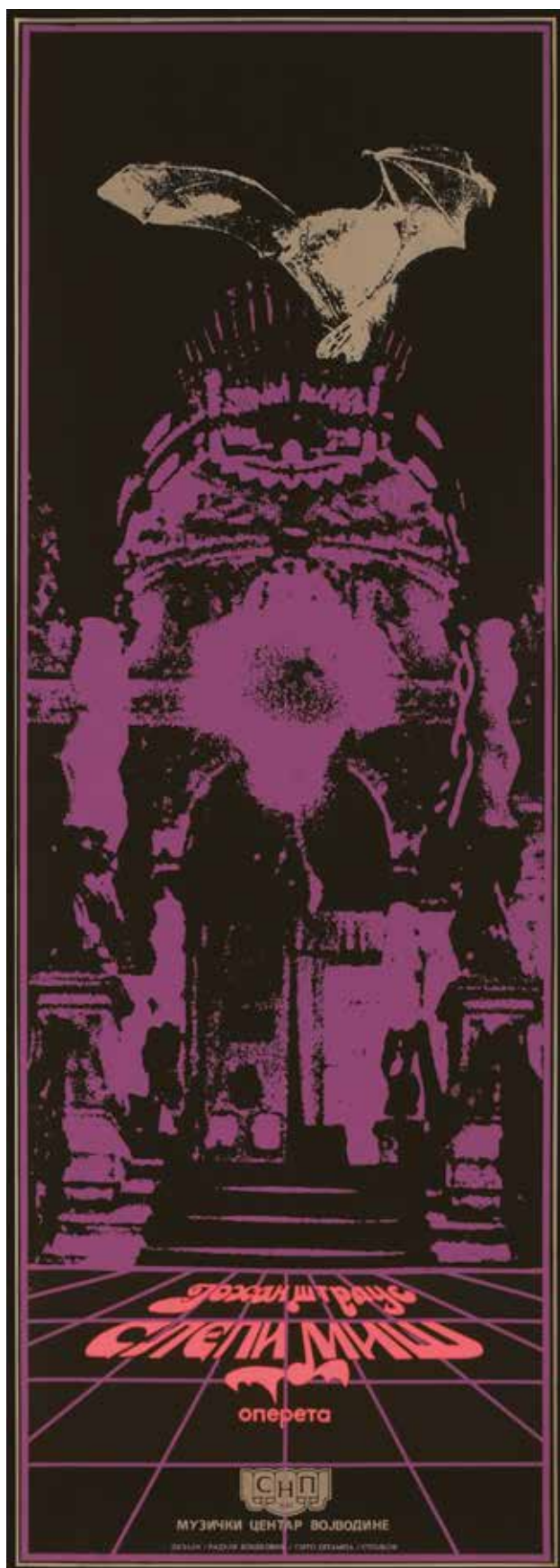

Српско народно позориште у Сомбору (СР Народно позориште у Сомбору)

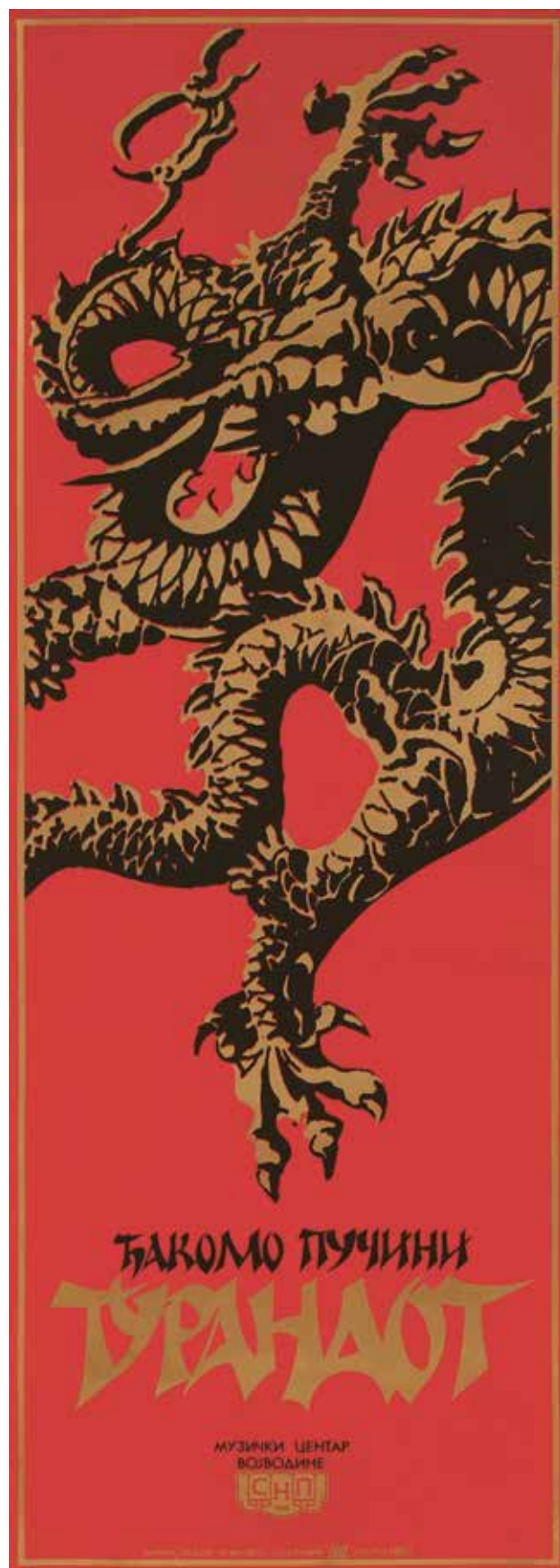
Травничка хроника
The Travnik Chronicle
100 x 70 cm, 2019.

Позоришни плакат Српског народног позоришта

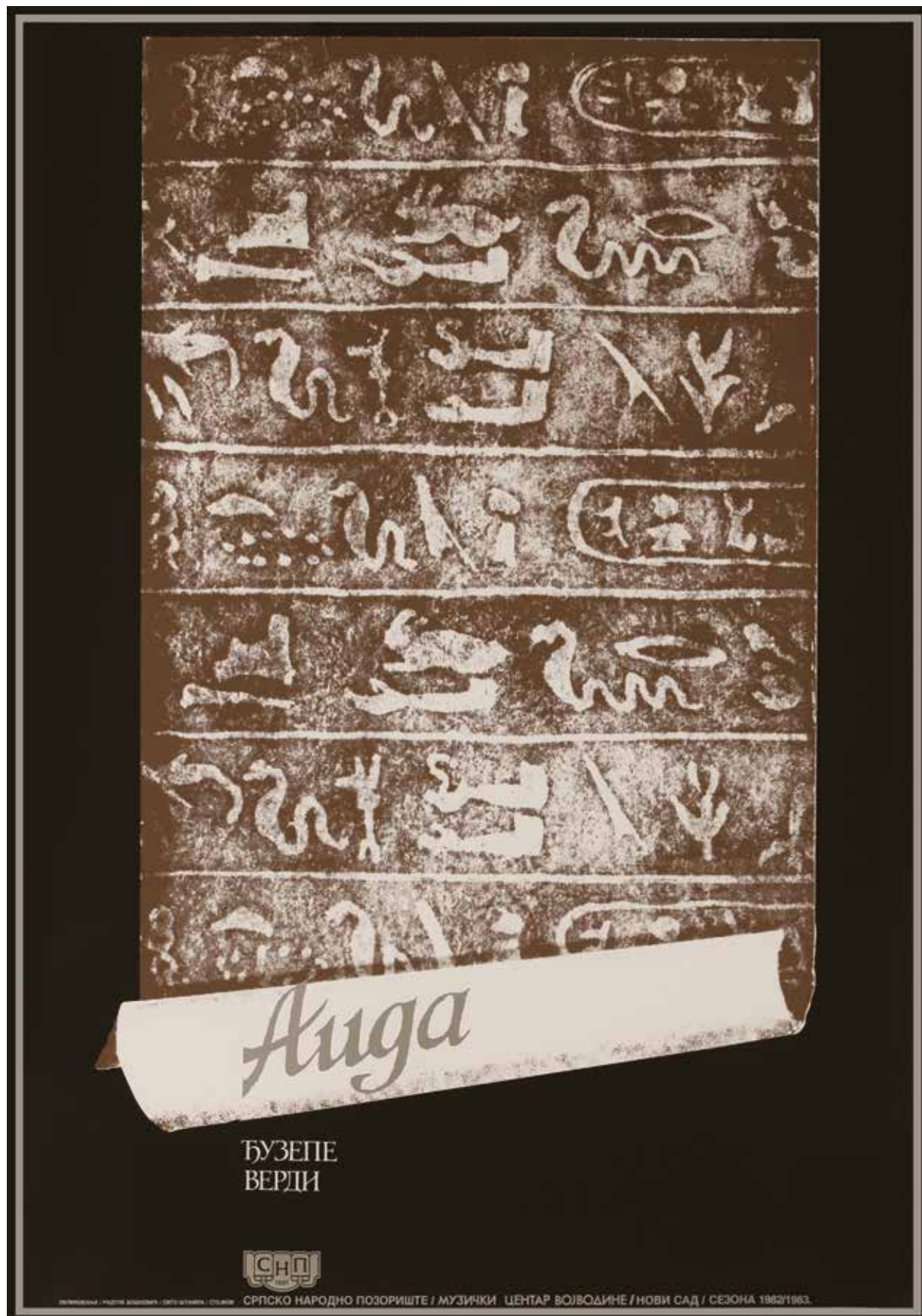
Опера

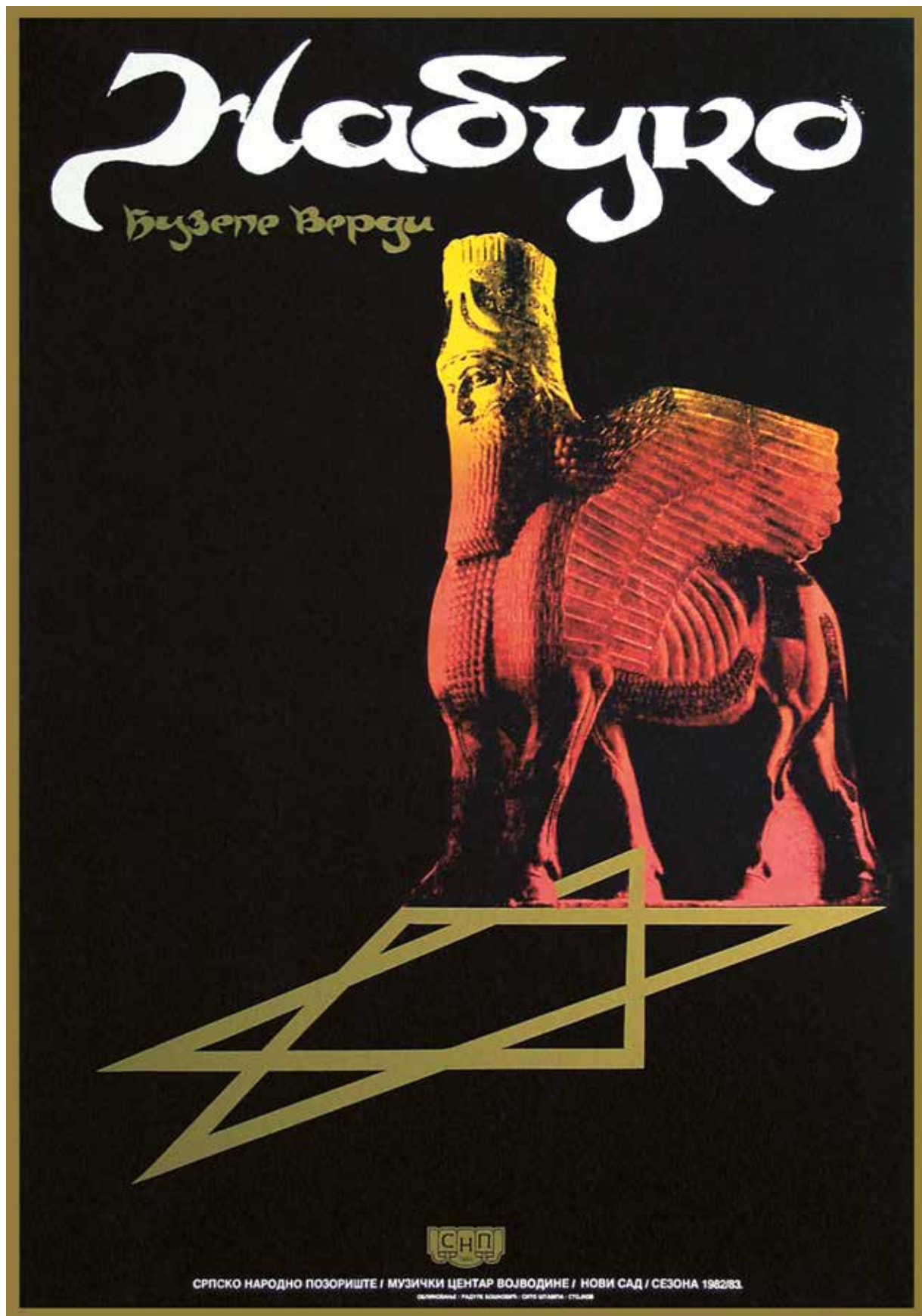
Слепи миш
Bat
100 x 35 cm, 1982.

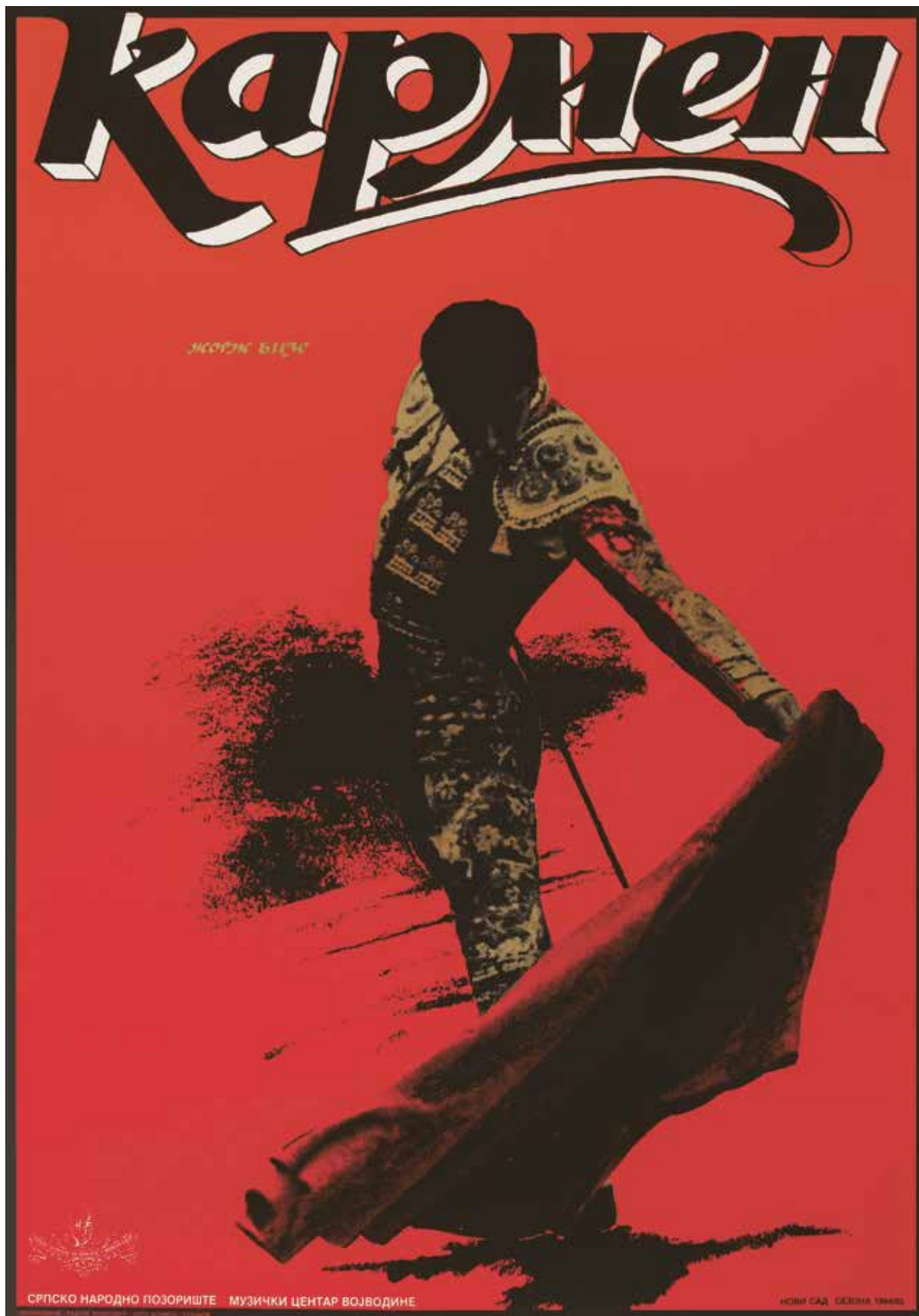
Турандот 1
Turandot 1
100 x 35 cm, 1982.

Аида
Aida
100 x 70 cm, 1982.

Набуко
Nabucco
100 x 70 cm, 1982.

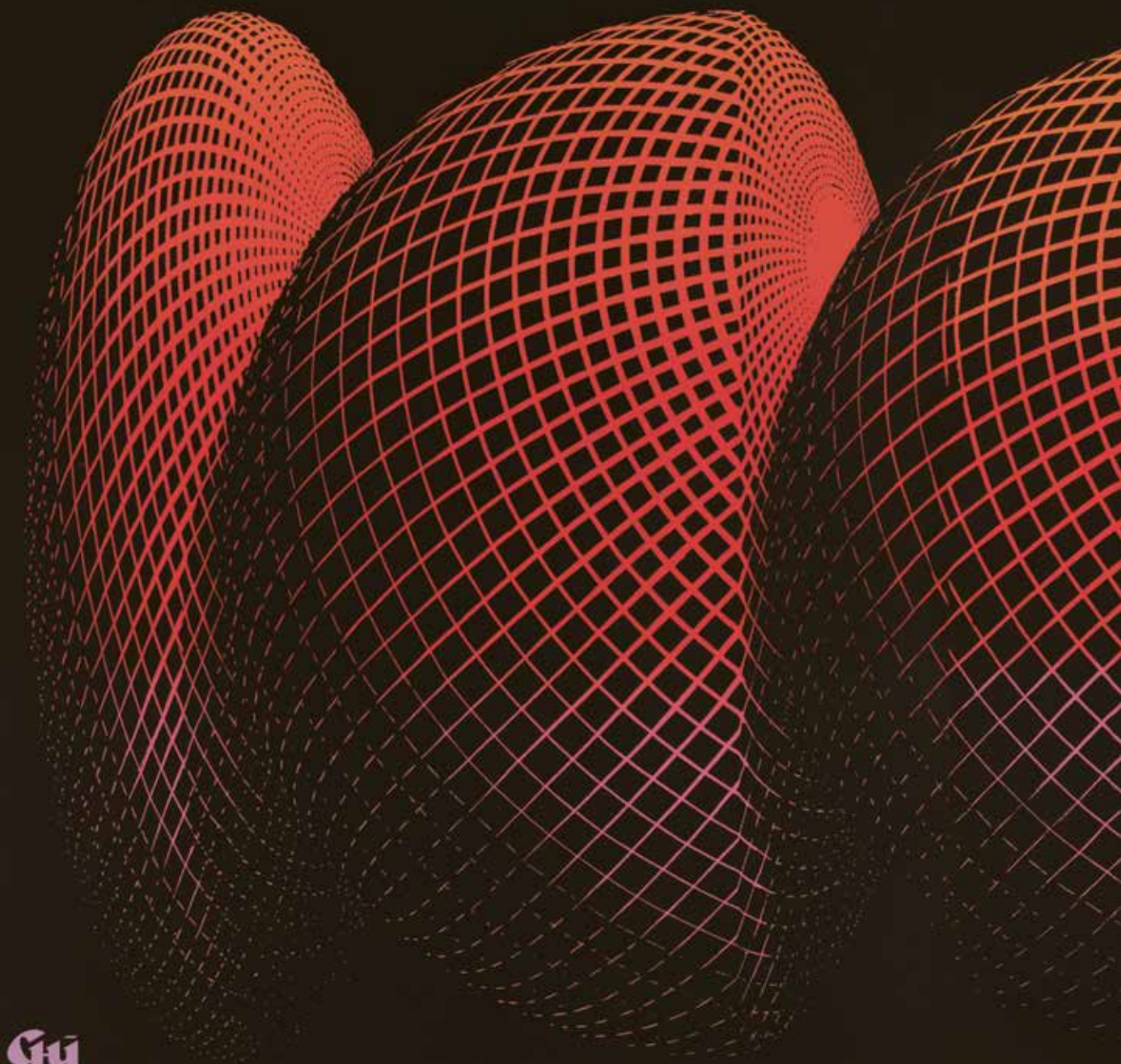
Кармен
Carmen
100 x 70 cm, 1984.

А. Б. Д. О. А. И. Н.

КНЕЗ ИГОР

ЋУЗЕПЕ ВЕРДИ

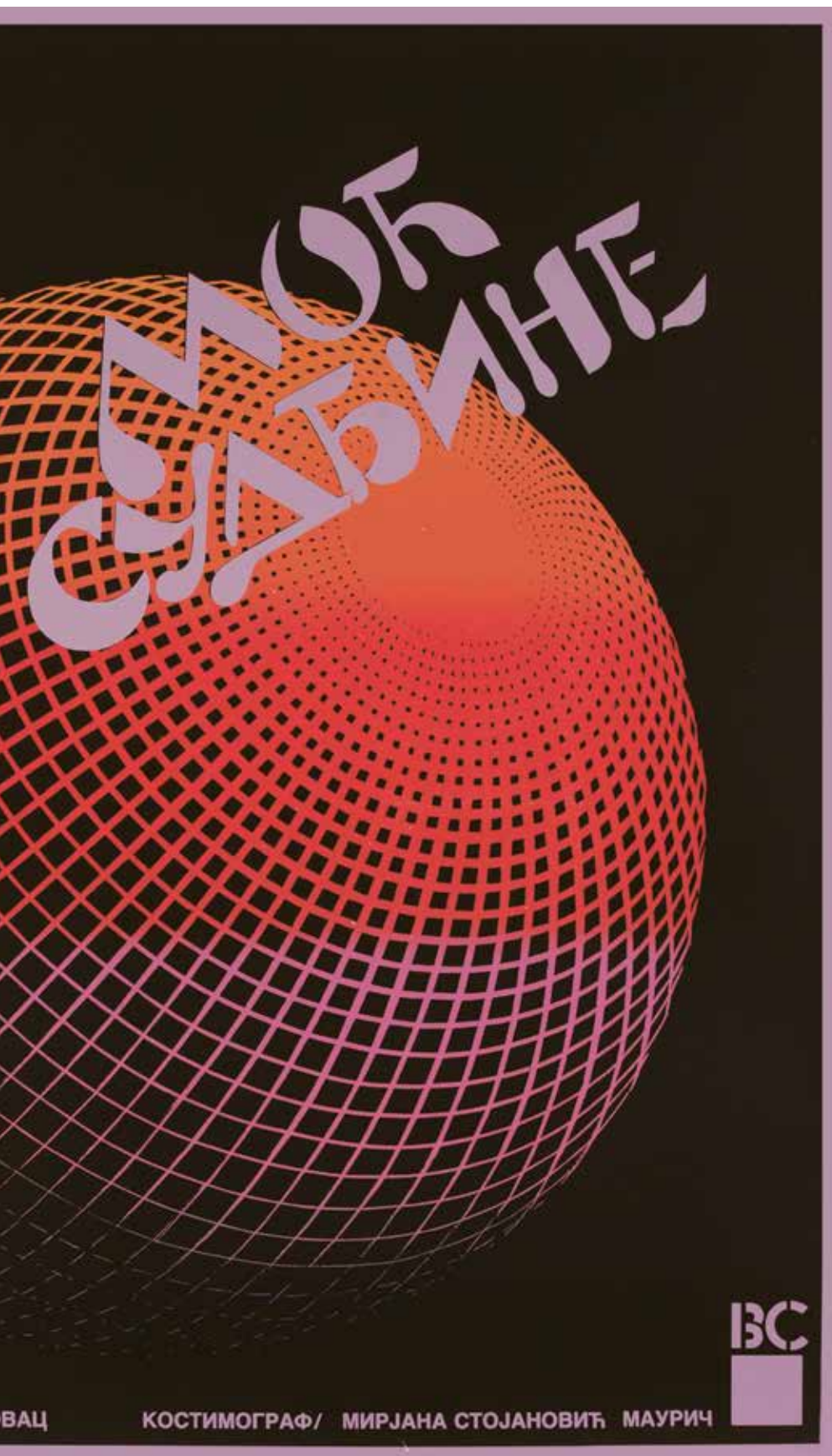
ДИРИГЕНТ/ИМРЕ ТОПЛАК

РЕДИТЕЛЪ/ДЕЈАН МИЛАДИНОВИЋ

СЦЕНОГРАФ/

МИЛЕТА ЛЕСКО

КОПИРАНЕ / ЗАКАЖИТЕ / ЗАКАЖИТЕ / ЗАКАЖИТЕ / ЗАКАЖИТЕ

МАУРИЧ

КОСТИМОГРАФ/ МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ

Моћ судбине
Power of Destiny
100 x 140 cm, 1989.

РУЂЕРО ЛЕОНКАВАЈО

Диригент ИМРЕ ТОПЛАК

Пајаци
Pagliacci
100 x 140 cm, 1990.

БЕГОВАН Диригент хора ВЕСНА КЕСИЋ КРСМАНОВИЋ

Асистент хореографа БИЉАНА

Костимограф ВАЊА ПОПОВИЋ

Сцениограф МИОДРАГ ТАБАЧКИ

Диригент МИОДРАГ ЈАНОСКИ

Хореограф ЗЛАТКО МИКУЛИЋ

СТЕВАН ДИВЈАКОВИЋ

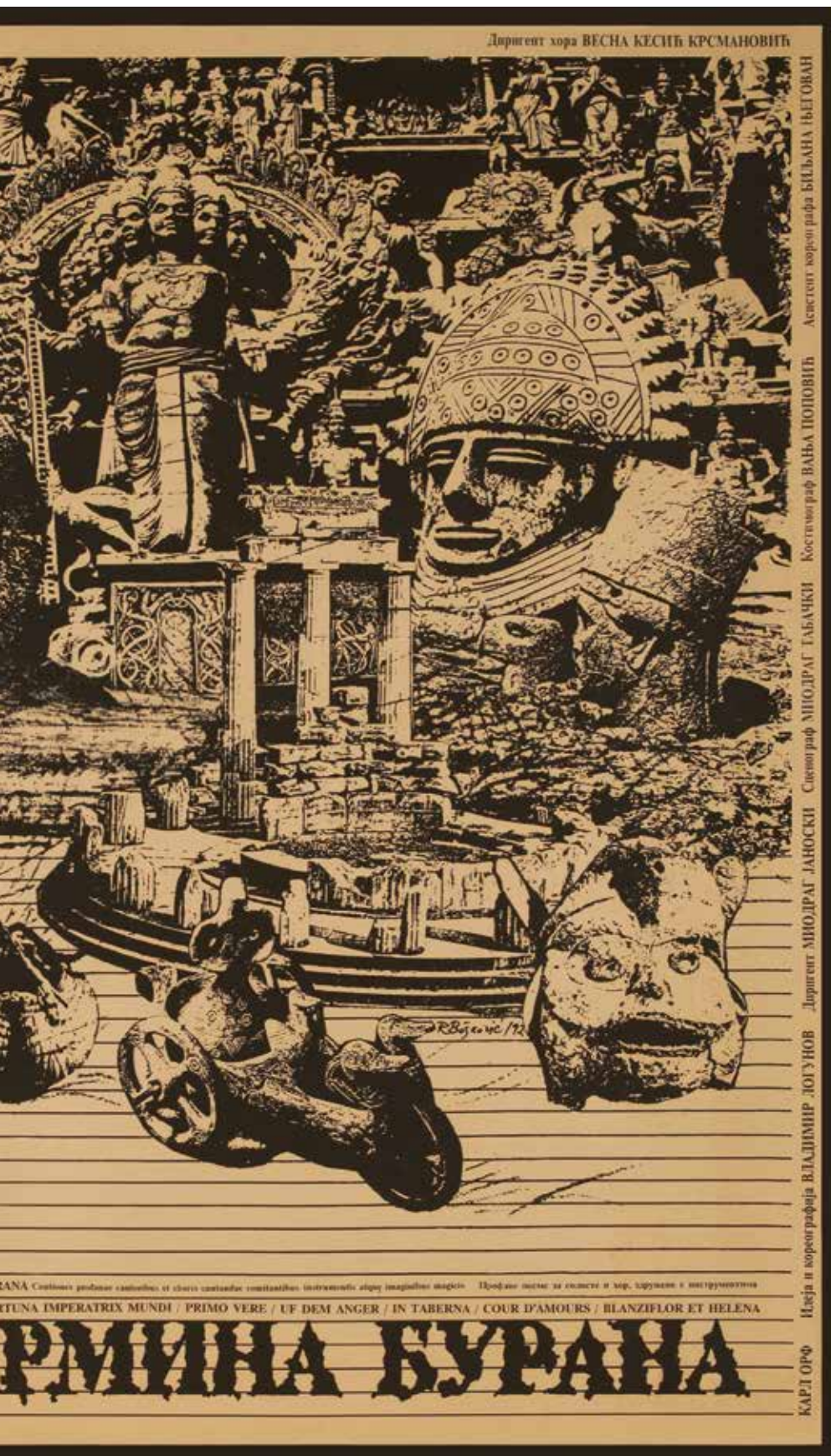

ALTUM CILINDERIUM

Carl Gott: CARMINA BUI

и музичког сценарија FOR

KA

Алтум силенцијум - Кармина Бурана
 Altum Silentium - Carmina Burana
 100 x 140 cm, 1992.

ЖУЗЕПЕ ВЕРДИ

РИГОЛЕТТО

Директор
ИМРЕ ТОПЛАК
Режисер
МЛАДЕН САБЛИЊ
Сценарист
ВЛАДИМИР МАРЕНИЋ
Избор костима
ВАЊА ПОПОВИЋ
Кореограф
ЖАРКО МИЛЕНКОВИЋ

САБЛИЊАНИЈЕ / РАДИО БЕОГРАД

СЕЗОНА 1993/94
НОВИ САД

ТЕАТРАЛНИ СРБИЈА - Београд - 11000 Београд

Риголето
Rigoletto
100 x 70 cm, 1993.

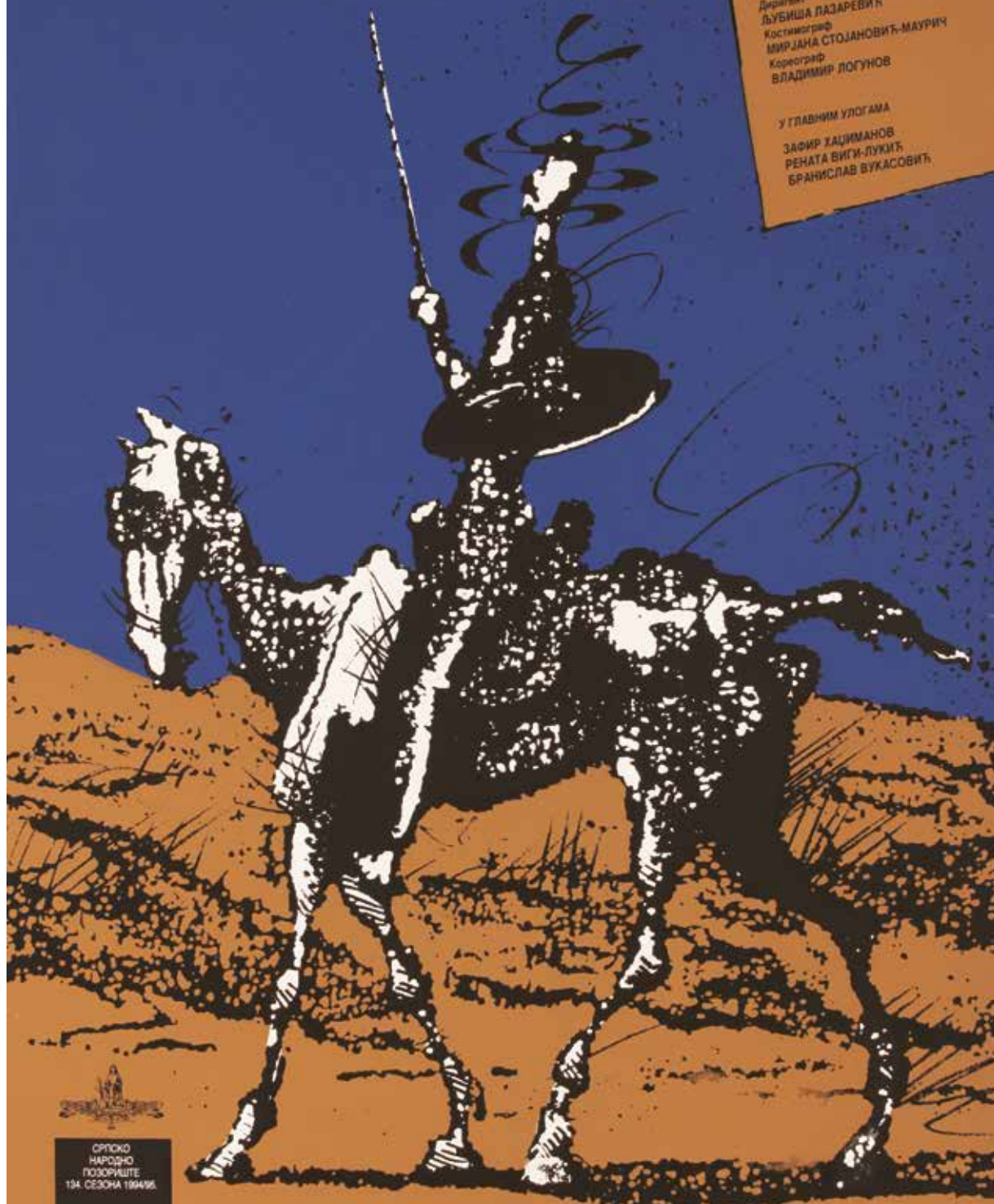
ДЕЈЛ ВАСЕРМАН - МИЧ ЛИ - ЏО ДАРИОН

ПОСТЕР

ЧОВЕК ОД ЛА МАНЧЕ

Редител
БОЈА СОЛДАТОВИЋ
Диригент
ЉУБИША ЛАЗАРЕВИЋ
Костимограф
МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ-МАУРИЧ
Кореограф
ВЛАДИМИР ЛОГУНОВ

У ГЛАВНИМ УЛОГАМА
ЗАФИР ХАЦИМАНОВ
РЕНАТА ВИГИ-ЛУКИЋ
БРАНИСЛАВ ВУКАСОВИЋ

ОПКО
НАРОДНО
ПОЗРИШТЕ
194. СЕЗОНА 1994/95.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: РАДНИ НАСТАВНИК
РЕЖИЈА: МИХАИЛ ПЕТРОВИЋ

ДОНАТОР: INTERSERVIS

Човек од ла Манче
Man from la Manche
100 x 70 cm, 1994.

МАДАМ 光 БАТЕРФЛАЈ

Ѕанома Пуччини

Ѕабрего према Ѕонгу и Ѕелоску / Ѕолма / Ѕелоза

ДИРИГЕНТ: ИМРЕ ТОПЛАК / РЕДИТЕЉ: МЛАДЕН САБЉИЋ / СЦЕНОГРАФ: ФРАЊО ПОТОЧНИК / ДАЛИБОР ТОБИЋ / КОСТИМОГРАФ: СТАНА ЈАТИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

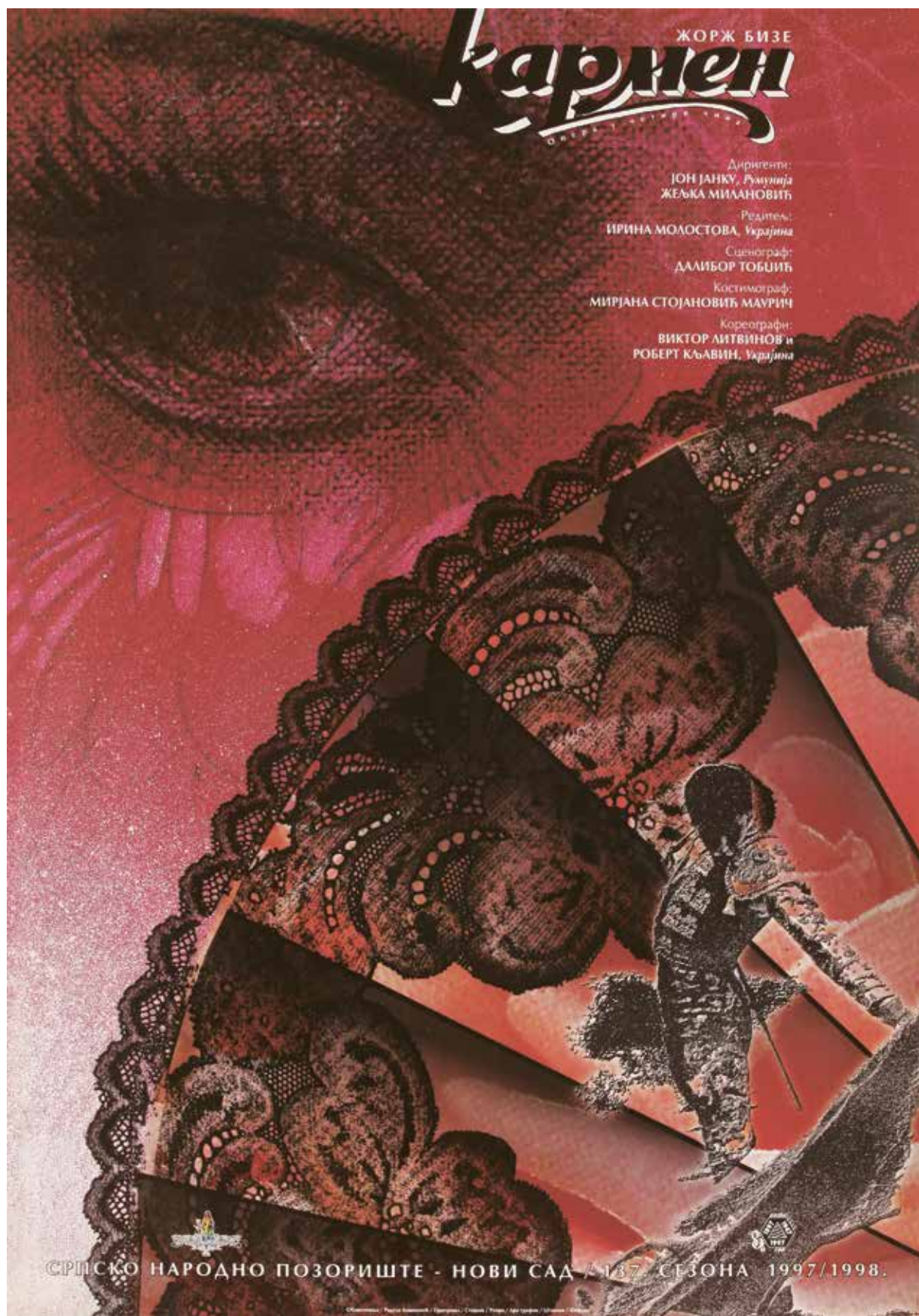
135. СЕЗОНА 1995/1996

ОДЛУКАМА НАРОДНОГ СБОРА СРПСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Мадам Батерфлај
Madam Butterfly
100 x 70 cm, 1995.

Вертер
Verter
100 x 70 cm, 1995.

Кармен
Carmen
100 x 70 cm, 1997.

Служавка господарица

БОВАНИ БАТИСТА ПЕРГОЛЕЗИ
(Giovanni Battista Pergolesi)

Комична опера

Увертира и интермедио
Г. Ф. Хендл КОМЕРТО ГРОСО оп. 6, Ге-дур, IV став

Диригент: ЖЕЉКА МИЛАНОВИЋ
Редитељ: ФЕРИД КАРАЏИЋА, к. г.
Сценограф: ДАМИСОР ТОБИЋИЋ
Костимограф: МАРУНА СРЕМАЏ
Асистент редитеља: Катерина Тасић

Улоге:

САШКА КОВАЧИЋ
МИОДРАГ МИЛАНОВИЋ

ДАНИЈЕЛ ЈОВАНОВИЋ
ЈАРОСЛАВ БЕНКА-ВАНЕК

ДРАГАН КОЈИЋ
ВЛАДИМИР СТОЈКОВИЋ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - НОВИ САД / 138. СЕЗОНА 1998/1999.

Служавка господарица

Maid Mistress

100 x 70 cm, 1998.

комична опера по истоименој комедији Јована Стерије Поповића

Режија: Гордана Каменарић

Либрето најавно: Хуго Клајн

Адаптација: Милош Милановић

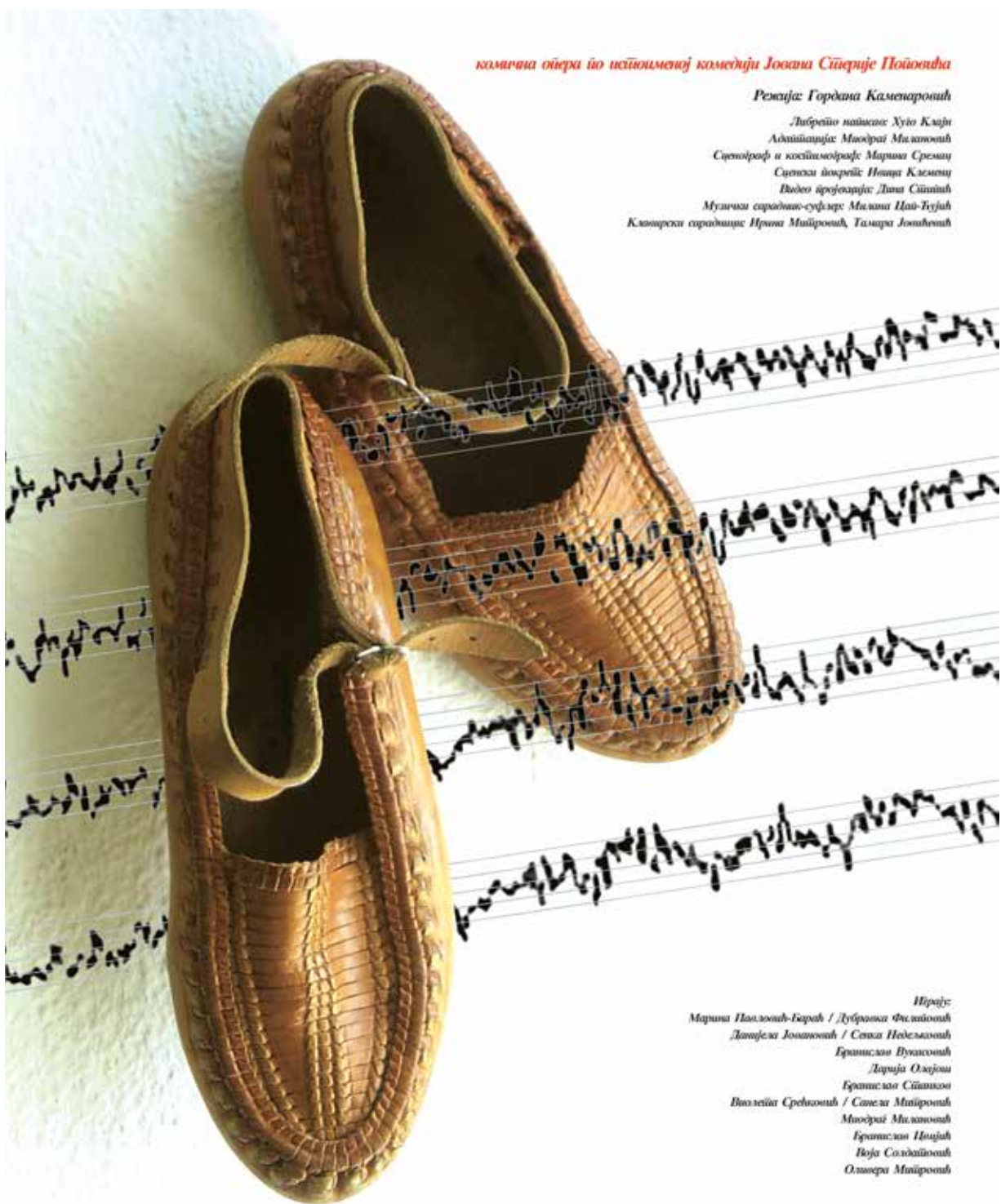
Сценарио и костимографи: Марина Сремац

Сценски допринос: Нина Клеменц

Видео продукција: Дана Силић

Музички сарадник-супер: Милана Цао-Ђуђа

Кларинетски сарадници: Нина Милановић, Тамара Јовановић

Играју:

Марина Павловић-Ђако / Дубравка Филиповић

Данијела Јовановић / Снежана Недељковић

Бранислав Букаловић

Дарија Олајић

Бранислав Силић

Викторија Срећковић / Снежана Милановић

Милош Милановић

Бранислав Цвијић

Воја Соколовић

Оливера Милановић

Покондирена тиква

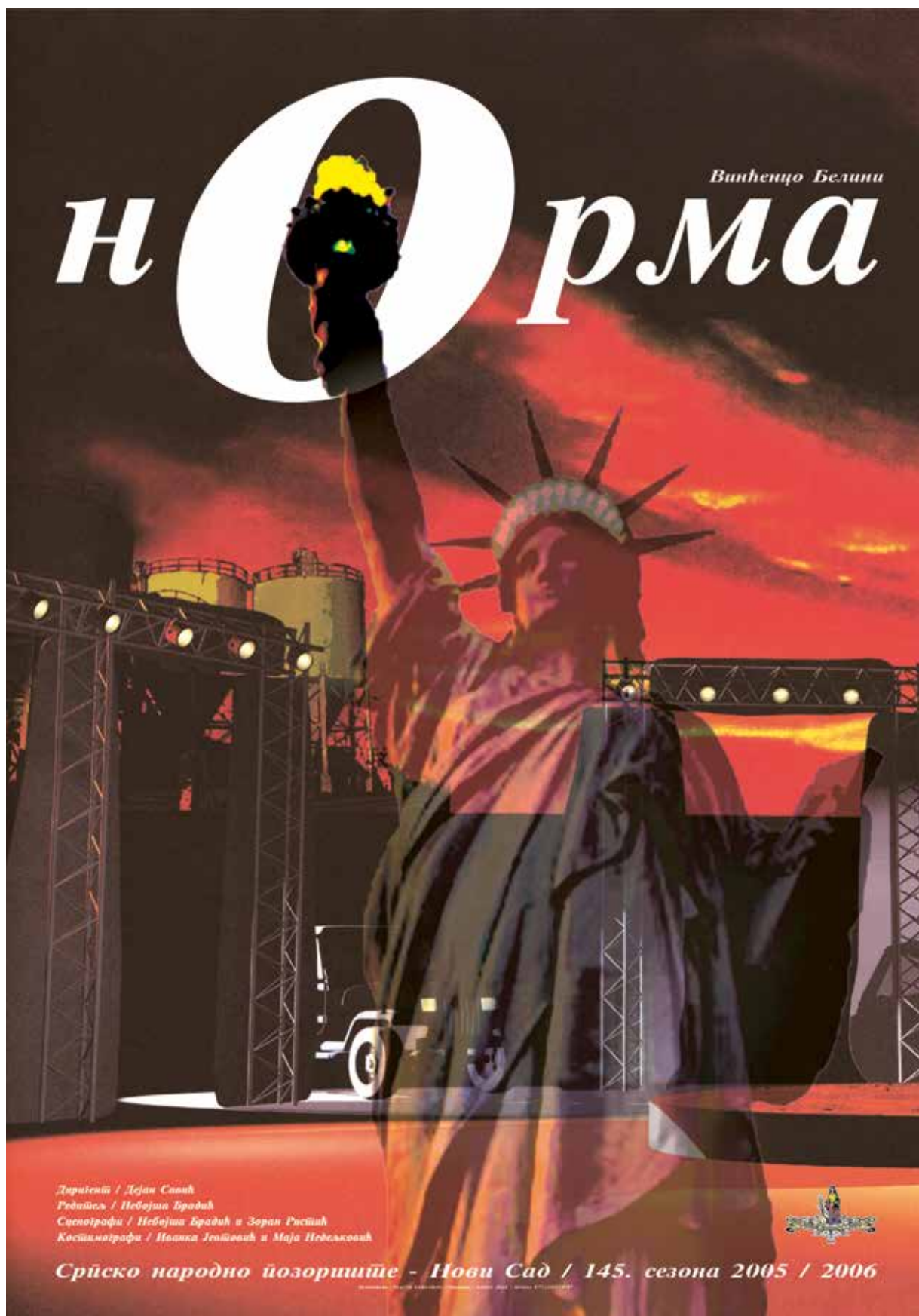
Миховил Лојар

Омаж Јовану Стерији Поповићу **ПРОЈЕКАТ3**

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - НОВИ САД / 145. СЕЗОНА 2005/2006.

Покондирена тиква
Shoddy Gourd
100 x 70 cm, 2005.

Норма
 Norma
 100 x 70 cm, 2005.

ЋАКОМО ПУЧИНИ

Тоска

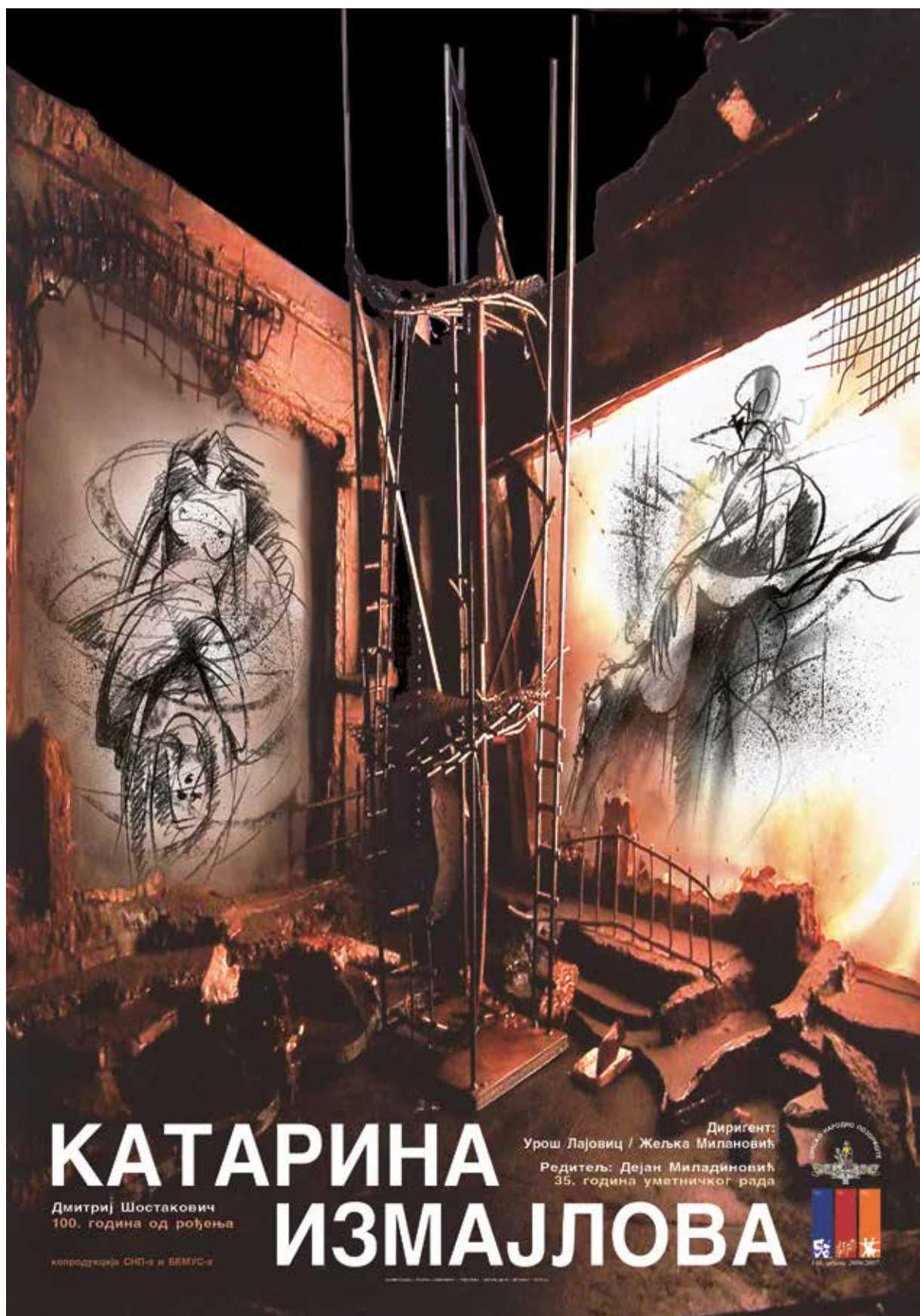
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ - НОВИ САД / 145. СЕЗОНА 2005/2006.

ОБЛИКОВАЊЕ / РАДУЛЕ БОШКОВИЋ / ПРИПРЕМА / ЖАРКО ДЕЈАК / ШТАМПА / ЕТИОПРИНТ

Тоска

Tosca

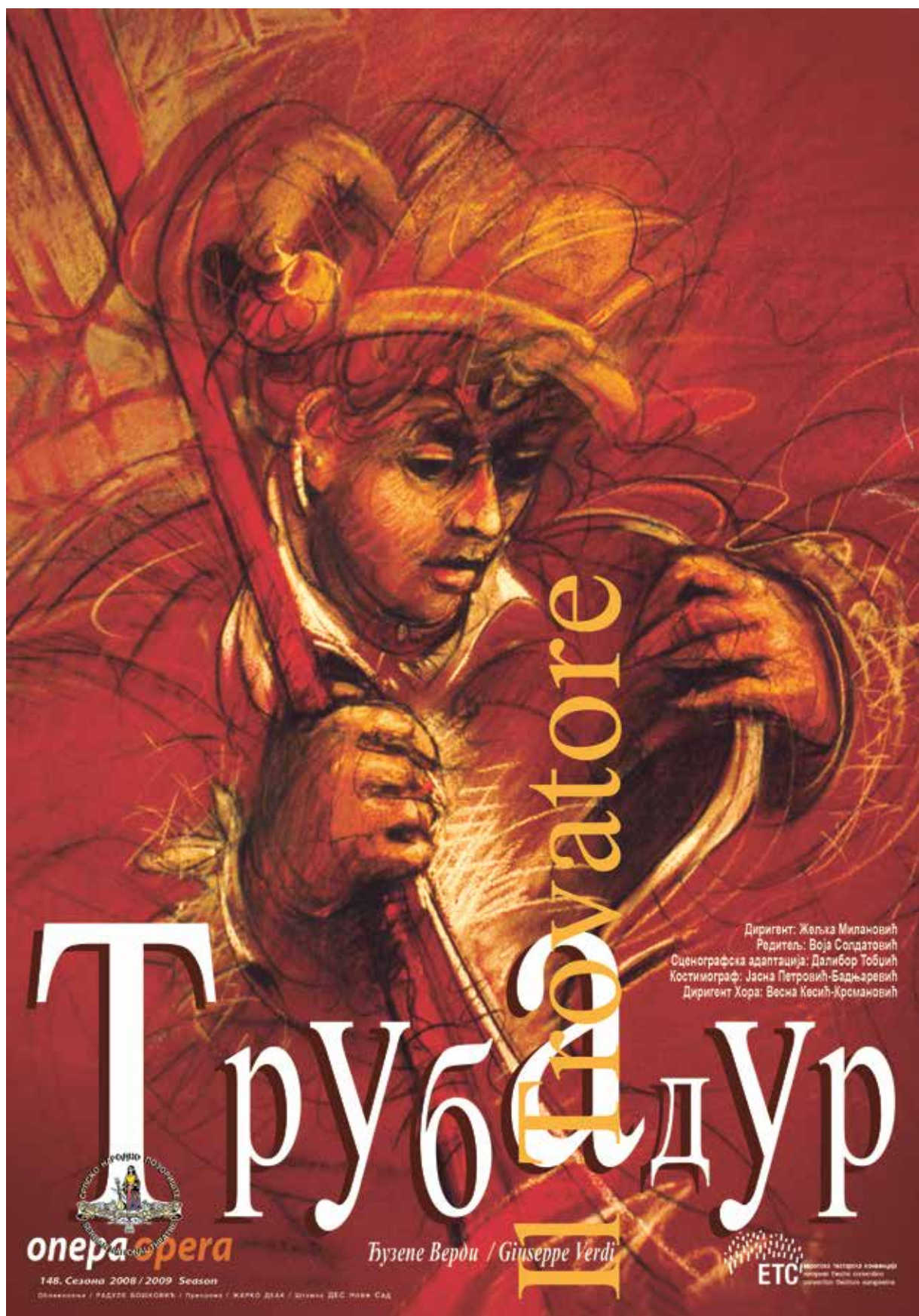
100 x 70 cm, 2005.

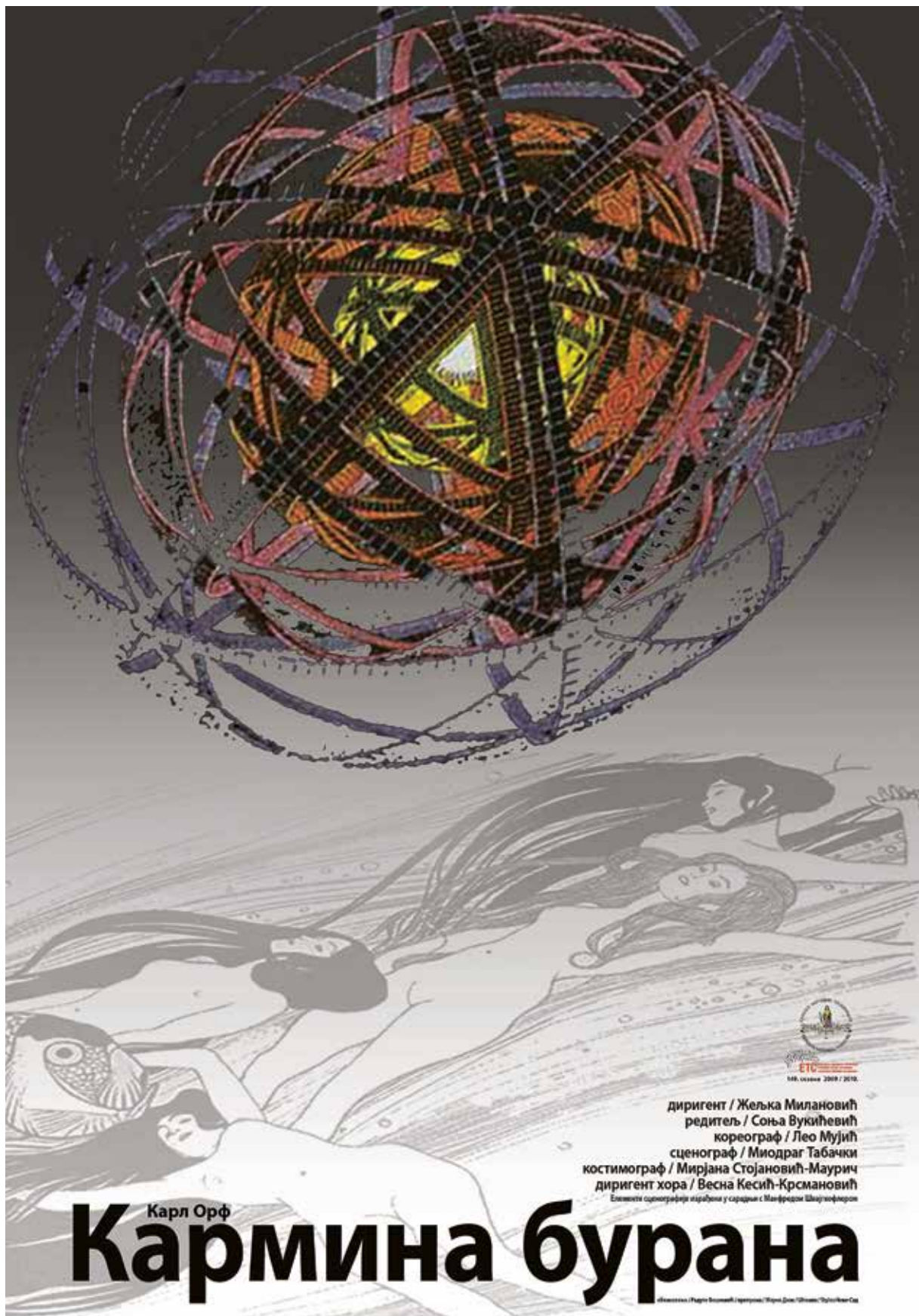
Катарина Измајлова
Katharina Izmailova
100 x 70 cm, 2006.

Кнегиња чардаша
Czardas Princess
100 x 70 cm, 2007.

Трубадур
Il Trovatore
100 x 70 cm, 2008.

Кармина бурана
Carmina Burana
100 x 70 cm, 2010.

Петар Иљич Чајковски

Пикова дама

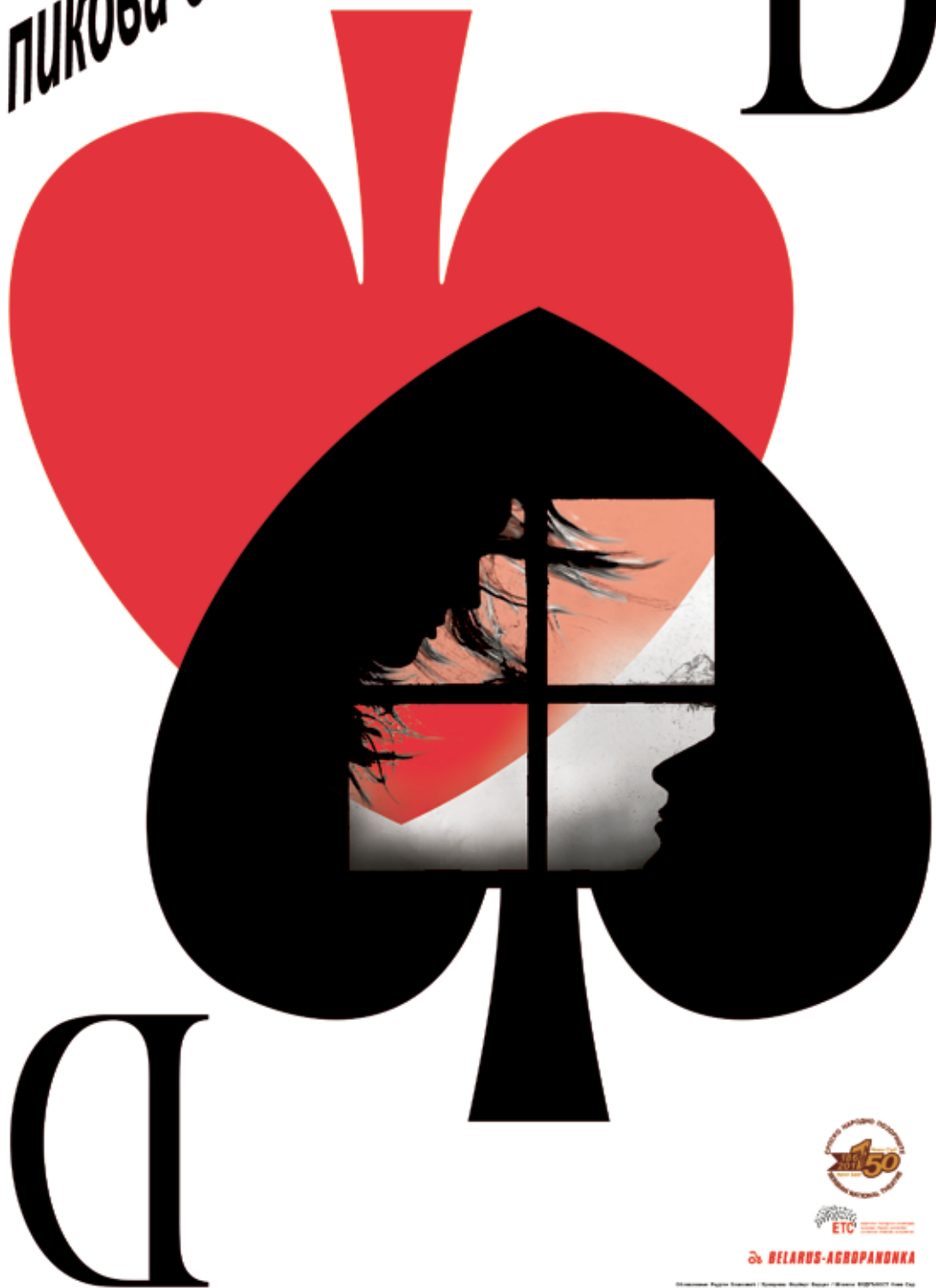
Диригент: Александар Анисимов / Александар Којић

Редитељ: Олег Мельников

Сценограф: Љубов Сиделникова

Костимограф: Јасна Багњаревић

Кореограф: Владимир Лојунов

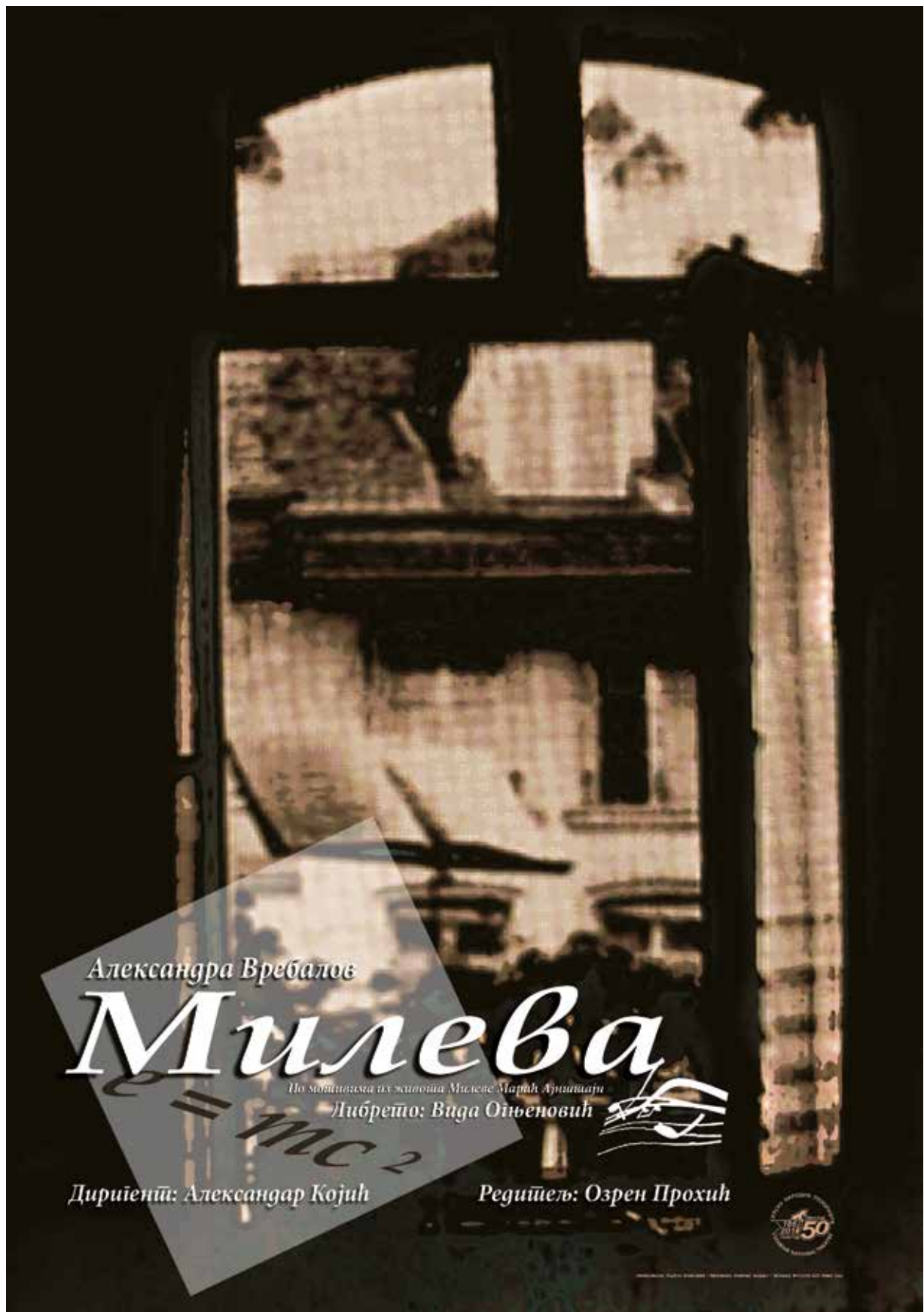
БЕЛАРУС-АКОПАНОНКА

Минск: Беларуская опера і балет / Мінск: Беларуская опера і балет / Минск: Белорусская опера и балет

Пикова дама
The Queen of Spades
100 x 70 cm, 2012.

Посљедњи лјетни цвијет
Last Summer Flower
100 x 70 cm, 2012.

Милева
Mileva
100 x 70 cm, 2012.

Пјетро Маскани

Кавалерија рустикана

Диригент
ДЕЈАН САВИЋ, к.г. / АЛЕКСАНДАР КОЛИЋ
Редитељ, сценограф и костимограф
ИВАН СТЕФАНУТИ
Режију преноси
АЛЕКСАНДАР НИКОЛИЋ, к.г.
Адаптација сценографије
САША СЕНКОВИЋ
Адаптација костима
МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ
Хор припремила
ВЕСНА КЕСИЋ КРСМАНОВИЋ

У сарадњи са Народним позориштем, Београд

Кавалерија рустикана
Cavalleria rusticana
100 x 70 cm, 2017.

Музичко-сценско уйризорење живоїша и дела Пала Абрахама

Необуздани склад

аутор и режија
Аїоїша ВИТКАИ КУЧЕРА

сценски покрет
Марїарейша Табороши

учесници у представи
Аїоїша Виїшкаи Кучера
Саша Лаїинович
Ишїиван Кереш

музичка пратња
Klemm 'n' Band

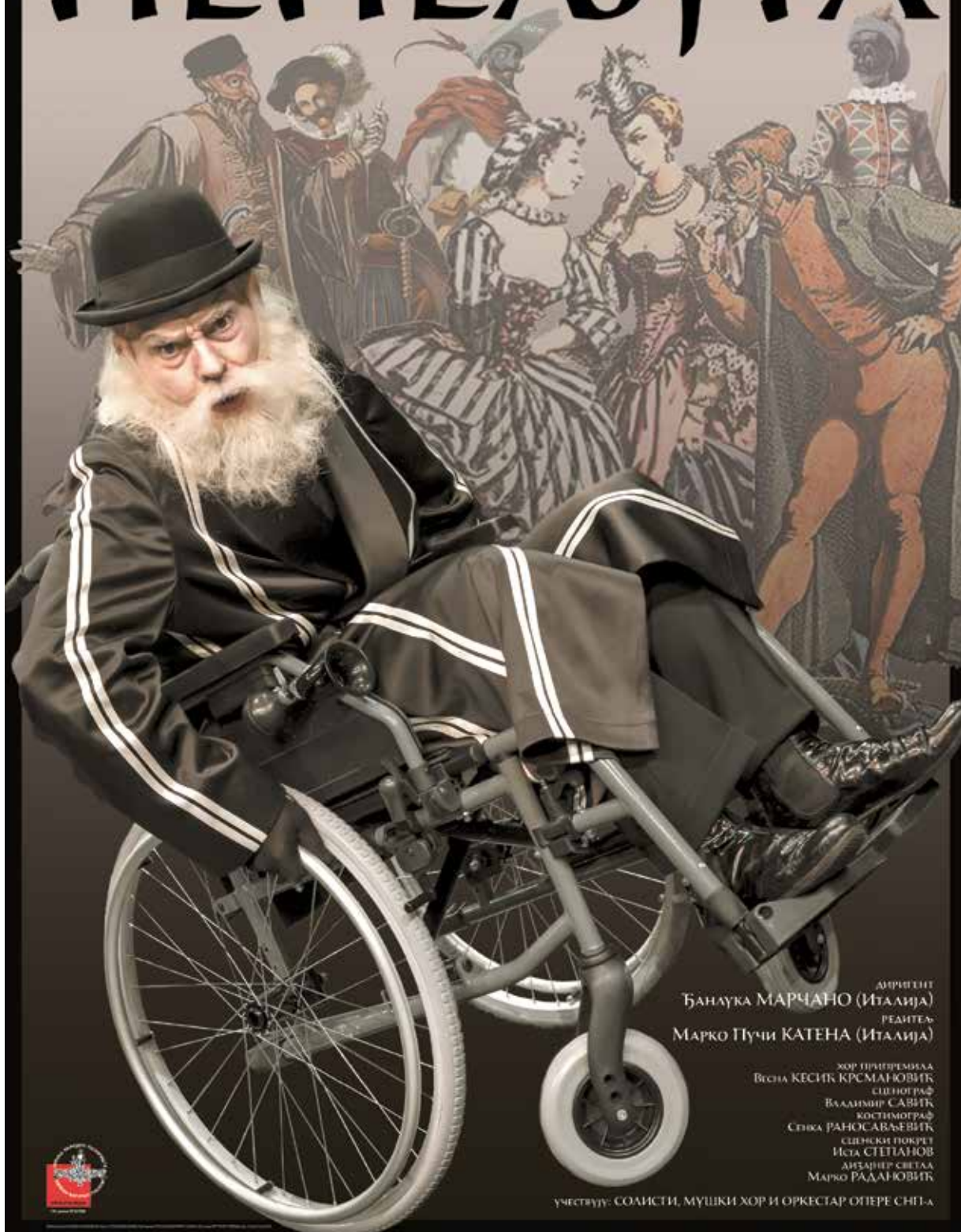

Необуздани склад
Unbridled Fund
100 x 70 cm, 2017.

Ђоакино РОСИНИ

КОМична ОПЕРА У ДВА ЧИНА, ПО ЛИБРЕТУ ЈАКОПА ФЕРЕЋИЈА

ПЕПЕЉУГА

ДИРИЖЕНТ
Ђанаука МАРЧАНО (Италија)
РЕДИТЕЉ
Марко Пучи КАТЕНА (Италија)

ХОР ПЕРМЕРМЕНКА
ВЕСНА КЕСИЋ КРСМАЊ ЈОВИЋ
СЦЕНОГРАФ
Владимир САВИЋ
КОСТИМОГРАФ
СЕНКА ЈАНОСАВАЊЕВИЋ
СЦЕНСКИ ПОКРЕТ
ИСТА СТЕПАНОВ
ДИЗАЈНЕР СВЕТАЛА
Марко РАДАЊ ЈОВИЋ

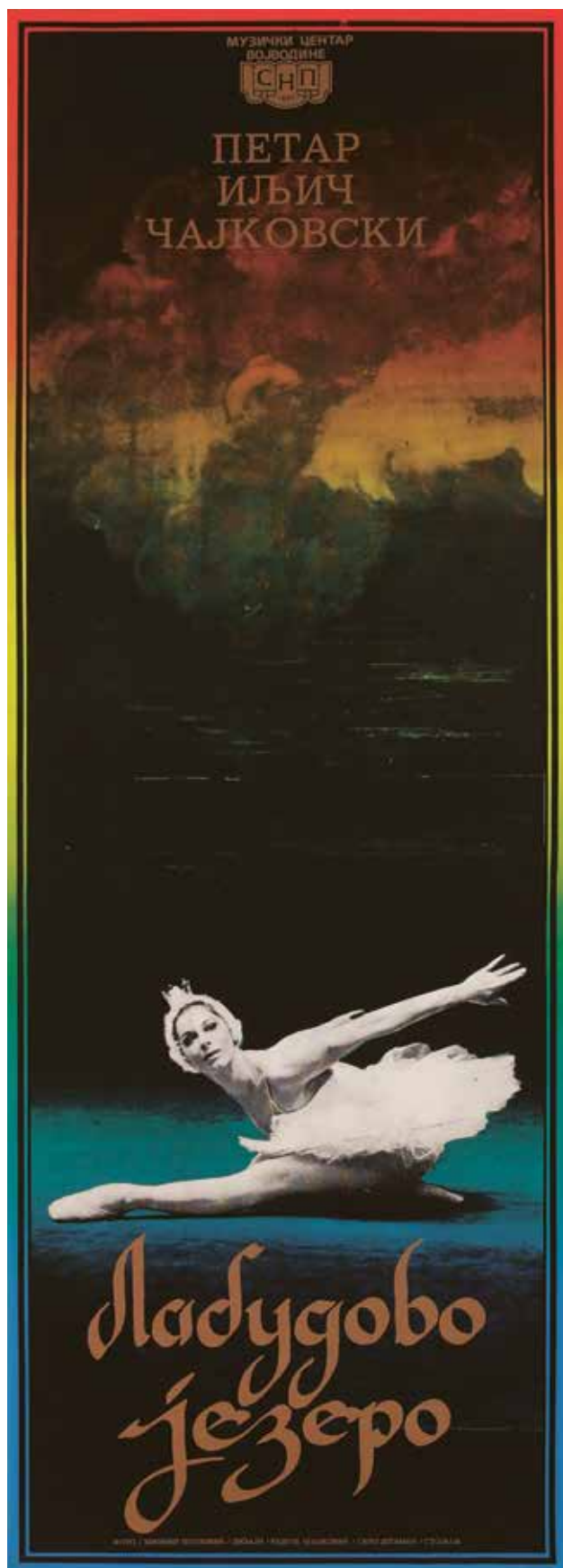
УЧЕСТВУЈУ: СОЛИСТИ, МУШКИ ХОР И ОРКЕСТАР ОПЕРЕ СРП-А

Пепељуга
Cinderella
100 x 70 cm, 2018.

Позоришни плакат Српског народног позоришта

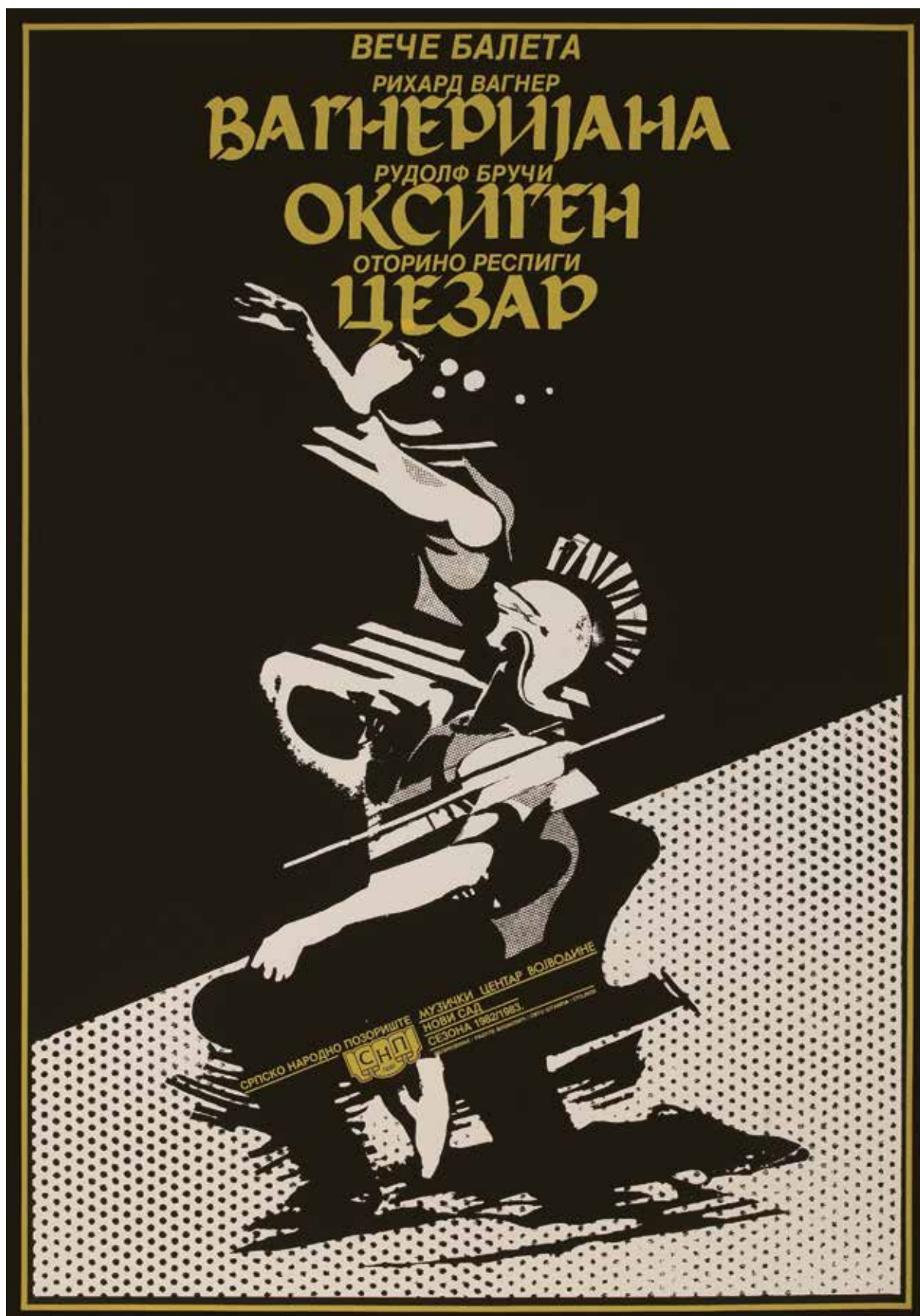
Балет

Лабудово језеро 1
Swan lake 1
100 x 35 cm, 1981.

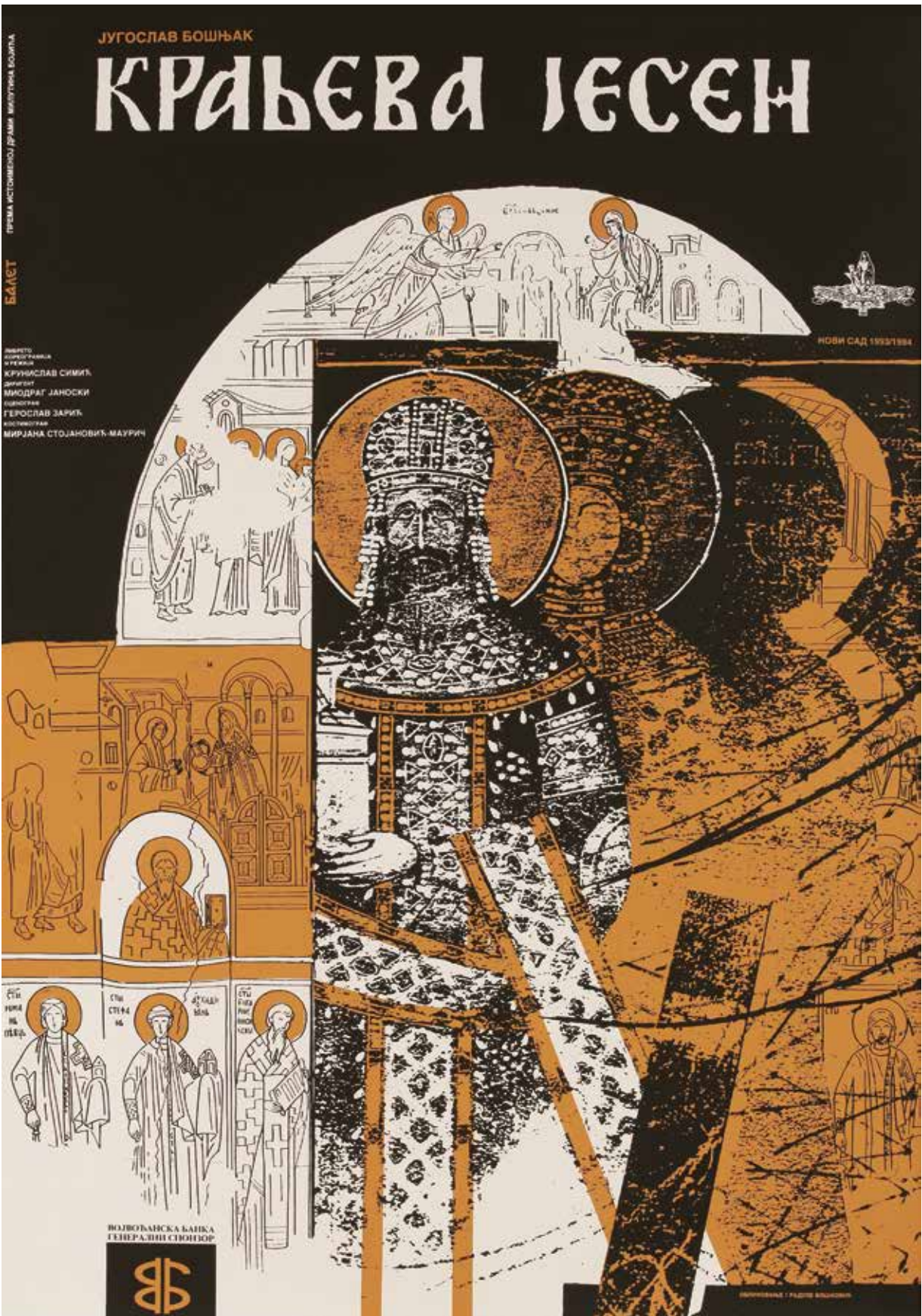
Жизела 1
Giselle 1
100 x 35 cm, 1982.

Вагнеријана - Оксиген - Цезар
Vagnerijana, Oxygen, Caesar
100 x 70 cm, 1982.

Дон Кихот 1
Don Quixote 1
100 x 70 cm, 1984.

Краљева јесен
King's Fall
100 x 70 cm, 1993.

М И К И С

Г Р К

ТЕОДОРАКИС

ЗОРБА

КРИСЛАВ СИМИТ
КОСЦУРАД И РЕДТЕЉ
ИМРЕ ТОПЛАК
ДИРЕКТОР

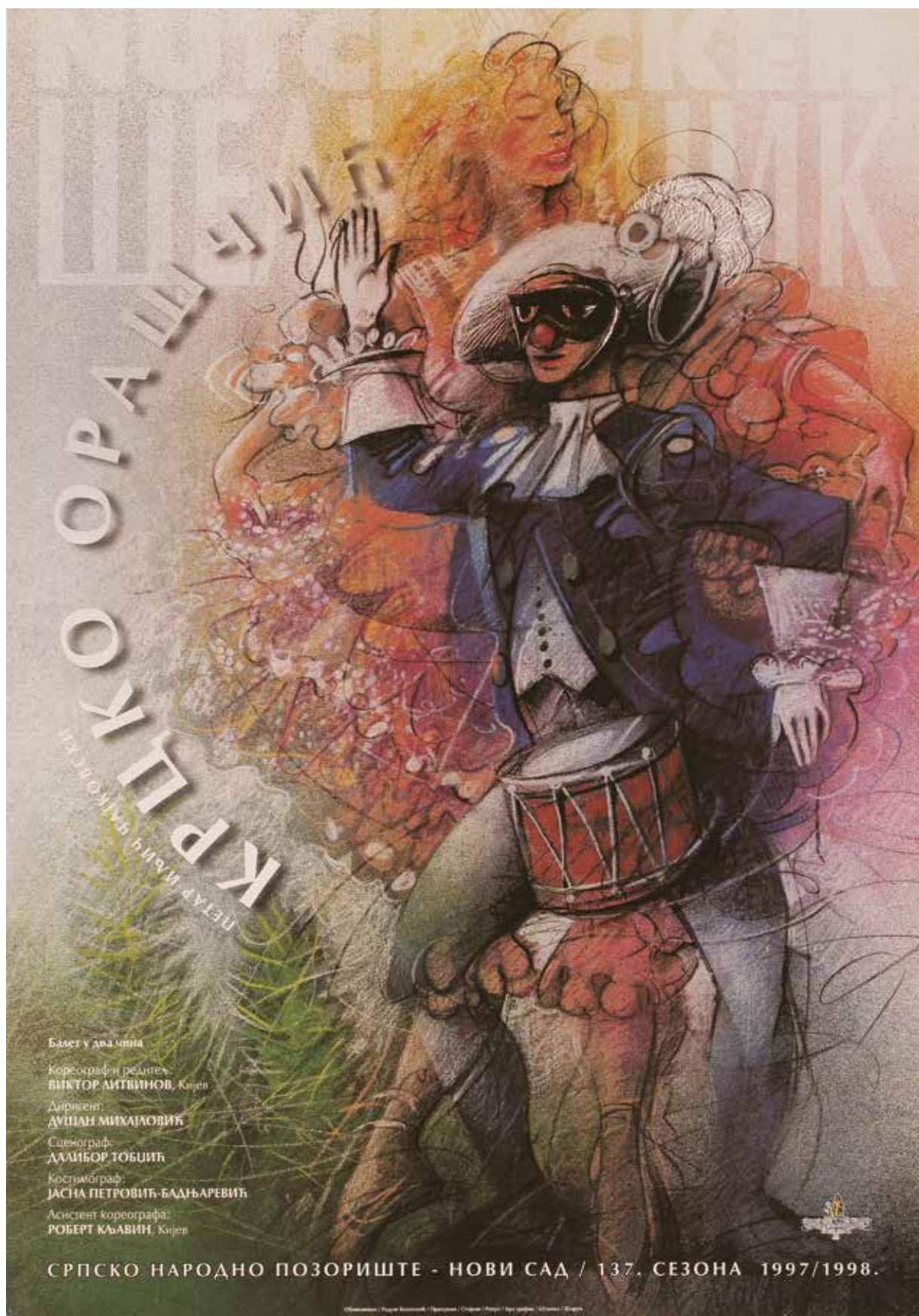
 БАНКА ВОЈВОЂАНСКА БАНКА

НАЈБОЉИЈА ЛОКАЛНА ПУТОВАЈУЋА АГЕНЦИЈА У СРБИЈИ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ 134. СЕЗОНА 1994/95.

Грк Зорба
Zorba the Greek
100 x 70 cm, 1994.

Крцко Орашчић
The Nutcracker
100 x 70 cm, 1997.

б а л е т с к е

импресије

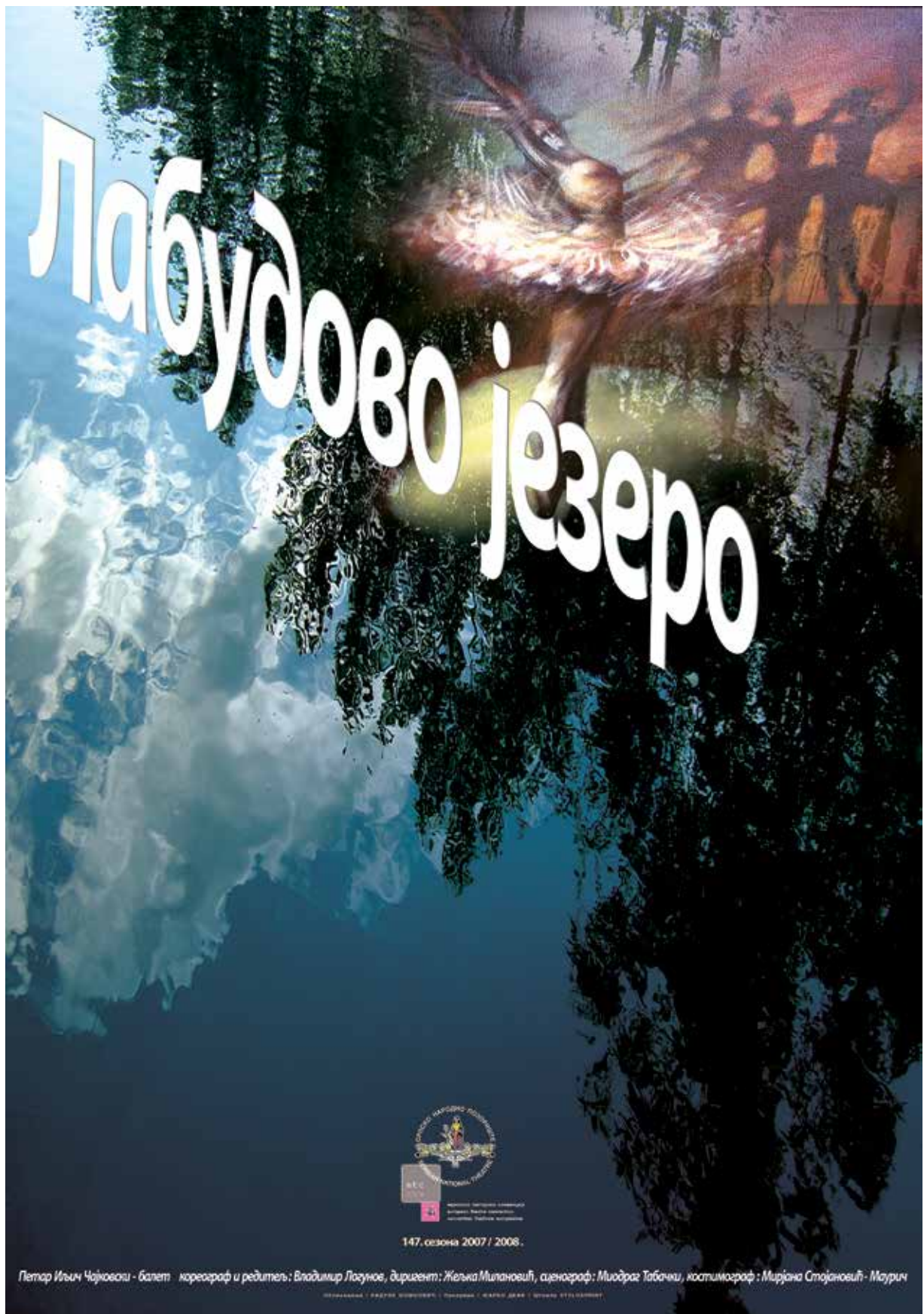
СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У НОВОМ САДУ 140. СЕЗОНА 2000/2001.

ОБЛИКОВАЊЕ / РАДУЕ БОЖКОВИЋ / ШТАМПА / СТУДИО РАДОВЕВИЋ

Балетске импресије
Ballet Impresions
100 x 70 cm, 2000.

Пахита тело
Pahita Body
100 x 70 cm, 2000.

Лабудово језеро
Swan lake
100 x 70 cm, 2007.

Ромео и Јулија

СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ

БАЛЕТ

Кореограф и редитељ
ИНГВАН ХЕРЦОГ, Мађарска

Диригент

ЖЕЉКА МИЛАНОВИЋ

Сценограф

ДАНИБОР ТОБИЋ

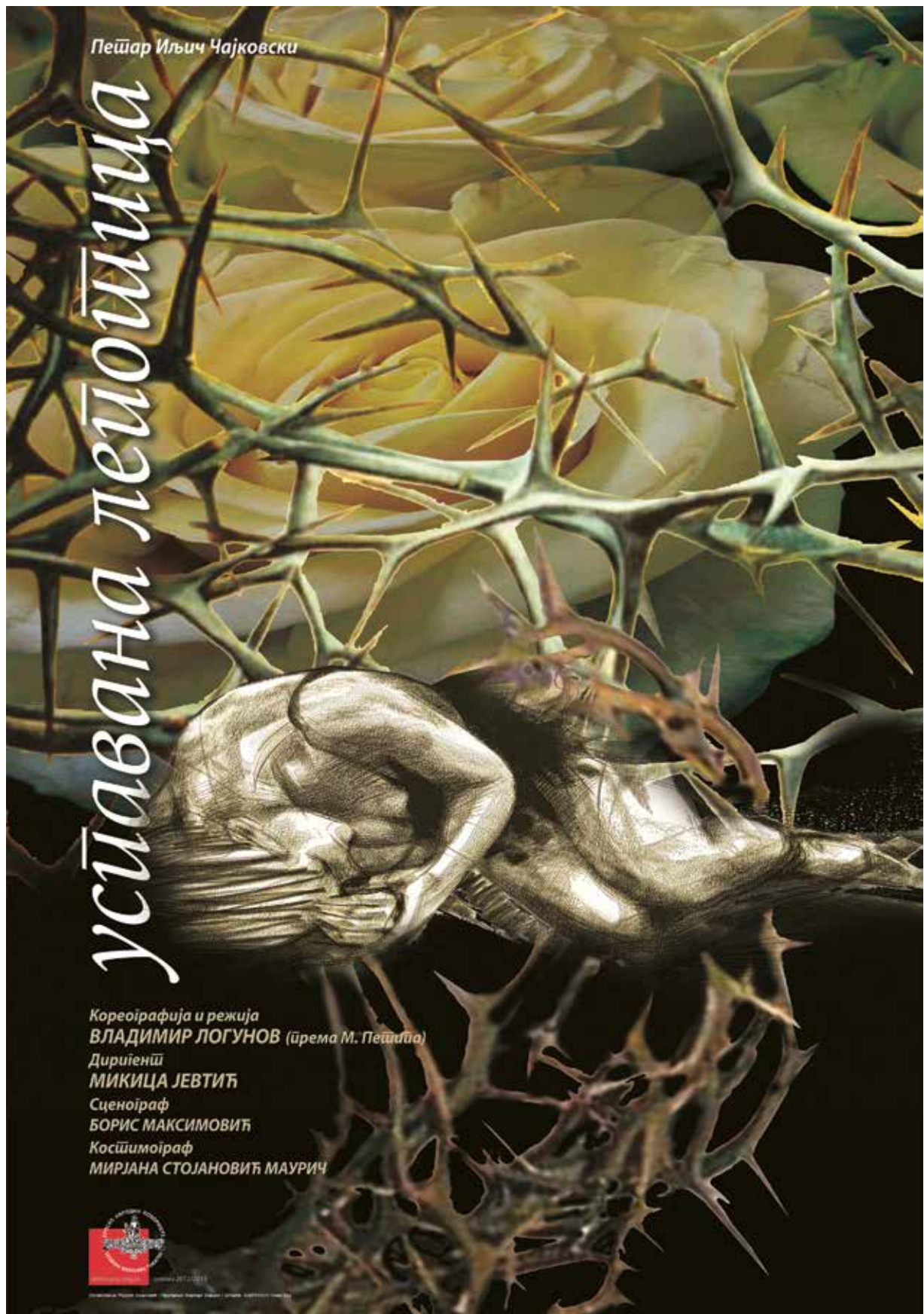
Костимограф

МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ-МАУРИЧ

www.nbp.org.rs

Ромео и Јулија
Romeo and Juliet
100 x 70 cm, 2007.

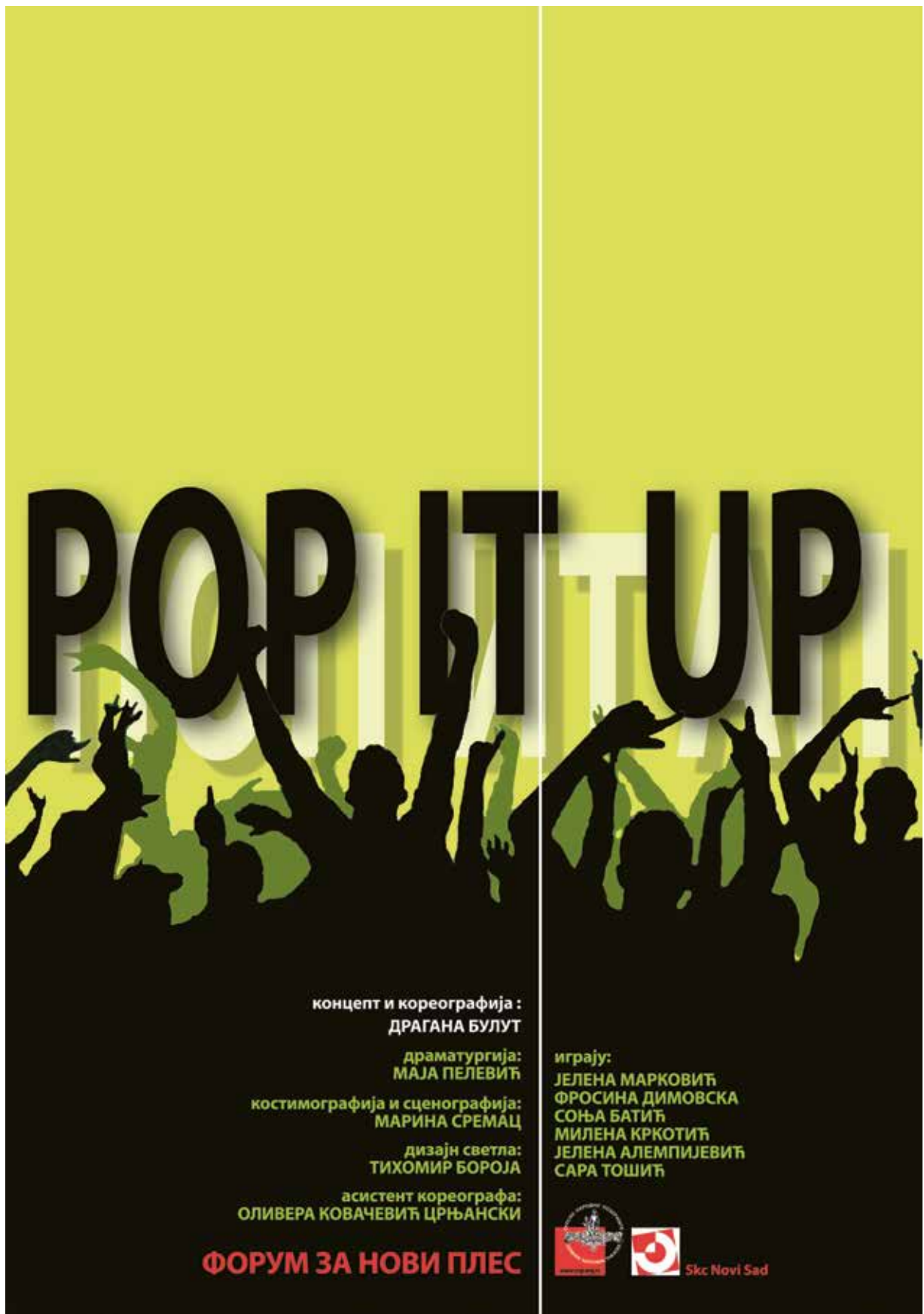
Петар Иљич Чајковски

Успавана лепотица

Кореографија и режија
ВЛАДИМИР ЛОГУНОВ (према М. Петито)
Дириџент
МИКИЦА ЈЕВТИЋ
Сценограф
БОРИС МАКСИМОВИЋ
Костимограф
МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ

Успавана лепотица
Sleeping Beauty
100 x 70 cm, 2013.

Pop It Up
Pop It Up
100 x 70 cm, 2013.

Вилијам Шекспир / Сергеј Прокофјев

Ромео и Јулија

Кореографија и режија: КОНСТАНТИН КОСТЛУКОВ

Диригент: МИКИЦА ЈЕВТИЋ

Сценограф: САША СЕНКОВИЋ

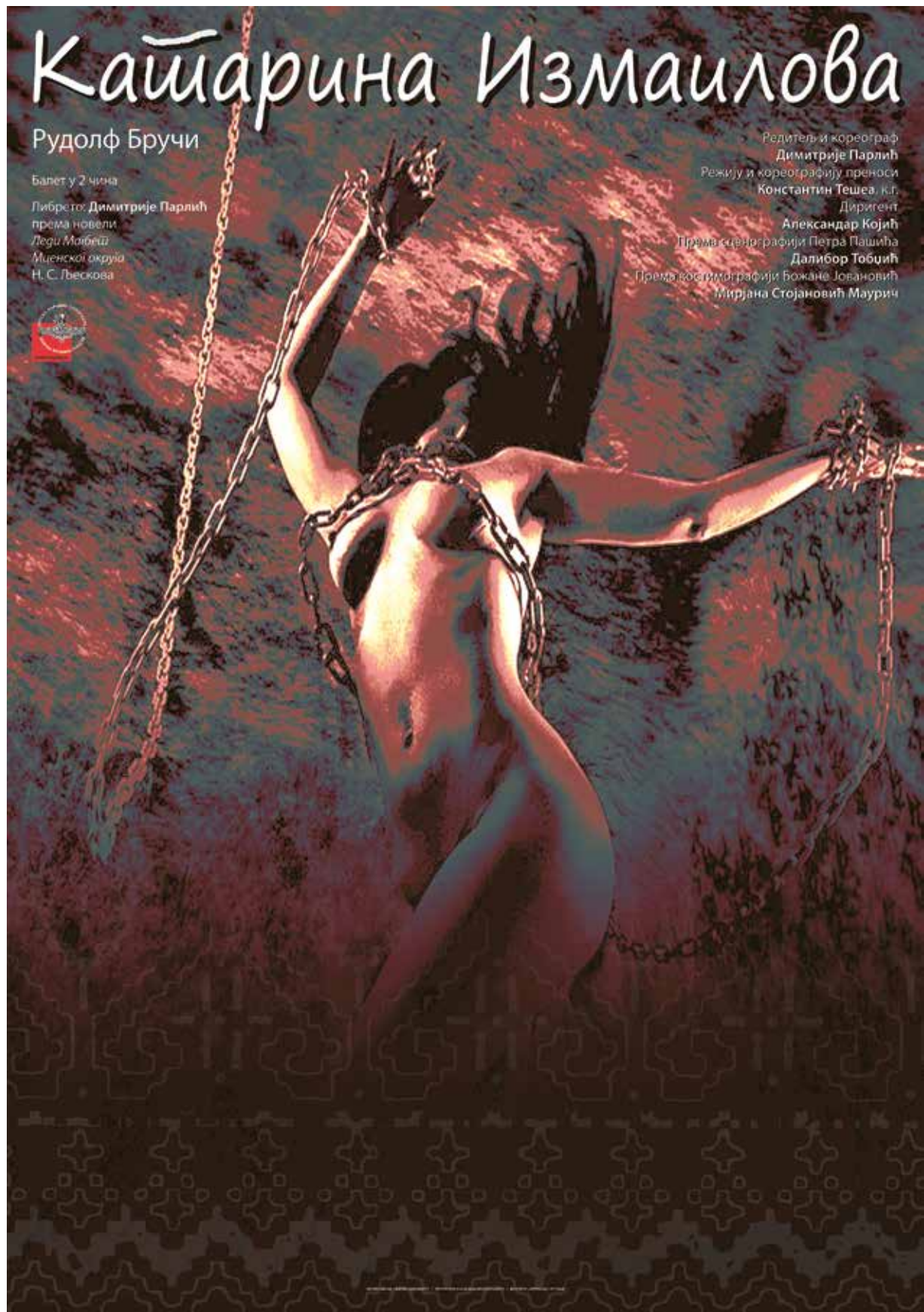
Костимограф: МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ

обликовање: Радун Босиљковић / дизајн: Норберт Ворцел / штампа: ВУДУКНОСТ, Нови Сад

10. новембар 2014. - 2015.

Ромео и Јулија
Romeo and Juliet
100 x 70 cm, 2014.

Катарина Измаилова
Katharina Izmailova
100 x 70 cm, 2016.

Пиноккио
Pinochio
100 x 70 cm, 2017.

Дама с камелијама
The Lady of the Camellias
100 x 70 cm, 2018.

Луј Јозеф Фердинанд ХЕРОЛД
Либрето
Жан ДОБЕРВАЛ
Оркестрација и аранжман музике
Џон ЛАНЧБЕРИ

Кореограф и редитељ
Калин ХАНЦИУ (Румунија)
Диригент
Александар КОЈИЋ
Сценограф
Саша СЕНКОВИЋ
Костимограф
Мирјана СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ
Дизајнер светла
Марко РАДАНОВИЋ

комични балет у два чина и четири слике

Учествују: солисти и ансамбл Балета и Оркестар Опере СНП-а

Враголанка

Враголанка
La Fille mal Gardée
100 x 70 cm, 2019.

Стеван Христић

Балет

ОХРИДСКА ЛЕГЕНДА

Кореограф и редитељ ВЛАДИМИР ЛОГУНОВ
Диригент АЛЕКСАНДАР КОЛИЋ
Сценограф САША СЕНКОВИЋ
Костимограф МИРЈАНА СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ
Дизајнер светла МАРКО РАДАНОВИЋ
Учествују солисти и ансамбл Балета, Хор и Оркестар Опере СНП-а

Град Нови Сад
City of Novi Sad

Охридска легенда
The Ohrid Legend
100 x 70 cm, 2019.

**Плакати за представе
Српског народног позоришта
(1981–2019)**

Чешаљ, драма
Comb, drama
100 x 35 cm, 1981.

Да ли је могуће, другови, да
смо сви ми волови, драма
Is it possible, companions, that
we are all oxen, drama
100 x 35 cm, 1981.

Долња земља, драма
Down land, drama
100 x 35 cm, 1981.

Дом Бернарде Албе, драма
Home of Bernarda Alba, drama
100 x 35 cm, 1981.

Кућа страве, драма
House of Horror, drama
100 x 35 cm, 1981.

Мушка ствар, драма
Mans thing, drama
100 x 35 cm, 1981.

Слике жалосних доживљаја,
драма
Images of sad experiences,
drama
100 x 35 cm, 1981.

Венчање, драма
The Wedding, drama
100 x 35 cm, 1981.

Травијата 1, опера
Traviatta 1, opera
100 x 35 cm, 1981.

Лабудово језеро 1, балет
Swan lake 1, ballet
100 x 35 cm, 1981.

Бидерман и паликуће, драма
Biederman and arsonists,
drama
100 x 35 cm, 1982.

Хајд' у парк кабаре, драма
Let's go in the park cabaret,
drama
100 x 35 cm, 1982.

Капетан Џон Пиплфокс,
драма
Captain John Pipfoks, drama
100 x 35 cm, 1982.

А трње је за човека, драма
A thorn is for man, drama
100 x 70 cm, 1982.

Голубњача, драма
Golubnjaca, drama
100 x 70 cm, 1982.

Обешењак, драма
Mischief, drama
100 x 70 cm, 1982.

Платонов, драма
Platonov, drama
100 x 70 cm, 1982.

Раванград 1900, драма
Ravangrad 1900, drama
100 x 70 cm, 1982.

Сан летње ноћи, драма
Midsummer Night's Dream,
drama
100 x 70 cm, 1982.

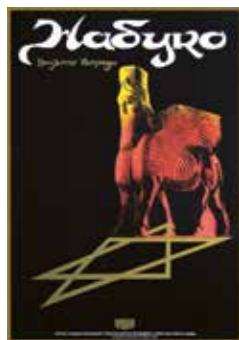
Светислав и Милева, драма
Svetislav and Mileva, drama
100 x 70 cm, 1982.

Аида, опера
Aida, opera
100 x 70 cm, 1982.

Кнегиња чардаша 1, опера
Czardas Princess 1, opera
100 x 70 cm, 1982.

Набуко, опера
Nabucco, opera
100 x 70 cm, 1982.

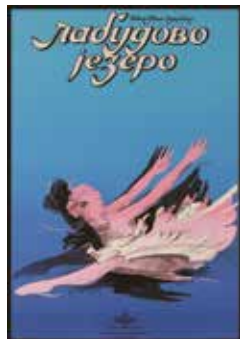
Слепи миш, опера
Bat, opera
100 x 35 cm, 1982.

Турандот 1, опера
Turandot 1, opera
100 x 35 cm, 1982.

Балетски дивертисман, балет
Ballet's divertissement, ballet
100 x 70 cm, 1982.

Лабудово језеро 2, балет
Swan Lake 2, ballet
100 x 70 cm, 1982.

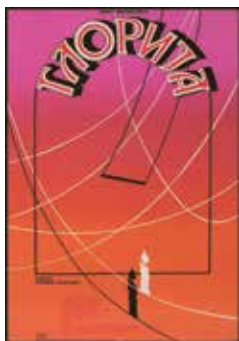
Вагнеријана, Оксиген, Цезар,
балет
Vagnerijana, Oxygen, Caesar,
ballet
100 x 70 cm, 1982.

Жизела 1, балет
Giselle 1, ballet
100 x 35 cm, 1982.

Дактилографи, драма
Typists, drama
100 x 70 cm, 1983.

Глорија, драма
Gloria, drama
100 x 70 cm, 1983.

Протекција, драма
Preference, drama
100 x 70 cm, 1983.

Сумњиво лице, драма
Suspicious Person, drama
100 x 35 cm, 1983.

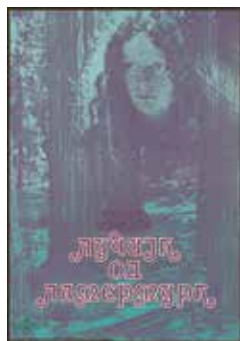
Балкански шпијун, драма
Balkan's Spy, drama
100 x 70 cm, 1983.

Човек је човек, драма
Man is Man, drama
100 x 70 cm, 1983.

Чаробна фрула, опера
Magic Flute, opera
100 x 70 cm, 1983.

Лучија од Ламермура, опера
Lucia di Lammermoor, opera
100 x 70 cm, 1983.

Бал под маскама, балет
Un ballo in maschera, ballet
100 x 70 cm, 1983.

Копелија, балет
Coppelia, ballet
100 x 70 cm, 1983.

Силфиде Бал кадета, балет
Silfid Cadet Ball, ballet
100 x 70 cm, 1983.

Чекајући кабаре, драма
Waiting for cabaret, drama
100 x 70 cm, 1984.

Дон Жуан 1, драма
Don Juan 1, drama
100 x 70 cm, 1984.

Дон Жуан 2, драма
Don Juan 2, drama
100 x 70 cm, 1984.

Хеда Габлер, драма
Heda Gabler, drama
100 x 70 cm, 1984.

Комуњара, драма
Comunist, drama
100 x 70 cm, 1984.

Кунинско лето, драма
Kunin's Summer, drama
100 x 70 cm, 1984.

Мој тата социјалистички кулак, драма
My dad socialist's cam, drama
100 x 70 cm, 1984.

Пријатељи, драма
Friends, drama
100 x 70 cm, 1984.

Сећања партизанског лекара
др Душана Доде Савића, драма
Memories of partisan doctor
PhD Dusan Doda Savic, drama
100 x 70 cm, 1984.

Кармен, опера
Carmen, opera
100 x 70 cm, 1984.

Манон, опера
Manon, opera
100 x 70 cm, 1984.

Севилски берберин, опера
The Barber of Seville, opera
100 x 70 cm, 1984.

Дон Кихот 1, балет
Don Quixote 1, ballet
100 x 70 cm, 1984.

Археолошка ископања код села Диљ, драма
Archaeological Excavations near the village Dily, drama
100 x 70 cm, 1985.

Бандитска балада, драма
Bandit's ballad, drama
100 x 70 cm, 1985.

Господа и другови, драма
Lords and Comrades, drama
100 x 70 cm, 1985.

Клопка за осам беспомоћних жена, драма
Trap for eight helpless women, drama
100 x 70 cm, 1985.

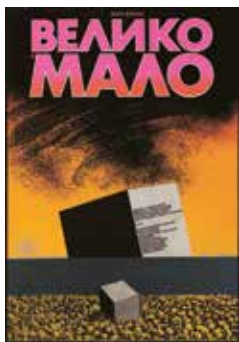
Коштана сан крик, драма
Kostana Dream Scream, drama
100 x 70 cm, 1985.

Стриптиз, драма
Striptease, drama
100 x 70 cm, 1985.

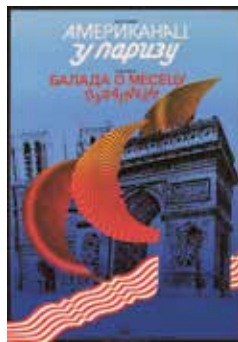
Три жене, драма
Three women, drama
100 x 70 cm, 1985.

Велико и мало, драма
Big and Small, drama
100 x 70 cm, 1985.

Владајућа класа, драма
The Ruling Class, drama
100 x 70 cm, 1985.

Американци у Паризу, опера
American in Paris, opera
100 x 70 cm, 1985.

Норма 1, опера
Norma 1, opera
100 x 70 cm, 1985.

Прождрљивко и шумска
краљица, балет
Raven and Forest Queen,
ballet
100 x 70 cm, 1985.

Билбао бал, драма
Bilbao Bal, drama
100 x 70 cm, 1986.

Дон Жуан у паклу, драма
Don Juan in Hell, drama
100 x 70 cm, 1986.

Гнездо, драма
Nest, drama
100 x 70 cm, 1986.

Љубинко и Десанка, драма
Ljubinko and Desanka, drama
100 x 70 cm, 1986.

Родољупци 1, драма
The Patriots 1, drama
100 x 70 cm, 1986.

Свети Георгије убија
аждаху 1, драма
Saint Geroge Kills Dragon 1,
drama
100 x 70 cm, 1986.

Свети Георгије убија
аждаху 2, драма
Saint Geroge Kills Dragon 2,
drama
100 x 70 cm, 1986.

Живот провинцијских плејбоја
после II светског рата, драма
Provincial Playboys Life After
World War II, drama
100 x 70 cm, 1986.

Злочин на козјем острву,
драма
Crime on the Goat Island
drama
100 x 70 cm, 1986.

Кнез Игор, опера
Duke Igor, opera
100 x 70 cm, 1986.

Јоланта, опера
Iolanta, opera
100 x 35 cm, 1986.

Кавалерија рустикана, опера
Cavalleria Rusticana, opera
100 x 35 cm, 1986.

Слепи миш, опера
Bat, opera
100 x 70 cm, 1986.

Турандот 2, опера
Tudandot 2, opera
100 x 70 cm, 1986.

Вечити младожења, опера
Sempiternal Groom, opera
100 x 70 cm, 1986.

Пепељуга, балет
Cinderella, ballet
100 x 70 cm, 1986.

Враголанка, балет
La Fille mal Gardée, ballet
100 x 70 cm, 1986.

Клаустрофобична комедија,
драма
Claustrophobic Comedy,
drama
100 x 70 cm, 1987.

Први, драма
The First, drama
100 x 70 cm, 1987.

Роман о Лондону, драма
Novel about London, drama
100 x 70 cm, 1987.

Боѐми, опера
Bohems, opera
100 x 70 cm, 1987.

Клопка, драма
Trap, drama
100 x 70 cm, 1988.

Клементов пад, драма
Klement's Fall, drama
100 x 140 cm, 1988.

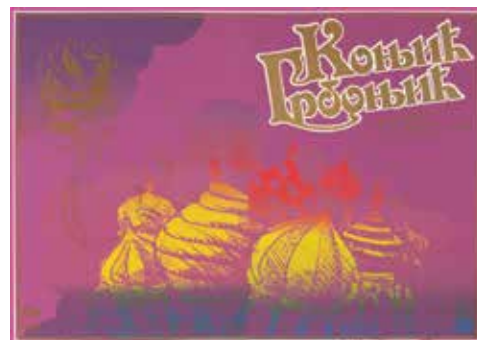
Љубавни напиток, опера
Love Potion, opera
100 x 70 cm, 1988.

Орион, балет
Orion, ballet
100 x 70 cm, 1988.

Моћ судбине, опера
Power of Destiny, opera
100 x 140 cm, 1989.

Коњић Грбоњић, балет
Humpbacked Little Horse, ballet
100 x 140 cm, 1989.

Нега мртваца, драма
Care of Death people, drama
100 x 70 cm, 1990.

Аудијенција, драма
Audience, drama
100 x 140 cm, 1990.

Бела кафа, драма
White Coffee, drama
100 x 140 cm, 1990.

Очеви и оци, драма
Fathers and Paters, drama
100 x 140 cm, 1990.

Патње господина Мокинпота, драма
Suffering of Mr. Mokinpot, drama
100 x 140 cm, 1990.

Љубави Џорџа Вашингтона, драма
George Washington Loves, drama
100 x 140 cm, 1990.

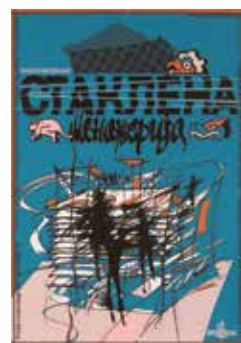
Чекајући Фортинбраса, драма
Waiting for Fortinbras, drama
100 x 140 cm, 1990.

Пајаци, опера
Pagliacci, opera
100 x 140 cm, 1990.

Вече у белом, балет
Evening in white, ballet
100 x 140 cm, 1990.

Стаклена менаџерија, драма
The Glass Menagerie, drama
100 x 70 cm, 1991.

Бановић Страхиња, драма
Banovic Strahinja, drama
100 x 140 cm, 1991.

Жене у народној скупштини, драма
Woman in National Assembly, drama
100 x 140 cm, 1991.

Лажа и паралажа, драма
The Liar and The Arch Liar
100 x 70 cm, 1991.

Три чекића, о српу да и не говоримо, драма
Three hammers, and let's not speak about the sickle, drama
100 x 70 cm, 1991.

Три чекића, о српу да и не говоримо 1+1, драма
Three hammers, and let's not speak about the sickle 1+1, drama
100 x 140 cm, 1991.

Барон циганин, опера
Baron Gipsy, opera
100 x 70 cm, 1991.

Вива ла Мама, опера
Viva la Mamma, opera
100 x 70 cm, 1991.

Чудо у Шаргану, драма
Miracle in Sargan, drama
100 x 70 cm, 1992.

Кад би Сомбор био Холивуд, драма
If Sombor was Hollywood, drama
100 x 70 cm, 1992.

Кир Јања, драма
Kir Janja, drama
100 x 70 cm, 1992.

Ковачи, драма
Blacksmiths, drama
100 x 70 cm, 1992.

Куварице, драма
Kitchen-maids, drama
100 x 70 cm, 1992.

Вођа, драма
Leader, drama
100 x 70 cm, 1992.

Алтурм силенцијум - Кармина бурана, опера
Altum Silentium - Carmina Burana, opera
100 x 140 cm, 1992.

Болеро Кармен, балет
Bolero Carmen, ballet
100 x 70 cm, 1992.

Арсеник и стара чипка, драма
Arsenic and Old Lace, drama
100 x 70 cm, 1993.

Црна хроника, драма
Black Chronicle, drama
100 x 70 cm, 1993.

Госпођа министарка, драма
Mrs. Cabinet Minister, drama
100 x 70 cm, 1993.

После пола века, драма
After Half a Century, drama
100 x 70 cm, 1993.

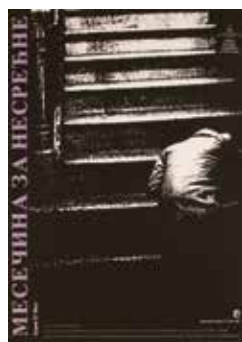
Риголето, опера
Rigoletto, opera
100 x 70 cm, 1993.

Јоланта - Серенада, балет
Iolanta - Serenade, ballet
100 x 70 cm, 1993.

Краљева јесен, балет
King's Fall, ballet
100 x 70 cm, 1993.

Месечина за несрећне, драма
Moonlight for Unhappy, drama
100 x 70 cm, 1994.

Ручни рад, драма
Hand Made, drama
100 x 70 cm, 1994.

Смрт и девојка, драма
Death and Girl, drama
100 x 70 cm, 1994.

Српска Атина, драма
Serbian Athena, drama
100 x 70 cm, 1994.

Сумњиво лице, драма
Suspicious Person, drama
100 x 70 cm, 1994.

Три сестре, драма
Three Sisters, drama
100 x 70 cm, 1995.

Човек од ла Манче, опера
Man from la Manche, opera
100 x 70 cm, 1994.

Фауст, опера
Faust, opera
100 x 70 cm, 1994.

Грк Зорба, балет
Zorba the Greek, ballet
100 x 70 cm, 1994.

Ђелава певачица, драма
The Bald Soprano, drama
100 x 70 cm, 1995.

Дајте да се загрлимо, драма
Let we hug, drama
100 x 70 cm, 1995.

Маратонци трче почасни
круг, драма
Marathons runs lap of honor,
drama
100 x 70 cm, 1995.

Мурлин Мурло, драма
Murlin Murlo, drama
100 x 70 cm, 1995.

Путујуће позориште
Шопаловић, драма
Showboat Sopalovic, drama
100 x 70 cm, 1995.

Свети Георгије убија аждаху,
драма
Saint George Kills Dragon,
drama
100 x 70 cm, 1995.

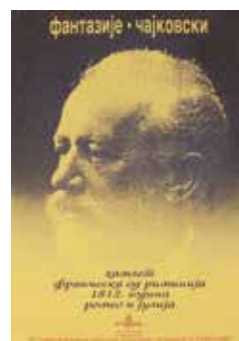
Вашар таштине, драма
Vanity Fair, drama
100 x 70 cm, 1995.

Мадам Батерфлај, опера
Madam Butterfly, opera
100 x 70 cm, 1995.

Вертер, опера
Verter, opera
100 x 70 cm, 1995.

Фантазије - Чајковски, балет
Fantasy - Chairowsky, ballet
100 x 70 cm, 1995.

Поема о љубави, балет
Poeme about Love, ballet
100 x 70 cm, 1995.

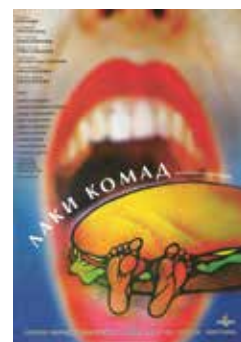
Весела удовица, балет
Marry Widow, ballet
100 x 70 cm, 1995.

Мрешћење шарана, драма
Spawning Carps, drama
100 x 70 cm, 1996.

Интернационални гала концерт, опера
Internacional Galla Concert, opera
100 x 70 cm, 1996.

Лаки комад, драма
Airy Piece, drama
100 x 70 cm, 1997.

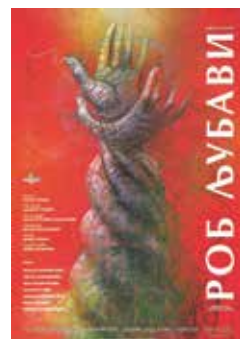
Мачка на услианом лименом крову, драма
Cat on a Hit Tin Roof, drama
100 x 70 cm, 1997.

Пепо - побуна анђела, драма
Pepo - rebellion of angels, drama
100 x 70 cm, 1997.

Пешице, драма
Walking, drama
100 x 70 cm, 1997.

Роб љубави, драма
Fool for Love, drama
100 x 70 cm, 1997.

Кармен, опера
Carmen, opera
100 x 70 cm, 1997.

Код Феми на балу, опера
At Fema's Bal, opera
100 x 70 cm, 1997.

Крцко Орашчић, балет
The Nutcracker, ballet
100 x 70 cm, 1997.

Мера за меру, драма
Measure for Measure, drama
100 x 70 cm, 1998.

Немам да платим, нећу да платим, драма
I don't Want to Pay, I don't Have to Pay, drama
100 x 70 cm, 1998.

Вере и завере, драма
Confidences and Conspiracy, drama
100 x 70 cm, 1998.

Служавка господарица, опера
Maid Mistress, opera
100 x 70 cm, 1998.

Евгеније Онегин, драма
Eugene Onegin, drama
100 x 70 cm, 1999.

Галеб, драма
Seagull, drama
100 x 70 cm, 1999.

Сабирни центар, драма
Assembly Center, drama
100 x 70 cm, 1999.

Куба либре, драма
Cuba Libre, drama
100 x 70 cm, 2000.

Ожалошћена породица, драма
Mourner Family, drama
100 x 70 cm, 2000.

Право на руса, драма
Right unto the Russians, drama
100 x 70 cm, 2000.

Торкватто Тасо, драма
Torquato Tasso, drama
100 x 70 cm, 2000.

Сутон, опера
Dusk, opera
100 x 70 cm, 2000.

Балетске импресије, балет
Ballet Impressions, ballet
100 x 70 cm, 2000.

Пахита тело, балет
Pahita Body, ballet
100 x 70 cm, 2000.

Ослобођење Скопља, драма
Liberation of Skopje, drama
100 x 70 cm, 2001.

Кавалерија рустикана, опера
Cavalleria Rusticana, opera
100 x 70 cm, 2001.

Трубадур, опера
Il Trovatore, opera
100 x 70 cm, 2001.

Виолиниста на крову, опера
Fiddler on the Roof, opera
100 x 70 cm, 2001.

Наказе, драма
Freaks, drama
100 x 70 cm, 2002.

Раванград, драма
Ravangrad, drama
100 x 70 cm, 2002.

Војцек, драма
Voicek, drama
100 x 70 cm, 2002.

Женски оркестар, драма
Female Orchestra, drama
100 x 70 cm, 2002.

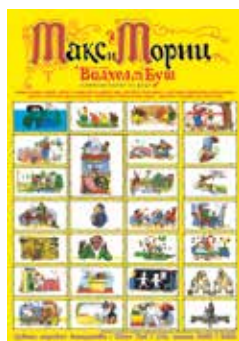
Еро с онога свијета, опера
Ero from another World, opera
100 x 70 cm, 2002.

Севилски берберин, опера
The Barber of Seville, opera
100 x 70 cm, 2002.

Мајерлинг, балет
Mayerling, ballet
100 x 70 cm, 2002.

Макс и Мориц, балет
Maks and Moric, ballet
100 x 70 cm, 2002.

Чудо у Јабнелу, драма
Wonder in Jabnel, drama
100 x 70 cm, 2004.

Пројекат 3, драма
Project 3, drama
100 x 70 cm, 2004.

Дундо Мароје, драма
Dundo Maroje, drama
100 x 70 cm, 2005.

Грета стр. 89, драма
Greta page 89, drama
100 x 70 cm, 2005.

Наход Симеон, драма
Nahod Simeon, drama
100 x 70 cm, 2005.

Норма, опера
Norma, opera
100 x 70 cm, 2005.

Покондирана тиква, опера
Shoddy Gourd, opera
100 x 70 cm, 2005.

Тоска, опера
Tosca, opera
100 x 70 cm, 2005.

Васкрсење, опера
Ressurrection, opera
100 x 70 cm, 2005.

Божанствена комедија, балет
Divine Comedy, ballet
100 x 70 cm, 2005.

Авети, драма
Specters, drama
100 x 70 cm, 2006.

Ја или неко други, драма
Me or Someone Else, drama
100 x 70 cm, 2006.

Повратак Казанове, драма
Return of Casanova, drama
100 x 70 cm, 2006.

Расправа, драма
Discussion, drama
100 x 70 cm, 2006.

Троил и Кресида, драма
Troilus and Cressida, drama
100 x 70 cm, 2006.

Ујкин сан, драма
Uncle's Dream, drama
100 x 70 cm, 2006.

Боџи, опера
La Boheme, opera
100 x 70 cm, 2006.

Јабука, опера
Apple, opera
100 x 70 cm, 2006.

Катарина Измајлова, опера
Katharina Izmailova, opera
100 x 70 cm, 2006.

Иванов, драма
Ivanov, drama
100 x 70 cm, 2007.

Неспоразум, драма
Misunderstanding, drama
100 x 70 cm, 2007.

Скочиђевојка, драма
Humpping Girl, drama
100 x 70 cm, 2007.

Тартиф, драма
Tartuffe, drama
100 x 70 cm, 2007.

Зверињак, драма
Vivarium, drama
100 x 70 cm, 2007.

Дон Ђовани, опера
Don Giovanni, opera
100 x 70 cm, 2007.

Кнегиња чардаша, опера
Czardas Princess, opera
100 x 70 cm, 2007.

Лабудово језеро, балет
Swan Lake, ballet
100 x 70 cm, 2007.

Осмех ума, балет
Smile of Mind, ballet
100 x 70 cm, 2007.

Ромео и Јулија, балет
Romeo and Juliet, ballet
100 x 70 cm, 2007.

Брод за лутке, драма
Boat for Dolls, drama
100 x 70 cm, 2008.

Је ли било кнежеве вечере,
драма
Was it Duke's Dinner, drama
100 x 70 cm, 2008.

Као да, драма
Like that, drama
100 x 70 cm, 2008.

Лепотица Линејна, драма
Beauty Lineyna, drama
100 x 70 cm, 2008.

Painkillers, драма
Painkillers, drama
100 x 70 cm, 2008.

Три сестре, драма
Three Sisters, drama
100 x 70 cm, 2008.

Трубадур, опера
Il Trovatore, opera
100 x 70 cm, 2008.

Дама с камелијама 1, балет
The Lady of the Camellias 1,
ballet
100 x 70 cm, 2008.

Мачак у чизмама, балет
Cat in the Boots, ballet
100 x 70 cm, 2008.

Барбело, драма
Barbelo, drama
100 x 70 cm, 2009.

Џепови пуни камења, драма
Pockets full of Rocks, drama
100 x 70 cm, 2009.

Јуцуца, драма
Jusuca, drama
100 x 70 cm, 2009.

Љубавни једи Вудија Алена,
драма
Heartbreaks of Woddy Allen,
drama
100 x 70 cm, 2009.

Насртаји на њен живот, драма
Assaults on her Life, drama
100 x 70 cm, 2009.

Quartet, драма
Quartet, drama
100 x 70 cm, 2009.

Тајни дневник Вирџиније Вулф, драма
Secret Diary of Virginia Woolf, drama
100 x 70 cm, 2009.

Кармина бурана, опера
Carmina Burana, opera
100 x 70 cm, 2010.

Позоришне згоде и незгоде, опера
Theatre's Ups and Downs, opera
100 x 70 cm, 2010.

Травијата 2, опера
La Traviata 2, opera
100 x 70 cm, 2010.

Добар дечак, драма
Good Boy, drama
100 x 70 cm, 2011.

Родољупци 2, драма
The Patriots 2, drama
100 x 70 cm, 2011.

Сеобе, драма
Migrations, drama
100 x 70 cm, 2011.

Слуга двају господара, драма
Servant of Two Masters, drama
100 x 70 cm, 2011.

Тимон Атињанин, драма
Timon of Athens, drama
100 x 70 cm, 2011.

Урнебесна трагедија, драма
Hilarious Tragedy, drama
100 x 70 cm, 2011.

Зојкин стан, драма
Zojka's Apartment, drama
100 x 70 cm, 2011.

Севилски берберин, опера
The Barber of Seville, opera
100 x 70 cm, 2011.

Дон Кихот, балет
Don Quixote, ballet
100 x 70 cm, 2011.

Милева Ајнштајн, балет
Mileva Einstein, ballet
100 x 70 cm, 2011.

Љубавна прича, драма
Love Story, drama
100 x 70 cm, 2012.

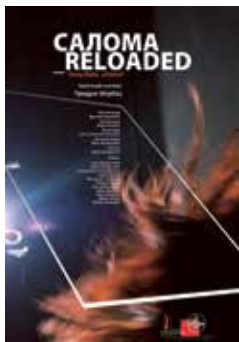
Најављено убиство, драма
Announced Murder, drama
100 x 70 cm, 2012.

Пресрећни људи, драма
Thrilled People, drama
100 x 70 cm, 2012.

Приче из бечке шуме, драма
Stories from Vienna's Forest, drama
100 x 70 cm, 2012.

Саломеа reloaded, драма
Salome reloaded, drama
100 x 70 cm, 2012.

Ујеж, драма
Ujez, drama
100 x 70 cm, 2012.

Здрав(о) живот(е) - High Life,
драма
High Life, drama
100 x 70 cm, 2012.

Милева, опера
Mileva, opera
100 x 70 cm, 2012.

Пикова дама, опера
The Queen of Spades, opera
100 x 70 cm, 2012.

Последњи летњи цвијет,
опера
Last Summer Flower, opera
100 x 70 cm, 2012.

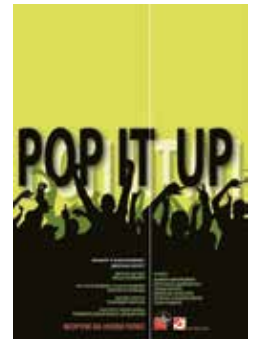
Богојављенска ноћ, драма
Twelfth Night, drama
100 x 70 cm, 2013.

Госпођа министарка, драма
Mrs. Cabinet Ministry, drama
70 x 70 cm, 2013.

Симон Боканегра, опера
Simon Bocanegra, opera
100 x 70 cm, 2013.

Pop It Up, балет
Pop It Up, ballet
100 x 70 cm, 2013.

Успавана лепотица, балет
Sleeping Beauty, ballet
100 x 70 cm, 2013.

Мизантроп, драма
La Misanthrope, drama
100 x 70 cm, 2014.

Оставите поруку 1, драма
Leave the Message 1, drama
100 x 70 cm, 2014.

Оставите поруку 2, драма
Leave the Message 2, drama
70 x 70 cm, 2014.

Ватрена ћелија, драма
Firing Cell, drama
70 x 70 cm, 2014.

Виолиниста на крову, драма
The Fiddler on the Roof, drama
100 x 70 cm, 2014.

Ромео и Јулија, балет
Romeo and Juliet, ballet
100 x 70 cm, 2014.

Дан кад смо се срели, драма
The Day that we met Each
Other, drama
100 x 70 cm, 2015.

Декамерон, драма
Decameron, drama
100 x 70 cm, 2015.

Дух који хода, драма
The Walking Ghost, drama
100 x 70 cm, 2015.

Шине, драма
Tracks, drama
70 x 70 cm, 2015.

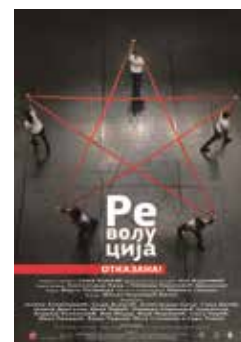
Кнез Иво од Семберије, опера
Prince Ivo of Semberia, opera
100 x 70 cm, 2015.

Љубавни напиток, опера
Love Potion, opera
100 x 70 cm, 2015.

Омнибус, опера
Omnibus, opera
100 x 70 cm, 2015.

Революција отказана, балет
Revolution Canceled, ballet
100 x 70 cm, 2015.

Фортинбрас се напио, драма
Fotinbras gets Drunk, drama
100 x 70 cm, 2016.

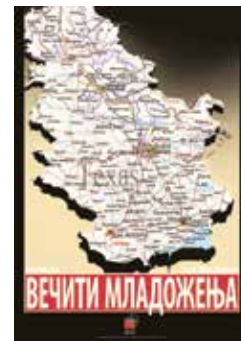
На Дрини ћуприја, драма
The Bridge of the Drina, drama
100 x 70 cm, 2016.

Пожар, драма
Fire, drama
100 x 70 cm, 2016.

Развојни пут Боре Шнајдера,
драма
Developer way of Bora Snajder,
drama
100 x 70 cm, 2016.

Вечити младожења, драма
Sempiternal Groom, drama
100 x 70 cm, 2016.

Грк Зорба, балет
Zorba the Greek, ballet
100 x 70 cm, 2016.

Катарина Измаилова, балет
Katharina Izmailova, ballet
100 x 70 cm, 2016.

Ко је најмоћнији на свету,
балет
Who is the most powerful at
the World, ballet
100 x 70 cm, 2016.

Аника и њена времена,
драма
Anika's times, drama
100 x 70 cm, 2017.

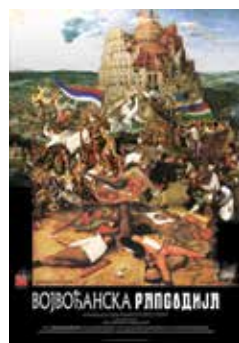
Час анатомије, драма
Anatomy Lesson, drama
100 x 70 cm, 2017.

Илустрована енциклопедија
нестајања 1, драма
Illustrated Encyclopedia of
Vanishing 1, drama
100 x 70 cm, 2017.

Илустрована енциклопедија
нестајања 2, драма
Illustrated Encyclopedia of
Vanishing 2, drama
100 x 70 cm, 2017.

Војвођанска рапсодија, драма
Vojvodinian Rhapsody, drama
100 x 70 cm, 2017.

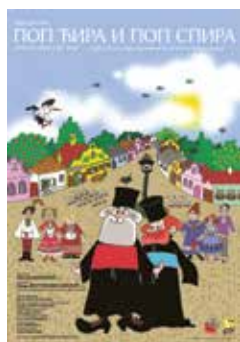
Лажа и паралажа, драма
The Liar and the Arch Liar,
drama
100 x 70 cm, 2017.

Кавалерија рустикана, опера
Cavalleria Rusticana, opera
100 x 70 cm, 2017.

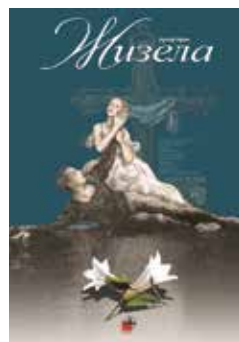
Необуздани склад, опера
Unbridled Fund, opera
100 x 70 cm, 2017.

Поп Ғира и поп Спира, опера
Friar Cira and Friar Spira
100 x 70 cm, 2017.

Пинокио, балет
Pinocchio, ballet
100 x 70 cm, 2017.

Жизела, балет
Giselle, ballet
100 x 70 cm, 2017.

Доплер, драма
Dopler, drama
100 x 70 cm, 2018.

Хепи Енд, драма
Happy End, drama
100 x 70 cm, 2018.

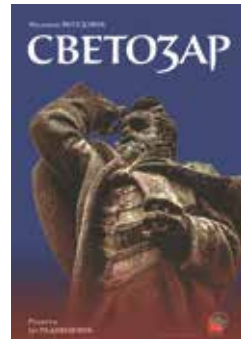
Пут око света за 60 секунди,
драма
Around the World in 60
seconds, drama
100 x 70 cm, 2018.

Родољупци 3а, драма
The Patriots 3a, drama
100 x 70 cm, 2018.

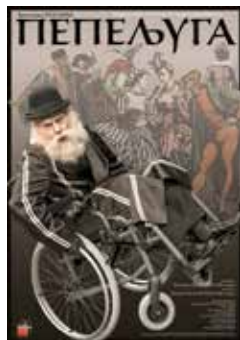
Родољупци 3б, драма
The Patriots 3b, drama
100 x 70 cm, 2018.

Светозар, драма
Svetozar, drama
100 x 70 cm, 2018.

Вештице из Салема, драма
The Crucible, drama
100 x 70 cm, 2018.

Пепељуга, опера
Cinderella, opera
100 x 70 cm, 2018.

Дама с камелијама 2, балет
The Lady of the Camellias 2,
ballet
100 x 70 cm, 2018.

Враголанка, балет
La Fille mal Gardée, ballet
100 x 70 cm, 2018.

Смедерево 1941, драма
Smederevo 1941, drama
100 x 70 cm, 2019.

Травничка хроника, драма
The Travnik Chronicle, drama
100 x 70 cm, 2019.

Охридска легенда, балет
The Ohrid Legend, ballet
100 x 70 cm, 2019.

CIP - Каталогизација у публикацији Библиотеке Матице српске, Нови Сад

766:659.133.1]:929 Bošković R.

766:659.133.1]:792(497.113 Novi Sad)"1981/2019"

РАДУЛЕ Бошковић : уметност плаката : Српско народно позориште : (1981-2019) = Radule Bošković : art of posters : Serbian National Theatre : (1981-2019) / уредник Владимир Митровић = publication editor Vladimir Mitrović ; [превод на енглески Сенка Петровић]. - Нови Сад : Културни центар Војводине "Милош Црњански" : Српско народно позориште, 2020 (Нови Сад : Сајнос). - 200 стр. : илустр. ; 27 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-86-80384-66-5

а) Бошковић, Радуле (1954-) б) Српско народно позориште (Нови Сад) -- Плакати -- 1981-2019

COBISS.SR-ID 17533961

Садржај / Content

Здравко Мићановић: Радуле Бошковић - Плакати Српског народног позоришта 1981-2019.	5
Zdravko Micanovic: Radule Boskovic - Posters of Serbian National Theatre 1981-2019.	
Зоран Ђерић: Позоришни плакати Радула Бошковића и Српског народног позоришта	11
Zoran Djeric: Theatrical posters of Radule Boskovic and Serbian National Theatre	
Мирослав А. Мушић: Изложба плаката у центру за културу "Lucernaire", Париз 1998.	16
Miroslav A. Music: The poster exhibition in the Cultural Center "Lucernaire", Paris, 1998.	
Александар Милосављевић: Питања на која су одговори неми	19
Aleksandar Milosavljevic: Questions which have silent answers	
Зоран Максимовић: Позоришни плакат – капија представе	24
Zoran Maksimovic: Theatrical Poster – gate of performance	
Владимир Митровић: Позоришни плакат као уметничко дело	27
Vladimir Mitrovic: Theatrical poster as work of art	
Сава Степанов: Уметност позоришног плаката	33
Sava Stepanov: Art of theatrical posters	
Златомир Гајић: Плакат као интрига, предприча и најбоља позивница	35
Zlatomir Gajic: Posters as intrigue, pre-story the best invitation	
Лука Хајдуковић: Прихватање идеје представе	38
Luka Hajdukovic: Accepting the idea of the performance	
Ференц Деак: На једној вишој естетској разини	40
Ferenc Deak: On a higher aesthetic level	
Соња Продановић Месарош: Инспирисан и инфициран магијом	41
Sonja Prodanovic Mesaros: Inspired and infected by magic	
Радуле Бошковић: Плакати	43
Radule Boskovic: Posters	
Драма плакати	47
Drama posters	
Опера плакати	130
Opera posters	
Балет плакати	161
Ballet posters	
Плакати за представе Српског народног позоришта (1981-2019)	181
Posters for performances of Serbian National Theatre (1981-2019)	

РАДУЛЕ БОШКОВИЋ, рођен у Новом Саду, 2. фебруара 1954. године. Школу за примењену уметност у Новом Саду, графички одсек, завршио 1972. године, а 1978. године дипломирао на Факултету за примењене уметности у Београду, на Одсеку графике, у класи професора Бранислава Макеша и графику књиге код професора Богдана Кршића. Од 1979. године члан је УЛУВ-а (Удружење ликовних уметника Војводине). Живи и ради у Новом Саду. Бави се сликарством, графиком, сценографијом и графичким обликовањем. У Српском народном позоришту радио од 1981. као дизајнер и оснивач Дизајн студија, затим као уметнички директор Маркетинга, потом као директор Културног Центра Новог Сада и поново у Српском народном позоришту, као руководиоца Промо центра. Члан Арт клуба Србије од оснивања и Удружења уметника „Ликовни круг“ из Петроварадина.

ЗНАЧАЈНИ ПРОЈЕКТИ

Монументалне сликарско-графичке композиције на сталној поставци Војвођанског музеја (позивни конкурс)

ВИЗУЕЛНИ ИДЕНТИТЕТ

Албус, Завод за путеве „Зап 91“, Српско народно позориште, ТВ научно-образовни серијал „Чаробњак“, Змајеве дечје игре...

Добитник је више награда и признања, међу којима:

- Награда републичког СИЗ-а културе за графику, на Октобарском салону у Београду, 1978. године
- Награда за графику на „Ликовном сусрету“ у Суботици, 1979. године
- „YU палета младих“ за графику, Врбас, 1980. године
- Награда Цетињског центра за културу на салону „13. новембар“, 1980. године
- Трећа награда за позоришни плакат на „Стеријином позорју“, 1991. године
- Прва награда за позоришни плакат на „Стеријином позорју“, 1998. године
- Годишња награда Српског народног позоришта, 2001. године
- Покрајинска награда „Искра културе“ за допринос развоју културе за 2002. годину
- Grand prix на изложби „Српски позоришни плакат“, Крагујевац 2007. године
- Сребрна медаља „Јован Ђорђевић“ Српског народног позоришта, Нови Сад, 2012. године

RADULE BOSKOVIC, born in Novi Sad, 2. February 1954. School for Applied Arts in Novi Sad, graphic department, completed in 1972, and in 1978. he graduated on the Faculty of Applied Arts in Belgrade, Graphics department, class of professor Branislav Makes, and Graphics of books, class of professor Bogdan Krsic. Since 1979. he is member of ULUV (Udruženje likovnih umetnika Vojvodine / Association of Fine Artists of Vojvodina) Lives and works in Novi Sad. Engaged in painting, graphics, scenography and graphic design. In Serbian National Theatre worked since 1981. as a designer and founder of the Design studio, then as artistic director of Marketing department, then as director of the Cultural Center of Novi Sad and again in the Serbian National Theatre, as the head of Promo Center. He is member of the Art Club of Serbia since the establishment and member of the Association of Artists "Art Circle" from Petrovaradin.

SIGNIFICANT PROJECTS

Monumental artistic-graphic compositions at the permanent exhibition of the Museum of Vojvodina (competition open call)

VISUAL IDENTITY

Albus, Institute of Roads "Zap 91", Serbian National Theatre, TV scientific-educational series "Wizard", Zmaj's Childrens Games ...

He has won several prizes and awards, including:

- Award republican PC of Culture for Graphics at the October Salon in Belgrade, 1978.
- Award for graphics at the "Art Encounters" in Subotica, 1979.
- "YU pallet of Youth" for graphics, Vrbas, 1980.
- Award of Cultural center Cetinje in the exhibition "13. November" 1980.
- Third prize for theatrical poster at the Festival "Sterijino pozorje" 1991.
- First prize for theatrical poster at the Festival "Sterijino pozorje" 1998.
- Annual Award of the Serbian National Theatre, 2001.
- Provincial award "Iskra kulture" for his contribution to the development of culture for 2002.
- Grand Prix at the exhibition "Serbian theatre poster", Kragujevac, 2007.
- Silver Medal "Jovan Djordjevic" of Serbian National Theatre, Novi Sad, 2012.

Културни центар Војводине
„Милош Црњански“
Cultural Centre of Vojvodina
„Miloš Crnjanski“

www.snp.org.rs